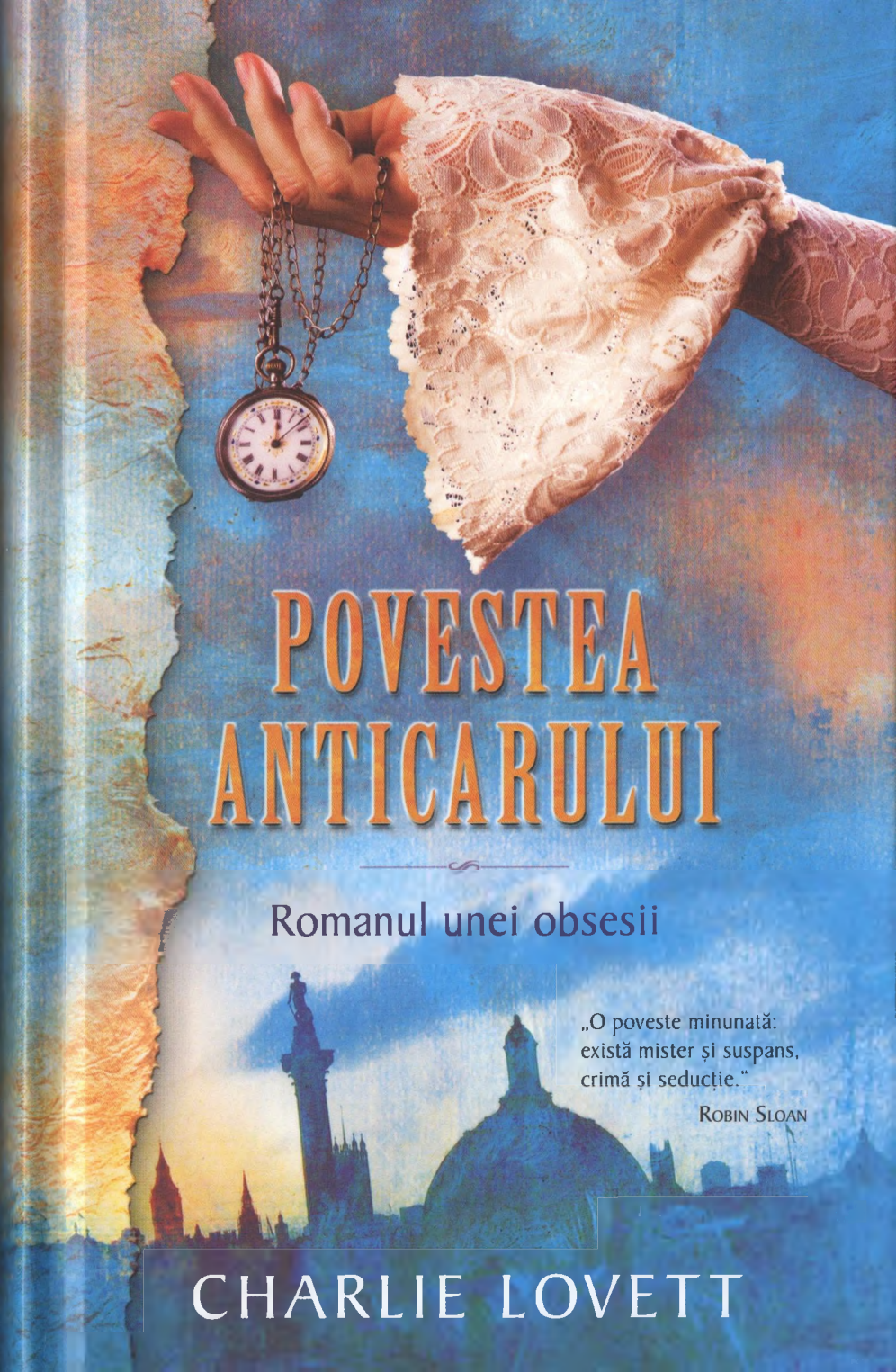
POVESTEA ANTICARULUI
Romanul unei obsesii
„O poveste minunată: există mister și suspans, crimă și seducție."
ROBIN SLOAN
CHARLIE LOVETT

Peter Byerly, un anticar american, se mută în Oxfordshire după moartea soției sale, Amanda. Într-o librărie veche din Hay-on-Wye, celebrul oraș al cărților, găsește într-un volum despre falsurile shakespeariene o acuarelă victoriană reprezentând o tânără care seamănă izbitor cu fosta sa soție. Peter își propune să rezolve două mistere: să afle mai multe despre femeie și să descopere dovada incontestabilă că marele dramaturg chiar este autorul pieselor care-i sunt atribuite.

Scris cu intenția de a cuceri inimile tuturor celor care iubesc cărțile și literatura – în special pe cea din epoca de aur a lui Shakespeare, Johnson și Marlowe –, *Povestea anticarului* este un roman strălucit și o explorare captivantă a unuia dintre cele mai chinuitoare mistere ale literaturii.

Romanul împletește cu măiestrie istoria artei și a literaturii cu o emoționantă poveste de dragoste. Un adevărat omagiu adus puterii magice a cărților.

ISBN 978-606-609-628-7

editura rao
www.rao.ro
www.raobooks.com

În fața lui se afla un volum subțire legat în piele maro-închisă uzată, fără însemne pe copertă. Lângă ea se găsea o pereche de mănuși albe de bumbac. După câteva minute de așteptat într-o tăcere netulburată nici măcar de ticăitul unui ceas, Peter decise că probabil era un test. Își trase mănușile și deschise cu grijă cartea. Paginile erau roase pe margini și păreau moi ca flanela. Peter ajunse la pagina de titlu și citi: *Tragica istorie a lui Hamlet, prinț al Danemarcei.* În partea de jos a paginii era trecută data publicării: 1603. Shakespeare încă mai trăia atunci, reflectă Peter, și, pentru a doua oară în ziua aceea, simpla combinație de cerneală și hârtie îi tăie efectiv răsuflarea. Se simțea încântat, uluit, privilegiat. Câți oameni avuseseră vreodată ocazia de a ține în mână un exemplar din *Hamlet* tipărit pe vremea când trăia Shakespeare? Cu degete tremurătoare, întoarse foaia la prima pagină de text.

CHARLIE LOVETT s-a născut în Winston-Salem, Carolina de Nord, în 1962.

Este scriitor, profesor și dramaturg. Piesele sale pentru copii au fost montate în peste trei mii de producții în toată lumea. Este un fost anticar și un împătimit colecționar de cărți.

CHARLIE LOVETT

Povestea anticarului

ROMANUL UNEI OBSESII

editura rao

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
LOVETT, CHARLIE
Povestea anticarului / Charlie Lovett; trad.: Graal Soft
București: Editura RAO, 2014
ISBN 978-606-609-628-7

I. Graal Soft (trad.)

821.111-31=135.1

Editura RAO
Str. Bârgăului, nr. 9–11, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

CHARLIE LOVETT
The Bookman's Tale

Copyright © Charlie Lovett, 2013
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba engleză
Graal Soft

Editura RAO, 2013
Pentru versiunea în limba română

2014

ISBN 978-606-609-628-7

Hay-on-Wye, Țara Galilor, miercuri, 15 februarie 1995

În februarie în Țara Galilor era frig. Chiar și fără ninsoare sau vânt, aerul umed de iarnă pătrundea prin paltonul lui Peter, cuibărindu-i-se în oase, când se opri în fața uneia dintre zecile de librării care se înghesuiau pe străduțele înguste din Hay. În pofida strălucirii calde din vitrină ce ilumina o paradă ispititoare de romane din epoca victoriană, Peter nu se grăbi să deschidă ușa. Trecuseră nouă luni de când nu mai intrase într-un magazin de cărți; alte câteva minute nu aveau să conteze. Existase o vreme când toate acestea fuseseră atât de familiare, atât de sigure; când pășise într-un magazin de cărți rare fusese un moment de încântare, iar întâlnirea cu un coleg de breaslă iubitor de cărți reprezentase o parte dintr-o aventură măreață.

Peter Byerly era, în fond, anticar. Aceasta era profesia care îl readusese în Anglia în repetate rânduri și profesia care

îl adusese în Hay-on-Wye, faimosul orășel cu cărți aflat nu departe de granița Țării Galilor, dar azi era prima dată când venea singur.

Acum, în timp ce frigul i se strecura în oase, văzu nu o aventură măreață, ci doar un cadru inconfortabil, un străin și șansa ca timiditatea și neliniștea să se transforme în anxietate și panică. Îi apărură broboane reci de sudoare gândindu-se la ce avea să se întâmple. De ce venise? În acel moment ar fi putut să se afle în siguranță în sufrageria lui cu o ceașcă de ceai, în loc să stea la colțul unei străzi, cu inima cât un purice.

Înainte să apuce să se răzgândească, se forță să pună mâna pe clanța ușii și, o secundă mai târziu, păși în ceea ce ar fi trebuit să fie o atmosferă caldă și primitoare.

– Bună ziua, spuse o voce vioaie prin pâcla de fum de pipă ce plutea deasupra unui birou lat.

Peter bâigui câteva silabe, apoi se strecură printr-o ușă deschisă în încăperea din dos, unde toți pereții erau ticsiți de cărți. Închise ochii pentru o clipă, imaginându-și acel cocon de cărți protejându-l de orice pericol, inspirând adânc mirosul familiar de pânză și piele, de praf și cuvinte. Pulsul începu să i se domolească, iar când deschise ochii își trecu privirea peste rafturi în căutarea a ceva familiar – un titlu, un autor, o copertă de care să-și amintească bine – orice l-ar putea apropia de lumea cunoscută.

Exact deasupra nivelului ochilor, observă o legătură dintr-o piele albastră superbă ce îi aminti de pielea de vițel pe care o folosise el pentru a lega o altă carte – e posibil să se fi întâmplat cu aproape zece ani în urmă? Luă cartea de pe raft, savurând textura fină și elegantă a pielii. Studiind mai

îndeaproape sigla aurită de pe cotor, Peter zâmbi. Cunoștea această carte. Chiar dacă nu era o prietenă veche, era cu siguranță o cunoștință, iar gândul de a-și petrece câteva minute între copertele ei îl calmă.

Un studiu privind autenticitatea unor documente de Edmond Malone era o monumentală analiză care îl demasca pe unul dintre cei mai mari falsificatori ai tuturor timpurilor, William Henry Ireland. Acesta falsificase documente și scrisori pretins scrise de William Shakespeare și chiar și „manuscrisele originale" ale pieselor *Hamlet* și *Regele Lear.* Peter întoarse forzaturile marmorate pentru a ajunge la pagina de titlu: era o copie a primei ediții din 1796. Adora să simtă între degete hârtia grea din secolul al XVIII-lea, textura amprentelor lăsate pe pagină de presa de tipar înalt. Răsfoi câteva pagini și citi:

> S-a spus că oricine din țara aceasta, care este cât de cât cultivat, se simte mândru să se poată lăuda că s-a născut în aceeași țară cu marele nostru poet dramatic, Shakespeare; și direct proporțională cu respectul și veneratia noastră față de acest om extraordinar ar trebui să fie și grija noastră față de faima lui și de acele scrieri valoroase pe care ni le-a lăsat.

Peter zâmbi, amintindu-și că citise acele „scrieri valoroase" chiar dintr-un exemplar autentic al primului volum infolio al operelor lui Shakespeare, o carte masivă publicată în 1623 în care multe dintre piesele lui văzuseră lumina tiparului pentru prima dată. Era calm acum – toată teama și panica fiind alungate de simpla cufundare într-o carte veche.

Amintindu-și cum acel prim volum in-folio, lăsat de capul lui, se deschisese întotdeauna la actul trei din *Hamlet*, deschise copertele acelei cărți de Malone, lăsând paginile să îl ducă oriunde voiau ele. Cartea se deschise la pagina 289, dezvăluind o bucată de hârtie de circa zece centimetri pătrați. Brunificarea de pe paginile între care se aflase hârtia îi dădu de înțeles lui Peter că stătuse acolo cel puțin un secol. Din obișnuință mai mult decât din curiozitate, întoarse hârtia.

Durerea ascuțită care îi străpunse pieptul aproape că îl făcu să scape cartea pe podeaua prăfuită. Crezuse că reușise să lase în urmă acea durere, că reușise să i se sustragă grație distanței și ocupațiilor ce îi distrăgeau atenția, dar chiar și într-o librărie din Hay-on-Wye, durerea îl găsise. Genunchii i se înmuiară brusc, se prăbuși peste un raft de cărți și privi ca într-un vis hârtia plutind încet spre podea. Chipul era tot acolo; închise ochii din nou, dorindu-și din tot sufletul ca acel chip și tot ceea ce aducea cu el să se retragă, dorindu-și ca pulsul să i se liniștească din nou, iar mâinile să i se oprească din tremurat. Inspiră adânc și deschise ochii. Ea era tot acolo, calmă, senină, uitându-se de jos spre el, așteptând. Era soția lui. Era Amanda.

Dar Amanda era moartă – îngropată cu nouă luni în urmă în pământul roșu din Carolina de Nord, despărțit de el de un ocean. Despărțit de el de o bătaie de inimă. Iar această pictură, cu mult mai bătrână decât Amanda sau mama sau bunica ei, nu ar fi putut nicidecum să fie un portret al ei. Și totuși, era.

Peter se aplecă să ridice hârtia de pe podea, apoi o examină atent. Era o acuarelă expert realizată, aproape imperceptibil semnată cu inițialele „B.B.". Se uită din nou la cartea

din care căzuse, sperând să găsească vreun indiciu privind originea acuarelei. Pe prima pagină se aflau două litere îngemănate scrise cu creionul, „EH", monograma vreunui proprietar de mult uitat. Descrierea imprimată pe un carton în interiorul copertei nu menționa nicio acuarelă, doar prețul: 400 de lire. Peter văzuse exemplare catalogate la jumătate din acea sumă. Exemplare care nu ascundeau o pictură veche de un secol cu soția lui moartă.

Pe raftul din fața lui se găsea un exemplar ponosit din ultimul roman neterminat al lui Dickens, *Misterul lui Edwin Drood.* Legătura originală de pânză era uzată la colțuri și pe cotor, balamalele erau rupte și câteva pagini erau desprinse, dar nu lipsea nimic. Ar fi putut să o restaureze cu ușurință, făcând-o să valoreze de două sau de trei ori mai mult decât cerea vânzătorul.

Aruncând o privire în jur, constată că era în continuare singur în încăpere. Cu mâna tremurândă, Peter strecură acuarela în exemplarul din *Edwin Drood.* Nu putea să o lase pe Amanda acolo, atât de departe de casă. Puse la loc pe raft volumul lui Malone și luă *Misterul* sub braț. Douăzeci de minute mai târziu, cumpărase un vraf de cărți, inclusiv pe cea a lui Dickens, și se îndrepta spre mașina parcată la marginea orășelului cu două sacoșe grele în mâini.

Drumul cu mașina de la granița Țării Galilor până la căsuța lui Peter din satul Kingham, din Oxfordshire, dură puțin peste două ore. Locuința lui Peter se afla pe o alee îngustă ce pornea de la pajiștea comunală a satului și, la fel ca restul caselor din sat, era construită din calcar auriu de Cotswold. Era situată în mijlocul unui șir de căsuțe cu

balcon, dar în cele cinci luni de când locuia acolo Peter încă nu dăduse ochii cu niciunul dintre vecinii cu care avea în comun acele ziduri groase de piatră.

Până să se facă ora șapte, aprinsese deja focul în vatră și avea o ceașcă de ceai în mână, iar acuarela era sprijinită în picioare pe măsuța de cafea. În ciuda sfaturilor doctorului Strayer, pusese în cutii toate fotografiile lui cu Amanda și le lăsase în podul casei din Ridgefield. Atunci cum putea să fie acolo, în căsuța care brusc părea să fie *a ei?* În fond, ea alesese țesătura William Morris de pe canapea și draperiile. Ea supraveghease renovarea bucătăriei și construirea serei adiacente. Ea petrecuse weekenduri întregi pe Portobello Road cumpărând vazele Pilkington care se aflau pe fiecare pervaz și gravurile Burne-Jones care erau atârnate în holul de la etaj. Ea participase la licitații la țară pentru a cumpăra mobilierul și ea găsise tâmplarul care montase rafturile de cărți de la podea până în tavan din camera de zi. Rafturile fuseseră cadoul ei pentru Peter, semnul extern și vizibil al pasiunii ei față de pasiunea lui; dar orice alt lucru din casă reprezenta spiritul pur al Amandei. Ea nu își petrecuse nici măcar o noapte acolo, niciodată, dar faptul că Peter fusese în stare să locuiască aici timp de cinci luni și chiar să ajungă să o considere căsuța lui părea caraghios acum că Amanda ședea pe măsuța de cafea, uitându-se la el.

În pictură era o femeie care stătea în fața unei oglinzi, pieptănându-și o șuviță lungă de păr negru. Umerii îi erau goi, iar părul îi ajungea exact cât să îi acopere sânii. Părul întunecat și pielea palidă îi aparțineau Amandei, la fel și umerii drepți și chiar și strânsoarea fermă a mâinii pe perie, dar cea mai remarcabilă asemănare era în expresia ce se

reflecta din oglindă – ațâțătoare, provocatoare... Asemănarea era supranaturală – fața îngustă, fruntea înaltă și palidă; și, mai presus de orice, ochii verzi-închiși care puteau să râdă și să ceară să fie luați în serios în același timp. Amanda era în stare de așa ceva. Desigur, chipul nu putea fi al ei. Ea se născuse în 1966; acuarela data, fără îndoială, din epoca victoriană. Chiar și așa, Peter rămase în fața Amandei, cu ochii ațintiți în ochii ei, întrebându-se de unde venise și dorindu-și să nu fi plecat niciodată.

Timp de câteva minute se pierdu în acei ochi și în trecut, apoi se scutură, se ridică și începu să se plimbe prin încăpere. Avea în fața lui un mister care se cerea rezolvat. În anii în care fusese anticar, Peter rezolvase destule enigme biografice, dar o făcuse cu aceeași detașare emoțională cu care rezolva rebusuri. De data asta era ceva diferit. Misterul originilor acelei acuarele era profund personal și deja simțea cum curiozitatea și durerea se transformau în obsesie. Trebuia neapărat să afle de unde apăruse această pictură – cum ajunsese un portret de o sută de ani, reprezentând-o pe soția lui, care nu se născuse decât cu douăzeci și nouă de ani în urmă, să fie vârât într-o carte din secolul al XVIII-lea despre falsurile legate de scrierile lui Shakespeare.

Problema era de unde să înceapă. Peter nu se mai ocupase niciodată de picturi. După încă o oră de plimbat prin încăpere și privit în gol își aminti de ceva ce se afla în biblioteca din camera pentru oaspeți de la etaj. Nu pusese piciorul în ea de când se mutase în Kingham. Fusese gândită să fie *sanctum sanctorum*-ul Amandei și, deși ea nu avea să-și petreacă niciodată după-amiezile acolo, instalată în fotoliu și citindu-și

cărțile, părea oricum un spațiu inviolabil. Acum Peter deschise ușa încet și își aruncă privirea în tăcerea încremenită. În depărtare auzi clopotul bisericii anunțând ora nouă și așteptă până când și ultimul dangăt se stinse în aerul umed de iarnă înainte de a aprinde lumina.

În biblioteca de lângă fereastră se aflau șaizeci și cinci de volume aproape identice – cadoul de nuntă al lui Peter pentru Amanda. Un catalog de expoziție al Academiei Regale fusese cel care le prilejuise întâlnirea, și, fiindcă Amanda iubea atât de mult pictura victoriană, Peter se hotărâse să îi ofere un exemplar din catalogul fiecărui an din domnia reginei Victoria – o călătorie ilustrată prin șapte decade de artă engleză. Avusese nevoie de un an pentru a da de urma tuturor volumelor, dar și Amandei îi luase aproape la fel de mult să plănuiască nunta. Acum cărțile stăteau răbdătoare pe rafturile din încăperea pe care ea nu avea să o folosească niciodată.

Peter se opri în prag câteva minute, luptându-se cu sentimentul bizar al prezenței Amandei. Nu era doar din cauză că se afla în camera ei, în care se găseau cărțile ei și fotoliul ei favorit și lampa pe care o alesese dintr-un magazin de antichități din Stow-on-the-Wold. Peter era obișnuit cu gusturile ei. Acum era ceva diferit. Era sentimentul că soția sa ar fi putut să se întoarcă în orice moment – nu acea Amanda efemeră care îi vorbea uneori, ci adevărata Amanda în carne și oase. Era un sentiment pe care Peter tânjea să îl accepte, dar căruia știa că trebuia să i se împotrivească. Simți aceeași senzație de greață și amețeală care îl încercase când se întâlniseră pentru prima dată și fu nevoit să se sprijine de cadrul ușii pentru a se stabiliza.

– E în regulă, spuse Amanda. Poți să intri.

Se afla la capătul holului, iar Peter ridică privirea exact la timp pentru a o vedea evaporându-se. Cuvintele ei îi dădură însă curajul de care avusese nevoie și intră în încăpere, se apropie de raftul de cărți, scoase volumul etichetat cu „1837" și se așeză foarte atent pe marginea fotoliului. „Astea sunt doar cărți; astea sunt doar obiecte; asta e doar o cameră; iar asta a fost doar imaginația mea", își spuse el. Și deși nu credea cu adevărat acest lucru, deschise cartea și începu să studieze picturile.

Înainte ca Peter să vină în Anglia, doctorul Strayer îi dăduse o listă cu lucrurile pe care trebuia să le facă pentru a putea să-și continue viața. Pe locul doi se afla: „Stabilește-ți obiceiuri regulate de masă și somn". Făcuse progrese în acest sens – se retrăgea la culcare nu mai târziu de ora unsprezece, uneori reușea să adoarmă chiar pe la unu, și dormea până pe la zece. Nu era un program ideal, dar se obișnuise cu el.

Peter deschisese acel prim volum din colecția Academiei Regale la ora nouă seara. Îl închise pe ultimul la ora șapte a doua zi dimineața. Nu mâncase și nu dormise. Acum stătea, cu ochii împăienjeniți și extenuat, printre teancurile de cărți de pe podeaua din camera Amandei. Se uitase la mii de picturi, citise mii de descrieri. Nu văzuse chipul Amandei; nu văzuse inițialele B.B., nici nu descoperise vreun artist cu aceste inițiale.

De-abia când stătea în pragul ușii, privind peste umăr cărțile pe care le lăsase în vrafuri pe podea, își dădu seama că prezența Amandei, pe care o simțise atât de intens când intrase în cameră, dispăruse. După douăzeci și două de ore de

nesomn, simțea sincer că nu mai era decât o simplă cameră. Ciuli urechile să audă vocea Amandei spunându-i să nu-i lase cărțile pe podea, dar nu auzi nimic. Stinse lumina, lăsă ușa deschisă și coborî clătinându-se.

În primele două luni, Peter nu ieșise din căsuță decât ca să-și cumpere mâncare de la magazinul local. Se aventurase până în orășelul învecinat, Chipping Norton, ca să facă niște comisioane înainte de Crăciun, dar evitase librăria, unde exista riscul de a fi recunoscut de proprietar. Excursia la Hay era o încercare de a trece la cel de-al patrulea sfat de pe lista doctorului Strayer: „Reconstruiește-ți cariera", și trebuia să admită că nu fusese o experiență cu totul neplăcută să descopere că lumea cărților încă mai exista, că se putea refugia în ceea ce doctorul Strayer numea „bârlogul lui secret".

– Ce vrei să spui cu asta? întrebase Peter.

– Ți-ai petrecut cea mai mare parte din viață ascunzându-te, spusese doctorul Strayer. Bârlogul tău secret e singurul loc în care te simți cu adevărat în siguranță. În copilărie, era camera în care te ascundeai pentru a nu fi nevoit să interacționezi cu părinții tăi. În facultate era sala de cărți rare; după ce te-ai căsătorit cu Amanda, a fost biblioteca de la subsolul casei. Te îngropi în acele locuri, Peter. Acolo eviți viața.

– Am ieșit destul din bârlog cu Amanda, replicase Peter.

– Da, *cu* Amanda. Ea era partenera ta de încredere, persoana care făcea ca lumea să fie lipsită de pericole pentru tine. Fii sincer, Peter, singurele locuri în care mergeai de fapt fără ea erau librăriile și bibliotecile – iar acolo nu aveai nevoie de intervenția Amandei, fiindcă puteai pune cărțile între tine și orice contact uman real.

Și astfel începuse să iasă din bârlogul lui secret din Kingham cu o excursie la librării. Și, exact așa cum prevăzuse doctorul Strayer, făcuse tot ceea ce îi stătuse în putere să evite o conversație.

Chiar și așa, nu ar fi fost oare doctorul Strayer mulțumit să afle că Peter făcuse câțiva pași mici în sensul relansării carierei sale? Nu se mai uitase la propriile cărți – biblioteca de referințe bibliografice pe care o construise în decursul câtorva ani – de când o pierduse pe Amanda. Chiar și atunci când le împachetase în cutii pentru a fi trimise în Anglia, nu însemnaseră pentru el decât niște obiecte solide dreptunghiulare cărora trebuia să le găsească loc în niște cutii goale – cutii așezate acum în teancuri în atelierul de piatră din grădină.

Credea că era posibil să aibă una sau două cărți despre ilustratori din epoca victoriană, prin urmare, aprinse luminile în minuscula grădină din spate, deschise larg ușa atelierului și începu să care cutiile în camera de zi. Două ore mai târziu, le deschisese pe toate și le golise, așezând cărțile la întâmplare pe rafturile înalte de la podea până în tavan. Pe măsuța de cafea lăsă două cărți: *O antologie a marilor ilustratori pentru copii* și studiul de căpătâi al lui Percy Muir, *Cărți victoriene ilustrate*. Nefiind sigur că ar fi putut suporta să ajungă din nou într-o fundătură, dacă nu dormea puțin înainte, Peter lăsă cărțile unde se aflau, luă acuarela și se duse să se culce. Dormi bușteau douăsprezece ore, visând despre acele cataloage ale Academiei Regale și clădirea în care le văzuse prima dată.

Ridgefield, Carolina de Nord, 1983

Când se deschisese în 1957, biblioteca Robert Ridgefield fusese cea mai înaltă clădire din Ridgefield – un mamut de nouă etaje în stil neoclasic construit din granit și sticlă, coloane și cornișe, cu o cupolă nepotrivită cocoțată inconfortabil în vârf.

Familia Ridgefield se stabilise în Carolina de Nord, venind din Scoția imediat după revoluție, și își petrecuse următoarele două secole din succes în succes. O familie de negustori din secolul al XIX-lea, moderat de bogați, aceștia făcuseră o avere impresionantă din tutun, apoi una uriașă din textile, iar acum erau obscen de bogați grație afacerilor în domeniul bancar. Undeva pe drum, transformaseră un colegiu biblic de doi ani, izolat, în Universitatea Ridgefield, care își câștigase recunoaștere la nivel național.

Biblioteca fusese construită în vârful celui mai înalt loc din Ridgefield – un deal de la marginea campusului, preferat în trecut de studenți pentru întâlnirile amoroase. De la etajele superioare se vedea zona rurală din jurul orașului pe o

ră de câțiva kilometri – o întindere pestriță de culturi de porumb și tutun, cu nori de praf ridicându-se la orizont în urma roților camionetelor ce goneau pe drumurile pietruite. În placa de granit de Georgia de deasupra ușii principale a bibliotecii erau sculptate cuvintele „Fie ca aceia care intră aici să caute nu doar cunoaștere, ci și înțelepciune".

În clipa în care Peter intrase în bibliotecă pentru prima dată, trecând de la soarele arzător de august al Carolinei de Nord la semiîntunericul răcoros al coridoarelor înguste, între kilometri întregi de rafturi, în mijlocul colecției de un milion și jumătate de cărți, se simțise ca acasă. Avea optsprezece ani și trăise până atunci chiar la ferma care se vedea de la ultimul etaj al bibliotecii – o lume în care se simțise întotdeauna stingher. Familia lui deținuse un mic magazin universal într-un orășel aflat la treisprezece kilometri de Ridgefield, până când neglijența tatălui său dusese afacerea la faliment. După aceea, părinții lui se arătaseră mai interesați de băutură și certuri decât de a petrece timp cu fiul lor. Peter obișnuia adesea să privească bizara clădire albă de la orizont și visase la o altfel de viață, o viață scutită de povara familiei și a interacțiunii zilnice la școală cu persoane care nu îl înțelegeau mai mult decât le înțelegea el. Visa la o viață ferită de orice altceva în afară de el însuși, dar nu își putea imagina ce anume ar fi putut să-l protejeze astfel.

De-a lungul anilor încercase diverse metode de a se izola. În fragedă copilărie își dedicase cea mai mare parte a timpului liber colecționând timbre, așezându-le meticulos la locul lor și încercând să nu se gândească la lumea mai largă pe care o reprezentau acele mici dreptunghiuri de hârtie. În timpul liceului, obișnuia să se închidă în beciul casei cu o pereche de căști și cu un teanc de discuri de muzică clasică.

Dar oricât de atent ar fi așezat timbrele, oricât de tare ar fi dat muzica, nu reușea niciodată să evadeze complet. O parte din el știa întotdeauna că lumea continua să existe dincolo de ușa lui și că, în cele din urmă, nu putea să o evite.

Peter câștigase o bursă la Ridgefield, iar perioada de orientare pentru boboci fusese o experiență chinuitoare, câtă vreme accentul era pus pe „a cunoaște mai bine" oamenii. Peter nu voia să cunoască oamenii. Ceea ce voia era să găsească acea lume ascunsă în lume unde putea fi el însuși. Urmându-și ghidul prin foaierul bibliotecii și ajungând între rafturi, bănui că era posibil să fi găsit acel loc. Rămânând în urma grupului și strecurându-se printre șirurile de rafturi ce se pierdeau în întuneric, Peter descoperi exact ceea ce avea să-l protejeze: cărțile.

Nu avu nevoie decât de câteva săptămâni ca să obțină un post de student-asistent în cadrul bibliotecii. Era nirvana. Peter petrecea patru ore pe zi punând cărțile înapoi în rafturi. Practic, făcea parte din colectivul secției de împrumut, dar lucra singur, împingându-și căruciorul pe culoarele înguste dintre turnurile de cărți, reușind cu ușurință să evite contactul cu eventualii vizitatori care răsfoiau volumele.

Chiar și atunci când era nevoit să își împingă căruciorul prin sala principală de lectură, cu mesele ei mari de stejar și dulapurile cu fișe de catalog, Peter rămânea invizibil pentru ceilalți studenți. Căruciorul aluneca aproape fără zgomot pe podeaua netedă de marmură, iar capetele rămâneau aplecate asupra cărților, trecerea lui cu nimic mai remarcabilă decât o schimbare a luminii ce se strecura prin luminatoarele înalte când un nor aluneca peste soare.

Într-o zi întunecată și ploioasă de octombrie, în anul doi de facultate – mai târziu avea să îi spună data exactă,

14 octombrie – Peter Byerly își împinse căruciorul în sala de lectură și dădu pentru prima dată cu ochii de femeia cu care avea să se căsătorească. Ședea singură la o masă, studiind o biografie a lui William Morris. Stătea cu spatele perfect drept, cu cartea sprijinită pe masă în fața ei, cu o postură despre care ai fi zis că o provoacă să dea ce e mai bun în ea, în vreme ce, peste tot în jurul ei, studenții stăteau cocârjați sub greutatea presesiunii examenelor. Purta, în locul uniformei neoficiale de blugi și tricou, un costum negru cu o croială impecabilă, cu pantaloni la dungă și o bluză albă apretată. Nicio șuviță din părul ei negru lung până la umeri nu era ciufulită.

Era zveltă, deși nu la fel de zveltă cum își doreau să fie majoritatea studentelor. Era înaltă, deși nu atât de înaltă ca fetele a căror înălțime stârnea invidia colegelor lor. Atât silueta, cât și statura ei erau scoase în evidență de singura calitate care le lipsea cu desăvârșire celor mai multe dintre colegele ei, dar cu care ea era înzestrată din belșug – ținuta.

La început nu văzu că era frumoasă – deși nu avea să-i ia mult să observe. Însă văzu că era diferită, că părea, la fel ca el, să trăiască într-o lume aflată la marginile Universității Ridgefield. Nu se integra în peisaj, iar acest lucru îi stârni curiozitatea, făcându-l să-și dorească să strige: „Camarade!"

Peter se strecură într-un scaun din fundul sălii și luă o carte din cărucior. Își petrecu următoarele treizeci de minute prefăcându-se că citește, studiind-o. În afară de a da paginile, ceea ce făcea frecvent, fata nu se clinti. La ora șase fix închise cartea, o puse peste un teanc de alte cărți, le luă împreună cu poșeta din piele roșie și porni spre ieșire. Peter o urmă. Când fata predă mai multe cărți la

ghișeul sălii de lectură, Peter le luă de pe masă de îndată ce fuseră înregistrate.

Zece minute mai târziu se retrăsese între rafturi, răsfoind cărțile ei. Pe lângă biografia lui William Morris, mai era și o carte despre pictorul prerafaelit Holman Hunt, un volum cu gravurile lui Edward Burne-Jones și două volume din catalogul expoziției anuale organizate de Academia Regală de Arte din Londra – din 1852 și 1853. Aruncă o privire peste volumele cu opere de artă și peste biografia lui Holman Hunt înainte de a le pune înapoi în raft. Strecură în geantă biografia lui Morris fără a o mai înregistra. Nu era sigur de ce făcuse acest lucru; dintr-un motiv de neînțeles, simțea nevoia să posede ilicit o carte pe care o citise ea. O puse înapoi în raft o săptămână mai târziu, temându-se că dacă și ea era la fel de complexă și de complicată precum el, nu era nici pe departe de nasul lui.

Luna următoare o privi zilnic cel puțin câte o jumătate de oră în fiecare după-amiază. Programul ei era precis – ajungea la bibliotecă în fiecare zi la ora două, petrecea cincisprezece minute între rafturi și citea în același loc din sala de lectură până la ora șase. Nu își modifica niciodată postura; purta întotdeauna haine elegante; lua notițe cu un stilou elegant într-un caiet negru.

Citea cu lăcomie – biografii ale unor artiști din epoca victoriană, precum și poezie din aceeași perioadă și, ocazional, scurte fragmente de istorie. Parcurgea unul sau două cataloage ale Academiei Regale la fiecare două sau trei zile. De-abia la trei săptămâni după ce o văzuse prima dată observă, în timp ce așeza în raft volumul din 1863, că

la cel din 1865 coperta din față era complet desprinsă. Nu putea suporta gândul că avea să îl găsească în asemenea hal, prin urmare, luă cu grijă cartea și coperta desprinsă de pe raft și urcă valvârtej cele șase etaje până la ușa solidă de lemn pe care scria Conservare.

Camera puternic luminată în care păși Peter arăta așa cum își imagina el că ar fi o sală de autopsie, dar, în loc de cadavre umane, pe mese se aflau cărți în diverse stări de dezasamblare, aliniate lângă șiruri ordonate de cuțite și teancuri de hârtie de diverse tipuri. Pe un raft din stânga lui se găseau circa o duzină de cărți superb restaurate, unele în legături de piele cu decorațiuni aurite. Încăperea nu era tocmai o morgă, reflectă Peter, ci mai degrabă un salon de terapie intensivă, din care toți pacienții aveau să fie externați într-o bună zi, dacă nu complet vindecați, cel puțin într-o stare considerabil mai bună. Un bărbat în halat alb de laborator era aplecat deasupra unei menghine ciudate ce ținea o carte descleiată. Întindea ceva ce aducea cu un terci de ovăz rece pe cotorul expus.

– Pot să te ajut? întrebă acesta ridicându-se.

Bărbatul se uită la Peter prin niște ochelari rotunzi cu ramă aurie. Părea să aibă în jur de treizeci de ani și avea părul blond, aproape alb, foarte drept și perfect aranjat, atârnându-i până la umeri, precum și o barbă la fel de deschisă la culoare, împungând aerul la câțiva centimetri de fața lui. Zâmbi prin barbă, iar primul gând al lui Peter fu că semăna cu o păpușă Muppet. Peter nu se putu abține să nu îi zâmbească la rândul lui.

– Am o carte care trebuie restaurată, zise Peter.

– Trebuie să fie trimisă de un bibliotecar, spuse bărbatul. Zâmbetul îi dispăru de pe buze, iar tonul îi deveni de înțeles

BIBLIOTECA METROPOLITANĂ BUCUREȘTI
Serviciul NORMARE ȘI CATALOGARE CENTRALIZATĂ

lui Peter că nu era primul care dădea buzna neinvitat în departamentul de Conservare.

– Fac parte din personalul bibliotecii, spuse Peter. Lucrez la secția de împrumut.

– Pune-o acolo, zise bărbatul cu un oftat, arătând din cap spre un teanc înalt de cărți deteriorate, aflate pe o masă de lângă ușă, și îndreptându-și din nou atenția asupra volumului la care lucra.

– Când credeți că va fi gata? întrebă Peter.

– În principiu, peste șase luni, asta dacă nu apare nimic important de la Colecții Speciale.

– Șase luni! spuse Peter. Dar eu am... adică avem o clientă... ăăă, o studentă care are nevoie de această carte peste câteva zile. Are nevoie doar să i se repare coperta.

Peter ridică într-o mână cartea și în cealaltă coperta. Bărbatul în halat de laborator se întoarse din nou spre el și studie atât cartea, cât și pe Peter. Chipul i se îmblânzi, iar zâmbetul îi reapăru.

– Uite cum facem, spuse el. Am s-o pun în teancul pentru prietene.

Luă cartea și coperta de la Peter.

– Teancul pentru prietene?

– De regulă, când apare aici câte un tip care se grăbește să dea o carte la reparat, e fiindcă prietena lui are nevoie de ea. Ce pot să spun, am o adevărată slăbiciune pentru dragoste și gesturi nobile și așa mai departe. Ce-ar fi să ți-o termin luni după-amiază.

– Luni ar fi grozav, spuse Peter, și ieși din cameră dându-se încet în spate, privindu-l pe tânăr întorcându-se la pasta lui de ovăz.

Odată întors între rafturi, Peter nu reuși să-și scoată din minte departamentul de Conservare. Brusc vedea cărți cu defecte oriunde se uita: un cotor uzat acolo, un forzaț dezlipit dincolo. Până atunci nu se gândise la cărți decât ca la un scut, dar acum păreau să capete ele însele viață, nu neapărat ca opere de literatură sau istorie sau poezie, ci mai mult ca obiecte, reunind în același loc hârtie și ață, și pânză, și clei, și piele, și tuș.

Când se întoarse la departamentul de Conservare luni după-amiaza, cartea îl aștepta pe masa de lângă ușă. Peter inspectă coperta din față, cotorul și forzaturile.

– Nici măcar nu se vede că a fost vreodată dezlipită, constată el uimit.

– Ce pot să spun, lucrez bine, răspunse amabil bărbatul în halat alb.

– Presupun că nu lăsați niciodată studenții să lucreze aici, spuse Peter.

– Uneori mai avem câte un student în practică, zise bărbatul, dar de regulă aceștia vin de la Colecții Speciale.

– Colecții Speciale?

– Da, știi tu, ultimul etaj. Sala Devereaux.

– Ce e Sala Devereaux?

– Nu ai fost niciodată la Colecții Speciale?

– Nu, recunoscu Peter.

– Ești pasionat de cărți, așa-i?

– Bineînțeles, spuse Peter, căruia nu-i trecuse prin minte până în acel moment să se considere un pasionat de cărți.

– Ei bine, dacă iubești cărțile, ai să adori Sala Devereaux, spuse bărbatul. Ascultă, cred că există un post disponibil de asistent la sala respectivă, chiar în momentul de față. Aș putea să pun o vorbă bună pentru tine la Francis.

– Francis?

– Francis Leland, bibliotecarul-șef de la Colecții Speciale. Am să-i spun că avem un bibliofil în devenire și poate te va angaja.

– Ar fi grozav, spuse Peter, întrebându-se ce anume era de făcut la Colecții Speciale.

– Eu sunt Hank, apropo, se prezentă bărbatul, întinzându-i o mână. Hank Christiansen.

– Peter Byerly, spuse Peter, strângând la rândul lui ferm mâna lui Hank. Mulțumesc pentru... recomandare.

– Pentru puțin, zise Hank.

Peter se întoarse să plece, dar se opri în pragul ușii.

– Și mulțumesc pentru asta, spuse, ridicând volumul restaurat din colecția Academiei Regale.

– Sper că o să-i placă, spuse Hank.

Peter puse cartea înapoi la locul ei pe raft. A doua zi, tânăra o împrumută.

Pe 15 noiembrie 1984, două cărți din Biblioteca Ridgefield transformară viața lui Peter. Se dusese la bibliotecă după cursul de la ora zece, sperând să își termine tura înainte de interviul de la trei și jumătate cu Francis Leland de la Colecții Speciale. La ora trei luă căruciorul cu cărți care trebuiau puse la loc, căutând din priviri orice ar fi putut fi returnat de tânăra misterioasă. În doar câteva secunde găsi catalogul reparat al Academiei Regale. Zâmbind, împinse căruciorul spre lift.

De-abia după ce luă cartea și tocmai voia să o pună la loc observă o bucată tare de hârtie de culoarea fildeșului ieșind din ea. Fata nu mai lăsase niciodată un semn de carte în vreun volum. Peter scoase ușor hârtia dintre pagini. În partea

de sus era imprimată într-un albastru regal litera „A". Dedesubt, cu un scris de mână ordonat, era o notă adresată „Admiratorului meu".

> În primul rând, mulțumesc că ai dus cartea la restaurat. Urăsc să am de-a face cu volume deteriorate – întotdeauna mi-e teamă să nu agravez problema. Am observat că mă privești, să știi. Ba chiar te-am urmărit între rafturi într-o zi. Am tot sperat că o să vii să mă saluți, dar, cum a trecut o lună și nu ai făcut-o încă, presupun că va trebui să pun eu lucrurile în mișcare. Hai să ne întâlnim diseară la 10.30 în cafeneaua din incinta centrului studențesc.

Scrisoarea era semnată simplu, „Amanda". Peter se sprijini de raftul de oțel și simți răceala metalului prin materialul cămășii. Își ținuse respirația cât citise scrisoarea, iar acum expiră zgomotos, având impresia că toate acele cărți se învârteau în jurul lui. Un minut mai târziu, simțindu-se ceva mai sigur pe picioare, reciti scrisoarea, pentru a se asigura că nu înțelesese greșit. Voia să îl întâlnească, să discute cu el. Îl observase și o chema Amanda. Oare unde mai auzise acest nume? Brusc, își aminti de interviul programat. Nu avea la dispoziție decât cinci minute pentru a ajunge la ultimul etaj al bibliotecii. Împături cu grijă scrisoarea și o bagă în buzunarul de la cămașă, apoi porni în pas vioi spre Sala de Cărți Rare Amanda Devereaux.

Familia Devereaux era la fel de veche în Louisiana precum familia Ridgefield în Carolina de Nord, iar cea mai de preț comoară a familiei fusese Amanda. Bucurându-se de o bogăție aproape fără egal chiar înainte să împlinească douăzeci de

ani, datorită morții premature a ambilor ei părinți, începuse să colecționeze cărți imediat după Primul Război Mondial. Primul pas fusese alcătuirea uneia dintre cele mai reușite colecții de literatură de secol al XVIII-lea din lume. Apoi trecuse la secolul al XVII-lea și, în final, se extinsese pentru a cuprinde literatura în limba engleză din toate epocile.

În 1939 își uluise întreaga familie când, la vârsta de patruzeci de ani și aparent îmbrățișându-și statutul de fată bătrână, devenise cea de-a doua soție a bătrânului Robert Ridgefield, în vârstă de șaizeci și doi de ani, văduv și patriarh al clanului Ridgefield. Se găsiseră unii care să suspecteze că se căsătorise cu el fiindcă universitatea aflată pe atunci la început de drum ar fi constituit muzeul perfect pentru cărțile ei, dar, judecând după toate aparențele, avuseseră o relație caldă și iubitoare. Singurul lor copil, o fiică, se născuse la un an după nuntă.

După o viață de fumat, Amanda Devereaux, care își păstrase numele de fată, murise de cancer pulmonar la vârsta de cincizeci și șapte de ani, cu două săptămâni înainte de ceremonia de punere a primei cărămizi a bibliotecii. Robert Ridgefield nu își revenise niciodată cu totul după moartea ei, însă construise o clădire măreață pentru colecția ei, după cum îi promisese că avea să o facă. În centrul departamentului Colecții Speciale se afla Sala de Cărți Rare Amanda Devereaux, un monument dedicat răposatei bibliofile în care erau expuse permanent cele mai de preț comori ale ei.

La ora trei și treizeci, încă ușor amețit de lectura scrisorii unei alte Amanda, Peter se așează la o masă masivă de stejar în mijlocul Sălii Devereaux, așteptând să îl cunoască pe doctorul Francis Leland. Scaunul de lemn sculptat pe care stătea era o piesă elegantă de mobilier antic, sub picioare avea un

covor oriental uriaș, iar în față – o vitrină mare de sticlă expunea mai multe manuscrise medievale. Deasupra vitrinei era un portret impunător al Amandei Devereaux. De jur împrejurul încăperii se aflau paisprezece vitrine de mahon, fiecare având deasupra un bust sculptat. De unde stătea el, Peter reuși să deslușească numele lui Iulius Cezar, Augustus, Cleopatra și Caligula. Fiecare dintre cele paisprezece vitrine era plină cu volume antice, după toate aparențele.

În fața lui se afla un volum subțire legat în piele maro-închisă uzată, fără însemne pe copertă. Lângă ea se găsea o pereche de mănuși albe de bumbac. După câteva minute de așteptat într-o tăcere netulburată nici măcar de ticăitul unui ceas, Peter decise că probabil era un test. Își trase mănușile și deschise cu grijă cartea. Paginile erau roase pe margini și păreau moi ca flanela. Peter ajunse la pagina de titlu și citi: *Tragica istorie a lui Hamlet, prinț al Danemarcei.* În partea de jos a paginii era trecută data publicării: 1603. Shakespeare încă mai trăia atunci, reflectă Peter și, pentru a doua oară în ziua aceea, simpla combinație de cerneală și hârtie îi tăie efectiv răsuflarea. Se simțea încântat, uluit, privilegiat. Câți oameni avuseseră vreodată ocazia de a ține în mână un exemplar din *Hamlet* tipărit pe vremea când trăia Shakespeare? Cu degete tremurătoare, întoarse foaia la prima pagină de text.

Citise *Hamlet* în liceu și, din nou, pentru cursul de engleză din anul întâi, dar acest text era diferit. Dăduse pagina și citise aproape până la apariția fantomei, când auzi o voce blândă în spatele lui:

– E o lectură interesantă?

– Nu e chiar cum mi-o amintesc, spuse Peter, închizând cu grijă cartea și punând-o respectuos pe masă.

Întorcându-se, văzu un bărbat scund cu păr cenușiu cârlionțat și ochelari cu ramă de corn. Nu purta jachetă de tweed, după cum se aștepta Peter, ci o pereche de blugi albaștri și un tricou polo roșu.

– Asta se numește o ediție in-quarto proastă, spuse bărbatul. E prima ediție tipărită din *Hamlet*, dar textul e inferior edițiilor ulterioare. Unii savanți consideră că a fost reprodus din memorie de cineva care a văzut spectacolul.

– Chiar și așa, e prima ediție tipărită din *Hamlet*, spuse Peter.

– Da, o descoperire remarcabilă, încuviință bărbatul.

– Nu voiam să o ating, doar că...

– Nu e nicio problemă, spuse bărbatul. Nu ar avea rost să deținem astfel de lucruri, dacă nu am avea niciodată plăcerea de a le studia. Ce părere ai?

– E... e...

Peter se străduia să găsească exact cuvintele care să descrie experiența de a ține în mâini acea carte, de a răsfoi acele pagini, de a citi acele cuvinte tipărite pe când autorul lor era încă în viață, respirând și cutreierând străzile Londrei. Până recent cărțile nu fuseseră decât un paravan în spatele cărora se putea ascunde, apoi începuse să le vadă ca pe niște obiecte meșteșugit realizate, dar acum era ceva cu totul diferit. Era o revelație. Era o carte plină de istorie și mister. Simplul fapt de a se afla în apropierea ei îl făcu pe Peter să fie copleșit de emoție.

– E fantastică, spuse în cele din urmă. Atinse ușor cartea cu o mână îmbrăcată în mănușă de bumbac. Aproape că îi simțea viața revărsându-se în vârfurile degetelor lui. Vreau să spun că persoana care a fost primul proprietar al acestei cărți, care a citit prima dată aceste pagini, e posibil să fi văzut

punerea în scenă originală a piesei *Hamlet*. E posibil chiar să îl fi cunoscut pe Shakespeare personal.

– E cea mai recentă achiziție a noastră, spuse bărbatul. Un exemplar recent descoperit. Domnișoara Devereaux ar fi fost încântată.

– Ați cunoscut-o? întrebă Peter, arătând din cap spre portretul Amandei Devereaux.

– Puțin, spuse bărbatul. Era deja foarte bolnavă când soțul ei m-a angajat să coordonez departamentul de Colecții Speciale al Universității Ridgefield. Eu sunt Francis Leland.

Îi întinse mâna, iar Peter i-o strânse.

– Peter Byerly. Mă bucur să vă cunosc, domnule.

– Sunt două lucruri pe care trebuie să le știi despre viața aici, la Colecții Speciale, Peter. Primul e că poți să pui mâna pe orice, câtă vreme o faci cu grija cuvenită. Al doilea e că nu mă cheamă domnule, mă cheamă Francis.

– Bine. Mulțumesc... ăăă... Francis, bâigui Peter, simțindu-se jenat de familiaritatea bruscă. Își abătu privirea de la bibliotecar și își îndreptă din nou atenția asupra cărții de pe masă. Dar cum e posibil ca o carte veche precum prima ediție din *Hamlet* să fie recent descoperită? întrebă el.

– Se întâmplă frecvent ca oamenii să descopere cărți pierdute, explică Francis. Cercetătorii nici măcar nu au știut de existența acestei ediții in-quarto până în 1823. Credeam că nu există decât două exemplare până a apărut acesta de față într-o bibliotecă teologică din Elveția. Nimeni nu mai luase volumul de pe raft de câteva secole, așa că nu știa nimeni că se afla acolo. Am cumpărat-o fără intermediari luna trecută.

– Trebuie să fie impresionant să descoperi o carte despre care nu a mai auzit nimeni niciodată sau pe care toată lumea o considera pierdută.

– E visul oricărui bibliofil, spuse Francis, iar Peter își dădu seama într-o clipă că era și visul lui.

Nu își putea imagina nimic mai glorios decât să găsească o comoară literară pierdută – manuscrisul vreunei piese necunoscute de Shakespeare sau, eventual, o ediție de *Hamlet* chiar mai veche decât cea pe care tocmai o ținuse în mâini – și să o păstreze pentru omenire. Chiar și posibilitatea îndepărtată ca așa ceva să se întâmple vreodată stârni un torent de adrenalină în vinele lui Peter.

– Acum, spuse Francis, cât de repede poți pleca de la secția de împrumut și să începi lucrul aici?

– Adică am obținut postul? întrebă Peter.

Francis își scoase o pereche de mănuși albe de bumbac din buzunar și și le trase în timp ce vorbi:

– Peter, fie ești, fie nu ești pasionat de cărți rare. Nu pot schimba asta. Tu ai simțit puterea acestei cărți. Luă volumul de *Hamlet*. Majoritatea studenților văd pur și simplu o carte veche, dar tu ai ghicit semnificația ei mai profundă. O astfel de carieră nu o alegi tu; ea te alege pe tine. Acum, eu pot să te ajut și pot să te învăț, dar reține – după ziua de azi, nu ai să mai privești niciodată cărțile cu aceiași ochi. Nimic din ceea ce fac sau nu fac eu nu va schimba asta.

Peter rămase tăcut pentru o clipă, studiind șirul de vitrine pline de cărți și gândindu-se că fiecare dintre acele cărți ar fi putut să îi ofere genul de fior emoțional pe care îl simțise cu *Hamlet*. Se simțea ca un narcoman care tocmai dăduse peste un stoc nesfârșit din drogul perfect. Francis așeză volumul

din *Hamlet* pe un raft dintr-o vitrină deasupra căreia se afla un bust al Cleopatrei.

– Toate tipăriturile din epoca elisabetană se află aici, în vitrina Cleopatrei, spuse el. Era partea favorită din colecție a domnișoarei Devereaux. Aici se află exemplarul ei din prima ediție in-folio a operelor lui Shakespeare. Arătă spre un volum înalt și gros, culcat pe o parte pe raftul de sus al vitrinei. O să-ți placă, cred.

– De ce se află busturi pe toate vitrinele? întrebă Peter.

– Ah, ai observat, nu-i așa? spuse Francis, zâmbind. Un omagiu adus de domnișoara Devereaux colecționarului pe care îl admira cel mai mult. Vezi tu, domnișoara Devereaux visa și ea să găsească o comoară neștiută și nutrea un mare respect față de acei colecționari care salvaseră o pagină de cultură pentru generațiile de după ei. Știai, Peter, că tot unui colecționar de cărți i se datorează și faptul că ai putut să citești *Beowulf* la cursul de engleză din anul întâi? Un bărbat a păstrat singurul exemplar cunoscut din primul mare poem englez. Și a salvat mult mai mult de atât. *Sir Gawain și Cavalerul Verde*, Evangheliile din Lindisfarne, unele dintre cele mai mari comori din lumea cărților. Biblioteca lui din Londra era împărțită în paisprezece, fiecare având deasupra un bust al unui împărat roman sau al unei împărătese. Domnișoara Devereaux mi-a cerut să organizez încăperea într-o manieră similară.

– Cine a fost acest colecționar? întrebă Peter.

– A fost unul dintre cei care, după cum spui tu, ar fi putut să îl cunoască pe Shakespeare personal. Îl chema Robert Cotton.

Southwark, Londra, 1592

Bartholomew Harbottle traversă cu pași mari Borough High Street, intră furtunos pe ușa tavernei George and Dragon și își scutură praful de pe drum de pe jiletca nouă. Din spatele barului auzi zgomotele familiare făcute de cheflii – și de-abia se făcuse ora patru. Străbătu tropăind podeaua de lemn, deschise larg o ușă și își făcu apariția în fața prietenilor lui.

– Barty! strigă Lyly. Credeam că ești în Winchester.

– Iar eu credeam că ești treaz, rosti Bartholomew, luând loc la masă și acceptând halba de bere oferită de Peele.

– Nu are niciun rost să stau treaz, spuse Peele. Nu e nimic de lucru.

– Dar e vârf de sezon, zise Bartholomew. M-aș fi așteptat ca teatrele să fie pline în fiecare zi pe asemenea vreme.

– El nu a aflat, spuse Lyly. Teatrele au fost închise în ultimele două luni. Mai întâi o revoltă, iar acum ciuma.

– M-aș putea lipsi de ciumă, zise Bartholomew. Dar îmi pare rău că am ratat revolta. Și cum rămâne cu tine, Lyly? Nu ești încă maestru de ceremonii al Reginei?

– Edmond Tylney refuză cu încăpățânare să moară. Am să îi trimit o nouă petiție reginei la primăvară. Poate 1593 va fi anul meu norocos.

– Ei bine, spune-i că revoltele sunt benefice pentru afaceri, zise Peele cu un hohot răsunător de râs.

– Dar cine-i ăsta de îl văd întorcându-se de la bar încărcat ca un cal de povară? spuse Bartholomew. Să fie oare fața lui Christopher Marlowe în spatele acelor halbe?

– În carne și oase, încuviință Marlowe, împroșcându-l pe Bartholomew cu bere când puse următorul rând pe masă.

– Sunt surprins să te văd aici, cu ciuma în oraș.

– Șederea mea va fi scurtă, te asigur, zise Marlowe.

– În locul tău, spuse Peele, aș sta doar cât să mă bucur de o bere bună și de o târfă și mai bună.

– Atunci nu ai sta deloc mult, spuse Bartholomew, fiindcă ție nu îți stă niciodată lungă prea mult.

Mesenii izbucniră în râs, iar Bartholomew sorbi cu sete din bere și studie fețele lucioase ale minților educate din jurul lui, exact genul de oameni cu care sperase să se împrietenească atunci când se lansase în comerțul de cărți, cu doar trei ani în urmă. Iar acum iată-l aici, primit cu drag printre cei care alcătuiau crema Londrei – urbani și talentați, alcătuiau probabil cea mai impresionantă adunătură de scriitori care se îmbătaseră vreodată împreună.

Unul dintre ei era Thomas Nashe, care stătea tăcut într-un colț. Bartholomew vânduse sute de exemplare din cărțuliile lui Nashe în prăvălia lui din Paternoster Row. Mai era și

George Peele, a cărui *Judecată a lui Paris* fusese jucată în fața reginei. Apucăturile sălbatice ale lui Peele datau încă de pe când era student la Oxford și era în stare să bea, să joace cărți și să colinde bordelurile cu aceeași vigoare ca Bartholomew însuși, ceea ce nu era puțin lucru. Răbdătorul John Lyly era un scriitor cu nimic mai prejos decât oricare dintre ei, își spuse Bartholomew, exceptându-l, desigur, pe Kit Marlowe, care nu avea egal.

Faptul că el, Bartholomew Harbottle, născut și crescut într-un sat cu oameni fără știință de carte, se afla acolo, la vârsta de douăzeci și șase de ani, bând și râzând cu cel mai de seamă dramaturg al epocii, părea de neînțeles. Pe de altă parte, Bartholomew avusese dintotdeauna talentul de a-și depăși condiția, mai întâi lipindu-se de gospodăria unui mic nobil local, apoi obligându-l pe gentlemanul respectiv să îi recunoască inteligența și să îl trimită la studii la Cambridge, ca în cele din urmă să reușească să ajungă la Londra, unde succesul lui în comerțul de cărți îi asigurase accesul în astfel de cercuri literare înalte. Câștigase bani de la Marlowe trișând la cărți. Câștigase chiar și târfe de la Marlowe trișând la cărți. El, a cărui familie de mult uitată ducea o viață mizerabilă pe un petic de pământ agricol, se tăvălise vesel cu femei desfrânate plătite de cel mai mare scriitor englez al tuturor timpurilor.

– Deci, toți poeții au rămas fără muncă, spuse Bartholomew. Chiar și fiul mănușarului?

– Will Shakespeare? zise Peele. El nu a rămas cu totul fără muncă. Adică nu scrie piese.

– Atunci ce scrie? întrebă Bartholomew, știind că a-l batjocori pe parvenitul Shakespeare, care venise nu de la Oxford

sau Cambridge, ci de la o școală dintr-o localitate numită Stratford, era una dintre distracțiile favorite ale minților luminate.

Peele aruncă o privire în jurul mesei, așteptând până când toți ochii se ațintiră asupra lui, înainte de a arunca poanta.

– Fiul mănușarului scrie sonete!

Un hohot de râs străbătu încăperea.

– Sonete, închipuiți-vă! Vezi câte astfel de poezii poți să vinzi, Barty.

– Dar trebuie să ne povestești cum a fost la Winchester, spuse Lyly. Judecând după finețea noii tale jiletci, călătoria ți-a adus recompense frumoase.

– Domnilor, spuse Bartholomew, lăsându-se pe spate în scaun. Azi am câștigat mai mulți bani ca vânzător de cărți decât în ultimele douăsprezece luni la un loc. Am câștigat suficient, încât vă voi face cinste nu doar cu următorul rând de bere, până vă spun povestea, ci oricine dorește să se retragă la etaj după aceea poate avea parte de o rundă de plăceri trupești.

Ascultă chiotele de bucurie ale prietenilor lui, suflă spuma de pe o nouă halbă de bere și își începu povestea.

Le spuse cum îl cunoscuse pe Robert Cotton, un tânăr colecționar de cărți și manuscrise, la o întâlnire a Societății Elisabetane a Anticarilor. Cu doar o săptămână în urmă, pe când bea cot la cot cu un preot din Winchester, reverendul lăsase să îi scape o legendă locală care îl determinase pe Bartholomew să își facă bagajele și să plece spre Hampshire.

– Mi-a luat aproape două luni să-mi ticluiesc un plan, dar nu te poți pripi cu astfel de lucruri. În fond, aveam nevoie de un imbecil vânjos și de un paracliser senil, și era nevoie ca

ambii să fie amatori de băutură. Cu paracliserul s-a dovedit ușor de rezolvat. Nu am avut altceva de făcut decât să beau câteva nopți la rând prin tavernele de lângă catedrală. Cu imbecilul s-a dovedit a fi mai dificil. În cele din urmă am găsit un argat de fermă care se potrivea perfect cerințelor mele. La început nu prea avea încredere în mine, însă după o săptămână sau două în care i-am plătit berea seară de seară și după câteva vizite la un bordel, era gata să mă urmeze oriunde. Am ales o noapte de marți, când era liniște deplină în zonă.

Bartholomew luă două înghițituri lacome de bere și continuă:

– După cum știți, familia mea e din Wickham.

– Nu se poate, spuse Peele.

– Ba așa e, dar asta nu prea se știe în Winchester. Când am bătut la ușa bătrânului meu paracliser, pe care îl îmbătasem bine cu doar câteva ore mai devreme, eram un biet pelerin din Wickham, venit să se roage pentru sănătatea tatălui meu la mormântul celui mai faimos episcop din orășelul nostru.

– William de Wykeham, spuse Lyly.

– Nimeni altul. Vedeți voi, după spusele preotului pe care l-am cinstit chiar aici, în hanul acesta, o legendă puțin cunoscută din Winchester susține că Wykeham ar fi fost îngropat ținând în brațe o carte antică.

– Genul de carte care l-ar fi putut atrage pe tânărul Robert Cotton? întrebă Nashe.

– Exact, spuse Bartholomew, zâmbind. Paracliserul nu a părut mirat că, în ciuda căldurii acelei nopți de vară, atât eu, cât și „fratele" meu eram înveșmântați în pelerine grele.

Ne-a deschis ușa spre transeptul sudic și s-a întors clătinându-se în odaia lui.

– Și pe sub pelerine? întrebă Marlowe.

– Ei bine, mai trecusem și înainte pe la episcopul Williams să mă rog, vedeți voi. Petrecusem după-amiezi îndelungate în capela lui votivă, cercetându-i mormântul, măsurând fiecare dimensiune. Mi-a luat ceva timp până am găsit un tâmplar bun în care să pot avea încredere, dar în cele din urmă am găsit unul care mi-a făcut ceva ce aducea cu o capră a unei mese mari. Era făcută pe bucăți, așa că eu și imbecilul am putut să o asamblăm lângă mormântul episcopului. Apoi a fost nevoie de forțele noastre combinate, plus câțiva drugi de fier, pentru a îndepărta efigia episcopului și lespedea de marmură de deasupra mormântului, împingând-o pe suportul de lemn.

– Și ce ați găsit? întrebă Lyly.

– Praf, mirosul a câteva secole de descompunere și pe bunul episcop. Era înspăimântător cum se uita la mine cu acele orbite goale și jur că am auzit gemete prin catedrală când l-am văzut pentru prima dată.

– Vântul? sugeră Peele.

– Eu așa mi-am spus, răspunse Harbottle.

– Și cartea? întrebă Marlowe.

– Era strânsă în mâinile lui, exact acolo unde se aflase timp de aproape două sute de ani. Mi-a luat un minut să i-o desprind din mâini și mă tem că i-am rupt câteva degete episcopului, dar odată ce am eliberat-o și am suflat praful de pe ea... ei bine, era o carte superbă de psalmi, cum nici n-aș fi sperat să găsesc vreodată. Din secolul al XI-lea, aș spune, poate chiar mai veche. După ce am pus-o în geantă, nu am

mai avut altceva de făcut decât să împing la loc capacul mormântului, să mă strecor afară din catedrală și să îl îmbăt pe însoțitorul meu suficient, încât să nu își mai amintească nimic a doua zi dimineață.

– Și ce părere a avut acest Robert Cotton despre descoperirea ta? întrebă Peele.

– Nu a avut decât două lucruri de spus, răspunse Bartholomew. Că voia să știe de unde o aveam și dacă vor ajunge douăzeci de lire.

– Douăzeci de lire! strigă Peele, scuipând berea pe masă. Pentru o singură carte?

– Douăzeci de lire ar trebui să ne ajungă să ne scăldăm cu toții în bere până mult după ce se sfârșește ciuma, spuse Marlowe, izbind cu halba goală în masă. Ce-ar fi să ne faci cinste cu încă un rând și să bem pentru slava răposatului episcop de Winchester.

După ce li se servi următorul rând, Bartholomew, roșind de încântare la succesul poveștii lui și sub efectul celei de-a treia halbe de bere, se întoarse spre marele dramaturg.

– Acum, Marlowe, zise el, încă nu ne-ai spus ce te aduce la Londra cât încă bântuie ciuma.

– Am venit să-mi iau adio de la scumpul nostru prieten Robert Greene, răspunse Marlowe.

– Greene? De ce, unde pleacă?

– O întrebare cât se poate de bună, spuse Lyly. Căci zace pe patul de moarte.

Bartholomew puse jos halba, simțind sângele scurgându-i-se de pe față. Din toată ceata lor, niciunul nu fusese mai bun la băutură, la tăvălit târfe, nimeni mai predispus să piardă o jumătate de coroană la un joc de cărți și să râdă apoi

în timp ce urina în Tamisa decât poetul Robert Greene. Bartholomew se bucurase de norocul neobișnuit de a nu fi pierdut niciodată un prieten apropiat și, în ciuda vieții pe care o ducea, era capabil de afecțiune. Gândul că Greene nu avea să mai fie prezent la câte o seară amicală de dezmăț îl mișcă mai mult decât s-ar fi așteptat.

– Ciuma? șopti el.

– Viața grea, spuse Marlowe. El crede că o cină cu sardine marinate i-a pus cruce, dar eu cred că știm cu toții că a fost nevoie de mai mult decât o cină pentru a-l împinge pe Robert Greene până în pragul morții.

– Unde se află? întrebă Bartholomew.

– Locuiește cu un pantofar în Dowgate, spuse Marlowe. Un anume domn Isam. Soția lui are grijă de Greene. Pare puțin amorezată, aș zice. Greene nu are un șfanț să o plătească.

– Aș vrea să-l văd, zise Bartholomew.

– Nu ești singurul, spuse Peele râzând. Emma Ball a trecut pe aici cu nici o oră în urmă, căutându-l.

– Ibovnica lui? întrebă Bartholomew.

– Ba chiar mai mult de atât, judecând după mogâldeața plângăcioasă din brațele ei, răspunse Peele.

– Te conduc eu, spuse Marlowe, golindu-și halba și împingându-și scaunul.

Bartholomew nu dorea nicidecum să își trădeze gingășia sentimentelor în fața însoțitorilor lui beți, prin urmare, își trânti halba pe masă cu un fals entuziasm.

– Ia-o înainte, îi spuse lui Marlowe. Căci, deși zici că moare în mizerie, un negustor de cărți poate adesea să găsească profituri la căpătâiul unui muribund.

Bartholomew se despărți de Marlowe în fața îngustei case din Dowgate în care Robert Greene zăcea pe patul de moarte. Doamna Isam îi deschise ușa.

– Da' multă lume îl caută azi, spuse ea. Deși nimeni care să-i poată plăti datoriile.

Tocmai voia să bată la ușa lui din capătul scărilor când auzi o voce ascuțită răsunând dinăuntru:

– Da' cum să nu fie al tău, lipitoare ce ești. Credeam că acum când zaci pe moarte o să fii dispus să recunoști. Oricum n-are ce să-ți mai facă acum. Vreau doar ca bietul copil să poată spune că a avut cândva un tată.

Bartholomew își lipi urechea de ușă, dar nu reuși să deslușească răspunsul șoptit al lui Greene în fața acestei izbucniri. În scurt timp, vocea femeii explodă din nou. Nu putea fi decât Emma Ball.

– Blestemat să fii atunci, blestemat! Nu mi-ai dat decât două lucruri în toată viața asta – fiul nostru și bucata asta de hârtie inutilă. Auzi o bufnitură când aceasta aruncă ceva în perete. Ei bine, asta poți s-o păstrezi, deși n-o să te ajute mult acolo unde mergi. O să ardă grabnic acolo, să știi. Iar eu am să aleg un hoit mai decent drept tată pentru fiul meu.

Bartholomew auzi sunet de pași furioși venind spre ușă și de-abia apucă să se lipească de perete înainte ca ușa să se deschidă larg, iar în prag să apară o femeie agitată, în haine murdare, strângând la piept un boț miorlăitor de cârpe, care se năpusti în jos pe scări. Bartholomew așteptă până o auzi ieșind pe ușa de la intrare, apoi păși în încăpere.

– Mama ta, presupun, îi spuse vechiului său prieten.

– Barty! exclamă Greene, izbucnind în ceva între un acces de tuse și un hohot de râs. Ce mă bucur să te văd!

Fața de obicei rumenă a lui Robert Greene era palidă și trasă. Era greu de crezut că era același om care crease mari povești de dragoste, precum *Mamillia* și *Pandosto,* și scrisese toate acele cărți fantastice despre viața în măruntaiele Londrei. Acesta era bărbatul care trăise din plin toate acele aventuri imorale despre care scrisese; dar acum părul țepos care îl făcuse faimos nu mai era decât o încâlceală firavă, barba îi era murdară și neîngrijită, și nu purta decât o cămașă de noapte împrumutată, căci, după cum îi spuse lui Bartholomew, își vânduse îndrăgita jiletcă de un verde ca rahatul de gâscă, pentru a-și plăti o parte din numeroasele datorii.

– Încă mai scrii, văd, spuse Bartholomew, observând penița și hârtia de pe masa grosolană de lângă patul lui Greene.

– Mărturisirile mele de pe patul de moarte, replică Greene. O să-ți placă fragmentul ăsta, cred. E despre fiul mănușarului.

Greene se întinse după hârtiile aflate lângă pat și citi cu doar o umbră palidă a vocii lui robuste de altădată: „Un parvenit, o cioară înfrumusețată cu penele noastre, care, cu a sa inimă de tigru învelită într-o piele de actor, își închipuie că-i în stare să scrie un vers alb bombastic asemenea celor mai buni dintre voi: și e convins în îngâmfarea lui că-i singurul din țară ce cutremură scenele".

Vocea lui Greene se pierdu din nou într-un acces de tuse și râs.

– Va fi mare păcat să te văd plecat dintre noi, spuse Bartholomew, căci nimeni nu râde mai cu poftă la propriile glume decât tine.

– Drept, drept, spuse Greene, lăsându-se din nou pe perne. Mă îndoiesc că domnul Shakespeare va râde la asta.

– Și cum rămâne cu celălalt oaspete al tău?

– Marlowe?

– Cel cu voce ascuțită și un boț în brațe.

– Ah, ai grijă cu cine te culci, bunule Barty, fiindcă din pat se zămislește adesea o odraslă.

– Înțelepte cuvinte, domnule, spuse Bartholomew. Iar boțul ăla care mirosea a rahat și lapte acru pun rămășag că era odrasla ta.

– Așa susține târfa de maică-sa. Fortunatus i-a pus numele, deși nu are niciun motiv să o facă. Un mizerabil mai nefericit decât oricare altul adus pe lumea asta, și n-am să-l recunosc când am să-mi fac ieșirea.

Greene fu cuprins de un nou acces de tuse, acesta mai îndelungat decât celelalte. Pentru prima dată Bartholomew simți cu adevărat că prietenul lui era pe moarte. Îl copleși din nou un val neașteptat de emoție – nu pentru amicul de desfrâu pierdut, ci, surprinzător, pentru sufletul pierdut. Fără îndoială, după viața pe care o dusese, Robert Greene nu se putea aștepta la vreo răsplată cerească.

– Fă-mi o ultimă favoare, Barty, spuse Greene, când tusea i se potoli.

– Orice, prietene vechi.

– E pe podea o carte.

Arătă spre cealaltă parte a patului, iar Bartholomew luă un volum subțire in-quarto.

– *Pandosto*. Unul dintre romanele tale de dragoste.

– Așa e, încuviință Greene. Într-un moment de neghiobie, i l-am dat zdrenței ăleia, iar ea mi l-a dat înapoi tocmai

acum, pe patul de moarte. Vinde-l pentru mine, bine, Barty? Nu valorează mult, dar vinde-l și dă-i banii doamnei Isam. Fără ea, aș fi ajuns să mor în stradă, iar datoria pe care o am față de ea nu o voi putea plăti pe lumea asta.

– Socotește rezolvat, făgădui Bartholomew băgând volumul la subsuoară.

– Acum ia-o din loc! spuse Greene. Sunt femei în Southwark care îmi vor simți lipsa în noaptea asta și cineva trebuie să se ocupe de ele.

Râse din nou, iar Bartholomew descoperi că nu se simțea în stare să răspundă, prin urmare, se mulțumi să se încline adânc la picioarele patului și ieși cu spatele din odaie, închizând cu grijă ușa în urma lui. Pe treptele cufundate în penumbră se uită la cartea pe care i-o dăduse Greene. Avea să obțină pe ea câțiva șilingi, poate chiar mai mult după moartea autorului ei. Când păși în lumina după-amiezii târzii, îi trecu brusc prin gând că i-ar fi plăcut să păstreze el însuși acel volum, ca amintire de la prietenul care avea să părăsească în curând această lume. Vârî mâna în jiletcă, scoase o jumătate de coroană și i-o aruncă doamnei Isam, care era așezată în fața casei, jumulind o găină.

– Pentru datoriile chiriașului tău, îi zise.

– Dumnezeu să vă binecuvânteze, sire, spuse doamna Isam. E un început măcar.

Bartholomew băgă din nou cartea la subsuoară și porni cu pași mari spre St. Paul's, nevăzând soarele decât prin ceață cu ochii înecați în lacrimi.

Kingham, vineri, 17 februarie 1995

Peter se frecă la ochi, alungând somnul, în timp ce aștepta ca pâinea să se prăjească și apa să fiarbă în ceainic. Verificase indexurile cărților lui despre ilustratori, dar nimic nu îl ajutase să îl identifice pe B.B. Acum se zgâia la lista doctorului Strayer, prinsă pe panoul din bucătărie. Instrucțiunile lui originale, scrise la calculator, erau aproape complet acoperite de observațiile pe care Peter le mâzgălise pe margini în ultimele câteva luni. Sub o pată rotundă de ceai și o urmă mânjită de marmeladă, încă se mai putea citi lista:

1. Plânge-o pe Amanda: Conștientizează-ți sentimentele
2. Stabilește-ți obiceiuri regulate de masă și somn
3. Cunoaște oameni noi
4. Reconstruiește-ți cariera
5. Folosește-ți cariera pentru a te apropia de oameni, nu pentru a-i ține la distanță

6. Găsește-ți o pasiune în afară de cărți
7. Învață ceva nou
8. Ia legătura cu vechii prieteni
9. Restabilește-ți relația cu familia Amandei
10. Nu fugi de, aleargă spre

În dreptul instrucțiunii „Găsește-ți o pasiune", Peter scrisese, apoi tăiase „poezie" și „pictură". Aproape uitase că își cumpărase un set de acuarele din Chipping Norton, cu două luni în urmă. Renunțase după ce încercase o singură pictură. Lângă „Ia legătura cu vechii prieteni" se afla numărul de telefon al lui Francis Leland, deși Peter nu îl formase niciodată de când sosise în Kingham. În dreptul recomandării „Cunoaște oameni noi" mâzgălise orarul slujbelor religioase ținute la biserica parohială locală, dar nu avea de gând să meargă la ele. Peter nu se descurcase prea bine cu ceea ce i se ceruse să facă.

Avea să uite de portretul în acuarelă, decise el. Azi avea să lucreze la recomandarea numărul patru. Avea să își reconstruiască munca și cariera. În fond, cumpărase din Hay-on-Wye mai multe cărți pentru care avea clienți în Statele Unite. Își petrecu restul dimineții organizându-și cărțile de referință. Despachetă cu grijă volumele achiziționate din Hay și le puse pe un raft separat. Exemplarul din *Edwin Drood* în care strecurase pe furiș acuarela avea nevoie de reparații, prin urmare, avea să îl repare. Hank fusese un profesor bun și, deși nu era expert în conservare, Peter putea cu siguranță să se descurce. Se strecură în penumbra debaralei de sub trepte și începu să scoată cutiile în care își ținea uneltele și

materialele. Când totul fu scos la lumină, își dădu seama că își luase și setul abandonat de acuarele.

Tocmai când voia să îl pună la loc, își aminti ceva ce îi spusese vânzătoarea când achiziționase acel set de culori. „Mai este un artist care locuiește prin zonă. Cumpără mereu vopsele de aici. E un expert care vine cu regularitate. Ba chiar vinde acuarele vechi la centrul de antichități."

Fără a mai sta să dea cutiile la o parte din drum, Peter fugi la etaj, luă acuarela și cheile de la mașină și țâșni afară.

Chipping Norton sau „Chippy", după cum îi spuneau localnicii, era cel mai apropiat orășel cu piață de lângă Kingham și locul unde Peter își făcea cumpărături când nu găsea ceva la magazinul din sat. Nu era aglomerat cu turiști și, astfel, era considerabil mai plăcut decât multe dintre orașele mai faimoase din Cotswold. Scuarul pieței, aflat pe un deal abrupt, era mărginit din toate părțile de clădiri de piatră. În afară de magazinele standard de pe strada principală, mai exista un mic teatru, la care Peter nu fusese niciodată, mai multe restaurante cu un aspect plăcut, în care Peter nu mâncase niciodată, și un centru de antichități.

Clopoțelul de la ușă, care sună când Peter păși înăuntru, nu atrase atenția nimănui, prin urmare, începu să rătăcească printr-un labirint de piese de mobilier, porțelanuri, lămpi, vaze și altele, în căutarea acuarelelor. Trecând pe lângă un raft de cărți vechi își propuse să revină într-o altă zi să arunce o privire mai atentă. La etaj găsi ceea ce căuta – circa două duzini de lucrări frumos înrămate și fixate pe passepartout-uri, majoritatea victoriene, dar unele din secolul al XVIII-lea. Nu avea un ochi expert, dar bănuia că doar una sau două dintre ele s-ar fi

ridicat la standardele Amandei. În colțul fiecăreia era atârnată o etichetă de preț pe spatele căreia se afla o ștampilă cu Dl Wells, Rose Cottage, Churchill.

Peter trecuse cu mașina prin satul Churchill de fiecare dată când venise în Chippy, dar nu se oprise niciodată, nici nu băgase de seamă căsuțele aliniate de-a lungul celor câteva străduțe. Chiar și așa, nu îi luă decât cinci minute să găsească Rose Cottage, amplasată puțin mai în spate față de drumul spre Kingham.

Stând pe prag în acel moment de suspans dintre bătaia în ușă și deslușirea de zgomote din interior, Peter își dădu seama că, venind să îl caute pe domnul Wells, îndeplinea de fapt cea de-a treia instrucțiune a doctorului Strayer: „Cunoaște oameni noi". Imediat ce îi trecu prin minte acest gând, fu copleșit de senzațiile familiare de stomac strâns, palme transpirate și amețeală care însoțeau întotdeauna întâlnirile forțate cu necunoscuți. Sprijinindu-se cu o mână de cadrul de piatră al vilei, se strădui să se scuture de senzație și să se concentreze pe pătratul de hârtie din buzunarul jachetei lui. Poate dacă reușea să facă din această investigare a acuarelei noua lui pasiune, își spuse, avea să împuște dintr-o lovitură două recomandări de pe listă.

Ușa se deschise și un bărbat scund cu păr alb pieptănat pe spate și care părea să nu se mai fi ras de o săptămână își făcu apariția în cadrul ei. Purta un pulover stropit cu vopsea și mâncat de molii și o expresie iritată pe chip.

– Vinzi ceva? întrebă acesta.

– Nu, răspunse Peter.

– Atunci ai venit să-mi vorbești despre Dumnezeu, așa-i?

– Nu, voiam să vă vorbesc despre o acuarelă.

Bărbatul îl studie pe Peter cu aerul unuia care studiază o piesă de mobilier înainte de a o cumpăra. În cele din urmă se întoarse și, cu o expresie doar ușor îndulcită, spuse:

– În regulă, tocmai am pus ceainicul pe foc. Atunci intră să bei o ceașcă.

Peter îl urmă pe bărbat printr-o cameră de zi întunecoasă și aglomerată, ajungând la o seră spațioasă, însorită. Pe un șevalet se afla o acuarelă înfățișând peisajul de dincolo de câmpuri. Un conac grandios în stil iacobin fusese adăugat în locul în care acum se afla un mic crâng.

– Casa Evenlode, spuse gazda lui Peter. Acum nu se mai vede, atât de mult au crescut copacii, dar e încă acolo, cel puțin unele părți din ea.

– Habar nu aveam că există un conac atât de frumos așa de aproape de Kingham, zise Peter.

– Ești din Kingham, deci?

– Nu. Adică sunt din Statele Unite. Locuiesc în Kingham. Numele meu e Peter Byerly.

– Martin, se prezentă artistul, fără a-i oferi nici numele de familie, nici o mână întinsă, și dispărând în ceea ce Peter presupuse a fi bucătăria. Casa Evenlode nu o să ți se pară deosebit de frumoasă, spuse vocea lui Martin din încăperea alăturată, asta dacă ai să reușești să o găsești. Familia a rămas fără bani de câteva generații. Nici măcar nu sunt sigur dacă mai locuiește cineva în casa principală. Chiar și așa, nu se sfiesc să țină la distanță căutătorii de curiozități cu o porție zdravănă de alice.

Martin se întoarse cu o tavă pe care se aflau un ceainic, două cești și doi biscuiți digestivi. Puse tava pe masă, îi întinse o ceașcă de ceai lui Peter și luă ambii biscuiți pentru el însuși.

– Deci, domnule Byerly, ce fel de acuarelă te interesează, una nouă sau una veche?

– Una veche, preciză Peter. Dar nu caut să cumpăr. Mă gândeam că poate știi ceva despre asta. Scoase portretul și îl puse pe masă. Încerc să aflu cine este artistul. Sau cine este subiectul.

Martin se încruntă, puse jos jumătatea de biscuit pe care nu o mâncase încă și luă în mână acuarela. Studie pictura preț de aproape un minut, examinând-o cu grijă pe ambele părți.

– Epoca victoriană, spuse. Hârtia pare a fi de prin 1870 sau 1880. O întâlnesc adesea în albumele de amintiri. Frumoasă lucrătură. Linii reușite. Nu e ușor să redai asemenea detalii într-o acuarelă. Cineva care știa cu adevărat să mânuiască pensula. Un artist fin, aș zice. Făcu o pauză și mîji ochii spre pictură. B.B. Nu am auzit niciodată de el. Ce zi e azi?

– Ăăă... vineri, spuse Peter, derutat de lipsa de continuitate logică.

– A treia vineri din lună?

– Cred că da.

– Atunci ceea ce trebuie să faci e să mergi la Londra.

– Poftim? zise Peter.

– Societatea Acuarelelor Istorice se întrunește în a treia zi de vineri a fiecărei luni. La șase și jumătate în Sala Haldane, University College. S-ar putea să găsești acolo pe cineva care să te poată ajuta.

– Mulțumesc, spuse Peter. Sunt recunoscător pentru sfat. Și dacă dai întâmplător peste vreo altă pictură de B.B., ți-aș rămâne îndatorat dacă m-ai suna.

Scoase o carte de vizită pe care nu scria decât „Peter Byerly, Anticar, Kingham, Oxfordshire", indicând și numărul

lui de telefon. Martin Wells nu păru deloc interesat să ia cartea de vizită din mâna întinsă a lui Peter, prin urmare, acesta o puse pe masă și porni singur spre ieșire. Douăzeci de minute mai târziu urca de pe platforma gării din Kingham în trenul de la ora 13.21 spre gara Paddington din Londra.

Pe vremea când locuise cu Amanda într-un apartament închiriat în Chippy, cu o primăvară în urmă, în timpul renovării căsuței, călătoriseră frecvent cu acest tren – petrecându-și weekendurile în Londra pentru a vizita muzee și a merge la teatru. În ultima lor călătorie în oraș făcuseră o plimbare lungă pe malul sudic al Tamisei. Peter o dusese pe Amanda la Catedrala Southwark, unde găsiseră mormântul fratelui lui Shakespeare, Edmund. Traversaseră fluviul la Westminster și își încheiaseră după-amiaza la Galeria Tate, îndrăgitul muzeu al Amandei. Peter nu mai fusese la Londra de atunci.

Cât de multe se schimbaseră în mai puțin de un an! Înainte, Peter și Amanda călătoreau întotdeauna așezați față în față, în tren, pentru a putea să se tachineze cu picioarele pe sub masă. După bunul ei obicei, Amanda stătea perfect dreaptă, cu o carte sprijinită pe masă în fața ei. Îi plăcea să călătorească îndreptată în direcția de deplasare, prin urmare, Peter stătea cu spatele, privind peisajul pe care trenul îl traversase deja. Acum stătea singur în capătul vagonului, privind fără să vadă ceea ce se afla înaintea lui.

Deși Martin Wells se dovedise cam grosolan și întru câtva dezagreabil, fusese inofensiv. Ceea ce îi crea întotdeauna probleme lui Peter era momentul de așteptare de dinainte – teama lui patologică de tot ceea ce era nefamiliar. Doctorul Strayer avea o mie de explicații pentru fobiile lui Peter, însă

Amanda fusese singura care reușise vreodată să îl facă pe Peter să se simtă în largul lui printre străini. În prezența ei, fusese capabil nu doar să traverseze oceane, ci și să participe la dineuri simandicoase și să poarte conversații de complezență. Amanda făcea ca totul să pară ușor. Îl simțea crispându-se chiar dacă se afla în celălalt capăt al încăperii și apărea lângă el, punea o mână pe brațul lui și risipea întreaga tensiune.

Peter ajunse la Paddington la trei fix și își dădu seama de două lucruri: avea mai bine de trei ore de omorât înainte de întâlnirea Societății Acuarelelor Istorice, iar acea întâlnire probabil că avea să semene foarte mult cu un dineu simandicos. Fără a se gândi prea mult, se lăsă purtat de picioare spre stația de metrou, un obicei pe care și-l formase când el și Amanda se despărțeau la începutul după-amiezii, înainte de a se reîntâlni la Fortnum's ca să ia ceaiul împreună. Amanda se ducea la Muzeul Victoria și Albert sau la Galeria Națională sau la Tate. Peter mergea întotdeauna la Bloomsbury.

Ieși de pe linia Piccadilly la Russel Square și, zece minute mai târziu, urca treptele de la British Museum. Era un milion de lucruri de văzut în Londra, iar Peter se întorcea întotdeauna nu doar la același muzeu, ci și la aceleași galerii – expozițiile Bibliotecii Naționale, aflate în dreapta după intrarea principală. Cunoștea fiecare vitrină pe de rost. Când manuscrisul cărții *Alice în Țara Minunilor* fusese trecut din vitrina „Cărți pentru Copii" în vitrina „Literatură engleză", Peter observase.

Azi *Alice* era deschisă la scena în care ea crește atât de mult, încât aproape nu mai încape pe coridor. Față în față cu textul imprimat cu meticulozitate de Lewis Caroll se afla pe toată pagina propria lui ilustrație, reprezentând-o pe Alice

îndoită de mijloc într-un spațiu prea mic pentru corpul ei. Desenul îl făcu pe Peter să se înfioare, nu doar din cauza propriilor episoade de claustrofobie, ci și fiindcă, atunci când îl privi, Amanda îi șopti:

– Observi coafura prerafaelită? Caroll era prieten cu Rossetti.

Era tipic pentru Amanda; se odihnea o vreme, lăsându-l pe Peter în pace, apoi, din senin, apărea lângă el cu un comentariu.

Peter zăbovi doar o clipă ca să o admire pe Alice. Întotdeauna făcea acest lucru – studia scurt un artefact îndrăgit, de exemplu manuscrisul cu partitura operei lui Handel *Messiah* sau Biblia Gutenberg – ca aperitiv înainte de felul principal, adevăratul motiv pentru care venea la muzeu. Acel antreu era colecția păstrată pentru posteritate de Robert Cotton. Deși doar câteva dintre comorile lui Cotton făceau parte din expoziția permanentă, îl determinau pe Peter să revină mereu. Cotton îi stârnise curiozitatea încă din clipa în care Francis Leland pomenise pentru prima dată numele marelui colecționar. Învățase engleza veche pentru a putea citi un facsimil al manuscrisului *Beowulf* care fusese recuperat de Cotton. Acum stătea în fața originalului, aducând un omagiu tăcut idolului său. Deși paginile erau arse pe margini din cauza unui incendiu din 1731, literele maronii înșirate cu grijă se puteau citi cu ușurință. Nu era vorba de o traducere, nici măcar un facsimil, ci adevăratul *Beowulf*, manuscrisul care schimbase pentru totdeauna soarta literaturii engleze.

Fără să înțeleagă de ce, întâlnirea cu marele Cotton îl făcea întotdeauna pe Peter să se simtă mai bine. Realizările lui Cotton îl făceau pe Peter să creadă că orice era posibil, nu

doar în ceea ce privește colecționarea de cărți, ci în viață în general. Amanda înțelesese acest lucru. Obișnuia să îl aștepte în stradă, în fața magazinului Fortnum's, iar când îl vedea străbătând trotuarul cu pași mari, încrezători, îi spunea:

– Văd că l-ai vizitat pe Robert.

Peter reflectă că i-ar fi prins bine o doză din acea încredere indusă de Cotton în timp ce stătea așezat într-un mic local de pe Great Russel Street la șase și zece, știind că avea să întârzie la întâlnire, dar fără a se grăbi deloc să își termine sandviciul din pâine prăjită cu șuncă și caș. Era aproape șase și jumătate când îndrăzni, în sfârșit, să iasă în întuneric și porni pe jos spre apropiatul University College.

Întrunirea Societății Acuarelelor Istorice începuse de mult când se strecură Peter în Sala Haldane. Încăperea era neplăcut de supraîncălzită și la fel de obscură ca străduțele laterale pe care tocmai le străbătuse. Din față răsuna o voce monotonă, în timp ce o serie de diapozitive erau proiectate pe un perete gol. Pe mai multe șiruri de scaune, care probabil mobilaseră cândva un salon elegant – dar nu mai erau acum, după cum ar fi spus Amanda, nici măcar „bune de vândut la vechituri" –, erau așezați circa treizeci de oameni. Unii luau notițe, alții priveau liniștiți, câțiva se foiau, cel puțin doi păreau să fi adormit. De-a lungul pereților se aflau câteva canapele și fotolii excesiv de bombate, dar acestea nu atrăseseră decât două persoane.

Pe o canapea din celălalt capăt al încăperii față de fotoliul în care se așezase ezitant Peter stătea confortabil o femeie care i se păru lui Peter a fi exact opusul Amandei. În timp ce Amanda ar fi stat cu spatele drept în rândul din față, cu un carnețel sprijinit pe genunchi și mâna dreaptă alergându-i pe pagină, notând aproape fiecare cuvânt rostit de vorbitor,

această femeie ședea relaxată, cu picioarele sprijinite pe un taburet. Un amestec de cărți și hârtii era împrăștiat lângă ea, alături de o eșarfă de lână și un jerseu șifonat. La fel ca sofaua pe care stătea, trupul ei avea curbe ispititoare. Părul castaniu-deschis era presărat cu șuvițe blonde și suficient de ciufulit, încât Peter bănui că nu și-l mai pieptănase de când coborâse pe platforma metroului, unde garniturile care soseau antrenau curenți puternici de aer prin tunel și peste masele de călători în așteptare. Atât cât putea să vadă din fața ei în lumina scăzută părea plăcut: chipul îi era mai rotund și mai blând decât cel al Amandei, dar cu nimic mai puțin atrăgător. Își ținea privirea ațintită pe perete, undeva deasupra capului lui Peter, iar lumina proiectorului de diapozitive scânteia ocazional pe cerceii ei sofisticați. Amanda nu purtase niciodată nimic în afară de cerceii simpli cu diamant pe care i-i oferise tatăl ei la împlinirea vârstei de șaisprezece ani. Femeia nu păru să îl observe pe Peter și, deși nu se uita nici la vorbitor, nici la diapozitive, simți că era mai atentă la prezentare decât oricine altcineva din încăpere. Doar sub acest aspect îi amintea de Amanda.

Cumva, ideea de a cunoaște o singură persoană, în special o persoană atât de complet diferită de Amanda, i se păru mai puțin intimidantă decât gândul de a juca rolul oaspetelui american în fața unei camere pline de britanici excentrici pasionați de acuarele; prin urmare, când prezentarea se încheie, iar vorbitorul începu să răspundă la întrebări, Peter se luă după femeie, care își strânsese lucrurile imediat ce fusese stins proiectorul de diapozitive și pornise spre holul spațios din fața Sălii Haldane. Își îmbrăcase jerseul și tocmai își înfășura eșarfa în jurul gâtului când Peter o ajunse din urmă.

Poșeta ei, plină de hârtii, zăcea pe podea lângă o masă pliantă încărcată cu ceai, cafea și fursecuri.

– Scuză-mă, zise Peter.

– Și tu? spuse femeia, fără a-l privi, dar continuând să își aranjeze eșarfa. Întotdeauna mă simt sufocată acolo, în special când e o prezentare cu diapozitive, iar în cazul Societății Acuarelelor, e întotdeauna o prezentare cu diapozitive. Cum ți s-a părut Richard?

– Poftim?

– Profesorul Richard Campbell – cel care ne-a vorbit în seara asta.

– Sincer să fiu, nu prea am fost atent. Nu știu mare lucru despre acuarele.

– El e cunoscător în domeniu, dar are o personalitate la fel de vibrantă ca a unui cartof copt în coajă.

Peter își imagină un cartof copt în coajă stând țeapăn sub un melon și vorbind în fața unui grup de studenți somnoroși. Aducea cu o pictură de Magritte; Amanda îl detesta pe Magritte. Spunea că pictura murise odată cu Armory Show.

– Eu sunt Peter Byerly, se prezentă el întinzând mâna.

Femeia i-o strânse cu fermitate.

– Byerly, repetase ea lent, plimbând cuvântul pe limbă ca și cum ar fi degustat un vin bun. Era o Amanda Byerly care a scris un articol pentru revista noastră odată. O femeie din America. O expertă a dracului de bună.

Era tipic pentru Amanda să facă așa ceva, să apară pe neașteptate și să îl surprindă cu vreo realizare de care nu știuse până atunci. Își aminti brusc o seară petrecută la Londra, cu trei ani în urmă, când ea îi spusese că mergea „la o întâlnire a pasionaților de artă". Peter rămăsese în camera

de hotel și se uitase la un film american prost. Poate că Amanda venise la Sala Haldane. Nu o întrebase niciodată.

– Soția mea, murmură Peter, apoi, aproape din reflex, când observă degetele fără inele de la mâna stângă a femeii, adăugă: răposata mea soție.

– Ei bine, Peter Byerly, misterios văduv american care vii la o întrunire a Societății Acuarelelor Istorice, în ciuda faptului că, aparent, nu știi sau nu te interesează prea mult acuarelele, ce părere ai avea dacă am merge să mâncăm ceva?

Peter fu năucit de natura relaxată, aproape frivolă a invitației, dar un alt aspect îi stârni curiozitatea. Când spusese „răposata mea soție", ea nu îi răspunsese: „Îmi pare rău". Oamenii întotdeauna spuneau „îmi pare rău", iar Peter constatase că acea compătimire îl cam obosea în ultima vreme. Avea darul de a stingheri conversațiile și a impune limite sufocante în relații. Deși singurele lui relații din acel moment erau cu poștașul și cu grădinarul, era oricum sătul să fie tratat ca și cum ar fi fost o fragilă sculptură de sticlă.

– Vezi tu, spuse femeia, într-un minut o să iasă toți buluc pe ușă și o să-și petreacă aproximativ zece minute având grijă să mănânce toate fursecurile și să bea tot ceaiul, până la ultima picătură, apoi o să pornească agale spre Spaghetti House, unde vor petrece mai mult timp certându-se în legătură cu cine ar trebui să dea cu cincizeci de peni mai mult, fiindcă a luat o baghetă de pâine din cel de-al doilea coș decât vor petrece efectiv mâncând. Așa că mie îmi place să mă strecor afară mai devreme, dar asta înseamnă că aproape întotdeauna mănânc singură. Tu ești un bărbat misterios și nu prea arăți a ucigaș în serie, așa că te întreb din nou: ce-ar fi să mergem la cină? Știu un restaurant indian nu departe de aici.

Peter se simți sfâșiat. Dacă acest individ Richard era într-adevăr „cunoscător în domeniu", cum spusese ea, poate că Peter ar fi trebuit să aștepte și să îl abordeze în timp ce ceilalți își beau ceaiul și își mâncau fursecurile. Pe de altă parte, dacă această femeie citea revista societății suficient de atent încât să își aducă aminte de Amanda, ar fi putut să îl ajute sau cel puțin să îl îndrepte în direcția potrivită.

– Există restaurante cu specific indian în America? Părea să nu îi simtă ezitarea. Servesc un *vindaloo* grozav. Americanilor le plac mâncărurile picante, așa-i? Dacă nu, poți cere să ți-o condimenteze ușor.

De ce nu, își spuse Peter. La naiba, de ce nu. Iată-l aici discutând sau cel puțin ascultând-o pe această femeie cât se poate de agreabilă și, oricare ar fi fost explicația, palmele nu îi erau transpirate, iar stomacul nu-i făcea probleme. De fapt, îi era chiar foame. Mâncase foarte puțin în ultimele două zile. În plus, a mânca picant în timp ce încerca să discute cu o singură persoană părea o activitate mult mai plăcută decât a se pierde într-o mulțime de treizeci de oameni care se certau pentru baghete.

– Pare tentant, zise Peter.

– Fantastic, spuse ea. Eu sunt Liz, apropo. Liz Sutcliffe. Și nu, nu sunt rudă.

– Nu ești rudă cu cine? întrebă Peter.

– Stu Sutcliffe, spuse Liz, adăugând, când văzu expresia confuză a lui Peter, cel de-al cincilea membru Beatles.

– Credeam că nu au fost decât patru, replică Peter, deschizând ușa și lăsând-o pe Liz să iasă în frig.

– Un american care nu știe nimic despre acuarele sau Beatles, spuse Liz râzând. *Oare* despre ce vom discuta?

Peter își dădu seama, când o urmă pe strada goală, cu paltonul strâns bine pentru a-l apăra de vânt, că nu reacționase nicidecum într-o manieră neobișnuită când simțise pielea fină a mâinii ei. Nu ținea minte să mai fi atins o femeie în toate acele luni de când plecase din Carolina de Nord, dar momentul în care dăduse mâna cu Liz Sutcliffe nu fusese spectaculos. Era o mână plăcută, își spuse el acum, agreabilă. Dar în acel moment nu îi trecuse prin gând decât formula de salut.

În restaurant, Peter decise că îi plăcea de Liz. Nu era atras de ea, dar se simțea confortabil în prezența ei. Se întrebă dacă nu cumva învăța să își facă prieteni. Doctorul Strayer ar fi fost încântat. Ceea ce îi plăcu cel mai mult era faptul că trecu direct la subiect imediat ce se așezară. Prin urmare, Peter nu fu nevoit să caute subiecte de conversație.

– Deci, spuse ea. Te doare în cot de acuarele; nu ai ascultat prezentarea. De ce ai venit în seara asta?

Peter băgă mâna în palton și scoase acuarela, pe care o pusese într-un plic de hârtie fără acid. Extrăgând-o cu grijă, o așeză pe masă în fața ei.

– Frumoasă femeie, constată Liz, fără a atinge pictura, chiar fără a se apleca asupra ei. Excelentă realizare. Pare familiară.

– Într-adevăr, spuse Peter.

Liz luă acuarela și o examină mai atent.

– Isuse, am cunoscut-o, nu-i așa? Am cunoscut-o pe soția ta. S-a întâmplat acum doi... Nu, acum trei ani. A venit la o întrunire și a stat în rândul din față și a luat notițe pe toată durata prezentării, apoi a pus vreo șase întrebări – toate ale naibii de bune. Nu semăna deloc cu tine, așa-i?

– Absolut deloc, confirmă Peter.

– Ea e aici, nu-i așa? E soția ta.

– Da, spuse Peter, doar că e o acuarelă veche de o sută de ani.

– A îmbătrânit bine, spuse Liz, perfect serioasă, punând pictura pe masă.

Peter se simți ca și cum l-ar fi plesnit peste față, apoi, nereușind să se stăpânească, izbucni în râs. Râse suficient de tare și de mult, încât să atragă atenția mai multor meseni din apropiere. Nu mai râsese cu atâta poftă de când... ei bine, de ultima dată când Amanda spusese ceva amuzant.

Când își recăpătă în sfârșit suflul, Liz, afișând o expresie ușor stânjenită, spuse:

– Scuze. Pot fi cam insensibilă uneori.

– A fost amuzant, constată Peter. Mulțumesc pentru asta.

– Deci, ai venit la întrunire fiindcă vrei ca un expert să îți spună cum a ajuns răposata ta soție să fie pictată într-o lucrare veche de o sută de ani?

– Ceva de genul ăsta.

– De ce contează?

Peter reflectă la întrebare pentru o clipă. Era una pe care avusese grijă să o evite până în acel moment – era cu mult mai ușor să se lase pur și simplu antrenat de mister – dar știa că Liz pusese punctul pe i.

– Cred că e din cauză că încerc să-mi iau adio de la ea de atâta timp, spuse el, alegându-și cuvintele cu grijă, și de asta am nevoie să aflu că nu e ea aici. Am nevoie să aflu cine e în pictură ca să știu că nu mai e. Și poate că atunci va dispărea cu adevărat.

Liz luă din nou acuarela în mână și o studie în tăcere. Peter bău o dușcă zdravănă de bere. Nu mai băuse niciodată bere indiană. Era rece, iar gustul ei îi amintea de casă.

– Aia e o semnătură? întrebă Liz.

– Da, spuse Peter. B.B.

– Poftim?

– B.B. Nu prea poți afla mare lucru din asta, știu.

– Pe toți sfinții! izbucni Liz, brusc tulburată. Capul îi dispăru sub masă, iar când reapăru ținea în mână geanta ei de pânză foarte mare, cu un braț vârât în ea până la fund. Scoase o pereche de ochelari pentru citit și și-i puse cu mâini tremurânde. Peter văzu cum culoarea îi dispare din obraji.

– Ce e? întrebă el, nefiresc de speriat de ceea ce ar fi putut răspunde ea.

– Tu chiar ești Peter Byerly? întrebă ea, lăsându-se pe spate în scaun și încrucișându-și mâinile pe piept. Iar soția ta chiar e moartă?

În voce îi răsună un ton vag acuzator.

– Da, răspunse Peter rece. Pot să-ți arăt pașaportul, dacă dorești; certificatul de deces l-am lăsat acasă, prostul de mine.

– Și chiar nu știi nici cât o umbră de rahat despre acuarele, pictori din epoca victoriană și B.B.?

– N-aș spune că nu știu „nici cât o umbră de rahat", după cum te-ai exprimat tu cu atâta delicatețe, spuse Peter. Amanda era pasionată de arta victoriană și o parte din cunoștințele ei s-au lipit și de mine. Dar, cu siguranță, habar nu am cine e B.B.

– Ei bine, e un lucru al naibii de bun că nu ai scos asta din buzunar la întrunire.

– De ce?

– Domnule Byerly, pot să am încredere în tine?

– Poți să-mi spui Peter. Își încrucișă mâinile pe masă și se aplecă spre ea. Și da, poți să ai încredere în mine.

Ridgefield, 1984

Peter se opri dincolo de ușa cafenelei din cadrul Centrului Studențesc Ridgefield, ascunzându-se în umbra automatului de Cola. Pe o banchetă de lângă peretele din celălalt capăt al încăperii zări silueta familiară a fetei pe care știa acum că o chema Amanda. Era cu spatele spre el și, ca întotdeauna, stătea perfect dreaptă, dar acum, în loc să sprijine o carte pe masa din fața ei, nu făcea decât să-și privească mâinile împreunate.

Palmele lui Peter erau transpirate. O privi în timp ce ceasul de pe perete trecu ticăind de 10.35. Urmări secundarul până parcurse un alt minut lent, agonizant. Stomacul îi tresări sălbatic, iar trupul păru să i se prăbușească într-o parte. Se sprijini de perete și îndrăzni să îi arunce din nou o privire Amandei. Două fete intrară în cafenea râzând, iar Peter își îndreptă rapid atenția spre automatul de Cola.

– Ai de gând să cumperi ceva? întrebă una din fete.

– Ăăă... nu, se bâlbâi Peter.

Se întoarse și făcu un pas spre Amanda, apoi se răsuci pe călcâie și țâșni pe ușă afară în aerul răcoros al nopții. Rămase în curte până când pulsul i se mai liniști. Când reintră în cafenea, ceasul arăta 10.40. E ca atunci când îți smulgi un leucoplast, își spuse. Trebuie s-o fac pur și simplu. Fără a mai sta pe gânduri, făcu rapid zece pași și ajunse lângă separeul Amandei.

Ea se întoarse să îl privească și pentru prima dată îi văzu ochii – adânci și verzi și presărați cu fulgi aurii, plini de încredere și, în același timp, de teamă. Preț de o clipă nu fu în stare să facă nimic în afară de a-i susține privirea. Apoi ea rupse într-un sfârșit tăcerea întinzându-i o mână și spunând:

– Eu sunt Amanda.

Peter știa că ar fi trebuit să-i strângă mâna, dar palmele îi erau transpirate din nou și, în plus, simțea că era gata-gata să cadă din picioare și avea nevoie să se sprijine. Coborând privirea, își înfipse picioarele în podea, inspiră adânc, își șterse mâna pe blugi și o întinse spre ea. Vederea începuse deja să i se încețoșeze când îi simți degetele reci, delicate, alunecând peste ale lui și strângându-l blând.

– Nu-ți face griji, spuse ea încet, și eu sunt emoționată.

Peter încercă să îi răspundă, dar descoperi că nu putea vorbi. Era ca și cum fiecare atom al ființei lui ar fi fost concentrat pe locul în care pielea ei o atingea pe a lui. Orice altceva dispăru, inclusiv stomacul lui agitat, capul ce i se învârtea și picioarele nesigure.

– Ce-ar fi să iei loc? spuse ea.

Își retrase mâna dintr-a lui, iar Peter reveni la realitate.

Reuși să murmure:

– Bine, și se strecură pe bancheta din fața ei. Rămase nemișcat preț de un minut nesfârșit, zgâindu-se la mâinile ei pe masă. Sunt puțin emoționat, reuși să spună în cele din urmă, ocărându-se în gând pentru că nu făcuse decât să declare ceea ce ea știa deja.

– E ciudat, spuse Amanda. Eu nu m-am așteptat să am emoții.

– Eu sunt Peter, apropo. Peter Byerly.

– Bună, Peter, spuse ea.

Când ridică privirea, o văzu zâmbind și se simți ca și cum i s-ar fi luat de pe umeri o mare greutate. Zâmbetul Amandei făcuse efectiv să-i dispară anxietatea.

– Nu ești boboc, spuse Amanda. Te-aș fi ținut minte din perioada de orientare.

– Sunt în anul doi, zise Peter. Îmi cer scuze că am întârziat.

– Eram puțin îngrijorată, spuse Amanda. Azi nu te-am văzut. Știi tu, în bibliotecă.

– Am avut un interviu. Am primit un nou loc de muncă.

Amanda rămase perfect nemișcată, zâmbindu-i. Peter o privi din nou în ochi și simți că se relaxează și mai mult. Se lăsă pe spate pe banchetă și, în cele din urmă, coborî ochii, înfiorându-se de intimitatea privirii ei fixe. Amanda își mușcă buza foarte ușor și se uită la mâinile lui, împreunate ca ale ei pe masă.

– Povestește-mi despre noul tău loc de muncă, Peter Byerly, îi ceru ea.

Și astfel Peter îi povesti totul despre după-amiaza petrecută în sala de cărți rare. Îi spuse cum Francis scosese volum după volum de pe rafturi, arătându-i doar câteva dintre

bijuteriile din colecție. Se strădui să îi explice ce simțise când pusese mâna pe acea primă ediție in-folio a operelor lui Shakespeare, sau capitolele originale, publicate lunar, din *David Copperfield.* Îi împărtăși visul de a găsi și conserva un important artefact literar, de a face cunoscut studenților și savanților ceva minunat care nu ar fi fost descoperit fără el. Mai presus de orice, încercă să îi transmită emoția neașteptată în fața acelei ediții in-quarto din *Hamlet.*

– A fost ca atunci când te-am văzut pe tine pentru prima dată, explică el. Nu doar descoperisem ceva superb și prețios, ci mi se deschisese în față o lume cu totul nouă.

– Așa ai simțit când m-ai văzut prima dată? întrebă Amanda radioasă.

– Ei bine, spuse Peter, da. Nu știu să-ți explic. Pur și simplu am știut imediat că ai ceva special. Sincer să fiu, nu am mai fost niciodată interesat de o fată.

– Mă bucur că ai renunțat la acest obicei, zise Amanda.

– Și eu, răspunse Peter.

– Acum, spuse Amanda, după ce masa le fusese de mult debarasată de farfurii, iar paharele le rămăseseră goale, povestește-mi ceva care nu are nicio legătură cu cărțile. Vorbește-mi despre frații și surorile tale.

– Nu am, spuse Peter.

– În regulă, atunci despre cei mai buni prieteni ai tăi.

– Nu am.

– Deci, ești singur sau doar singuratic?

Peter nu se gândise niciodată la acest lucru, dar, fără a ezita, răspunse:

– Puțin din amândouă, cred.

Amanda se întinse peste masă și îi prinse mâna într-a ei. Atingerea pielii ei fine îi creă aceeași senzație electrizantă.

– De ce ești atât de singur, Peter? întrebă ea.

Pentru prima dată de când se așezase, Peter se simți inconfortabil. Amanda găsise întrebarea la care nu voia să răspundă, pe care nici măcar nu voia să și-o pună, și își dădu seama că ea trebuie să-i fi remarcat tulburarea.

– Nu e nevoie să îmi spui, zise ea, strângându-l ușor de mână, dar fără a i-o elibera.

– Nu sunt sigur, șopti Peter. Dacă m-ar fi întrebat oricine altcineva, aș fi spus pur și simplu că mi-am petrecut copilăria ascunzându-mă de părinții mei beți, dar ăsta nu e răspunsul complet. Adevărul e că vina îmi aparține în egală măsură și mie, și lor. Mi-a fost dintotdeauna frică să cunosc oameni. Frică sau poate lene.

– Lene?

– Da, ca și cum n-aș fi avut chef să fac efortul de a cunoaște efectiv pe cineva când puteam să stau în beci, ascultându-mi discurile sau colecționând timbre. Era ușor.

– Cu mine faci un efort, spuse Amanda.

– Poate că pe tine te așteptam, răspunse Peter. Îmi păstram energia socială pentru acest moment.

– Încerci să fii romantic la prima întâlnire? întrebă Amanda zâmbind.

– Eu, eu n-am vrut, spuse Peter bâlbâindu-se. Adică... Voiam doar să spun că...

– E în regulă, Peter, zise ea. Nu mă deranjează.

– Oh, spuse Peter, și se cufundară în tăcere pentru un minut, uitându-se amândoi la mâinile lor încă strânse pe masa de plastic. Știi, continuă Peter, am descoperit în biblioteca

Ridgefield două lucruri care mă fascinează – cărțile rare și pe tine.

– Mă bucur că te fascinez, Peter Byerly, spuse ea. Nici măcar nu mă deranjează că sunt pe locul doi pe lista ta.

Peter era încântat de stilul ei blând de a-l tachina. Nu simțea nevoia, deocamdată, să îi spună că ar fi renunțat la visul lui, ar fi renunțat la cărțile rare, ar fi renunțat chiar și la siguranța pe care i-o oferea biblioteca, dacă acest lucru i-ar fi permis să fie cu ea.

– Am impresia că asta e o zi importantă, zise el.

– Cea mai importantă, confirmă Amanda și, aplecându-se în față, îl sărută ușor pe buze.

Pentru o clipă, Peter simți că era cât pe ce să leșine de fericire.

Până spre mijlocul semestrului de primăvară, Peter ajunse să își petreacă o bună parte din timp cu cele două Amande. În sala Colecțiilor Speciale studia și lucra sub privirea rece a portretului Amandei Devereaux. Cât despre Amanda cea vie, ea nu era nicidecum rece. Cald și primitor, așa ar fi descris Peter zâmbetul cu care îl întâmpina în fiecare seară la cafenea.

Francis Leland nu era doar bibliotecarul-șef al secției Colecții Speciale, ci și membru al corpului profesoral, așa că aranjă ca Peter să se specializeze în cadrul departamentului de științe umaniste. În afară de un curs despre Shakespeare, Peter avea și un curs sub directa îndrumare a lui Francis, curs care se numea „Introducere în studiul cărților rare", precum și cursuri cu Hank Christiansen despre repararea și restaurarea cărților.

– Ar fi bine să-i spunem curs introductiv, spusese Hank, fiindcă îmi va lua cel puțin doi ani doar pentru a-ți oferi o introducere completă în temă.

Peter nici nu ar fi putut fi mai fericit.

Pentru toate lecțiile legate de Shakespeare se pregătise citind direct din exemplarul Amandei Devereaux al primei ediții in-folio, iar când la curs se citise *Hamlet,* el citise și textul complet publicat în ediția in-quarto. Când menționase acest lucru la curs, profesorul habar nu avea la ce se referă Peter.

– Ei nu știu ce se află aici, îi spuse Francis, când Peter îi povesti despre ignoranța profesorului lui. Membrii corpului profesoral sunt prinși cu ceea ce se întâmplă aici și acum; pur și simplu nu au timp să exploreze secția de Colecții Speciale.

– Dar când predai *Hamlet,* replică Peter, într-o clădire aflată la nici două sute de metri de un exemplar din prima ediție tipărită vreodată, cum poți să nu vrei s-o citești, s-o ții în mâini?

– Noi suntem un soi aparte, Peter, îi spuse Francis.

Peter se rușina adesea de propria ignoranță. Într-o zi scoase din vitrina Cleopatrei o primă ediție, din 1607, a piesei lui Thomas Dekker *Târfa din Babilon.* Încercă să deschidă volumul, dar nu reuși.

– Nu e o carte, îi explică Francis, venind în ajutorul lui. E o casetă pentru cărți.

Din ceea ce ar fi trebuit să fie marginea cărții Francis scoase o husă textilă împăturită. Peter văzu că ceea ce el luase drept carte nu era decât o cutie îmbrăcată în piele cu o margine deschisă pentru a permite introducerea husei pe care Francis o despăturea acum pe masă. Husa avea un

model complicat, dar, odată despăturită, dădu la iveală un exemplar destul de uzat din piesa lui Dekker.

– Rolul ei nu e doar de a proteja o carte fragilă, explică Francis. Are avantajul suplimentar de a face cartea să arate cu mult mai mare decât e de fapt.

Peter înțelese cum se realiza acest lucru prin designul inteligent al husei pliante din interior. Una dintre părți era astfel construită încă ajungea la aproape doi centimetri și jumătate grosime, în timp ce în cealaltă se afla volumul subțire cu piesa lui Dekker.

– Când vei termina lecțiile cu Hank, îi spuse Francis, vei ști și tu să confecționezi așa ceva.

– De ce îți place de mine? o întrebă Peter pe Amanda într-o seară, în timp ce mergeau de la cafenea spre internatul Amandei.

Parfumul primăverii plutea intens în aer și, deși nu erau decât puțini studenți afară, Ridgefield părea mai plin de viață ca niciodată, mai plin de potențial. Tocmai această viață nouă din jurul lui îi dădu curajul de a pune acea întrebare.

– Am avut un prieten în liceu, spuse Amanda.

Lui Peter îi plăcea la nebunie felul în care răspundea la o întrebare cu o poveste lungă ce părea să nu aibă nicio legătură cu subiectul, până când răspunsul apărea brusc la sfârșitul poveștii ei.

– Era jucător de fotbal american, dar nu o vedetă. Avea note bune, dar nu era foarte studios. Mai bea câte o bere din când în când, dar nu era bețiv. Un tip obișnuit și cuminte și îmi plăcea de el așa cuminte și cu totul obișnuit cum era. Am văzut ceea ce majoritatea fetelor considerau extraordinar în

liceu și nu m-a interesat. Sportivi masivi, mașini rapide, alcool și canabis și chiar mai rău. Sex stângaci în patul părinților tăi cu vreun băiat pe care aproape nu-l cunoști deloc. Eu eram perfect mulțumită de tipul meu obișnuit.

– Și ce s-a întâmplat cu el? întrebă Peter.

Se opriseră sub un arțar generos, departe de luminile artificiale care se revărsau pe cărări peste tot prin campus. Doar razele lunii care se strecurau printre frunze luminau chipul Amandei; părul îi părea aproape argintiu, iar Peter tânjea să o ia în brațe și să își îngroape fața în pletele ei.

– Am terminat amândoi liceul, povesti Amanda, răsucindu-și în jurul degetului o șuviță răzleață de păr. El a luat-o pe drumul lui, iar eu pe-al meu. M-a sunat o dată peste vară să mă invite la un concert, dar i-am spus că sunt ocupată. Cred că s-a simțit ușurat. A fost pur și simplu mai bine așa. Adică îmi plăcea că era un tip obișnuit, dar la fel era și relația noastră.

– Tot nu mi-ai răspuns la întrebare, insistă Peter, întinzându-se și desprinzându-i mâna din păr, strângând-o într-a lui și trăgând-o pe Amanda suficient de aproape, încât să se îmbete cu parfumul ei. De ce mă placi? Oare fiindcă sunt obișnuit?

– Din contră, spuse Amanda, sprijinindu-și capul pe umărul lui. Te plac fiindcă ești extraordinar – dar un gen de extraordinar cum nu bănuisem niciodată că poate exista.

Southwark, Londra, 1609

Bartholomew Harbottle își strânse pelerina în jurul trupului în ciuda căldurii sufocante de vară. Mirosul de tămâie plutea în aer așa cum se întâmpla adesea în anii cu ciumă, dar Bartholomew ajunsese să se considere imun la ciumă. În fond, supraviețuise epidemiei din 1592, când moartea îl înconjurase din toate părțile. Era extraordinar că toți acei prieteni care sărbătoriseră întoarcerea lui triumfătoare de la Winchester în vara acelui an erau morți acum, dar niciunul din cauza ciumei. Greene murise în ziua imediat următoare vizitei lui Bartholomew. Lăsase un bilet pentru soția lui părăsită, cerându-i să îi plătească zece lire doamnei Isam, dar datoria nu fusese niciodată achitată. Peele murise câțiva ani mai târziu de variolă, iar Nashe se stinsese după ce mâncase niște pește stricat spre sfârșitul domniei reginei Elisabeta. De-a lungul anilor, Bartholomew îi pierduse urma lui Lyly, care nu mai apucase să devină maestru de ceremonii, dar auzise că vechiul lui prieten murise sărac și uitat de toți, fără o cauză anume. Poate că murise de rușine sau de nerăbdare.

Moartea lui Marlowe fusese cea mai șocantă dintre toate. La mai puțin de un an după ce murise Greene, Bartholomew intrase voios în taverna George and Dragon doar pentru a fi întâmpinat de fețe posomorâte care-i dădură vestea că Christopher Marlowe murise înjunghiat în urma unei încăierări la Deptford. Nu împlinise decât douăzeci și nouă de ani. Bartholomew căzuse la pat o săptămână, apoi străbătuse pe jos distanța până la Deptford pentru a vizita mormântul nemarcat al lui Marlowe.

Bartholomew își făcuse prieteni noi, dar viața în tavernele din Southwark nu mai avusese niciodată același farmec fără Greene și Marlowe. Încă mai trecea ocazional pe la George and Dragon și încă mai era cunoscut de cei din lumea teatrului. El și Richard Burbage, marele actor și proprietar al Teatrului Globe, se cinstiseră reciproc cu băutură și de mai multe ori Bartholomew avusese ocazia de a sta la masă cu Will Shakespeare, ascultându-l povestind subiectul următoarei lui piese. Fiul mănușarului îi depășise pe toți, iar Bartholomew își dăduse seama de acest lucru în ziua în care stătuse în soarele dogoritor al verii la Teatrul Globe și urmărise compania „Oamenii Regelui" jucând tragedia *Hamlet*. În comparație cu fiul mănușarului, majoritatea vechilor prieteni ai lui Bartholomew păreau insignifianți. Dar își dădea seama că pentru Shakespeare el nu era nimic altceva decât un linge-blide. Marele dramaturg îi permitea să-i facă cinste cu un rând de băutură și să stea la gura sobei cu o mână de oameni din compania „Oamenii Regelui", ascultându-l cum țesea o poveste, dar Bartholomew știa că nu avea să fie inclus niciodată în cercul de apropiați ai lui Shakespeare.

Îi venea greu să creadă că trecuseră douăzeci de ani de când își începuse cariera de negustor de cărți în 1589, dar viața avea darul de a se scurge rapid. În toți acei ani nu mai făcuse niciodată o descoperire de genul cărții de psalmi furate pe care i-o vânduse lui Robert Cotton. Acesta colecționa în continuare cărți și se mutase într-o casă elegantă din Westminster, dar Bartholomew nu îi mai vânduse nicio carte lui Cotton. Chiar și așa, acele zile îmbătătoare din tinerețe când simțise că avea la picioare întreaga Londră îi erau la fel de proaspete în amintire ca vizita de săptămâna trecută la o fată nouă, pe nume Penelope, într-o cameră de deasupra tavernei George and Dragon.

Drumul făcut azi la sud de Tamisa spre tavernă reprezenta o ocazie rară, căci în ziua aceea Bartholomew urma să îl întâlnească pe Will Shakespeare însuși și să îi arate cartea pe care o ținea strâns pe sub pelerină – o carte pe care Bartholomew o păstrase timp de aproape șaptesprezece ani. Crezuse că nu avea să se despartă niciodată de ea, dar când întâmplarea făcuse să îl vadă cu câteva zile în urmă pe Shakespeare împreună cu o mână de actori în fața Teatrului Globe, închis în acel moment, dramaturgul se plângea că rămăsese fără materie primă pentru o nouă piesă. Bartholomew îi spusese că avea exact ceea ce căuta.

Când se așeză pe o băncuță din spatele tavernei George and Dragon, Bartholomew conștientiză că era prima dată când se întâlnea între patru ochi cu marele dramaturg. Avea în față un bărbat pe care el și prietenii lui îl luaseră peste picior în trecut, iar inima lui Bartholomew bubuia ca și cum i s-ar fi acordat o audiență regală.

– Deci, începu Bartholomew, ceva vești legate de redeschiderea teatrelor?

– Sezonul e pierdut, spuse Shakespeare. Va trebui să nădăjduim că vom avea mai mult noroc în 1610. Chiar și așa, un sezon nou, oricând va începe, trebuie să însemne și una sau două piese noi. Nu mă pot aștepta să revină la nesfârșit la *Hamlet* sau *Romeo și Julieta.*

Bartholomew, care socotea că era foarte probabil ca oamenii să revină întotdeauna la aceste două mari tragedii, nu făcu decât să dea din cap în semn de confirmare.

– Acum, ce ai pentru mine? întrebă Shakespeare.

Bartholomew scoase volumul in-quarto subțire de sub pelerină. Era puțin uzat pe la margini, căci îl luase adesea de pe raft când somnul se lăsase așteptat la orele târzii ale unor nopți de iarnă. Puse cartea pe masă.

– E de Robert Greene.

– Greene, repetă Shakespeare râzând. A fost prieten cu tine, nu-i așa?

– A fost, spuse Bartholomew.

– Un prieten care m-a numit cândva un parvenit, o cioară, din câte îmi amintesc.

– Și ce răzbunare mai dulce, spuse Bartholomew, aplecându-se în față, decât să folosești povestea lui pentru următoarea ta piesă. O poveste pe care nu o mai citește nimeni devine o piesă pe care toată Londra se bulucește s-o vadă. Parvenitul, cioara, e cel care are ultimul cuvânt.

– Despre ce e vorba? întrebă Shakespeare.

Bartholomew luă cartea, deschise la prima pagină și citi:

„Între toate pasiunile ce zăpăcesc mintea omului, niciuna nu-i mai amară de tulburată ciudă ca pacostea molipsitoare a geloziei".

– Am scris o piesă despre gelozie, zise Shakespeare. Burbage susține că va reveni la modă sezonul următor.

– Asta e diferită, spuse Bartholomew, nu foarte sigur că era într-adevăr diferită.

În fond, exact ca Desdemona, soția personajului principal din povestea lui Greene, *Pandosto*, murea și ea în final. Chiar și așa, Bartholomew insistă.

– În plus, poți să o schimbi. Ai putea s-o transformi într-o comedie. Soția este repusă în drepturi și toți sunt fericiți.

– Ești cam potlogar, nu-i așa, Harbottle?

– Îmi place să beau și să fac vizite la etajele superioare ale acestei excelente taverne, deși nu la fel de des ca în tinerețe, dar sunt un om cu treburi serioase.

– Cel mai mare potlogar dintre toți, spuse Shakespeare râzând. Am auzit despre aventurile tale în Catedrala Winchester.

– O poveste care, fără îndoială, a fost exagerată de cei ce au transmis-o mai departe.

– Iar acum vrei să-mi vinzi cartea asta ca să mă pot răzbuna pe bietul și uitatul Robert Greene. Poate ar trebui să te bag în piesă. Un hoț, un potlogar, dar un bărbat agreabil. Un potlogar comic, dacă vrei. Nu tocmai un clovn – mai întunecat decât un clovn – și un intrigant. Un negustor.

– Mă onorezi, sire, deși mă îndoiesc că sunt toate astea.

– Scena ne face pe toți ceea ce nu suntem, spuse Shakespeare.

Cei doi bărbați sorbiră cu poftă din halbele de bere, în timp ce aceste vorbe plutiră în aer. În cele din urmă, Bartholomew împinse cartea în celălalt capăt al mesei.

– Răzbunarea ta va fi cu atât mai dulce știind asta, zise el. Greene însuși mi-a dat acest exemplar din *Pandosto* cu o noapte înainte să moară.

Shakespeare luă volumul, îl deschise și îl lăsă să cadă pe masă.

– Și te aștepți ca eu să îl cumpăr? întrebă.

– Ai înțeles greșit, răspunse Bartholomew. Nu doresc să îți vând cartea asta. Doresc să ți-o împrumut atât cât vei avea nevoie de ea.

– Dar ești negustor de cărți!

– În cea mai mare parte a timpului, da. Azi nu sunt decât un simplu spectator care se va bucura de o nouă piesă a lui William Shakespeare.

– Asta, plus un lingău, râse Shakespeare.

– Recunosc, zise Bartholomew.

– Prea bine, încuviință Shakespeare, închizând cartea și trăgând-o spre el. Am să citesc ce a avut de spus prietenul tău Greene. Dar te avertizez, dacă decid să transform povestea asta într-o piesă, s-ar putea să trebuiască să fac niște însemnări pe cartea ta.

– Chiar te rog, spuse Bartholomew, fă oricâte însemnări vei avea nevoie.

– *Pandosto* nu e un titlu potrivit pentru o piesă, observă Shakespeare.

– Eu o citesc întotdeauna iarna, spuse Bartholomew. De ce nu *Poveste de iarnă?* Ca să se potrivească și cu *Visul unei nopți de vară.*

Shakespeare băgă cartea la subsuoară și își goli halba de bere. Ridicându-se, îi făcu cu ochiul lui Bartholomew și spuse:

– Eu unul aș rămâne la negoțul de cărți în locul tău.

Bartholomew se lăsă pe spate și zâmbi după ce Shakespeare ieși din încăpere. Căci negustorul de cărți era într-adevăr un potlogar intrigant, și mândru de acest lucru, și punea la cale

lucruri mai măreţe decât simpla scriere a unei piese noi de către o cioară parvenită.

Strada din faţa Teatrului Globe forfotea de oameni. Molima trecuse, vremea era minunată, iar o nouă piesă de Shakespeare atrăsese suficienţi londonezi peste pod, încât să umple toate cele trei mii de locuri ale teatrului. Bartholomew Harbottle se temea că, dacă însoţitorul lui nu sosea în curând, nu aveau să mai găsească locuri la balcoane, şi nu şi-l imagina pe Robert Cotton dispus să stea în picioare printre oamenii de rând timp de trei ore.

Îi luase câteva săptămâni lui Bartholomew să îl convingă pe Cotton să vină la această reprezentaţie de la Globe şi doar afecţiunea colecţionarului faţă de cartea de psalmi din Winchester şi sugestia lui Bartholomew că era posibil să i se ofere o altă achiziţie de mare importanţă îl convinseseră să vină până aici din casa lui din Westminster. Tropăitul copitelor şi huruitul trăsurilor se înălţau ocazional deasupra vacarmului mulţimii când câte un nobil sau altul era lăsat să coboare lângă intrarea teatrului, dar ochii lui Bartholomew erau aţintiţi asupra fluviului. Dinspre Westminster, cu siguranţă Robert Cotton avea să vină cu barca. Puţin înainte de două observă în sfârşit jiletca familiară în nuanţe de albastru şi auriu licărind în lumina soarelui când Cotton se apropie agale de teatru. Bartholomew scotoci agitat în pungă după cei patru peni care permiseră accesul la balcoane pentru el şi oaspetele lui, iar la scurt timp după ce cei doi se strecurară la capătul unui rând, răsună o trompetă, vuietul mulţimii scăzu până la un murmur care avea să se audă în surdină pe toată durata reprezentaţiei, şi doi bărbaţi, superb înveşmântaţi în haine brodate, păşiră pe scenă.

– Ce titlu i-a pus? întrebă Cotton.

– Se numește *Poveste de iarnă*, spuse Bartholomew, iar Cotton se lăsă pe spate pe banchetă și urmări piesa fără alte comentarii.

Bartholomew nu menționă rolul pe care-l jucase în geneza piesei, deși remarcă totuși cât de mult se asemăna cu povestea din *Pandosto*. Nu mai vorbise cu Shakespeare din ziua aceea, cu aproape trei ani în urmă, când sugerase povestea de dragoste a lui Greene ca sursă de inspirație. Auzise că o nouă piesă, prezentată la curte în luna noiembrie a anului trecut, se numea *Poveste de iarnă*, și nutrea o oarecare speranță că, de vreme ce titlul semăna cu ceea ce sugerase el, Shakespeare mușcase momeala. De-abia în aprilie aflase sigur. Într-o zi rece și umedă, un mesager îi aduse un pachet la magazinul lui din Paternoster Row. Înăuntru Bartholomew găsise exemplarul din *Pandosto* pe care i-l împrumutase lui Shakespeare și o scurtă scrisoare.

> Harbottle,
>
> Iartă-mă că apelez la mesager, dar am treburi în Stratford. Cred că vei găsi și ceva din propria ta persoană în *Poveste de iarnă*. Îmi cer iertare că ți-am mâzgălit exemplarul din *Pandosto*, dar ți-l returnez cu mulțumiri.
>
> W. Shakespeare

Bartholomew deschise cartea și răsfoi rapid câteva pagini. Marginile erau pline cu notițele mâzgălite ale dramaturgului. Chiar în aceeași după-amiază pornise spre Westminster pentru a-i face o vizită lui Robert Cotton.

Bartholomew aproape uită de Cotton în timp ce urmări *Poveste de iarnă*. Istoria regelui Leontes, care își acuză pe

nedrept soția, pe Hermione, de adulter, o aruncă în temniță și o alungă pe fiica ei, Perdita, crezând-o bastardă, captivă atenția majorității spectatorilor, deși se mai producea câte o încăierare sau o izbucnire de furie din curte. Când, spre sfârșitul actului trei, sosi vestea morții mai întâi a tânărului fiu al lui Leontes, Mamillius, apoi a reginei Hermione însăși, Bartholomew văzu lacrimi strălucind pe multe fețe și chiar auzi strigăte de mâhnire de la unul sau doi dintre spectatorii de la parter. Începu să se întrebe dacă Shakespeare îi urmase sfatul de a schimba finalul, căci povestea avea toate semnele unei tragedii. Iar Bartholomew nu văzuse nici vreun personaj construit astfel încât să îl reprezinte. Însă aceste aspecte erau neînsemnate. Shakespeare scrisese piesa, iar acum Bartholomew avea tot ceea ce îi trebuia pentru a-și asigura o mică avere.

Pierdut în gânduri, la început Bartholomew nu observă apariția unui nou personaj, care ieși pe scenă la începutul actului patru, cântând. Când Autolycus, negustorul ambulant, se numi singur un „profitor de mici nimicuri" și se lăudă cum își câștiga existența înșelându-i pe neghiobi, Bartholomew speră sincer că Robert Cotton nu avea să-l recunoască pe scenă pe negustorul de cărți ce îl însoțea. „Un hoț, un potlogar, dar un bărbat agreabil. Un potlogar comic, dacă vrei", spusese Shakespeare. Bartholomew uită pentru o clipă toate planurile lui atent ticluite și își imagină doar un public, peste ani buni, urmărind piesa și văzând un Bartholomew Harbottle prea puțin deghizat pășind pe podele, râzând, cântând și furând.

În ultimele două acte, Bartholomew privi uluit cum el însuși, personificat în Autolycus, se impunea tot mai mult

în piesă. Acest potlogar nu vindea cărți, însă vindea balade. La început, Bartholomew se simți ușor ofensat când Autolycus, hotărând să nu o ajute pe tânăra Perdita și pe iubitul ei, spuse: „De-aș crede că-i o faptă de onoare să îl înștiințez pe rege, nu aș face-o. Găsesc că e mai ticălos s-o tăinuiesc, și astfel sunt loial chemării mele". Erau într-adevăr ticăloșiile chemarea lui Bartholomew? Fără îndoială, cele mai de seamă momente din cariera lui nu se datorau onestității, dar Bartholomew nu credea că ar fi făcut vreodată rău cuiva cu adevărat, la fel cum nici Autolycus nu făcea, după cum constată bucuros pe măsură ce piesa se apropia de scenele finale. Când Perdita fu redată tatălui ei, iar Hermione readusă la viață pentru a conferi piesei un final fericit, așa cum sugerase Bartholomew, se dovedi că intrigile lui Autolycus contribuiseră în cele din urmă la fericirea personajelor.

Când mulțimea ieși în stradă după reprezentație, Bartholomew îl trase pe Cotton spre George and Dragon. Majoritatea spectatorilor se îndreptau din nou spre pod, dar nu puțini se revărsară spre tavernele din Southwark, făcându-l pe Bartholomew să se bucure că aranjase cu hangiul să îi țină deoparte un colțișor ferit. O halbă de bere pentru el și o cană de vin pentru Cotton îi așteptau pe masă când cei doi bărbați se așezară.

– Ai auzit vuietul aprobator al mulțimii? întrebă Bartholomew.

– Nu mă surprinde nicidecum, răspunse Cotton. Shakespeare e popular. Dar tot nu mi-ai spus ce-ai plănuit pentru după-amiaza asta. Îmi place și mie o piesă bună, ca oricui, dar mi-ai dat de înțeles că există și o achiziție în viitorul apropiat.

– Și așa și e, dar răbdare, bunul meu prieten. Acum spune-mi, recunoști că Will Shakespeare e cel mai mare dramaturg al vremurilor noastre?

– N-aș spune că nu, răspunse Cotton.

– Eu aș spune că e cel mai mare dramaturg al tuturor timpurilor, zise Bartholomew, și că foarte probabil își va păstra acest statut.

Își imagină râsul vechiului lui prieten Robert Greene dacă ar fi auzit o asemenea afirmație, dar Greene nu trăise suficient cât să vadă succesul fulminant de care se bucura acum parvenitul.

– Am câteva manuscrise ale unor dramaturgi greci care ar putea contrazice această afirmație, spuse Cotton. Dar recunosc că e un scriitor important. Deși nu cred că piesa de azi a fost cea mai bună realizare a lui.

– Există și un motiv pentru asta, spuse Bartholomew, simțind că acum avea ocazia să intervină. Se zvonește printre actori că Shakespeare ar fi bolnav. Intenționează să se retragă la Stratford la sfârșitul sezonului și e prea puțin probabil să supraviețuiască iernii.

Bartholomew nu auzise niciun astfel de zvon, însă își zise că s-ar fi putut dovedi folositor pentru el să planteze sămânța.

– Îmi pare rău să aud asta, spuse Cotton. S-a folosit de biblioteca mea odată, cu mulți ani în urmă. Cred că lucra la *Henry V.* Una dintre cele mai bune opere ale lui, mi-am spus. Tulburătoare. Era un bărbat liniștit – nu dedat bețiilor și comportamentului imoral ca atât de mulți dintre ceilalți oameni din teatru.

Bartholomew reflectă că era cu atât mai bine că Robert Cotton nu cunoștea escapadele mai puțin respectabile ale lui

Will Shakespeare. Sorbi din bere și se șterse la gură cu mâneca.

– Va fi mare bătaie pe manuscrisele lui după ce moare, spuse el. Unii vor dori să le publice, mă gândesc, dar la fel de mulți vor dori să le distrugă.

– Să le distrugă? repetă Cotton. De ce ar vrea cineva să facă așa ceva?

Bartholomew știa că Robert Cotton ar fi considerat distrugerea oricărei relicve literare o erezie.

– Din invidie, desigur, spuse el. Cu siguranță am văzut forța acestei emoții în reprezentația de azi. Dar poate că nu știi ce părere au ceilalți dramaturgi despre Shakespeare – un băietan venit de la o școală amărâtă care a reușit să întreacă în strălucire cele mai luminate minți cultivate la Oxford și Cambridge. Și de ce s-ar împotrivi cei din compania lui de teatru? Dacă piesele sunt publicate, vor putea fi jucate de oricine. Deocamdată, actorii își cunosc rolurile. De ce să nu distrugă manuscrisele, asigurându-și astfel monopolul?

– Dar piesele lui au fost publicate. Le-am văzut, spuse Cotton.

– O parte, da, răspunse Bartholomew. O duzină, poate. Dar mai există cel puțin treizeci care nu. Știa că nu mai puțin de optsprezece dintre piesele lui Shakespeare fuseseră publicate, iar restul nu însumau mai mult de douăzeci, cu aproximație, dar Bartholomew credea în puterea exagerării. Și mai sunt și altele, continuă el, tot mai prins de propriile minciuni, care nu au fost încă jucate. Am văzut pagini dintr-o tragedie care va eclipsa chiar și *Hamlet* și *Regele Lear*. Și poate fi a ta.

– Poftim? spuse Cotton, fără a-și da seama că Bartholomew ajunsese în sfârșit la esența problemei.

– Am acum ocazia, pentru scurt timp, să cumpăr toate manuscrisele lui Shakespeare. Are în Stratford datorii pe care ar vrea să le vadă achitate înainte de a muri și dorește să asigure un venit și familiei lui.

– Iar tu te oferi să-mi faci rost de acele manuscrise? spuse Cotton, aplecându-se în față pentru prima dată în cursul acelei conversații.

– Exact, răspunse Bartholomew.

– Dar știi că eu nu colecționez literatură contemporană.

– Gândește-te la viitor. Ai putea fi bărbatul care a salvat operele celui mai mare dramaturg englez. Gândește-te cum vor arăta acele manuscrise pe rafturile tale, alături de îndrăgiții tăi greci. Locul lor e în biblioteca ta, nu în focul din bucătăria cuiva.

Bartholomew avea ani buni de experiență în arta de a vinde și știa când un client trecea de punctul din care nu avea să mai dea înapoi. Cotton ezita exact în acel punct.

– Dacă nu pentru gloria propriei colecții, spuse el, fă-o pentru Anglia. Ca lumea să știe că nimeni nu-i poate întrece pe poeții noștri.

Acest dublu apel la patriotism și poezie păru să încline balanța în favoarea lui, căci negustorul surprinse acea sclipire familiară în ochii victimei lui. Cotton își mușcă buza.

– Cât costă?

– O sută de lire, spuse Bartholomew calm. Jumătate în avans, jumătate la primirea manuscriselor.

– O sută de lire! exclamă Cotton. Ăsta e jaf la drumul mare. Ești la fel de potlogar ca negustorul din piesa aia.

Reacția șocantă a lui Cotton nu îl îngrijoră pe Bartholomew. Știa că din momentul în care clientul începea să se plângă de preț, târgul fusese încheiat.

– Ce pot să spun, omul are datorii. Te asigur că partea mea din acel preț e o nimica toată. Fac asta doar din prietenie față de Shakespeare și din dragoste pentru literatura engleză.

– Știi că nu am cincizeci de lire la mine când umblu pe străzile din Southwark.

– Bineînțeles că nu.

– Și voi avea nevoie de o dovadă că poți într-adevăr să aduci marfa.

– Un fragment, spuse Bartholomew.

– Marți, atunci, spuse Cotton, ridicându-se de la masă. Vino cu fragmentul tău la mine acasă. Dacă e corespunzător, voi fi pregătit să fac prima plată, însă doar dacă restul materialelor îmi sunt aduse până la sfârșitul săptămânii.

Nu așteptă ca Bartholomew să-și ia la revedere de la el, ci porni direct prin mulțime, croindu-și drum spre ușa tavernei.

Pe masa de la care se ridicase Cotton rămase cana de vin neatinsă. Bartholomew își spuse că poate ar fi trebuit să-și încerce norocul la actorie pe scena Teatrului Globe. Fără scenariu, costume sau obiecte de recuzită, tocmai îi reușise o reprezentație inegalabilă. Iar publicul lui fusese cât se poate de treaz.

Londra, vineri, 17 februarie 1995

– Domnule Byerly, spuse Liz, dându-și jos ochelarii, punând acuarela pe masă lângă paharul ei de vin și aplecându-se spre Peter cu un aer conspirativ. Peter. Lumea mea e o lume mică. Poate că nu pare prea importantă pentru cei care nu trăiesc în ea, dar te asigur că pentru aceia dintre noi care trăim acolo e cea mai importantă. Aparent, tu nu trăiești în acea lume. Răposata ta soție poate trăia sau cel puțin o înțelegea. Lumea mea e cea a artei victoriene. E o lume de colecționari, și profesori, și intermediari, și amatori pasionați, și câțiva oameni ca mine – editori la mici edituri care speră să găsească acel unic manuscris care va lăsa urme peste timp. Nu au mai rămas prea multe secrete în lumea artei victoriene. Deci, îți poți imagina ce ar însemna pentru o persoană ca mine să fiu implicată în publicarea unui secret care va zgudui această mică lume, un scandal despre care oamenii vor vorbi mulți ani de acum încolo.

Peter își spuse că putea să își imagineze exact cum ar fi fost. Ar fi fost ca momentul descoperirii unei ediții

necunoscute din *Hamlet*, mai veche chiar decât ediția in-quarto. Poate nu ar fi însemnat foarte mult pentru lume în general, dar în lumea cărților rare ar fi fost o descoperire epocală.

– Da, îmi pot imagina.

– Ei bine, spuse Liz, B.B. ar fi trebuit să fie descoperirea *mea* explozivă.

– Deci, știi cine a pictat asta? întrebă Peter, înăbușindu-și tremurul din voce.

– Nu tocmai, răspunse Liz. Vezi tu, avem un membru care locuiește în Cornwall, un gentleman mai în vârstă care e un savant amator destul de bun. Firma mea a publicat două dintre monografiile lui – bine fundamentate, bine scrise și plictisitoare. Acum doi ani m-a sunat și mi-a spus că are o pistă legată de un pictor victorian care se semna cu inițialele „B.B.". A refuzat să-mi spună prea multe despre asta, în afară de faptul că, dacă bănuielile lui erau corecte, această carte nu avea să fie plictisitoare. Avea să fie sexy. Ăsta a fost cuvântul pe care l-a folosit. De atunci m-a tot tachinat cu indicii din când în când – întotdeauna la telefon, niciodată cu ceva scris – și din câte mi-a spus el, mi-am dat seama de două lucruri. B.B. a fost implicat într-un gen de scandal care va transforma o mică monografie despre un pictor obscur într-o carte pe care oamenii chiar ar vrea să o citească.

– Și de asta te bucuri că nu am dat la iveală pictura la întrunire? întrebă Peter.

– Dacă Richard Campbell ți-ar fi văzut acuarela, poate că ar fi început să adulmece încoace și încolo, încercând să afle ceva despre B.B.

– Care e cel de-al doilea lucru? spuse Peter.

– Savantul meu din Cornwall ar ucide să poată folosi nenorocita asta de pictură a ta ca ilustrație în cartea lui. Se pare că întâmpină dificultăți în obținerea permisiunii de a reproduce lucrările lui B.B.

– Cine a fost acest B.B.? întrebă Peter.

– Nu pot să-ți spun.

– Nu ai încredere în mine?

– Nu-i vorba de asta. Doar că nu știu nici eu mai mult decât ceea ce ți-am spus deja – doar atât cât să știu că e o poveste bună.

– Deci, propui să las pictura asta pe mâna ta, apoi să aștept răbdător până se publică acea carte pentru a afla cum a reușit răposata mea soție să trăiască în două secole în același timp?

– Nu ar fi nevoie să o păstrez. Aș putea să pun să i se facă fotografii, apoi ți-aș da-o înapoi peste câteva zile.

– Și cât timp trebuie să aștept pentru a citi această poveste scandaloasă?

– La drept vorbind, mă aștept ca manuscrisul finalizat să-mi fie expediat din zi în zi. O să ne mișcăm repede cu el, așa că ar trebui să apară în circa șase luni.

– Domnișoară Sutcliffe, spuse Peter, sprijinindu-se pe brațele încrucișate și pregătindu-se să țină la rândul lui un discurs. Sunt un bărbat cu pasiuni, unii le-ar putea numi chiar obsesii. Din ce mi-ai spus despre pasiunea ta față de arta victoriană, cred că poți să înțelegi asta. Am avut două pasiuni în viață. Nu, asta nu e o exprimare suficient de grăitoare. Timp de un deceniu, două pasiuni *au fost* viața mea; nu mai exista nimic altceva. Acele pasiuni au fost cărțile rare și Amanda Byerly. De când a murit soția mea, viața mea e goală. Capacitatea mea de a mai avea pasiuni a murit odată cu

ea sau cel puțin așa am crezut. Acum, tocmai când încep să simt reaprinzându-se o scânteie măruntă din pasiunea mea pentru cărți rare, descopăr asta. Bătu cu degetul în acuarelă. În interiorul unei cărți rare, găsesc un portret al soției mele care nu poate fi soția mea. Cele două pasiuni ale mele reunite într-un singur pătrat de hârtie. Și această hârtie – ei bine, cumva simt că are potențialul de a mă elibera de una dintre pasiunile mele și de a mă relansa în cealaltă. A reușit deja să realizeze lucruri incredibile. Mi-a stârnit din nou entuziasmul și curiozitatea, ba chiar m-a făcut să stau aici și să vorbesc cu tine, o persoană complet străină. Deci, vezi tu, nu e vorba de simplă curiozitate, domnișoară Sutcliffe. Nu e o discuție relaxată. E o problemă de viață și de moarte pentru mine sau, dacă nu de viață și de moarte, atunci cel puțin de viață și non-viață. Fiindcă a trăi așa cum am trăit eu în ultimele nouă luni, nu e viață.

– De unde știi că sunt domnișoara Sutcliffe? întrebă Liz zâmbind.

– Nu ai verighetă. Am presupus pur și simplu.

– Ai presupus corect. Dar nu ai dreptate în toate privințele. Mie nu mi se pare că ți-ai fi pierdut capacitatea de a simți pasiune. Eu admir pasiunea, Peter, iar tu o ai. Așa că îți propun un compromis.

– Un compromis?

– Exact. Dă-mi voie să împrumut pictura asta și să o fotografiez pentru cartea gentlemanului meu din Cornwall. Am să ți-o dau înapoi săptămâna viitoare și, imediat ce se termină proba de tipar a cărții, am să-ți trimit un exemplar. O vei vedea înainte de recenzori.

– Mi se pare corect, spuse Peter, încercând să își ascundă dezamăgirea din voce.

Nu se simțea prea răbdător.

– Mai e ceva ce vreau să-ți propun.

– Oh?

– Trebuie să termini cina cu mine, să începi să-mi spui Liz, să-mi spui sincer cum ți se pare *vindaloo*-ul și să mă duci la o plimbare pe dig înainte să iei trenul spre casă.

Zâmbi și luă acuarela de pe masă când chelnerul puse jos două farfurii de curry parfumat.

Prin urmare, Peter făcuse exact ceea ce îi ceruse. Uitase cu totul de acuarelă, de cărți rare și de Amanda și petrecuse o seară plăcută cu Liz Sutcliffe. După cină porniseră pe jos spre fluviu și se plimbaseră pe dig spre Westminster. Vântul se potolise, iar luna ieși de după nori exact când orologiul Big Ben bătu de ora zece.

– Trebuie să fie plăcut să locuiești în Londra, zise Peter. Să te poți plimba pe malul fluviului, privind bărcile și admirând superba priveliște a Parlamentului.

– Probabil că da, încuviință Liz. Adevărul e că nu prea vin aici. Locuiesc în Hampstead, lucrez în Bloomsbury și se întâmplă destul de rar să merg altundeva.

– Mare păcat, comentă Peter, simțindu-se imediat ipocrit pentru că îndrăznea să critice stilul de viață protejat al unei alte persoane.

– Ei bine, tocmai asta e problema în Londra, spuse Liz. Tot ceea ce îți trebuie e chiar în cartierul tău. Peisajele le considerăm ceva banal. Se opri în vârful treptelor spre Westminster Bridge și ridică privirea spre faimosul ceas ce strălucea deasupra lor. Dar ai dreptate – e destul de frumos.

Era puțin după miezul nopții când Peter răsuci cheia în yală și păși din burnița rece în camera de zi a casei sale,

luminată doar de pâlpâitul robotului de la telefon. Aproape se împiedică de cutia cu unelte de reparat cărți pe care o lăsase în mijlocul camerei când porni nesigur spre întrerupător. Înjurându-l în surdină pe electricianul care avusese ideea de a pune întrerupătorul pe peretele opus față de ușa de la intrare, aprinse lumina și începu să-și facă de lucru cu termostatul. Sistemul de încălzire al căsuței era instabil, în cel mai bun caz. În acel moment avea impresia că erau mai degrabă douăzeci de grade Fahrenheit decât cele douăzeci de grade Celsius indicate de termostat. Amanda nu ar fi tolerat niciodată așa ceva. Prea obosit pentru a mai aștepta să vadă dacă eforturile lui stângace aveau să ducă la încălzirea căsuței, umplu sticla de apă fierbinte din bucătărie și se târî la etaj, într-un pat rece și gol. La parter, robotul telefonic continuă să pâlpâie în întuneric.

Peter nu primea mesaje prea des, iar când primea totuși, acestea erau de regulă de la Francis Leland, sau de la Hank Christiansen, sau de la cea mai bună prietenă a Amandei, Cynthia. Peter și-i imagina pe toți trei întâlnindu-se la o ceașcă de cafea și trăgând la sorți pentru a vedea cui îi venea rândul în săptămâna respectivă. Oricine ar fi fost apelantul avea întotdeauna o întrebare aparent legitimă, dar Peter știa că adevăratul motiv era de a se convinge că era viu și capabil să-i sune înapoi. El nu o făcea niciodată. Foarte rar se întâmpla să mai telefoneze câte un client, ca să-i ceară sfatul în legătură cu o achiziție sau ca să-l roage să-l ajute să găsească un volum anume. La aceste apeluri răspundea uneori.

De-abia în dimineața următoare după ce își termină micul dejun se gândi să asculte mesajele de pe robot. Spera că telefonul avea să fie de la un client care să-i ofere un pretext de a se întoarce la Hay. Se trezise devreme și, stând în pat și ascultând

ploaia, nu reușise să-și scoată din minte acel exemplar din *Studiul* lui Malone, cartea în care găsise acuarela. De ce nu răsfoise fiecare pagină, căutând notițe făcute pe margini? De ce nu o cumpărase pur și simplu? Cu siguranță, își putea permite o carte la suprapreț. Iar astfel ar fi evitat să fure.

Mesajul fusese lăsat de o voce necunoscută – englezească, bărbătească, educată.

– Domnule Byerly, spuse. Sper că vorbesc cu Peter Byerly. Numele meu este John Alderson. Am auzit de la un prieten că știți câte ceva despre cărțile rare. Vă ocupați puțin și de intermedieri de vânzări, din câte am înțeles. Și când mă gândesc că sunteți aici în Kingham! Mă gândeam să îmi vând câteva exemplare alese din bibliotecă și mă întrebam dacă ați vrea să vă ocupați de această sarcină. Sunt acasă în majoritatea dimineților. Treceți pe la mine să bem o ceașcă de ceai și să vedeți dacă vă interesează. Numele e John Alderson. Locuim pe drumul spre Cornwell. Evenlode...

Robotul se întrerupse. La fel ca sistemul de încălzire, părea să funcționeze de capul lui și nu îi plăcea să fie suprasolicitat.

Să se fi referit oare la Casa Evenlode, vechea casă în ruine despre care îi vorbise Martin Wells? John Alderson nu părea genul de om care să țină vizitatorii la distanță cu alice. Ploaia se oprise, iar Peter petrecuse suficient timp în Anglia ca să îi fi intrat în obișnuință să bea o ceașcă de ceai pe la mijlocul dimineții într-o zi rece. Cornwell nu era decât la trei kilometri distanță, deci Casa Evenlode se afla probabil și mai aproape. Decise să meargă pe jos.

Drumul spre Cornwell de-abia dacă era suficient de lat pentru o singură mașină și mărginit de garduri vii înalte ce îl izolau nu doar de vânt, ci și de restul lumii. Peter se bucură de singurătate în timp ce străbătu distanța de un kilometru și

jumătate până la o poartă de fier ruginită pe care un semn scris cu litere roșii mari anunța „Casa Evenlode – Nu intrați!" Poarta atârna de doi stâlpi de piatră care stăteau să cadă, dar Peter trecu ușor de ea, sperând că semnul nu se adresa și oaspeților invitați. Urmă un drum de pământ brăzdat adânc care urca peste un câmp apoi cobora printre alte garduri vii, unde cotea brusc la stânga, dezvăluind ceea ce mai rămăsese din Casa Evenlode. Părea să fi fost cândva un măreț conac în stil iacobin, dar, cu siguranță, nu mai era locuibilă în starea ei actuală.

Una din aripi se prăbușise într-o grămadă de moloz prin care adulmecau doi câini – căutând șobolani, își imagină Peter. Majoritatea ferestrelor erau sparte, iar pe acoperiș creștea iarbă și arbuști mici, în afară de locurile în care țiglele căzuseră prin tavan. Multe dintre coșurile ce se înălțau deasupra liniei acoperișului căzuseră formând movile de piatră pe pământul de dedesubt, lăsând doar cioturi cu margini neregulate din care nu se ridica niciun fum. Lui Peter nu i se păru genul de locuință unde ar fi fost probabil să găsească raritați bibliografice.

Însă Peter intrase în destule case din Carolina de Nord al căror exterior nu trăda cu nimic valoarea cărților dinăuntru. Când se apropie de casă din lateral, Peter își dădu seama că, fără îndoială, era într-adevăr nelocuită, căci văzu parcate în ceea ce fusese cândva grădina bucătăriei două rulote mari de campare – caravane era termenul pe care îl auzise folosit de localnici. Aici, își spuse el, era adevăratul cămin al lui John Alderson. A bate la ușă nu i se părea o idee bună. Era deja îngrijorat din cauza dulăilor.

– Domnule Alderson! strigă el, sperând pe jumătate că nu avea să-i răspundă nimeni.

Apoi, fără avertizare, se auzi un bubuit ca de tunet. Instinctiv, Peter se trânti la pământ, simțind cum frigul îi pătrunde instantaneu în piele prin pantalonii kaki. Urechile îi vibrau dureros când se rostogoli și văzu un bătrân cărunt stând călare pe mormanul de moloz care fusese cândva aripa vestică. Cei doi câini care salivau stăteau ghemuiți în fața lui, iar în îndoitura cotului ținea o pușcă de vânătoare din care ieșea fum.

– Asta a fost o avertizare, îi scuipă bărbatul.

– Domnule Alderson, m-ați sunat, se bâlbâi Peter. Sunt Peter Byerly.

– Pușcă sau dulăi, poți să alegi, yankeule, dacă mai rostești numele o singură dată. Stai departe înseamnă stai departe.

Bărbatul desfăcu pușca în două și scoase o pereche de cartușe din buzunarul paltonului. Peter decise că a continua negocierile era inutil și se ridică în picioare.

– Îmi cer scuze pentru deranj, domnule, spuse el. Probabil am făcut o greșeală.

Peter se întoarse și porni înapoi pe drumul noroios spre poartă. Auzi un pocnet metalic când bărbatul își închise la loc pușca de vânătoare.

– Poți să te miști și mai repede de-atât, yankeule! răcni bărbatul, a cărui voce răsună în întreaga vale. O să-ți arate câinii cum.

Peter nu așteptă să vadă cum ar fi putut câinii să îi transmită acele instrucțiuni. Alunecând prin noroi, alergă în sus pe deal cât de repede putu. În spatele lui auzi hohote de râs și lătraturi, dar nu se întoarse să vadă dacă dulăii porniseră după el. Exact când ajunse în vârful dealului, o altă împușcătură sfâșie aerul liniștit. Peter se lăsă să alunece spre poartă și ieși împleticindu-se și gâfâind la șosea.

Pe drumul de întoarcere, înfrigurat, ud și plin de noroi, în timp ce respirația îi revenea treptat la normal, îi dădu prin gând că nu se simțise neliniștit în dimineața aceea când plecase să îl întâlnească pe misteriosul domn Alderson. Singura dată, își spuse, când chiar ar fi avut motive să se teamă de un străin.

Două ore mai târziu, după ce făcu o baie și își luă haine curate, Peter ascultă din nou mesajul de pe robotul telefonic. În mod cert, vocea nu îi aparținea acelui bărbat neospitalier de la Casa Evenlode. Această voce părea primitoare, genul de voce pe care Peter detesta să o ignore. Își spuse că ar fi putut s-o întrebe pe proprietara magazinului din sat unde locuia domnul Alderson, dar în ultimele cinci luni nu făcuse decât să o salute din cap pe această femeie când își cumpăra pâinea, laptele și ziarul, și nu-și putea imagina nimic mai jenant decât să întrerupă brusc acea tăcere de mult stabilită. Singurii oameni din zonă cu care Peter vorbea cât de cât erau grădinarul, care o dată pe săptămână își făcea de lucru în minuscula curte din spate în schimbul unei bancnote de douăzeci de lire, și poștașul. Nu-și amintea numele niciunuia din ei. Apoi îi trecu prin minte că poate Martin Wells ar fi putut să-l ajute. Martin era trecut în cartea de telefon locală, iar Peter fu mulțumit să audă familiarul oftat de exasperare cu care pictorul acceptă invitația la ceai.

– Ca să te răsplătesc pentru ospitalitatea ta și sfatul despre Societatea Acuarelelor, zise Peter.

– Ar fi bine să vin și să scap odată, spuse Martin. Ajung în jumătate de oră.

– John Alderson, spuse Martin, întinzându-se după cel de-al treilea fursec. Nu la Casa Evenlode te duci ca să vorbești

cu el. Domnul Alderson locuiește în Conacul Evenlode, ceva mai sus pe drum. Mă surprinde că ai scăpat teafăr de pe domeniul Casei Evenlode dacă i-ai pronunțat numele.

– N-a lipsit mult să nu scap.

– Familiile Alderson și Gardner se detestă reciproc de sute de ani, spuse Martin. Nu sunt sigur când a început, dar nu și-au mai adresat niciun cuvânt civilizat încă de dinainte de regina Victoria.

– Și sunt vecini? întrebă Peter.

– Locuiesc de-o parte și de cealaltă a râului, răspunse Martin. Și nu au între ei decât câțiva metri de apă care să-i împiedice să se omoare. Însă vei fi în siguranță cu Alderson. Conacul Evenlode e destul de plăcut, din câte am auzit.

– Și cum s-a ajuns ca Evenlode – conacul – să fie o casă elegantă cu o bibliotecă, iar Evenlode – casa – să fie o grămadă de moloz?

– Depinde pe cine întrebi. Gardner ar spune că familia Alderson a fost cea care i-a adus la sapă de lemn, deși nu ți-ar explica și cum anume. Alderson ar spune că familia lui a muncit în ultima sută de ani, în vreme ce familia Gardner se ținea de bețiii, mormăia și vâna fazani. Nu că familia Alderson ar trăi pe picior mare. Am auzit că au fost nevoiți să vândă tot felul de lucruri pentru a păstra conacul acela în stare bună. Vara conacul poate fi vizitat în zilele de marți. Martin păru grăbit să plece de îndată ce se terminară biscuiții digestivi cu ciocolată, dar expresia lui se mai înmuiase puțin în jumătatea de oră a vizitei. Nu mulțumi când ieși în soarele de iarnă, însă îi spuse gazdei sale ceva mult mai generos. Primul american pe care-l cunoscuse vreodată care știa să facă un ceai bun.

Ridgefield, 1985

Una dintre sarcinile lui Peter la departamentul Colecții Speciale era de a-i însoți pe cercetătorii veniți în vizită. Era una dintre sarcinile lui preferate din două motive: îi dădea ocazia să examineze cărți și manuscrise de care nu s-ar fi lovit altfel, și dovedea că departamentul Colecții Speciale avea și un alt scop în afară de cel de a păstra pur și simplu cărțile. Deși era nemulțumit de cât de rar apelau membrii comunității din Ridgefield la materialele din Colecțiile Speciale, vizitele regulate ale unor savanți veniți de departe, chiar din Europa și Japonia, îl liniștea pe Peter cu gândul că acea colecție era un organism viu, în creștere – acumulând noi informații când se făceau achiziții și împărtășind lumii cunoștințe sub forma unei noi burse.

Chiar în cursul pregătirii pentru o astfel de vizită ajunse Peter să țină în mână prima ediție a unei cărțulii, *Minte de doi bani,* o confesiune pe patul de moarte a autorului minor Robert Greene din 1592 care includea prima referință

tipărită la William Shakespeare ca membru al comunității teatrale din Londra. Doctorul Yoshi Kashimoto de la Universitatea din Tokio ceruse acest pamflet pe lângă alte câteva exponate din perioada elisabetană.

Peter scoase delicata cărțulie din husa ei și începu să citească textul lui Greene. Capacitatea lui de a înțelege engleza elisabetană era încă departe de fluență, dar nu îi fu deloc greu să găsească referința la Shakespeare, spre sfârșitul textului, în care era numit „un parvenit, o cioară".

– E totul pregătit pentru doctorul Kashimoto? întrebă Francis, intrând în încăpere exact când Peter punea volumașul lui Greene înapoi în husă.

– Fără îndoială, spuse Peter. Am văzut că este interesat de dramaturgi elisabetani minori, așa că am scos și câteva cărți pe care le avem și care nu sunt incluse în bibliografiile standard.

– Sunt sigur că va aprecia asta, spuse Francis. Semestrul acesta vei avea în programă cursul lui Connelly despre cariera lui Shakespeare, așa că ți-ar prinde bine să asculți prezentarea publică a lui Kashimoto. Cred că vei constata că e genul care te pune pe gânduri.

– Ciudat, zise Peter, Connelly nu a menționat nimic despre o prezentare despre Shakespeare în campus.

– Nu mă surprinde. Kashimoto e oxfordian.

– Adică e din Anglia? întrebă Peter.

– Nu, spuse Francis. Un oxfordian e cineva care crede că Edward de Vere, contele de Oxford, a fost cel care a scris operele atribuite de marea majoritate lui William Shakespeare din Stratford.

– Poftim? se miră Peter.

– Există o dezbatere importantă și legitimă privind paternitatea literară a pieselor lui Shakespeare, îi explică Francis.

– Asta nu ni s-a spus niciodată când am studiat engleza în liceu, remarcă Peter.

– Ei bine, răspunse Francis, oxfordienii nu prea au reușit să se impună în mediul academic.

– Cum pot să spună că Shakespeare nu a fost Shakespeare? întrebă Peter, uluit de o asemenea absurditate.

– Sunt două motive, în esență, răspunse Francis. În primul rând, întreprinzătorul din Stratford cunoscut drept William Shakspere, care nu își scria niciodată numele cu un e după k, a avut o viață rezonabil de bine documentată, însă nu există nicio dovadă din timpul vieții lui că ar fi fost scriitor, cu atât mai puțin marele William Shakespeare – al cărui nume avea întotdeauna un e după k.

– Dar asta a fost cu mult timp în urmă, ripostă Peter. Oamenii nu știau pe atunci să păstreze scrisori sau manuscrise.

– E adevărat, admise Francis. Exact asta susțin și stratfordienii. Ei sunt cei care cred că piesele au fost scrise de William Shakespeare din Stratford.

– Ei bine, așa a și fost, nu? întrebă Peter.

– Cealaltă problemă, spuse Francis, e că nu există dovezi că Shakespeare s-ar fi bucurat vreodată de o educație înaltă, deși probabil că a urmat cursurile școlii din Stratford. Cu siguranță, nu a fost niciodată student la Oxford, Cambridge sau orice altă universitate din Europa.

– Și ce dacă! exclamă Peter, nedumerit că părea să fie prins, pentru prima dată de când se cunoscuseră, într-o

controversă cu Francis. A fost un geniu, nu avea nevoie să fie învățat cum să scrie.

– Din nou, un argument bun, spuse Francis. Dar nu calitatea scriiturii lui, ci conținutul e cel care ridică semne de întrebare. Autorul pieselor lui Shakespeare avea cunoștințe solide de drept și artă, muzică, medicină, tactică militară, filosofie și o duzină de alte domenii specializate, și în special despre viața la curtea italiană. A folosit surse în mai multe limbi, inclusiv latină și greacă. Poți să te naști înzestrat cu geniu, dar de unde a acumulat domnul Shakspere din Stratford toate acele informații?

– Deci tu chiar crezi că nu Shakespeare și-a scris propriile piese? întrebă Peter, neștiind prea bine cum să respingă acest argument.

– Vai, nu! Eu unul rămân stratfordian. Dar recunosc și că există potențial pentru îndoieli. Aș spune chiar că ar fi nerezonabil să nu punem la îndoială acest lucru.

– Crezi că vom afla vreodată? întrebă Peter.

– Până la urmă, spuse Francis, când vreun vânător întreprinzător de cărți va descoperi dovezi concrete în favoarea domnului Shakespeare, sau a lui Edward de Vere, sau Christopher Marlowe, sau Francis Bacon. Toți aceștia au fost sugerați ca posibili autori.

Peter simți cum îi fuge de sub picioare podeaua de obicei solidă a Sălii Devereaux. Coborî privirea spre vraful de cărți și broșuri care așteptau sosirea doctorului Kashimoto. Se așteptase ca preconcepțiile lui despre lume să fie puse sub semnul întrebării odată ce ajungea la facultate, dar a-și auzi mentorul prezentând o îndoială de o asemenea magnitudine, în legătură cu un dat atât de esențial al culturii

occidentale, era ca și cum i s-ar fi spus că adevărul nu era adevărat sau realitatea nu era reală. Dar apoi îl simți pe Francis punându-și o mână pe umărul lui și auzi o voce liniștitoare transformând acel coșmar bizar într-o fantezie glorioasă.

– Nu ar fi ceva, Peter, să descoperi o pagină scrisă de Shakespeare din Stratford? Sau o scrisoare adresată lui Anne Hathaway în care să se plângă despre cât de greu avansează actul trei din *Hamlet?*

– Sfântul Graal, murmură Peter plin de respect.

Fu surprins să audă cuvintele ieșindu-i din gură. Comparația fusese făcută instinctiv.

– Exact, spuse Francis. Sfântul Graal.

Kingham, sâmbătă, 18 februarie 1995

De data aceasta, Peter luă mașina. Dacă va trebui să fugă și acum, nu avea de gând să o facă tot pe jos. La câteva sute de metri după intrarea neprimitoare spre Casa Evenlode drumul urca peste un mic pod de piatră. Dedesubt curgea râul Evenlode – cu o lățime de circa trei metri jumătate, nămolos și umflat după ploile recente. O jumătate de kilometru mai încolo, pe partea dreaptă a drumului, întâlni o pereche de stâlpi de piatră având în vârf urne ornamentale. Pe o piatră gravată de pe un stâlp scria „Conacul Evenlode". Poarta de fier era deschisă și un drum pietruit îngrijit care traversa un șir de copaci urca până în vârful unui deal mic. Peter intră cu mașina pe aleea pietruită și, în scurt timp, opri cu scrâșnet de roți în fața Conacului Evenlode. Nu era tocmai Palatul Blenheim, dar era o diferență ca de la cer la pământ între această clădire și casa în ruine învecinată. Ridicând privirea spre fațada georgiană de trei etaje, cu scări ce urcau spre niște uși de lemn

uriașe, Peter se simți ca și cum ar fi pășit într-un roman de Jane Austen. Iarba era tunsă perfect și un teren de crichet amenajat în stânga casei avea în spate garduri vii ornamentale care dădeau spre alte grădini. Peter fu sigur că, de data aceasta, venise unde trebuia.

Ușa îi fu deschisă de o menajeră care îl conduse într-un salon și îi spuse cu un accent irlandez pronunțat să se instaleze confortabil până îl anunța pe domnul Alderson de sosirea lui. Mobilierul și decorațiunile ar fi fost puțin prea franțuzești pentru gusturile Amandei, reflectă Peter, dar priveliștea i-ar fi plăcut la nebunie. Ferestrele înalte dădeau spre valea Evenlode, largă și verde. Se întrebă de ce, în timpul verii pe care o petrecuseră în Chipping Norton, Amanda nu venise niciodată aici într-o zi de marți, apoi își spuse că poate o făcuse într-o zi când el stătuse cufundat în vreo carte, iar ea nu îl anunțase decât că „iese puțin".

– Domnule Byerly, rosti o voce tare, prietenoasă, din spatele lui.

Peter se întoarse și văzu un bărbat foarte înalt, cu o coamă de păr alb pieptănată elegant.

– Sunt John Alderson, se prezentă bărbatul, întinzându-i o mână.

– Mă bucur să vă cunosc, domnule Alderson, zise Peter, acceptând strângerea fermă de mână.

– Te rog, spune-mi John. Nu ținem la formalități aici, la Conacul Evenlode, în ciuda a ceea ce ți-a spus, poate, domnișoara O'Hara.

– A fost foarte amabilă, zise Peter.

– N-am să-ți irosesc timpul, domnule Byerly. Adevărul este că aș dori să vând câteva cărți. Întâmplător, duminică

i-am menționat acest lucru vicarului, iar el mi-a spus că în Kingham locuiește un american care se ocupa cu vânzarea de cărți. Presupun că tu ești acela.

– Așa e, admise Peter, scoțând o carte de vizită din buzunar și oferindu-i-o lui John.

Era singura pe care reușise să o găsească în dimineața aceea, ușor șifonată și cu un colț rupt, dar avea să își îndeplinească scopul.

– Ei bine, spuse John, am o modestă bibliotecă plină de cărți vechi care nu îmi folosesc la nimic și am trei camere în care mi-am îngrămădit toate cărțile de grădinărit, artă și drept – cărți pe care chiar le citesc. Aranjamentul actual pare o utilizare cam ineficientă atât a fondurilor, cât și a spațiului. Așa că m-am gândit că poate ai fi dispus să arunci o privire în biblioteca mea și să vezi dacă există cărți care să merite vândute. Să îmi golesc un raft sau două, eventual.

– Aș fi încântat, zise Peter, simțind brusc entuziasmul familiar, dar aproape uitat, pulsându-i prin vine – anticiparea unei vânători de comori. Rareori mai cumpărase cărți într-un mediu care să pară atât de favorabil descoperirii unei comori, precum Conacul Evenlode.

John îl conduse pe Peter în bibliotecă, unde cinci rafturi vișinii-închise se înșirau de-a lungul a doi dintre pereți, în vreme ce alte două rafturi flancau șemineul. Pe o masă mare din mijlocul încăperii se afla un teanc de volume uriașe. Rafturile de lângă șemineu se întindeau de la podea până la tavan; celelalte se înălțau până la tavan din dulapuri cu o construcție solidă.

Majoritatea legăturilor păreau din secolul al XIX-lea, deși unele erau vizibil mai vechi. Peter își dădu seama imediat că i-ar fi fost ușor să vândă destul de repede unul sau două rafturi cu cărți. Chiar dacă se dovedeau a fi mediocre din punct de vedere al conținutului, le putea vinde unui alt intermediar pentru legături. Părea probabil să găsească și câteva rarități. Doar o singură poliță nu era plină. Nefiind praf pe ea, Peter ghici că o parte din cărți fuseseră luate de acolo recent. Apoi își aminti expresia severă a domnișoarei O'Hara și își închipui că probabil ștergea praful de cel puțin două ori pe săptămână.

– Ei bine, spuse John, dacă ți-ar face plăcere să arunci o privire, eu mă întorc la munca mea. Eventual ne putem întâlni la ceai peste câteva ore.

Peter știa că va avea nevoie de mult mai mult de două ore pentru a examina biblioteca suficient de minuțios, încât să recomande o acțiune sau alta, dar putea cel puțin să o cerceteze și să își facă o idee despre ceea ce îl aștepta. Simți rotițele ruginite ale minții lui de anticar începând încet să se învârtă, iar gândurile legate de misterioasa acuarelă pălire.

Făcu prima descoperire aproape imediat. Fiindcă se afla deja pe masă, începu cu vraful de cărți uriașe. La baza lui, Peter văzu două volume similare. Legătura din piele de vițel maro-închis era evident cu cel puțin o sută de ani mai veche decât celelalte, iar pe cotor, imprimat cu litere de aur, scria *Dicționar al limbii engleze.* Oricare alt anticar ar fi fost poate dezamăgit că setul, deși într-o stare excelentă, nu era o primă ediție; Peter fu încântat să citească pe pagina de titlu a celei mai mari opere a lui Samuel Johnson „Ediția

a patra". Ediția a patra, îi explicase Francis Leland cu ani în urmă, includea corecturile și completările finale ale lui Johnson: „Mi-ar plăcea să am una pentru colecția Devereaux", spusese Francis.

Peter decise în acel moment că nu avea să vândă volumele lui Ridgefield; avea să le cumpere de la Alderson la un preț corect și să le doneze Sălii Devereaux în memoria Amandei – a acelei Amande care fusese a lui. Deși avea de trecut în revistă mii de cărți, nu se putu abține să nu zăbovească asupra dicționarului lui Johnson câteva minute. În secțiunea de „Anunțuri" citi cuvinte de alinare pentru un văduv din secolul XX care se temea de propriile slăbiciuni. „Perfecțiunea e imposibil de atins, dar poți mereu să te apropii tot mai mult de ea; și aflând că dicționarul meu e pe cale de a fi retipărit, m-am străduit, printr-o revizuire, să îl fac mai puțin vrednic de dispreț." O misiune nobilă, își spuse Peter. Se întrebă dacă ar fi făcut progrese mai rapide dacă doctorul Strayer i-ar fi spus pur și simplu: „Peter, cred că printr-o revizuire te-ai putea face mai puțin vrednic de dispreț".

Cu rafturi întregi de cărți ispitindu-l, Peter puse deoparte dicționarul lui Johnson și se întoarse la muncă. După o oră găsise câteva titluri excelente din secolul al XVIII-lea și sortase mai multe rafturi de volume fără valoare conținând predici din secolul al XIX-lea. Tocmai se așezase pe podea pentru a începe să verifice rafturile de jos când auzi o bătaie în ușa deschisă. Ridică privirea și văzu o femeie ștearsă, cu umerii cocârjați și șuvițe de păr zburând în toate direcțiile, stând în pragul ușii. Purta o rochie gri simplă a cărei croială amintea de un sac de cartofi, iar picioarele îi erau vârâte

într-o pereche de cizme de cauciuc pline de noroi. La început crezu că era unul dintre grădinari, apoi ea își dădu la o parte șuvițele de păr de pe față, iar Peter văzu aceeași frunte înaltă și bărbie ascuțită ca ale gazdei lui. Arăta prea în vârstă pentru a fi fiica lui; Peter nu putu decât să presupună că era sora lui John Alderson.

– M-am plimbat, spuse ea aproape în șoaptă, ca și cum aceste cuvinte murmurate ar fi putut explica nu doar noroiul de pe cizmele ei, ci tot ceea ce ținea de ea, de la alegerea ciudată în materie de vestimentație la postura defensivă, cu brațele strânse peste sânii mici.

– E încă soare afară? întrebă Peter, care știa că, în Anglia, ori de câte ori nu știai ce să spui, puteai să vorbești despre vreme.

Se folosi de această replică pentru a se ridica de pe podea, dar nici poziția ei, nici tonul vocii nu îl invitară să se apropie.

Femeia se zgâi la el preț de o clipă lungă, apoi își plimbă privirea prin încăpere, oprindu-se asupra unui raft care fusese golit înainte ca Peter să se apuce de treabă. Apoi, când Peter aproape își uitase întrebarea, mârâi:

– Nu.

– Păcat, spuse Peter, forțându-se să zâmbească.

Când vorbea cu străinii, era obișnuit ca el să fie cel stângaci. Găsi înspăimântător gândul că se descurca mai bine să poarte o conversație măruntă decât altcineva.

După o altă pauză lungă și tot fără a se clinti, ea spuse:

– Ți-a arătat fratele meu cutia?

Nu-și ridică ochii de la propriile picioare când murmură această întrebare enigmatică.

– Nu, spuse Peter, incapabil să îi dea detalii fiindcă habar nu avea la ce se referea.

Femeia scoase un mic mormăit de dezgust, apoi traversă cu pași târșâiți încăperea, oprindu-se lângă biroul de la fereastră. Nu era mersul cuiva care obișnuia să se plimbe prin natură, remarcă Peter. Femeia deschise un sertar, scoase o cheiță de alamă, apoi, tot cu pași târșâiți, traversă din nou încăperea până la un dulap și vârî cheia în el. Cu un păcănit ușor, descuie ușa, apoi se aplecă și scoase o cutie de lemn cu balamale, cu marginile acoperite de legături de alamă a căror culoare pălise până la un maro-cenușiu șters. O etichetă lipită pe capac se desprinsese aproape complet, iar femeia se grăbi să o smulgă cu totul și să o mototolească în mână – dar nu înainte ca Peter să apuce să deslușească scrisul din secolul al XIX-lea: „A nu se vinde niciodată".

Femeia puse cutia în mijlocul mesei din bibliotecă și deschise capacul.

– Te scutesc de efortul de a scotoci prin tot gunoiul ăla, spuse ea, arătând spre rafturile lângă care stătea Peter. Îți las o săptămână să vii cu o ofertă, altfel îi cer fratelui meu să cheme pe altcineva.

Și cu această amenințare criptică femeia se întoarse și ieși din încăpere.

Peter deschise capacul prăfuit și simți că până și faptul de a se fi aflat în bătaia puștii în dimineața aceea fusese un preț corect dacă îl adusese în acest punct. Cutia era o mină de aur. În pofida experienței sale limitate în materie de documente, Peter bănuia că ceea ce se afla acolo ar fi putut valora mai mult decât toate volumele legate din bibliotecă luate împreună. Răsfoind în grabă hârtiile din cutie

descoperi un ordin semnat de Charles I, o scrisoare de la Walter Raleigh și un document semnat de Francis Bacon. Erau documente bisericești semnate de arhiepiscopi de Canterbury și manuscrisul unei strofe dintr-o poezie de Robert Greene. Desigur, era nevoie să fie studiate atent și să li se confirme autenticitatea, dar era suficient pentru a-l ține pe Peter ocupat timp de câteva luni.

Scoase documentele unul câte unul, aranjându-le cu grijă pe masa din bibliotecă și, tocmai când era pe punctul de a le pune înapoi, mai observă ceva pe fundul cutiei. La început, Peter crezu că era o carte, dar își dădu seama că era o husă pliantă personalizată, cu mult mai complicată decât oricare dintre cele pe care le văzuse pe rafturile colecției Devereaux. Lucrarea părea să fie din secolul al XIX-lea – cam de la mijlocul epocii victoriene. Îi luă câteva minute să o deschidă și avu grijă să memoreze fiecare pas din depliera ei, pentru a putea s-o reasambleze. Înăuntrul se afla un volum subțire in-quarto într-o legătură de piele simplă.

Peter deschise cu gingășie coperta. Când citi pagina de titlu i se opri respirația. Știu că găsise ceva ce făcea ca toate celelalte documente din cutie să pălească prin comparație. Dacă textul era complet, putea fi genul de comoară pe care visase întotdeauna să o descopere. Când începu să dea paginile și pricepu ce erau de fapt însemnările care umpleau marginile, respirația îi țâșni din plămâni la fel de brusc de parcă ar fi fost lovit în stomac. Fără să-și dea seama, rosti doar două cuvinte:

– Sfântul Graal.

Westminster, Londra, 1612

Nori grei acopereau cerul Londrei, lucru pentru care Bartholomew era recunoscător. Ușa masivă de stejar a casei lui Robert Cotton nu îi puse mai multe probleme decât dala de piatră de pe sarcofagul lui William de Wykeham pe care Bartholomew îl deschisese cu forța cu atâția ani în urmă. De data aceasta, reuși să deschidă ușa singur. De-abia când ajunse în siguranță înăuntru și închise ușa în urma lui, își aprinse felinarul.

Bartholomew mai fusese acasă la Cotton de câteva ori – prima dată acum câteva luni, când începuse să-i vorbească despre Shakespeare, și mai recent, cu trei ani în urmă, când îi adusese manuscrisul *Pandosto*. Urcă în grabă scările și se îndreptă spre bibliotecă. În lumina slabă a felinarului, busturile împăraților îl priveau încruntate, fețele lor luminate de jos în sus arborând un aer amenințător, iar el începu să-și plimbe privirea peste rafturi, în căutarea a ceea ce voia. Avusese mare noroc că Robert Cotton menționase că va

pleca la Cambridge pentru câteva zile, dar Bartholomew nu se amăgea că valoroasa lui colecție va rămâne nepăzită. Cu siguranță, vreun localnic vânjos căruia Cotton îi plătise câțiva șilingi avea să verifice ușa de la intrare din clipă în clipă; trebuia să se miște repede.

În vitrina lui Nero recunoscu cartea de psalmi din Winchester pe care i-o vânduse lui Cotton cu douăzeci de ani în urmă. Se întrebă dacă ar fi trebuit să o ia și pe aceasta și să o pună la loc în mormântul lui Wykeham – drept răscumpărare pentru celelalte fărădelegi ale lui. Însă cartea de psalmi era mare și, fără îndoială, Cotton ar fi remarcat imediat absența ei. În plus, își spuse Bartholomew, a lua acea carte din mormânt nu fusese o fărădelege – salvase o carte superbă pentru generațiile viitoare. Era mai bine să fie păstrată în biblioteca lui Cotton, decât să putrezească într-un coșciug de piatră în Winchester până se alegea praful de ea.

Bartholomew încercă să nu se gândească la ceea ce făcea ca fiind hoție. În fond, nu-i vânduse cu adevărat *Pandosto* lui Cotton; mai degrabă i-o prezentase ca pe o dovadă a accesului pe care-l avea la manuscrisele lui Shakespeare. Faptul că în felul acesta îl ușurase pe Cotton de avansul de cincizeci de lire pentru niște manuscrise despre care nici măcar nu era sigur că existau era un gest pe care îl considera mai degrabă o potlogărie decât o hoție. Spera că avea să se poată trăi la înălțimea standardului pe care Shakespeare îl înfățișase creând personajul Autolycus – chiar dacă era hoț, era inofensiv; când era potlogar, era inteligent și amuzant, agreabil, chiar dacă nu întru totul moral.

Pe cel de-al doilea raft al vitrinei Augustus, Bartholomew observă *Pandosto*. Scoase volumul, îl înveli cu grijă într-o

cârpă și, exact când se întoarse să plece, auzi voci la ușa de jos. Nu exista decât o singură fereastră, la capătul îndepărtat al bibliotecii, ce dădea spre Tamisa, aflată la câteva sute de metri distanță. Bartholomew nu avu timp să reflecteze și, când ușa bibliotecii se deschise larg, sări pe fereastră spre pavajul de dedesubt.

Auzi trosnetul osului cu o clipă înainte ca durerea să îi străbată fulgerător piciorul, iar în momentul acela se coborî asupra lui un sentiment de pace cum Bartholomew nu mai trăise niciodată. Nu se mai punea problema dacă planul lui avea să reușească, dacă avea să scape și să se retragă pentru a-și trăi restul vieții confortabil undeva la țară. Unii oameni se refăceau după un picior rupt, unii reușeau să evite infecția care de cele mai multe ori otrăvea corpul, dar Bartholomew era ferm convins că el nu avea să scape. În clipa aceea își dădu seama că eșuase, că avea să moară, probabil în câteva zile, dar pacea care însoți acea finalitate îl învălui ca o gogoașă de mătase când se trezi zăcând pe pietre, cu piciorul zdrobit sub el. Apoi se instală durerea.

Barcagiul îl aștepta la câteva zeci de metri depărtare, iar Bartholomew știa că trebuia să se grăbească, dacă nu voia să fie prins. Pesemne avea să dureze câteva minute până când urmăritorii lui își vor da seama în ce direcție o luase și îl vor fugări pe aleea care ducea spre fluviu. Fără a se gândi deloc la agonia lui și fără a scoate un sunet, se ridică în picioare lângă zidul lateral al casei și porni șchiopătând spre apă. Fiecare mișcare îi provoca dureri mai mari decât ar fi crezut că e posibil, dar Bartholomew își concentră întreaga ființă ca să nu scoată un sunet, mușcându-și obrazul pe dinăuntru până simți sângele cald curgând din belșug. Ajungând la

barcă, se prăbuși peste copastie și îi murmură barcagiului să o ia din loc. Chiar când barca porni spre mijlocul fluviului și se cufundă în întuneric, Bartholomew auzi tropăit de ghete pe pietre, apoi nu mai știu nimic de el.

Se trezi în propria locuință, durerea din picior radiindu-i în tot corpul. Proprietăreasa îi ținea o cârpă udă pe frunte, iar barcagiul stătea în picioare lângă pat. Bartholomew știa că mai avea de îndeplinit o ultimă misiune înainte de a aluneca din nou în întuneric. Îi șopti instrucțiunile barcagiului și îi dădu cartea învelită în pânză și punga de aur pe care o scoase din jiletcă, alături de un bilețel pe care îl pregătise anume pentru o astfel de eventualitate.

După plecarea barcagiului, Bartholomew se sprijini din nou pe perne și se lăsă în seama proprietăresei, care se ocupă de el cu atenția plină de blândețe a unei femei care își amintea cu plăcere de ocaziile când împărțiseră același pat.

În decursul a ceea ce nu putu decât să ghicească a fi următoarele câteva zile, mai mult pluti între cele două lumi, recăpătându-și ocazional cunoștința. Fu agonizant de treaz când veni felcerul de oase să îi vadă fractura. Pe măsură ce piciorul i se umfla tot mai mult, spițerul veni de mai multe ori – de fiecare dată spălând piciorul lui Bartholomew în oțet pentru a combate infecția, de fiecare dată clătinând din cap către proprietăreasă când pleca.

Era dimineață când Bartholomew se trezi cu mintea limpede pentru prima dată după accident. Durerea cedase puțin, dar simți întunericul chemându-l. Îi trecu prin minte că poate ar fi fost momentul potrivit să se căiască pentru păcatele lui, dar înainte ca acel gând să se concretizeze într-o

acțiune, valul de întuneric se ridică peste el și alunecă în îmbrățișarea lui.

Mormântul lui Bartholomew din curtea bisericii St. Paul nu fu marcat cu o piatră. Deși proprietăreasa ținuse la el, păstrase cei câțiva șilingi pe care Bartholomew îi dăduse în acest scop pentru a-și acoperi o parte din datoria lui către ea. Plânse totuși când acesta fu coborât în mormântul rece.

Matthew Harbottle nu știuse niciodată de unde i se trăgea numele de familie. Înainte de a muri, cu doi ani în urmă, mama lui schimbase întotdeauna subiectul de fiecare dată când o întrebase fie despre tatăl lui, fie despre numele lui. Mama lui nu folosise niciodată alt nume în afară de Lil. Murise aducând pe lume un copil într-o cameră de deasupra tavernei George and Dragon; copilul murise și el. Pe atunci, Matthew avea șaisprezece ani și lucra deja de câțiva ani ca grăjdar la tavernă. Mama lui se ocupa cu alte treburi acolo, dar trăise dintotdeauna știind acest lucru și nu i se părea nici rușinos, nici imoral. La scurt timp după moartea ei, Matthew își începuse cariera printre actori. Un bărbat de la Teatrul Globe venise la han întrebând de el și, deși Matthew nu aflase niciodată de ce bărbatul venise să întrebe anume de acest grăjdar, acceptase bucuros locul de muncă pe care i-l oferea.

Matthew era scund, dar anii de muncă îl făcuseră puternic și era perfect potrivit pentru noua lui carieră. Ghemuit într-un fel de pod deasupra tavanului Teatrului Globe, Matthew rostogolea ghiulele atunci când era nevoie de tunete și cobora pe scenă actorii care jucau roluri de zâne sau zei. Pentru alte producții lucra de sub scenă, reproducând

sunetul unor copite sau ridicând diverse obiecte de recuzită prin trapele din podea. Când compania de actori călătorea, Matthew avea grijă de obiectele de recuzită și de costume, băga caii în grajduri și făcea orice altceva ar mai fi fost nevoie.

Matthew nu vedea niciodată o piesă și nu învățase niciodată să citească, prin urmare, nu înțelegea scenariile pe care le aducea uneori actorilor, însă auzea fragmente din piese când aștepta replicile la care trebuia să intervină. Pentru el, piesele erau bucăți de dialog care se pierdeau în întuneric și zgomotul schimbător al mulțimii – când un murmur, când un muget, când sunetul inconfundabil a trei mii de oameni icnind la unison.

Ocazional actorii îl invitau pe Matthew să vină cu ei la tavernă pentru a bea ceva. Atunci se simțea ca un rege, cinstit cu o halbă de bere de bărbații care dădeau viață cuvintelor, într-un han în care cândva nu fusese decât grăjdar și fiul târfei de la etaj. Era suficient de deștept cât să își dea seama, din ocheadele actorilor și gesturile lor din cap spre camerele de sus, că mulți dintre ei se bucuraseră de serviciile oferite de răposata lui mamă, însă ori de câte ori îl întreba pe vreunul dintre actori despre tatăl lui și despre numele lui, răspunsul era întotdeauna același: un hohot de râs zgomotos și încă o halbă de bere oferită. Prin urmare, fu destul de surprins când, într-o dimineață devreme, fu trezit în odaia unde dormea, lângă costume și obiecte de recuzită, de un străin care îl scutură și îi șopti:

– Tatăl tău ți-a trimis astea.

Matthew încercă să afle de la mesager, atât cât reuși ametit fiind de somn, ce știa despre tatăl lui, însă bărbatul se

mulțumi să arate spre hârtia împăturită pe care i-o adusese odată cu un pachet învelit în cârpe și o pungă grea de pânză.

– Scrisoarea explică totul, spuse el.

Mesagerul plecă înainte ca Matthew să apuce să-l roage să-i citească acea misterioasă scrisoare de la un tată pe care nu îl cunoscuse niciodată. Pentru el nu erau decât mâzgăliturі de neînțeles.

Pricepu însă destul de bine ce se afla în săculețul de pânză. Numără banii de trei ori. Cincizeci de lire, întreaga sumă în aur. Mai mulți bani decât văzuse sau se așteptase vreodată să vadă. Ascunse banii și cartea cu multe însemnări pe margini în saltea. Nu-și putea imagina la ce i-ar fi putut servi aceasta din urmă, dar i se păru înțelept să o păstreze ascunsă, cel puțin deocamdată.

Mai târziu în aceeași zi îi ceru unuia dintre actori să îi citească ce scria pe bucata de hârtie. Șezu tăcut pe marginea patului, ascultând cuvintele aproape neînțelese.

Dragul meu fiu,

Asta va fi și prima, și ultima dată când vei auzi de mine, fiindcă, dacă sunt nevoit să îți trimit această scrisoare, atunci să știi că moartea e aproape și mă va fi răpit pe când va ajunge scrisoarea la tine. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, poate aș fi trimis după tine, dar asta nu avem de unde să știm niciunul din noi. Îți trimit această scrisoare cu două comori. Banii sunt sigur că îi vei folosi pentru a-ți asigura viitorul. Gândul că vei trăi confortabil pe lumea asta e o alinare pentru mine acum că eu mă pregătesc pentru o alta. Cealaltă comoară te sfătuiesc să o păstrezi cât de mult poți, iar dacă

vei fi vreodată nevoit să te desparți de ea, să nu faci asta în Londra. Îți doresc numai bine.

Afectuosul tău tată,
Bartholomew Harbottle

P.S. Deși nu ne-am cunoscut niciodată, te-am auzit lucrând. Nu mai târziu de săptămâna trecută am urmărit o reprezentație la Teatrul Globe și știam că tu ești în ceruri. Bine ar fi să mă îndrept și eu într-acolo acum.

Astfel deveni Matthew Harbottle partener tăcut, analfabet, în Teatrul Red Bull din Clerkenwell, cu o investiție de cincizeci de lire. Aceeași muncă pe care o făcuse la Teatrul Globe o făcu și la Red Bull pentru compania „Oamenii Prințului Charles", timp de mulți ani. Ca înainte, îi însoțea pe actori când călătoreau în provincie, iar în cursul unei astfel de călătorii, mai spre sfârșitul vieții lui, se trezi în Exeter și îndatorat față de un mic nobil local, la sfârșitul unei partide de cărți, cu o sumă mai mare decât i-ar fi plăcut. Amintindu-și sfatul tatălui său de a vinde acea carte ciudată departe de Londra, oferi volumul ca mijloc de plată a datoriei. Bărbatul acceptă oferta și chiar consimți să scrie numele lui Matthew în partea din față a cărții, sub ceea ce el spuse că era o listă cu celelalte persoane care o deținuseră. Își spuse că tatălui său i-ar fi plăcut acest lucru, căci unul dintre numele de pe listă, îi spuse bărbatul, era „Bartholomew Harbottle". Matthew îi ceru să scrie Matthew Harbottle, Teatrul Red Bull, apoi îi dădu cartea fără a mai sta pe gânduri. A doua zi de dimineață compania plecă spre Bath.

Ridgefield, 1985

Peter își marca progresul în cadrul Universității Ridgefield nu prin cursuri sau semestre, ci prin întâlnirile lui cu anumite cărți – și avea în inimă un loc special pentru volumul *Chaucer* publicat de Kelmscott.

Într-o seară la cafenea, în perioada examenelor finale, Amanda îl întrebase dacă la departamentul Colecții Speciale existau lucrări tipărite de William Morris.

– Sigur, spuse Peter. Nu aș putea să ți le spun pe toate din minte, dar avem o colecție considerabilă de lucrări Kelmscott Press. Kelmscott era editura privată deținută și condusă de Morris, autorul, artistul și designerul victorian. Știu că avem volumul *Chaucer.*

– Volumul *Chaucer* tipărit de Kelmscott? zise Amanda plină de admirație. Cu ilustrațiile lui Burne-Jones? Un exemplar original adică, nu facsimilul.

– Da, spuse Peter, mușcând din hamburger. De ce întrebi?

Amanda tocmai terminase de scris o lucrare despre Edward Burne-Jones pentru cursul ei de istoria artei. Se folosise de ediția facsimil a cărții *Chaucer* pentru a studia ilustrațiile în stil medieval ale artistului. Când Peter o întrebase dacă voia să vadă originalul, ea îl mângâiase cu piciorul pe gambă și șoptise:

– Da, te rog.

În săptămâna examenelor, biblioteca rămânea deschisă toată noaptea, însă departamentul Colecții Speciale se închidea tot la cinci. Peter descuie ușa și dezactivă sistemul de alarmă înainte de a o conduce pe Amanda în coridorul îngust ce dădea spre Sala Devereaux, acum luminată doar de strălucirea verde a semnului de Ieșire. Aprinse o lampă de lectură de pe masa de bibliotecă și trase un scaun pentru Amanda. Apoi dispăru pentru o clipă în semiîntuneric și se întoarse cu un volum uriaș, legat în piele albă cu sigla imprimată discret. Dintr-o cutie de pe masă scoase două perechi de mănuși de bumbac albe, apoi se așeză lângă Amanda și deschise cartea.

Era greu de crezut că fusese imprimată cu mai puțin de o sută de ani în urmă. Hârtia groasă, rafinatul model de frunze stilizate ce se încolăcea în jurul textului; ilustrațiile, amintind atât de mult de manuscrisele iluminate; chiar și caracterul de literă, toate aparțineau unui volum din secolul al XV-lea și, desigur, exact aceasta fusese și intenția lui Morris. Paginile erau grele între degetele lui Peter când le întoarse blând. Chiar și prin țesătura de bumbac a mănușilor simți textura literelor așezate de mână și a ilustrațiilor gravate. Adora să simtă în mâini o carte tipărită de mână. Dragostea și grija efectiv radiau de pe fiecare

pagină. Răsfoi până ajunse la o pagină pe care se aflau două dintre ilustrațiile lui Burne-Jones și se lăsă pe spate, permițându-i Amandei să absoarbă frumusețea acelei opere de artă și meșteșug. Ea scoase un oftat ușor, delicat, trecându-și încet peste pagină vârful unui deget îmbrăcat în mănușă de bumbac.

– E atât de frumoasă, șopti ea plină de venerație, iar Peter ridică ochii de pe pagină spre chipul Amandei.

„La fel ești și tu", își zise el, căci deși considerase dintotdeauna că avea un chip plăcut, acum că stătea aplecată deasupra cărții, fața i se luminase de o strălucire specială.

E fermecată, reflectă Peter, și fu încântat că o ajutase să se simtă astfel. Se întrebă cum de nu-i trecuse niciodată până atunci prin gând să o aducă pe Amanda în Sala Devereaux. Brusc, mintea îi fu năpădită de imagini ale unor cărți din colecție care i-ar fi făcut mare plăcere – opere victoriene și lucrări ale artiștilor medievali care le inspiraseră. Însă în niciun alt volum nu găsi acea întâlnire între pasiunea lui pentru cărți de excepție și pasiunea ei pentru arta victoriană împletindu-se atât de perfect ca în acel exemplu foarte faimos de tipăritură din secolul al XIX-lea.

Aproape hipnotizat de combinația de text, ilustrații și formă, Peter nu o auzi pe Amanda foindu-se în scaun și, astfel, singura avertizare de care avu parte fu textura ușor aspră a mănușii ieftine de bumbac strecurându-se peste pielea lui goală deasupra gulerului. Până în acel moment contactul fizic dintre ei se limitase la a se ține de mână în timp ce se plimbau în fiecare seară de la centrul studențesc până acasă, o îmbrățișare ocazională și scurtele și castele sărutări de noapte bună în fața ușii căminului Amandei.

Ca tot ceea ce ținea de Amanda, și săruturile erau ordonate, iar lui Peter îi plăcea acest lucru. Acel sărut rapid era cel mai important moment al zilei pentru el, dar, dacă s-ar fi oprit să reflecteze la ce altceva ar fi putut să ducă, și la cum ar fi putut să se ajungă acolo, teama lui de tot ceea ce nu era familiar ar fi invadat pacea pe care Amanda o adusese în viața lui. Dar ea acționă atât de rapid în izolarea tăcută a Sălii Devereaux, încât Peter nu apucă să se teamă de necunoscut. Ulterior se întrebă dacă nu cumva Amanda planificase acel moment, știind că în acea încăpere Peter se simțea mai în largul lui decât oriunde altundeva în lume.

Cu mâna înmănușată îi trase capul spre ea și își apăsă buzele peste ale lui – nu într-un sărut scurt și uscat precum cele cu care era obișnuit, ci într-unul nesfârșit, deschis, cu buze umede și senzația inconfundabilă a limbii ei pătrunzând în gura lui. Cealaltă mână se întinse și trase brațul lui Peter în jurul taliei ei, iar el o strânse cu brațul, trăgându-i trupul spre al lui. Ochii lui Peter erau închiși și uitase cu totul unde se aflau; nu mai exista decât căldura Amandei în brațele și pe buzele lui. Sărutul păru să dureze o eternitate și în același timp doar o clipă. Peter o mușcă mărunt pe gât, iar ea își trecu degetele prin părul lui, iar el o mângâie pe spate și se sărutară și totul dispăru în afară de Amanda și buzele, și părul, și trupul ei. Apoi ea se desprinse din îmbrățișare și făcu ultimul lucru la care s-ar fi așteptat Peter. Începu să râdă. Peter înțelese imediat că nu râdea de el, ci râdea de fericire. Chiar și în lumina scăzută, ochii îi sclipeau, iar zâmbetul pe care îl văzuse pentru o clipă în fiecare seară după sărutul din fața căminului strălucea atât de

intens pe chipul ei, încât avu impresia că nu avea să mai pălească niciodată.

În cele din urmă, Amanda se lăsă pe spate în scaun.

– Uită-te la noi, spuse. Domnul Timid și Domnișoara Metodică, nebuni unul după celălalt și sărutându-se într-o sală cu cărți rare.

De-abia mai târziu își dădu seama Peter că afirmația ei ar fi putut fi o declarație de dragoste; în acel moment avusese impresia că nu făcea decât să savureze absurditatea întregii situații. Apoi Amanda spuse cel mai surprinzător lucru posibil. Aplecându-se conspirativ spre Peter, arătă din cap spre portretul Amandei Devereaux ce veghea peste ei și șopti:

– Ce-ar fi spus bunica?

– Amanda Devereaux a fost bunica ta? se miră Peter, desprinzându-și mâna înmănușată de pe talia Amandei și întorcându-se să privească portretul. Nu-mi vine să cred că nu mi-am dat seama de asta. Ai ochii ei. Ai cunoscut-o? Cum era?

– Cum era? repetă Amanda. Peter, tocmai ți-am mărturisit marele meu secret – acea informație care i-a alungat pe toți bărbații care mi-au plăcut vreodată și a atras o mână de ciudați pe care nu-i puteam suferi. Nu înțelegi? Sunt o moștenitoare super-bogată. Acum ar trebui să-ți formezi tot felul de idei preconcepute despre mine.

Peter se aplecă în față și o sărută umed pe gât, trăgând-o spre el.

– Mă tem că toate ideile mele despre tine s-au format deja.

– Peter, spuse Amanda, râzând și împingându-l deoparte. Asta e important pentru mine. E și motivul pentru care m-am înscris la Universitatea Ridgefield folosindu-mi al doilea nume. Nu sunt Amanda Middleton; sunt Amanda Ridgefield. Ești prima persoană căreia i-am spus acest lucru și mă cam așteptam la o reacție.

– Ascultă, zise Peter, lăsându-se confortabil în scaun. Nu-i mare scofală. Adică e bine că nu trebuie să-ți faci griji pentru bani și toate astea, dar cu siguranță nu aș vrea ca tu să mă judeci pentru familia mea, așa că de ce te-aș judeca eu pentru a ta?

– Ba e mare scofală, spuse Amanda. La fel crezi și tu, se vede. Zâmbești.

Peter nu putu nega acest lucru.

– Vezi, nu te poți abține să nu rânjești și nici măcar nu poți să mă privești în ochi.

– Nu te privesc în ochi fiindcă mă uit la vânătaia de pe gâtul tău și rânjesc fiindcă îmi amintesc cum te-ai ales cu ea.

– Chiar nu îți pasă că sunt, practic, o membră a familiei regale din Ridgefield și că am mormane de bani și că, din cauza asta, o mulțime de oameni o să se poarte cu mine și cu oricine ar fi partenerul meu într-un anume fel?

– Nu îmi pasă, răspunse Peter, care începuse să treacă peste șocul inițial al descoperirii că cele două Amande ale lui erau înrudite. Hai să ne sărutăm din nou!

– Și nu-ți pasă că, atunci când îi vei cunoaște pe părinții mei, o să te supună la toate testele pe care ți le poți imagina pentru a se convinge că ești suficient de bun pentru scumpa Amanda, odrasla familiei Ridgefield?

BIBLIOTECA A Servicii

– Nici nu m-aș aștepta la altceva, indiferent cine ar fi părinții tăi.

Pete se aplecă spre ea, dar Amanda îl împinse blând deoparte.

– Și nu-ți pasă că, atunci când toată lumea își va da seama în sfârșit cine sunt, ceea ce se va întâmpla destul de curând, va crede că ești interesat doar de banii mei?

– Amanda, rosti Peter încet, luându-i mâinile într-ale lui și simțindu-i căldura pielii prin mănușa subțire, nu-mi pasă de nimic din toate astea. Te iubesc.

O spusese fără să se fi gândit înainte și i se păru cel mai firesc și mai sincer lucru din lume, dar declarația lui aduse conversația la un nivel mult mai serios. Peter își dădu seama că e agitată și căută o modalitate de a schimba subiectul înainte ca ea să se simtă presată să răspundă. Ridică ochii spre portretul Amandei Devereaux, a cărei privire era coborâtă asupra nepoatei sale.

– Vreau să știu totul despre Amanda Devereaux.

Auzi micul oftat de ușurare desprinzându-se de pe buzele Amandei când se relaxă în scaun.

– Ei bine, spuse ea, a murit înainte să mă nasc eu, iar mama nu vorbește despre ea prea mult, dar din puținele povești pe care le-am auzit, am înțeles că buni era de-a dreptul fantastică.

Peter nu se întoarse acasă în vara aceea. Închirie apartamentul de la subsol al lui Francis Leland, unde avea să locuiască pe toată durata facultății, și își petrecu diminețile la bibliotecă ajutându-l pe Hank Christiansen în munca de restaurare și continuând să se bucure din colecția

Devereaux. După-amiaza tundea peluza lui Francis sau îi spăla mașina pentru a mai reduce din costul chiriei. Cei doi bărbați stăteau pe veranda largă din fața casei bând ceai cu gheață și discutând despre cărți sau despre orice altceva îi trecea prin minte lui Francis.

Peter se vedea cu Amanda în fiecare zi. Făceau plimbări lungi prin Grădinile Ridgefield, care aparținuseră cândva vechiului domeniu al familiei, dar care se aflau acum în proprietatea universității. Se duceau la film în după-amiezile fierbinți și înotau în piscina de lângă casa Amandei când părinții ei erau plecați din oraș.

– Va trebui să îi cunoști în cele din urmă, spuse Amanda, dar hai să ne bucurăm de vară.

În afară de acea unică mențiune că Peter avea să fie nevoit într-o bună zi să îi cunoască părinții, nu discutară deloc despre viitor; se mulțumiră să trăiască în prezent. Se dovedi a fi o vară perfectă.

Într-un weekend plecară cu mașina la Wrightsville Beach, mergând cu mașina Amandei, și se cazară în camere separate la un motel ieftin aflat la trei cvartale de plajă. Peter insistase să plătească el, iar Seaside Inn, ale cărui zile de glorie erau de mult apuse și care nu fuseseră niciodată prea glorioase, era cel mai bun pe care și-l putea permite. Amanda nu se plânse. Stătură la soare și mâncară hotdog și înghețată și fructe de mare prăjite și se plimbară pe malul mării, lăsând valurile să-i ude până la gleznă, sărutându-se. Peter nu mai sărutase niciodată o fată în afară de Amanda, dar vizitele lor frecvente la ceas târziu de noapte în Sala Devereaux din primăvara aceea le oferiseră suficiente ocazii.

– Ai mai fost la plajă vreodată? îl întrebă Amanda în timp ce se plimbau de mână pe țărmul scăldat de valuri.

– Într-o excursie cu școala când eram în clasa a cincea, spuse Peter. Dar ce nefericite au fost acele trei zile!

– O? Ia povestește-mi.

– Făcusem o pasiune pentru Rebecca Ferguson, dar bineînțeles că nu aveam curaj să iau măsuri.

– Nu mi-ai spus niciodată că ai avut o prietenă.

– O, crede-mă, n-am avut, spuse Peter. Ea nu avea ochi decât pentru Glenn Bailey, dar eu adoptasem tactica aia tipică unui puști de clasa a cincea, care crede că, dacă stă posomorât toată ziua și o face suficient de dramatic, fata va observa și i se va face milă de el.

– Mie mi s-ar fi făcut milă, zise Amanda, petrecându-și un braț pe după talia lui.

– Crede-mă, nu ți s-ar fi făcut. Eram cel mai mohorât copil de-a cincea. Îi urmăream în timp ce se plimbau pe plajă ținându-se de mână, mă zgâiam la ea de la masa vecină când luam cina, stăteam în întuneric și plângeam în timp ce ei ședeau unul lângă celălalt la focul de tabără. Dacă am fi fost cu toții cu treizeci de ani mai mari, ar fi solicitat un ordin de restricție împotriva mea. Așa cum stăteau lucrurile, nu a observat nimeni.

– Plângeai în întuneric. Bietul de tine! spuse Amanda. Se opri din mers și își încolăci ambele brațe în jurul lui Peter, lipindu-se de el și sărutându-l lung. Deci, de data asta îți place mai mult plaja? îl întrebă.

– Doar puțin, răspunse Peter.

Amanda îl mai sărută o dată scurt, apoi o luă la goană prin valuri, iar Peter porni după ea, și râdeau amândoi, iar

el fu copleșit din nou de acel sentiment ce îl încerca aproximativ o dată pe zi cu Amanda – că nu fusese niciodată mai fericit în toată viața lui.

În noaptea aceea, Peter rămase treaz în camera lui. Încă se obișnuia cu senzația nouă de a avea companie și cu cea a contactelor fizice pasionale, deși cuminți. Era mulțumit de înțelegerea lor tacită de a nu se culca împreună deocamdată, dar corpul lui tânjea după Amanda când se întinse în pat, revăzând-o cu ochii minții în costumul de baie bleu. Acceptă acea dorință. Îi amintea că Amanda era reală. Pentru prima dată în viață, știa exact după ce anume tânjea.

Peter începu să citească poezie de dragoste, nu doar din vitrinele elegante din Sala Devereaux, ci și de pe rafturile mai simple din celelalte încăperi ale secției Colecții Speciale – încăperi ticsite de cărți și manuscrise. Ocazional, Peter dădea peste câte o carte care, după părerea lui, merita un loc mai de onoare în Sala Devereaux. Își prezenta argumentele în fața lui Francis și aproape întotdeauna sugestia îi era respinsă, dar, chiar și așa, Francis îl încuraja pe Peter în această misiune.

– Cea mai bună cale de a învăța despre cărți, spuse el, e să petreci timp cu ele, să vorbești despre ele, să le iei apărarea.

Mai spre sfârșitul verii, dar nu atât de târziu încât să i se fi strecurat deja în vise gândul la sfârșitul acelei idile, Peter descoperi în depozit un volum care, cu siguranță, nu avea ce căuta acolo. Era o cărțulie subțire cu sonete de Elizabeth Barrett Browning. Dacă Peter nu ar fi căutat aceste poezii, cunoscute ulterior sub titlul de *Sonete portugheze,* în ceea ce

era considerat a fi prima lor ediție, din 1850, cu doar câteva zile înainte, poate nu ar fi înțeles semnificația anului 1847 înscris pe pagina de titlu. Avea în față o ediție privată a unora dintre cele mai faimoase poezii din ultimele două secole, tipărite cu trei ani mari și lați înainte de prima lor apariție publică. Iată deci un candidat demn de a fi promovat în Sala Devereaux pe care Francis nu avea să-l poată refuza.

– E un exemplar Wise, explică Francis, când Peter îi arată cărțulia.

– Poftim? spuse Peter.

– Thomas Wise a fost unul dintre cei mai distinși anticari de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX. Era librar și bibliograf și avea o colecție spectaculoasă de cărți din secolul al XIX-lea scrise de George Eliot, Charles Dickens, John Ruskin și cam orice alt scriitor important din epoca victoriană.

– Pare impresionant, spuse Peter.

– Așa a și fost, răspunse Francis, asta până în 1934, când doi tineri anticari, John Carter și Graham Pollard, au demonstrat că aceste cărți pretins rare erau falsuri, iar Wise era cel care le falsificase. Această carte – Francis bătu cu arătătorul în *Sonetele* aflate pe masă – e una dintre ele.

– Cum au demonstrat asta? întrebă Peter.

– Pe două căi. Mai întâi s-au ocupat de ceea ce ei numeau probe negative. Ce lipsea în materie de proveniență, mențiuni contemporane, inscripții contemporane, orice detaliu care, dacă ar fi fost prezent, ar fi putut indica faptul că volumele într-adevăr erau din perioada din care pretindeau a fi. Apoi s-au îndreptat spre probele pozitive și s-au

dovedit adevărați pionieri în aplicarea științei în acest domeniu. Au analizat hârtia, au comparat caracterul de literă cu ceea ce se găsea în cataloagele atelierelor de turnătorie pentru a vedea când fuseseră turnate literele. A fost o muncă remarcabilă.

– Se pare că Wise a păcălit o mulțime de oameni, comentă Peter.

– Așa e. A fost suficient de inteligent să scoată volumele pe piață doar câte unul sau două o dată, ca să nu fie evident faptul că toate proveneau din aceeași sursă. Din păcate, părea să manifeste o preferință în a-și alege victimele dintre colecționarii americani.

– Precum Amanda Devereaux.

– Exact. Ea colecționa cărți când înșelătoriile lui Wise atinseseră cea mai mare amploare. Rezultatul este că avem una dintre cele mai mari colecții de falsuri realizate de Wise, în afară de British Library.

Peter luă în mână exemplarul acum infam din *Sonete.*

– Deci, presupun că locul ei e înapoi în depozit, spuse el.

– Nu prea cred, răspunse Francis. Când am pus prima dată pe rafturi această colecție, nu trecuseră decât vreo douăzeci de ani de la demascarea lui Wise. Oamenii încă se mai gândeau la cărțile lui ca fiind în primul și primul rând falsuri pentru care plătiseră prea mult. Dar acum Wise este considerat unul dintre cei mai mari falsificatori din toate timpurile și, în mod ironic, cărțile lui chiar sunt tot atât de rare pe cât pretindea el. Aș zice că ai dreptate. E timpul să-i dedicăm ceva spațiu pe rafturile din Sala Devereaux domnului Wise.

Kingham, sâmbătă, 18 februarie 1995

Peter mai văzuse odată un exemplar din romanul lui Greene, *Pandosto,* care stătea la baza piesei *Poveste de iarnă,* dar nu prima ediție. Citise ediția din 1607 care se afla în vitrina Cleopatra la Ridgefield când făcuse cercetări pentru o lucrare despre Shakespeare în anul doi de facultate. Exemplarul care se afla acum în fața lui pe masa lată din bibliotecă, din colecția Conacului Evenlode, era din 1588. De îndată ce văzu data își aminti o frază dintr-o notă de subsol din antologia operei lui Shakespeare. „Ediția originală, din 1588, a romanului *Pandosto* este cunoscută doar într-un singur exemplar incomplet aflat la British Library." A descoperi primul exemplar complet al primei ediții a cărții care se afla la baza uneia dintre piesele lui Shakespeare ar fi fost suficient ca Peter să simtă că își îndeplinise visul de a schimba cursul istoriei literaturii. Dacă acest exemplar se dovedea a fi autentic, și nu un fals bine realizat, probabil că putea să îl vândă printr-un simplu telefon către Folger Shakespeare Library din Washington pentru o sumă de cel puțin șase cifre. Însă data apariției

acestei cărți unice din fața lui Peter era probabil cel mai puțin interesant și, cu siguranță, cel mai puțin valoros detaliu legat de ea. Dând încet paginile și examinând cartea, Peter auzi vocea doctorului Yoshi Kashimoto, marele susținător japonez al lui Edward de Vere: „Dacă cineva mi-ar putea arăta un singur document contemporan care să dovedească o legătură între piesele publicate sub numele de Shakespeare și William Shakespeare din Stratford, m-aș dezice de poziția mea și m-aș înclina la picioarele stratfordienilor". Era un lucru care fusese repetat în diverse forme preț de mai bine de un secol și jumătate de către toți cei care susțineau că piesele lui Shakespeare au fost scrise de altcineva. „Arătați-ne un singur document, strigaseră ei, și vom declara cel mai mare mister literar al tuturor timpurilor rezolvat." În mâinile lui tremurânde, Peter ținea acel document.

Singurele eșantioane cunoscute anterior cu scrisul de mână al lui Shakespeare, care să se fi păstrat până în prezent, constau din șase semnături și, posibil, un manuscris de trei pagini reprezentând un pasaj din piesa *Sir Thomas More*, scrisă în colaborare cu alți dramaturgi. Peter examinase personal, în original, toate exemplele de scris de mână al lui Shakespeare. Cerneala maro din fragmentul de *Thomas More* părea să danseze de-a curmezișul paginii cu abundența de bucle și liniile înclinate ciudat, iar textul devenea ușor culcat într-o parte pe măsură ce se apropia de partea dreaptă a paginii.

Marginile fiecărei pagini din exemplarul de *Pandosto* pe care îl ținea în mână în acel moment erau umplute cu aceeași cerneală maro, aceleași bucle și linii, același text culcat. Și atât caligrafia, cât și conținutul notițelor luate pe marginea cărții sugerau clar, sub examinarea ce-i drept pripită a lui Peter, că izvorâseră din penița lui William Shakespeare. Cel mai

uluitor aspect era ceea ce era scris pe forzațul din față. Al treilea nume dintr-o listă care, presupuse Peter, îi enumera pe proprietarii volumului, scris cu aceeași caligrafie ca notițele de pe margini, erau cuvintele „W. Shakespeare, Stratford". Peter și-l imagină pe doctorul Kashimoto stând în fața unei mulțimi de cercetători din toată lumea ai operei lui Shakespeare și dezicându-se de poziția lui. Domnul Peter Byerly ne-a asigurat toate dovezile de care aveam nevoie că William Shakespeare din Stratford a fost adevăratul autor al pieselor. Peter și-ar fi dorit doar ca Amanda să îl aștepte acasă, ca el să îi poată împărtăși această descoperire uluitoare.

Gândul la Amanda, la faptul că nu îl aștepta și nu avea să se bucure împreună cu el, îl readuse cu picioarele pe pământ. Într-adevăr, cartea din fața lui ar fi putut fi unul dintre cele mai importante artefacte din literatura engleză, dar lumea avea să ceară o dovadă a autenticității sale. Existau prea multe povești despre falsificatori de succes ca un astfel de artefact însemnat să fie luat imediat de bun. Și odată cu acest gând apăru ecoul unei alte voci – femeia ștearsă în rochie cenușie și ponosită. „Îți las o săptămână", spusese ea. Dacă Peter nu reușea să dovedească autenticitatea acelui *Pandosto* în șapte zile, Alderson avea să apeleze la un alt anticar, iar acea persoană avea să facă cea mai mare descoperire literară din ultima sută de ani.

Peter își imagina că nu avea să doarmă prea mult în săptămâna care urma. Avea să fie nevoit să facă o analiză textuală a notițelor de pe margini, să identifice proveniența cărții și să găsească un laborator care să poată analiza hârtia și cerneala. Probabil nu va putea demonstra autenticitatea cărții fără urmă de îndoială, nu într-un interval atât de scurt de timp, dar poate va reuși să realizeze suficient încât să poată face

descoperirea publică și să fie sigur că el avea să fie intermediarul între familia Alderson și restul lumii.

Una dintre cele mai importante sarcini era să afle de unde apăruse această carte – cum era posibil ca un artefact atât de important să fi rămas necunoscut mai bine de patru sute de ani. Peter își îndreptă din nou atenția spre lista de nume de pe forzațul din față. Toate erau scrise în caligrafii diferite. Dacă aceștia fuseseră într-adevăr proprietarii cărții, atunci poate că a identifica proveniența nu avea să fie prea dificil. În timp ce citea lista, aproape se sufocă pentru o clipă când ajunse la rândul patru și rămase fără suflare la ultimul. Al patrulea proprietar era trecut ca fiind „R. Cotton, Augustus B IV". Peter înțelegea perfect abrevierile. La un moment dat, acea carte se aflase pe cel de-al doilea raft din vitrina Augustus a marelui Robert Cotton. Ultimul rând din listă era scris în creion, nu cu cerneală, și era considerabil mai criptic, dar, pentru Peter, la fel de demn de a stârni curiozitatea. „B.B. / E.H." Caligrafia îi aparținea, fără urmă de îndoială, artistului care semnase acuarela furată de Peter cu aceleași inițiale, B.B.

Peter închise cartea pentru a-și lăsa răgaz să respire. Nu mai putea sta locului. Se ridică și începu să se învârtă prin încăpere, oprindu-se la fiecare câteva secunde pentru a aranja distrat câte un volum pe rafturi. Acum că se îndepărtase puțin, chiar dacă doar la câțiva metri, de *Pandosto*, entuziasmul și curiozitatea îi fură temperate de teamă. Pentru un motiv necunoscut, i se dăduse pe mână un artefact neprețuit. Dacă îl pierdea sau vărsa ceai pe el? Dacă se înșelase și se făcea de râs? Dacă avea dreptate și oamenii se vor aștepta ca el să țină discursuri și să apară la televizor? Oricum ar fi fost, viitorul părea plin de pericole.

Într-o încercare de a se calma, Peter începu să pună documentele înapoi în cutia lor. De-abia când ajunse la un ordin semnat de lordul Nelson întâmplarea făcu să arunce o privire spre colțul din dreapta sus al unuia dintre aceste documente. Foarte puțin vizibile, cu un creion deschis, erau marcate două dintre aceleași inițiale pe care le citise în *Pandosto*, „E.H." Aici erau scrise într-o caligrafie cursivă, cu literele împletite – genul de monogramă care se găsea uneori în cărțile victoriene. Peter începu să răsfoiască celelalte documente și descoperi că toate aveau aceeași monogramă marcată cu creion deschis la culoare în același colț. Nu o mai întâlnise la niciuna dintre celelalte cărți pe care le examinase în dimineața aceea – acelea pe care era indicat proprietarul scria pur și simplu „Alderson". Cine era E.H.? Cum ajunsese colecția lui de materiale semnate în biblioteca familiei Alderson? Și ce relație avea acesta cu evazivul B.B.? Peter ridică privirea de pe monograma E.H. și văzu raftul gol din vitrina din fața lui. Simți că primele piese din puzzle începeau să se îmbine, ca roțile dințate dintr-o încuietoare forțată cu succes.

Mai văzuse acea monogramă și altă dată, în cartea din care furase acuarela – o carte despre falsificarea manuscriselor lui Shakespeare. Și dacă aveai o astfel de lucrare în bibliotecă, semnată de aceeași mână care inscripționase neprețuitul tău artefact shakespearian, putea să nu dea bine. Își aminti privirea furișă a femeii taciturne spre raftul gol. Știuse despre cutie și poate și despre *Pandosto*. Oare scosese din bibliotecă volumul lui Malone despre falsurile shakespeariene? Încerca să-i întindă o cursă? Știa că acel volum din *Pandosto* era un fals, dar voia ca fratele ei să poată să îl vândă fără suspiciuni unui fraier de american? Sau știa că era autentic și voia pur și simplu să evite ca Peter să-și facă griji inutile? Și ce știa John

Alderson despre toate acestea? Două lucruri i se păreau sigure lui Peter – femeia taciturnă nu era o persoană în care putea să aibă încredere, iar termenul ei limită nu putea fi ignorat. Era evident că știa câte ceva despre lumea cărților – poate suficient pentru a merge la Hay să vândă acea carte despre falsuri și, poate, orice altceva s-ar fi aflat pe acel raft. Avea o senzație ciudată că era mai stăpână pe acea bibliotecă decât fratele ei și că Alderson ar fi ascultat-o dacă i-ar fi spus că americanul îi înșela și că trebuia înlocuit.

Peter aruncă o privire la ceasul de mână. Era trecut de patru, iar Alderson avea să revină în curând. Peter avea nevoie ca acesta să aibă încredere în el și, din experiența lui, nimic nu se compara cu un cec mare și gras când era vorba de a câștiga încrederea cuiva. Puse volumul *Pandosto* în husă și se grăbi să bage restul documentelor în cutie și să o pună la loc în dulap. Încuie ușa dulapului și lăsă cheia în sertarul de la masă. Din vitrina aflată în dreapta șemineului scoase trei volume la întâmplare și le așeză în teanc peste *Pandosto.* Apoi se prefăcu a studia alte cărți până auzi pași apropiindu-se prin salon.

– Avansezi bine, sper, spuse John Alderson, intrând în încăpere.

– Da, destul de bine, răspunse Peter. Sunt câteva lucruri impresionante pe aici.

– Ei bine, mă bucur să aud asta.

– De fapt, spuse Peter, există un volum pe care sunt foarte dornic să îl cumpăr. Un prieten de-al meu îl caută de câțiva ani. E vorba de *Dicționarul* lui Johnson.

– Dar nici măcar nu e prima ediție, zise Alderson. Nu mă aștept să valoreze prea mult.

Lui Peter i se păru interesant că John Alderson, care pretinsese că nu știa mai nimic despre cărți, cunoștea a câta ediție era *Dicționarul* lui.

– Îți pot oferi două mii de lire pentru el, spuse Peter.

Era un preț de retail mare, dar Peter și-l putea permite. Ar fi fost încântat să ofere volumul Universității Ridgefield, iar John Alderson, despre care Peter bănuia că știa exact cât valora, avea acum să creadă că vânzătorul de cărți american din localitate avea mai mulți bani decât minte – convingere care s-ar fi putut dovedi foarte utilă dacă sora lui începea să agite apele, cerând să fie îndepărtat.

– Două mii? spuse Alderson, vizibil surprins.

– Vor fi mult mai multe cărți pe care voi dori să le cumpăr, explică Peter, dar am un client foarte interesat de această carte anume.

– Ei bine, atunci, două mii să fie, încuviință Alderson chicotind.

– Mă tem că nu voi putea să revin decât peste câteva zile, zise Peter, scoțându-și carnetul de cecuri și începând să scrie o filă. Sper că asta nu va fi o problemă.

Rupse cecul și i-l întinse lui Alderson. Peter văzu o sclipire de lăcomie în ochii lui, sclipire pe care o mai văzuse și altădată la cei care credeau că tocmai fuseseră plătiți cu mai mult decât valorau cărțile lor vechi.

– Nu, spuse Alderson, asta nu e deloc o problemă.

Luă cecul de la Peter și îl băgă în buzunarul cămășii.

– Și mă întrebam, continuă Peter, dacă aș putea să iau câteva cărți cu mine. Luă *Pandosto* și cele trei cărți de deasupra lui. Materialele de referință sunt acasă la mine și aș vrea să mă mai documentez în legătură cu lucrările acestea.

Era un moment delicat. Alderson ezită mai mult decât și-ar fi dorit Peter, suficient, poate, ca fiecare din ei să-și dea seama că celălalt nu era exact ceea ce părea a fi.

Privirea lui Alderson alunecă pentru o clipă spre dulapul încuiat în care se afla cutia cu documente și îi zâmbi lui Peter.

– Desigur, spuse el, cu falsă veselie. Ia orice dorești. Acum, poți să rămâi la ceai?

– Mă tem că nu, refuză Peter. La ora cinci aștept un telefon din America, așa că trebuie să pornesc spre casă. Să vă sun peste câteva zile?

– Minunat, zise Alderson. Te conduc până la ieșire.

Peter coborâse pe jumătate treptele de la intrare, îndreptându-se spre amurgul timpuriu, când auzi vocea lui Alderson în spatele lui. Pentru prima dată de când îl întâlnise Peter, glasul îi tremură aproape imperceptibil.

– Presupun că nu ai cunoscut-o pe sora mea, Julia.

– Nu, spuse Peter hotărât. Nu am avut plăcerea.

– Ei bine, spuse Alderson luminându-se la față, va trebui să vă fac cunoștință data viitoare.

Oricât de mult ar fi detestat să se întoarcă în locul unde comisese o infracțiune, Peter simți nevoia să examineze eventualele cărți pe care Julia Alderson le scosese din biblioteca familiei. Un telefon scurt la magazinul din Hay-on-Wye confirmă că, deși a doua zi era duminică, librarul avea să fie acolo cea mai mare parte a după-amiezii. Peter observă și că frigiderul îi era aproape gol, prin urmare, își luă din nou paltonul și se duse la magazinul din sat. Descoperise că plimbarea până la magazin, o dată sau de două ori pe zi, după caz, devenise o rutină care îi făcea bine.

Peter alese un pachet de pui tikka masala congelat, apoi, ca de obicei, se prefăcea a citi instrucțiunile de pregătire în timp ce aștepta la coada de la casă pentru a evita riscul de a privi accidental pe cineva în ochi. Cumpărase suficiente pachete cât să fie în stare să recite instrucțiunile din memorie, însă doar astfel reușise luni la rând să nu intre în vorbă cu alți clienți. Prin urmare, fu ușor nedumerit când cineva cu un pronunțat accent irlandez i se adresă de undeva din spatele lui.

– Domnul Byerly, nu-i așa?

– Mă scuzați? spuse Peter, pentru care această replică era o reacție instinctivă în fața oricărei forme de adresare în public.

Îl făcea să câștige timp, măcar atât.

– Sunteți domnul Byerly, insistă femeia, venind mai aproape de Peter.

– Da, spuse Peter, ridicând privirea doar atât cât să o recunoască pe menajera de la Conacul Evenlode, întorcându-se apoi să studieze oferta de chipsuri.

– Nu sunteți prima persoană care vine să iscodească prin conac, să știți, zise domnișoara O'Hara.

Peter încercase să evite conversația cu menajera mai mult din obișnuință decât dintr-un sentiment efectiv de anxietate. Faptul că își începuse ziua ca țintă vie pentru gloanțe făcea conversațiile publice mai puțin intimidante. Îi trecu brusc prin minte că domnișoara O'Hara s-ar putea dovedi o sursă excelentă de informații din interior despre familia Alderson. Se întoarse și o privi în ochi.

– Și cine a mai fost înaintea mea? o întrebă el.

– A venit un bătrân din Cornwall și a vrut să se uite la tablouri. Domnișoara Julia nu a fost deloc încântată de asta, vă asigur.

Peter încercă să își ascundă uluirea. Bătrânul fusese probabil cercetătorul secret pomenit de Liz Sutcliffe, prin urmare, picturile îi aparțineau fără îndoială misteriosului B.B. Conexiunile dintre acuarela cu Amanda, Conacul Evenlode și *Pandosto* păreau să se înmulțească.

– Deci, Julia nu e căsătorită, spuse el.

– Nu a fost niciodată, răspunse domnișoara O'Hara. Suferă de dezamăgire în dragoste. S-a îndrăgostit mereu de cine nu trebuia, așa spune domnul John.

– Când a venit bătrânul acela din Cornwall, spuse Peter, domnișoara Julia i-a arătat ceva din bibliotecă?

Domnișoara O'Hara nu păru să considere această întrebare prea iscoditoare pentru o conversație măruntă purtată la rând în magazin.

– N-ar fi putut s-o facă fără să știu eu. Ștergeam praful de pe cărți în săptămâna aia. O iau pe fiecare în parte de pe raft și o șterg de praf de două ori pe an. Am fost în bibliotecă toată ziua.

– Deci, ați ști dacă ar dispărea vreo carte.

– Domnișoara Julia a luat toate cărțile de pe un raft și le-a dus în camera ei, acum câteva săptămâni. Probabil încerca să impresioneze vreun bărbat. Nu-mi dă voie să intru în camera ei, dar presupun că încă le are acolo. Domnul John nu se atinge niciodată de cărțile de la parter.

– Următorul, spuse vânzătoarea de după tejghea.

Peter veni în față, încercând să nu rânjească. Începea să se simtă ca un adevărat detectiv. Nu știa dacă fusese comisă vreo infracțiune, dar sfioasa domnișoară Julia se profila cu siguranță ca suspect principal. Era mai sigur ca niciodată că trebuia să se întoarcă la Hay. Spera doar ca volumul cu acea legătură albastră familiară să fie încă acolo.

Ridgefield, 1985

Peter voia ca ziua de naștere a Amandei să fie perfectă.

– E ciudat să fii născut într-o zi ca asta, îi spusese ea. Adică toată lumea sărbătorește întotdeauna de Halloween, dar nu are nicio legătură cu mine.

Ea plănuise totul pentru acea seară; ceea ce însemna că el trebuia să îi găsească un cadou care să reflecte pasiunile lor comune și astfel să fie reprezentativ pentru relația lor. Bijuteriile nu se potriveau. Amanda se mulțumea să poarte aceeași pereche de cercei cu diamante mici zi de zi, iar interesul ei față de podoabe nu părea să meargă mai departe de atât. Eșarfe, poșete, ciocolată și flori – toate sugestii făcute de Francis Leland – păreau la fel de nepotrivite.

Într-o cutie din prăfuita cameră din dos a unui anticariat local, Peter descoperi o ediție princeps a romanului fantastic din 1870 al lui George MacDonald, *Pe urmele vântului de nord.* Cartea era ilustrată de discipolul prerafaelit

Arthur Hughes. Din câte știa, Amanda îl considera pe Hughes la fel de valoros ca idolul ei Edward Burne-Jones. Aceasta avea să fie prima carte pe care Peter i-o oferea Amandei. Coperta din față și circa jumătate din cotor lipseau. Mai multe fascicule erau desprinse, una dintre coli abia ținându-se la mijlocul cărții. Marginile multor pagini erau rupte. Pentru orice colecționar serios era o carte complet lipsită de valoare. Peter o cumpără cu un dolar.

Când îi arătă cartea lui Hank Christiansen, acesta îi confirmă că era perfectă pentru reconstituire.

– Va fi un proiect grozav, îi spuse Hank. Și dacă o dai în bară, nu-i mare scofală, fiindcă e cartea ta, oricum.

– Aș prefera să nu o dau în bară, zise Peter.

– Nu-ți face griji, spuse Hank. Când o vei termina, cartea asta va arăta impecabil. Când e ziua Amandei?

– De Halloween.

– Înseamnă că ai o lună la dispoziție, spuse Hank. Ar fi bine să ne apucăm de treabă.

Peter devenise ceva între student și asistent în atelierul lui Hank, de multe ori rămânând să lucreze singur cu acesta după ce restul personalului pleca. Rareori discutau despre altceva în afară de restaurarea cărților, lucrând adesea cot la cot ore întregi într-o tăcere agreabilă. De regulă, Hank era cel care vorbea primul dându-i lui Peter câte un sfat sau, uneori, făcând o remarcă spirituală la care părea să fi reflectat o oră. În astfel de ocazii ochii îi scânteiau în spatele ochelarilor și se aștepta ca Peter să râdă. Acesta râdea întotdeauna. Îl găsea pe Hank înțelept și amuzant și, datorită perioadelor lungi de tăcere, o companie plăcută.

Dacă cineva ar fi insistat, poate chiar l-ar fi numit pe Hank prieten.

Deși în primăvară îl asistase pe Hank la legarea mai multor volume, Peter nu făcuse niciodată singur asta. Când puse volumul *Pe urmele vântului de nord* pe masă, sperase că o lună avea să fie suficientă.

Prima sarcină consta din a îndepărta ceea ce mai rămăsese din coperta originală. Peter prinse blocul de carte în presa de legătorie, aceeași menghină verticală peste care îl văzuse pe Hank aplecat cu un an în urmă. Folosind un cuțit de legătorie, Peter îndepărtă resturile de cotor și coperta din spate. Puse câteva picături de pastă vâscoasă pe cotor și așteptă ca umezeala să dilueze adezivul de pe dosul paginilor. În treizeci de minute adezivul era moale, iar Peter îl desprinse și îl îndepărtă folosind cuțitul. Luând cartea nelegată din presă, Peter demară procesul de extragere a textului – separând fasciculele unul de celălalt și desprinzându-le de firul care le ținuse laolaltă. Până la sfârșitul după-amiezii cartea zăcea întinsă pe masă în fascicule descusute.

Peter își petrecu săptămâna următoare reparând marginile rupte ale cărții. Erau mai multe decât estimase inițial, dar prea puține afectau textul și niciuna dintre ele, ilustrațiile. Peter se bucură fiindcă hârtia *kozo,* hârtia japoneză subțire, dar fibroasă pe care o lipi peste rupturi, devenea de un alb opac după uscare. Un expert ar fi putut folosi bucăți suficient de mici de *kozo,* chiar fibre individuale, pentru a repara și o ilustrație ruptă fără să se observe nimic, dar Peter nu era expert. Deși unora li s-ar fi părut obositor și plictisitor să repare la nesfârșit ruptură după ruptură folosind o pensulă minusculă, o pastă specială și o bucată

subțire de hârtie *kozo,* Peter aproape atingea o stare de zen în aceste ore de migală. Într-o zi lucrase șapte ore, lipsind de la seminarul de engleză și uitând de trecerea timpului până când Hank stinsese luminile și anunțase că era ora închiderii.

Înainte de a începe să coasă la loc paginile din *Vântul de nord,* Peter alese materialul pentru noile forzațuri. Fiindcă intenționa să realizeze o legătură elegantă în întregime din piele, Peter optă pentru o hârtie marmorată manual cu rotocoale de albastru, auriu și alb. Apoi aranjă secțiunile cărții în ordine și începu să le coasă pe trei fâșii de bandă de pânză întinse bine într-un cadru de cusut. Fâșiile de pânză aveau să constituie interiorul cotorului cărții. După o zi lungă de muncă, Peter obținu un bloc de carte cusut strâns. Paginile se dădeau ușor, dar nu se desprindeau când trase ușor de ele. Peter simți că readucerea la viață a *Vântului de nord* începuse cu adevărat.

– Haide, spuse Amanda, cel puțin dă-mi un indiciu.

Stăteau pe o bancă în spatele bibliotecii, bucurându-se de aerul răcoros al unei seri de toamnă în timpul unei pauze de studiu.

– Niciun indiciu, spuse Peter, întorcându-i spatele cu prefăcută indignare.

– Pun pariu că pot să te fac să vorbești, chicoti Amanda, gâdilându-l, dar, deși Peter râse și se zbătu, nu îi spuse nimic.

– Nu e corect, zise Amanda pe un ton bosumflat, petrecându-și brațele în jurul lui și sprijinindu-și capul pe umărul lui. Nu vreau să avem secrete unul față de celălalt.

– Nu avem, spuse Peter, brusc mult mai serios. Nu secrete adevărate. Dar aici e vorba de cadoul de ziua ta. Trebuie să mă lași să mă distrez puțin.

– Oh, în regulă, spuse Amanda, sărutându-l pe obraz apoi descolăcindu-și brațele și ridicându-se în picioare. Dar trebuie să mă lași să fac ceva.

– Hei, îi strigă Peter din urmă, când ea porni înapoi spre bibliotecă, pauza asta de studiu a fost ideea ta!

– E bine lucrat, spuse Hank a doua zi, răsfoind paginile *Vântului de nord* și dând din cap aprobator. Se vede când o astfel de lucrare e realizată cu dragoste adevărată.

Peter roși puternic, fără a se gândi nicio clipă că poate Hank se referea la dragostea lui Peter pentru cărți mai degrabă decât la dragostea lui față de Amanda.

– Mulțumesc, reuși să murmure.

– Te-ai gândit ce fel de piele vrei să folosești? întrebă Hank.

– Mă gândeam eventual la piele albastră de vițel, dacă ne-a mai rămas suficientă. Adică nu știam exact cât ar costa asta, dar...

Peter își lăsă fraza neterminată. Încerca de ceva timp să se decidă cum să îl abordeze pe Hank în privința costului materialelor pe care le folosea pentru acest proiect. Pielea avea să fie cel mai costisitor element individual, dar totul, de la hârtia *kozo* la benzile de pânză, costa bani. Majoritatea orelor pe care Peter le petrecea lucrând la bibliotecă erau considerate practică de studiu. Începuse să se ocupe puțin de intermedierea unor vânzări de cărți și obținuse un profit modest grație acestor eforturi timide, dar cheltuise cea mai

mare parte din bani cumpărând alte cărți de la diverse organizații caritabile și magazine de antichități. Părinții lui abia dacă îi trimiteau douăzeci sau treizeci de dolari pe lună, iar singurul lucru pe care și-l permitea să facă din acești bani era să plătească pentru cafeaua pe care o bea cu Amanda în unele seri. Nu era sigur cum avea să plătească materialele folosite, dar cel puțin trebuia să afle cât avea să datoreze.

– Ei bine, spuse Hank, mă gândesc că o bucată de piele de vițel suficient de mare pentru acest proiect ar trebui să coste vreo patru ore.

– Poftim? se miră Peter.

– Dacă faci patru ore suplimentare semestrul ăsta, eu am să-ți dau o bucată de piele de vițel.

– Cum rămâne cu restul materialelor? Mucavale, forzațuri, foiță de aur?

Peter văzu o scânteiere familiară în ochii lui Hank, o scânteiere pe care o observase pentru prima dată atunci când Hank menționase teancul pentru prietene.

– Estimez că, după ce vei da greș la tăierea mucavalei de câteva ori, îmi vei datora vreo trei ore, plus cele patru pentru piele. Desigur, tu ai făcut deja circa treizeci sau patruzeci de ore suplimentare din august până acum, deci se pare că eu îți sunt dator.

– Mulțumesc, rosti Peter zâmbind.

Nu îi venea în minte nimic altceva ce ar fi putut să spună, prin urmare, se întoarse la muncă.

În cele din urmă nu dădu greș la tăierea mucavalei, cartonul gros din care avea să confecționeze copertele cărții. După ce acestea fură prinse pe fâșiile de pânză pe care

fusese cusut blocul de carte, Peter lăsă volumul în presa de legătorie pentru restul săptămânii.

– Cartea are nevoie să se adapteze la noua ei copertă, îi spusese Hank.

Era 20 octombrie, iar Peter ajunsese la cea mai delicată și intimidantă etapă a refacerii legăturii – îmbrăcarea cărții în pielea albastră scumpă pe care o alesese. În timp ce cartea stătea sub presă, Peter tăiase cu grijă pielea la dimensiunile potrivite și o șerfuise pe margini cu un cuțit special. Lipirea pielii pe coperte era ceva ce trebuia făcut într-o singură după-amiază, iar Peter trebuia să lucreze rapid și cu grijă. Pasta umezii pielea, făcând-o mai lesne de întins pe mucava și de înfășurat în jurul marginilor, dar și mai ușor de stricat sau rupt. Peter îl simți pe Hank urmărindu-l din celălalt capăt al încăperii în timp ce întindea, și înfășura, și netezea pielea pe carte. Știa că Hank de-abia aștepta să-i ceară ajutorul, mai ales când Peter ajunse la momente critice în care chiar și-ar fi dorit să aibă o mână în plus pentru a ține un colț în timp ce împăturea pielea peste un altul, dar Hank se abținu, iar Peter, care-și dorea cu obstinență să fie singurul restaurator al *Vântului de nord,* nu îi ceru ajutor. Până la sfârșitul după-amiezii cartea învelită în piele era din nou la uscat.

Tremurând de emoție, Peter scoase cartea din presă a doua zi. În pofida nopții aproape albe pe care o petrecuse făcându-și griji pentru eventualele umflături în piele sau încrețituri, legătura ieșise netedă și curată. Finaliză procesul de prindere a forzaților marmorate și puse cartea în presa de finisare, o menghină care ținu ușor în loc volumul învelit în pâslă ca Peter să îi poată confecționa cotorul. Cu

unelte de alamă încinse, imprimă cu litere aurite pe cotor titlul și autorul, adăugând un crin decorativ care să separe *Pe urmele vântului de nord* de George MacDonald.

Mai era aproape o săptămână până la ziua Amandei când Peter adăugă ultimele finisaje la carte, imprimând cu litere aurii inițialele A.R. pe coperta din față. Mândru peste poate de ceea ce realizase, a doua zi îi arătă cartea lui Hank.

– Ai lucrat excelent, Peter, zise Hank, deschizând copertele și admirând cât de fin se mișcau pe noile balamale, cât de ușor se dădeau paginile. Mulți dintre cei care fac asta pentru prima dată se aleg cu o carte prea strâns legată, dar pe asta e o adevărată plăcere să o răsfoiești.

Peter se simți pe deplin satisfăcut când Hank îi înapoie cartea.

Zilele următoare Peter o lăsă pe un raft din laboratorul de conservare, dar de fiecare dată când venea la muncă o atingea ca să simtă pielea rece și suplă. În data de 31, chiar înainte să plece de la laborator, Peter luă un toc și o călimară de cerneală neagră. Își exersase caligrafia timp de câteva luni. Pe pagina de antetitlu a cărții scrise cu cea mai reușită imitație de caligrafie din secolul al XIX-lea de care era capabil: „Pentru Amanda, cu dragoste, din partea legătorului, Peter, 31 octombrie 1985".

Kingham, sâmbătă, 18 februarie 1995

Peter deschise legătura delicată a volumului *Pandosto* și începu o examinare care avea să-i consume cea mai mare parte din noapte. Proveniența. Șirul de proprietari, începând cu autorul însuși și terminând cu misteriosul B.B., putea fi una dintre cele mai importante dovezi în favoarea autenticității. Peter știa destule despre istoria colecțiilor de carte engleză pentru a recunoaște mai multe dintre numele de pe listă, dar avea să fie nevoit să cerceteze relațiile dintre proprietari și să încerce să identifice nume precum Em Ball, Bartholomew Harbottle și William H. Smith. Lista era următoarea:

R. Greene lui Em Ball
Bart. Harbottle
Wm. Shakspere, Stratford
R. Cotton, Augustus B IV
Matthew Harbottle, Teatrul Red Bull
John Bagford

John Warburton
R. Harley, Oxford
B. Mayhew pentru William H. Smith
B.B. / E.H.

Zece puncte. Zece indicii care ar fi putut să explice cum reușise un volum neprețuit să rămână nedetectat mai bine de patru secole.

Grație frecventelor sale vizite nocturne în Sala Devereaux în compania Amandei, Peter știa că Francis nu venea niciodată după orele de program, dar lucra întotdeauna în biroul lui de la două până la cinci în zilele de sâmbătă. Departamentul Colecții Speciale nu era oficial deschis între aceste ore, dar Francis spunea că era adesea singurul interval de timp când putea munci neîntrerupt în cursul săptămânii de lucru. După ce își termină cina și confirmă, consultându-și propriul exemplar din cartea lui De Ricci *Colecționari englezi de cărți și manuscrise*, că amintirile lui despre identitățile lui Bagford, Warburton și Harley erau corecte, îl sună pe Francis Leland pe numărul privat.

Făcu acest lucru fără a se gândi că nu mai vorbise cu Francis de când plecase din Ridgefield. Când telefonul sună la peste șase mii de kilometri depărtare, Peter nici nu se gândi la cel de-al optulea sfat de pe lista doctorului Strayer, „Ia legătura cu vechii prieteni", deși numărul lui Francis era scris lângă această recomandare. Când Peter se dusese în bucătărie să caute numărul, nici măcar nu observase lista, doar cifrele mâzgălite pe margine.

De când sosise în Kingham, Peter nu își sunase și nu îi scrisese niciunui prieten din Statele Unite – nici lui Hank sau părinților Amandei, nici celei mai bune prietene a ei, Cynthia,

deși toți îl imploraseră să păstreze legătura cu ei când îl văzuseră ultima dată la înmormântare și toți îi lăsaseră numeroase mesaje pe robotul telefonic. În încercarea de a fugi de tot ce îi amintea de Amanda, Peter tăiase toate legăturile cu viața lui din America și se gândise prea puțin la cum avea să fie interpretată această tăcere de către cei pe care îi lăsase în urmă. Din acest motiv, concentrându-se doar pe identificarea numelor de pe forzațul lui *Pandosto,* Peter nu înțelese amestecul de entuziasm și ușurare din vocea lui Francis Leland.

– Peter, slavă Domnului! Ne-am făcut atâtea griji pentru tine. Ești bine?

Lui Peter întrebarea i se păru complet irelevantă, ca și cum Francis ar fi vrut să știe cu ce era încălțat.

– Încerc să dau de urma unor oameni, spuse Peter.

– E vorba de soții Ridgefield? întrebă Francis. Sunt la New York, dar mi-au lăsat numere de telefon în caz că suni. Se vor simți foarte ușurați să primească vești de la tine. Nu-ți poți imagina la ce ne-am gândit cu toții, Peter.

O notă de frustrare se strecură în vocea lui Peter. El și Francis se înțeleseseră întotdeauna până atunci. Oare de ce discuția asta era complet lipsită de noimă?

– Nu, spuse Peter, nu înțelegi. Trebuie să dau de urma unor oameni. Concentrat exclusiv pe ceea ce voia să afle, nu îi veni în minte nicio altă formulare, dar, fără a mai aștepta răspunsul lui Francis, continuă: Primii trei bănuiesc că au trăit în epoca elisabetană sau iacobină. Una dintre persoane a avut o legătură cu Robert Greene. Numele ei era Em Ball. Apoi mai sunt doi cu numele de Harbottle – Bartholomew și Matthew. Matthew avea ceva legături cu Teatrul Red Bull. Și mai sunt două nume de proveniență mult mai târzie, din secolul al XVIII-lea sau al XIX-lea – Benjamin Mayhew și

William H. Smith. Știu că ultimul e destul de comun, dar a fost, probabil, colecționar de cărți.

– Peter, ești în regulă?

Dacă s-ar fi oprit să reflecteze la întrebarea lui Francis, ar fi recunoscut tonul de condescendență părintească din vocea doctorului Strayer când Peter se dovedea încăpățânat. În schimb, alese să îl ignore pe Francis.

– O, și am o veste bună. Am găsit un exemplar din ediția a patra a *Dicționarului* lui Johnson. Știu că l-ai fi cumpărat, dar am decis să îl donez colecției Devereaux în memoria Amandei. Peter se opri pentru o clipă și se gândi la portretul Amandei Devereaux. Amanda mea, adăugă.

– Asta e minunat! Ascultă, Peter, mergi la cineva acolo? Mă refer la un doctor?

– De ce să merg la un doctor? se miră Peter, fără să înțeleagă ce voia Francis să spună. Mă bucur de o sănătate de fier. Adică în afară de faptul că s-a tras asupra mea.

– S-a tras asupra ta? Sincer, Peter, cred că ar trebui să...

– Deci, crezi că poți să mă ajuți cu numele alea? îl întrerupse Peter.

Se lăsă tăcerea la celălalt capăt al firului, apoi Francis vorbi din nou, de data aceasta pe un ton mai liniștit, mai calm. „Vechiul Francis", își spuse Peter.

– Ei bine, Em Ball a fost amanta lui Robert Greene, spuse el. O prostituată și sora unui gangster. Se zvonea că și-ar fi făcut apariția când el zăcea pe patul de moarte și că ar fi încercat să-l convingă să-și recunoască fiul nelegitim, ceea ce el a refuzat să facă. Pe Bartholomew Harbottle sunt surprins că nu îl știi. Numele lui apare într-una dintre cărțile tale favorite. A fost negustor de cărți, a murit pe la 1610 sau 1620. Semnătura lui de proprietar se regăsește pe ediția in-quarto

a piesei *Hamlet* pe care o avem noi. Celelalte două nume va trebui să le caut, însă ceea ce știu este că Teatrul Red Bull se afla în Clerkenwell. A ars în marele incendiu, cred.

– Ascultă, zise Peter, poți să-mi lași un mesaj pe robot dacă afli ceva despre Matthew Harbottle sau William H. Smith? S-ar putea să fiu plecat.

– Peter, ce-i cu toate astea? întrebă Francis.

– Cred că e posibil să fi găsit Sfântul Graal, spuse Peter și închise telefonul.

Deci, Robert Greene îi dăduse amantei sale exemplarul din *Pandosto*. Era ușor de imaginat că femeia i l-a vândut lui Harbottle, iar acesta i l-a vândut lui Shakespeare ca material de inspirație pentru *Poveste de iarnă*. Nu se demonstrase niciodată existența unei legături între Shakespeare și Robert Cotton, dar majoritatea cercetătorilor erau de acord că, în mod logic, era posibil ca dramaturgul să fi consultat biblioteca lui Cotton. Poate că *Pandosto* fusese oferit în dar? Iar Cotton era faimos pentru faptul că își dădea cu împrumut cărțile. Poate că Teatrul Red Bull pusese în scenă o reprezentație a *Poveștii de iarnă*, iar acest Matthew Harbottle împrumutase cartea și nu o mai returnase niciodată. Această ipoteză i se păru mai puțin probabilă lui Peter. În fond, trupele de teatru din secolul al XVII-lea nu angajau dramaturgi, iar acest scenariu nu lămurea coincidența numelui Harbottle.

Peter își petrecu noaptea transcriind cu grijă notițele de pe marginea textului din *Pandosto*, oprindu-se să tragă un pui de somn înainte de micul dejun. Forzatul din spate era plin ochi cu un talmeș-balmeș de mâzgăliturі în jurul unei versiuni preliminare a cântecului interpretat de Autolycus în actul IV din *Poveste de iarnă*. Peter avu nevoie de câteva ore pentru a descâlci amestecul confuz de notițe și chiar și atunci

tot nu deslușise în mod sigur înțelesul a numeroase semne și abrevieri. Peter detectă câteva cuvinte aproape ascunse de niște însemnări, imediat deasupra versurilor cântecului. Cu ajutorul unei lumini puternice și a unei lupe, reuși în cele din urmă să le descifreze. „B. Harbottle = Autolycus."

Dacă Bartholomew Harbottle servise drept model pentru negustorul potlogar Autolycus, apăreau acum o serie de posibilități privind felul în care *Pandosto* trecuse din mâinile lui Robert Cotton înapoi în familia Harbottle. Poate că Bartholomew Harbottle o împrumutase fără a mai intenționa să o returneze vreodată sau pur și simplu o furase. *Poveste de iarnă* fusese scrisă spre sfârșitul carierei lui Shakespeare, când acesta era deja un dramaturg de renume. Dacă Harbottle suspectase că într-o bună zi volumul va fi valoros, e posibil să îl fi lăsat unei rude.

Înainte de a adormi pe canapeaua din sufragerie, lui Peter i se păru că înțelege destul de bine călătoria lui *Pandosto* de la Robert Greene la amanta lui, apoi la un negustor de cărți fără scrupule, apoi la William Shakespeare, la Robert Cotton, și, în final, la necunoscutul Matthew Harbottle. Dar dacă Matthew fusese în viață la moartea lui Bartholomew – nu mai târziu de 1620, după cum spusese Francis – era puțin probabil să fi supraviețuit până mult după marele incendiu din 1666, iar cartea fusese aproape sigur scoasă din Londra până în acel moment. Însă următorul nume de pe listă era John Bagford, un colecționar și intermediar de cărți a cărui activitate atinsese apogeul în jurul anului 1710. Deci, unde se ascunsese *Pandosto* timp de patruzeci și cinci de ani? Iar dacă această carte îi aparținuse lui Robert Harley, conte de Oxford, de ce nu ajunsese în cele din urmă la British Museum alături de restul colecției sale?

Wakefield, Yorkshire, nordul Angliei, 1720

John Warburton luă o înghițitură zdravănă de whisky și puse paharul jos. Deși era adevărat că alcoolul îl făcuse să-și piardă slujba, dacă întâlnirea din seara aceea decurgea bine, avea să obțină suficienți bani pentru a-și asigura încă o vreme băutura și un acoperiș deasupra capului.

Pe masa mare din mijlocul bibliotecii lui formase două teancuri de manuscrise din colecția sa care creștea permanent. În stânga se aflau cele despre care nădăjduia că aveau să-i aducă cinci sute de guinee până la sfârșitul nopții. Erau opere medievale, inclusiv câteva exemple excelente de scriere anglo-saxonă și de engleză veche – exact genul de lucruri care l-ar fi tentat pe oaspetele lui de la cină. În dreapta se aflau manuscrisele pe care nu voia să le vândă – colecția lui de piese elisabetane și iacobine. Pe câteva dintre acestea le cumpărase de la vechiul său prieten, negustorul de cărți și marele colecționar de eșantioane de tipar, răposatul John Bagford. Își amintea bine ziua în care Bagford apăruse la ușa

lui cu un vraf de materiale din epoca elisabetană pe care le găsise zăcând într-un conac de lângă Exeter.

Warburton își petrecu după-amiaza alcătuind o listă cu toate piesele de teatru din colecția lui. Intenționa să păstreze lista în masa de birou și să ascundă piesele, pentru a le proteja de ochii iscoditori ai oaspetelui său. Lista cuprindea cincizeci și cinci de titluri, inclusiv lucrări de Robert Greene, Thomas Dekker, Christopher Marlowe și William Shakespeare. Piesele, cu câteva excepții, nu fuseseră publicate, prin urmare, majoritatea exemplarelor lui Warburton erau unicate.

După ce finaliză catalogul, luă teancul de manuscrise și îl duse în bucătărie, ca să îl pună la păstrare în cel mai înalt dulap – un loc unde era prea puțin probabil să atragă atenția chiar și celui mai insistent bibliofil la vânătoare de comori. Nu observă că una dintre lucrări – un volum tipărit cu însemnări de William Shakespeare pe margini – rămăsese pe masă lângă manuscrisele medievale.

Humfrey Wanley, îngrijitor al bibliotecii lui Robert Harley, și fiul lui, Edward, sosiră acasă la John Warburton la ora opt fix.

– Domnule Warburton, spuse Wanley, întinzându-i mâna. E o plăcere să cunosc un colecționar atât de distins.

Când cei doi bărbați intrară în bibliotecă după cină, Wanley se strădui să își ascundă entuziasmul, căci, deși multe dintre manuscrisele înșirate pe masă erau destul de comune, unele erau excelente.

– Aici, cred, se găsește cel mai reușit exemplu de engleză din secolul al IX-lea din toate colecțiile, spuse Warburton, deschizând un codex cu extrase din evanghelii.

– Reușit, fără îndoială, întări Wanley, deși, cu siguranță, nu cel mai reușit.

– Chiar și așa, tot ar trebui să valoreze o sută de guinee, spuse Warburton.

– Hai să nu discutăm acum despre preț, prietene drag. Ce-ar fi să mai ciocnim un pahar din acel excelent vin de Porto?

Wanley avu grijă ca vinul să curgă în permanență până la miezul nopții. El nu lua decât o înghițitură pentru fiecare pahar golit de companionul lui și, astfel, când cei doi bărbați începură să împacheteze manuscrisele într-un cufăr gol, Warburton deja se clătina pe picioare. În cele din urmă, gazda se prăbuși într-un fotoliu, lăsându-l pe Wanley să termine treaba.

Wanley înțelese că acela era momentul potrivit și, deși mai existau câteva obiecte pe masă pe care încă nu le examinase, băgă totul în cufăr și închise ferm capacul.

– Pot să-ți ofer bani gheață, spuse Wanley.

– Cinci sute de guinee, ceru Warburton cu limba împleticindu-i-se.

– Nu chiar atât, spuse Wanley vioi. Va trebui să semnezi actul de vânzare aici.

Întinse o foaie de hârtie pe birou și puse o peniță în mâna lui Warburton.

– Cât atunci? întrebă Warburton, mijind ochii spre hârtie. Trei sute?

– O sută de guinee, zise Wanley. E un preț corect, după cum prea bine știi.

Nu era un preț incorect, își spuse Wanley, deși era cu siguranță un chilipir.

– O sută? se miră Warburton. Dar nu pot...

– O sută sau deloc, ripostă Wanley. Să le las aici?

– Nu, nu! strigă Warburton, căci nu era atât de beat, încât să nu-și dea seama că își sprijinea mâna pe o grămadă de note de plată pe care o sută de guinee le-ar fi achitat cu vârf și îndesat. Luă penița și o înmuie în călimară, mâzgălindu-și numele pe actul de vânzare. A doua zi dimineață se trezi cu capul pe masă strângând în mână o sută de guinee.

Se scurse un an întreg până când Warburton avu ocazia să caute manuscrisele de teatru pe care le ascunsese. Deschizând ușa bucătăriei, văzu pe masă ingredientele pentru plăcintă ale lui Betsy Baker. Betsy, bucătăreasa lui, făcea niște plăcinte excelente. Când își băgă mâna în dulapul înalt în care își ascunsese manuscrisele de ochii iscoditori ai lui Humfrey Wanley, Warburton fu surprins să găsească doar câteva hârtii. Tocmai voia să caute manuscrisele lipsă prin celelalte dulapuri când Betsy intră în bucătărie din grădină.

– Bună dimineața, domnule Warburton. Nu v-ați săturat la micul dejun, deci?

– Nu, nu, spuse Warburton. Micul dejun a fost minunat.

– Oooh, mulțumesc, domnule Warburton, zise Betsy, luându-i o pagină din *Regina din Corsica* din manuscrisele pe care le ținea în mână. Mă obosește teribil să mă întind după hârtii în dulapul ăla înalt.

– Poftim? se miră Warburton. Vrei să spui că... bâigui el, dar descoperi că nu se simțea în stare să termine întrebarea.

– Hârtiile alea pe care le-ați pus acolo pentru mine. Trebuie să-mi forțez spatele de fiecare dată când am nevoie de una. E secretul unei plăcinte perfecte, știți, explică ea,

lipind pagina de manuscris pe tava pentru plăcintă. Trebuie să tapetezi tava.

Humfrey Wanley scoase ultimele cărți ale lui Warburton din cufăr și observă una pe care nu-și amintea să o fi cumpărat – un exemplar ponosit și plin de mâzgăliturі dintr-o poveste de dragoste veche. Cum forzaturile erau pline de notițe, nu trecu ex-librisul bibliotecii în volum, ci adăugă numele angajatorului său la o listă de proprietari anteriori – „R. Harley, Oxford".

Înainte ca Wanley să apuce să examineze mai în detaliu vechiul roman de dragoste și să îl introducă în catalogul bibliotecii, lordul Harley intră în încăpere însoțit de un vizitator, un colecționar din Cambridgeshire.

– Domnule Wanley, rosti Harley. Prietenul meu aici de față ar dori să împrumute câteva cărți din bibliotecă pentru a-l ajuta la studiul său despre costumele elisabetane.

– Desigur, domnul meu, zise Wanley. Biblioteca îi stă la dispoziție.

– Excelent, domnule Wanley, spuse Harley, și părăsi încăperea, lăsându-l pe bibliotecar singur cu vizitatorul.

– Cred că veți găsi ceea ce doriți exact acolo, spuse Wanley, indicând un raft de deasupra mesei pe care începuse să despacheteze manuscrisele.

– Mulțumesc, bunul meu prieten, spuse vizitatorul. N-am să zăbovesc mult.

Și, într-adevăr, vizitatorul nu avu nevoie decât de puțin mai mult de un minut pentru a găsi cărțile pe care le căuta. I le arătă lui Wanley, care înregistră cu grijă titlurile într-un jurnal de cărți împrumutate. În acest timp, vizitatorul luă de pe masă volumul subțire. Era un roman de dragoste intitulat

Pandosto. Se gândi să îl ia în camera lui să-l citească înainte de a se culca.

Întâmplarea făcu ca Robert Harley să își întrețină oaspetele până târziu în noapte, iar vinul de Porto care se servi după cină fu de o asemenea calitate și într-o asemenea cantitate, încât vizitatorul nu se mai simți nici tentat, nici capabil să citească înainte de culcare. A doua zi dimineață plecă spre casă cu *Pandosto* în bagaj.

Șase ani mai târziu, în 1726, Humfrey Wanley era mort. Biblioteca lui Robert și Edward Harley, pentru a cărei construcție își dedicase o bună parte din ultimii ani de viață, devenise una dintre cele mai importante colecții de cărți și manuscrise din epocă. Manuscrisele au fost în cele din urmă vândute statului în 1753 și au ajuns să constituie una dintre primele colecții ale British Museum și, ulterior, ale British Library.

Însă volumul subțire pe care acel colecționar venit în vizită îl împrumutase într-o zi de vară a anului 1720 nu a revenit niciodată în colecția familiei Harley. Bărbatul care îl împrumutase murise la două săptămâni după ce se întorsese acasă, lăsând cartea pe biroul lui alături de cele trei volume despre costumele elisabetane însemnate cu ex-librisul contelui de Oxford și Mortimer. Văduva lui îndurerată returnă cărțile despre costume, dar celălalt volum îl îndesă pe un raft al bibliotecii din casă, și acolo rămase, aproape invizibil între două volume groase in-folio, timp de mai bine de o sută cincizeci de ani.

Ridgefield, 1985

Balul mascat de Halloween organizat anual de Universitatea Ridgefield se ținuse pentru prima dată în 1958 pentru a sărbători terminarea a șapte noi clădiri grație sprijinului familiei Ridgefield, în onoarea cărora fusese redenumită școala. Membrii mai vechi ai corpului profesoral spuneau că balul simboliza faptul că vechea și conservatoarea școală baptistă fusese lichidată, dar nu spuneau acest lucru prea tare. Le plăcea că aveau săli spațioase pentru profesori, birouri private în noua bibliotecă și creșteri semnificative atât ale nivelului de inteligență a studenților lor, cât și ale propriilor salarii.

Deși era un eveniment ce cuprindea întregul campus, găzduit de sala de sport cavernoasă și bogat decorată, Peter nu participase niciodată la balul mascat. Acum Amanda voia să se ducă de ziua ei, iar Peter nu putea nicidecum s-o refuze. Se bucurase de solitudinea relației lor până atunci, dar știa și că Amanda avea o viață

socială în afară de întâlnirile cu el la cafenea sau în Sala Devereaux. Îi povestea despre petrecerile la care mergea și piesele pe care le vedea. Când îl invita pe Peter să o însoțească la un astfel de eveniment, el pretindea întotdeauna că avea de învățat, că slujba de la bibliotecă nu îi lăsa decât puțin timp pentru a ține pasul cu școala. Ea îi permise să trăiască în această fantezie până la un punct, dar refuză să renunțe la a-și face apariția la balul de Halloween la brațul lui.

– În plus, spuse ea, ceea ce e grozav la un bal mascat e că poți să te ascunzi în spatele costumului. Nu vei fi Peter Byerly, vei fi Romeo.

– Dar știi că Romeo moare la final, ripostă Peter.

– Da, șopti Amanda, dar se și culcă înainte cu Julieta.

Peter nu îndrăzni să întrebe dacă era o promisiune. Deși continua să își spună că era fericit că nu se culca deocamdată cu Amanda, îi venea din ce în ce mai greu să se convingă că era adevărat. În seara balului, Peter se strădui din răsputeri să se gândească doar la cadoul care o aștepta pe Amanda în Sala Devereaux.

Amanda împrumutase costume pentru amândoi de la departamentul de teatru, iar Peter fu nevoit să admită, când se privi în oglinda lungă de pe spatele ușii de la camera ei de cămin, că nu semăna deloc cu Peter Byerly. Balerini aurii, colanți verzi și o jiletcă elegantă cu un model auriu complicat îl ascundeau pe adevăratul Peter destul de bine. Nu mai fusese niciodată în dormitorul ei, dar Amanda îi spusese că se putea schimba acolo, căci colega ei de cameră ieșise la cină, în timp ce ea avea să se îmbrace în baia de la capătul holului. Nici nu se punea problema, spusese Peter,

să se îmbrace în apartamentul lui, apoi să străbată pe jos cele opt cvartale până la Ridgefield costumat în Romeo.

Se auzi o bătaie în ușă, iar Peter răsuci yala și îi deschise Amandei. Arăta superb: un brocart bogat albastru cu argintiu i se revărsa de la umeri până la podea, iar în păr îi erau împletite grațios panglici în culori asortate. Cel mai bun lucru era faptul că se deghizaseră pentru scena balului din casa Capuleților – un bal mascat în sine – prin urmare, purtau măști decorative. Acest detaliu îl făcu pe Peter să simtă că era într-adevăr capabil să intre în mulțimea din sala de sport fără a fi lac de sudoare.

– Ești foarte chipeș, constată Amanda, zâmbind în timp ce îi aranjă jiletca. Ești nerăbdător?

– Neliniștit, recunoscu Peter.

Amanda îl prinse de mână și se aplecă în față pentru a-l săruta ușor pe buze.

– N-ai de ce să îți faci griji, îi spuse ea. Putem să ne sărutăm și cu măștile puse.

– Nu asta mă îngrijora, răspunse Peter. Toți prietenii tăi așteaptă să mă cunoască de câteva luni. Chiar și cu masca tot simt că voi fi expus ca la paradă.

– În primul rând, nu am chiar atât de mulți prieteni și, în al doilea rând, nici măcar nu ești obligat să vorbești cu nimeni. Doar să dansezi cu mine și să fii chipeș.

– După aceea, spuse Peter, poți să-ți desfaci cadoul.

– Și eu am un cadou pentru tine, zise Amanda, luându-i mâna într-a ei.

– Dar e ziua *ta,* precizează Peter.

– Ei bine, de fapt, e pentru amândoi, șopti ea, trăgându-l spre ușă.

Peter își imaginase că Amanda avea o armată de prietene care aveau să-l asalteze când își făceau intrarea la balul mascat. Se pregătise sufletește pentru această posibilitate concentrându-se pe identitatea lui de Romeo, repetându-și în minte replici din piesă. De-abia după ce intrară în sala de sport și stătură singuri zece minute, ținând în mâini pahare de punci fără a putea să schimbe o vorbă din cauza muzicii dance zgomotoase, Peter înțelese că Amanda nu-l păcălise mai devreme când afirmase că nu avea multe prietene. Își dădu seama că nu o auzise menționând decât trei: colega ei de cameră, Jill; Cynthia, o vecină din copilărie care venise și ea la Ridgefield; și Alison, o colegă de facultate care studia tot istoria artelor. Cu trei prietene mai mult decât avea Peter, dar nu tocmai mulțimea de mondene pline de strălucire de care se temuse.

Când muzica se schimbă într-o baladă lentă, Amanda lăsă jos paharul de punci și își împleti degetele cu ale lui.

– Dansează cu mine, îl rugă ea.

Peter o lăsă să îl conducă în mijlocul sălii de sport, printre sute de trupuri ce se legănau înlănțuite. Amanda îi trase mâna peste talia ei și își puse palmele pe umerii lui când începură să danseze. După câțiva pași, Peter își dădu seama că ea conducea – el nu știa să danseze –, dar rezultatul depășea cu mult în eleganță celelalte cupluri care-și târșâiau picioarele în jurul lor. Peter se relaxă doar atât cât să îi spună, fără a vorbi: „Da, condu-mă, am să te urmez oriunde". Văzu scânteierea din ochii ei dincolo de mască. „Vorbește, nu, n-a spus nimica", recită Peter în gând. Spre deosebire de Romeo, el înțelegea perfect discursul mut al

iubitei sale, când ea îl purtă într-un arc larg de-a curmezișul ringului de dans.

Mai târziu, stând în boarea răcoroasă de lângă ușă, Amanda îl prezentă pe Peter prietenelor ei, una câte una.

– Deci, el e Romeo al tău, zise Cynthia. Era deghizată în Maria Antoaneta, cu tot cu o tăietură sângeroasă de-a curmezișul gâtului. Ești un bărbat norocos dacă ai cucerit-o pe Julieta noastră.

– „Ah, ochii ei! Cum cresc cu scăpărarea lor văpaia torții!" spuse Peter, descoperind că acea combinație de mască, costum și cuvinte care nu îi aparțineau făceau să-i fie mult mai ușor să o cunoască pe Cynthia.

– Ea nu ne spune prea multe despre tine, zise Cynthia. Pe de altă parte, Amanda s-a priceput dintotdeauna să țină secrete. Tot ce am reușit să aflu de la ea e un nume.

– „Un nume ce-i"? replică Amanda, strângând mâna lui Peter.

– „Zi-mi doar «iubite», deci! Primind așa botezul nou", recită Peter.

– Voi doi vă potriviți, spuse Cynthia, râzând și îmbrățișând-o pe Amanda. Înainte de a dispărea din nou în mulțime dădu mâna cu Peter și îi zise: Într-o bună zi va trebui să mă lași să văd cine ești cu adevărat.

Peter se întrebă dacă oricine în afară de Amanda avea să știe vreodată cine era el cu adevărat. Deocamdată se mulțumea să fie cunoscut doar ca mascatul Romeo. Tânărul Montague îl ajutase să supraviețuiască primei lui petreceri adevărate din facultate. Se întrebă cât de curând avea să i se ceară să repete performanța fără costum și mască.

Atât el, cât și Amanda își scoaseră măștile când începură să traverseze campusul, ținându-se de mână în aerul răcoros de octombrie. În depărtare, clopotele Capelei Ridgefield băturã miezul nopții.

– Se pare că vei primi cu întârziere cadoul de ziua ta, spuse Peter.

– Nu mă deranjează să aștept. Știi că ai fost minunat astă-seară.

– Nu am făcut decât să te las să mă conduci, spuse Peter.

– Habar nu ai cât de mult mă sprijin pe tine, nu-i așa? Anul trecut m-am simțit îngrozitor la bal. Am stat într-un colț timp de două ore și i-am refuzat pe toți bărbații care veneau să mă invite la dans. Pur și simplu mă simțeam nelalocul meu. În seara asta totul a decurs firesc – dansul și săruturile în întuneric. Chiar și conversațiile caraghioase cu prietenele mele. Pur și simplu te-am lăsat să mă susții în toate.

– Credeam că tu mă susții pe mine, spuse Peter.

– Cred că de asta se numește atracție reciprocă, zise Amanda.

În Sala Devereaux, Peter îi dădu Amandei cadoul de ziua ei, împachetat cu aceeași meticulozitate cu care fusese restaurat.

– Deci, ăsta era marele secret, spuse Amanda, cântărind pachetul în mână.

– Deschide-l, o îndemnă Peter solemn.

Amanda desfăcu atent ambalajul – Peter nu fu surprins să constate că nu era genul care să rupă hârtia de împachetat.

– O carte! exclamă ea zâmbind. Cred că ar fi trebuit să mă aștept să fie o carte.

– Deschide-o, spuse Peter din nou.

Amanda deschise volumul, citind cu grijă titlul, apoi dădu paginile, oprindu-se la fiecare dintre ilustrațiile uluitoare.

– E superbă, Peter, zise ea. Iar legătura e fantastică. Cum ai putut... adică știu că n-ar trebui să întreb asta, dar cum ai putut să-ți permiți ceva atât de... atât de elegant?

– A costat doar un dolar.

– O, Peter, nu fi caraghios, spuse Amanda. Cine ar vinde o carte ca asta cu un dolar?

– Ei bine, nu arăta chiar așa când am cumpărat-o. Era cam ferfeniță, așa că am reparat-o și am legat-o pentru tine.

– Ai...

Amanda închise cartea și văzu inițialele ei pe coperta din față. Păru să își piardă complet capacitatea de a-și termina gândul când își trecu ușor mâinile peste pielea suplă. Amanda rareori rămânea fără cuvinte când era cu Peter, așa că el se simți foarte mândru. Roși și își coborî privirea spre jiletca lui, încercând în van să își ascundă fâstâceala. Nu ar fi trebuit să se obosească, își dădu el seama când ridică fruntea și văzu ochii Amandei încețoșați de lacrimi.

– N-am vrut să te fac să plângi, spuse.

Într-o clipă își încolăci brațele în jurul lui și tot trupul i se zgudui de sughițuri de plâns. Peter crezu pentru o clipă că, fără să vrea, îi amintise de vreo suferință necunoscută din trecut. Unchiul ei fusese ucis într-un tragic accident de

legătorie, ceva de genul acesta. Dar Amanda reuși în cele din urmă să vorbească printre lacrimi.

– E cel mai minunat cadou din lume, spuse ea, slăbindu-și strânsoarea brațelor ca el să o poată vedea zâmbind în timp ce își ștergea lacrimile cu mâneca. Pur și simplu nu-mi pot imagina cât de mult trebuie... cât de mult trebuie să mă iubești ca să faci așa ceva.

– Foarte mult, rosti Peter simplu, chinuindu-se să își țină în frâu lacrimile la gândul că ceea ce făcuse el avusese un impact atât de profund asupra femeii pe care o iubea.

– O, Peter, șopti ea, ațintindu-și ochii înlăcrimați în ochii lui. Și eu te iubesc.

– Știu, zise Peter, zâmbind, fiindcă, deși știa, era prima dată când Amanda îi mărturisea asta. Știu că mă iubești.

– În regulă, gata cu plânsul, spuse Amanda, inspirând adânc. A fost un cadou perfect, așa că hai să ne mulțumim cu atât înainte ca scena să devină și mai sentimentală. În plus, e timpul să îți desfaci și tu cadoul.

– Nu văd niciun pachet.

– Nu cred că ai înțeles prea bine, Romeo, spuse Amanda, luând mâna lui Peter și conducând-o spre șireturile ce legau partea din față a rochiei ei. E timpul să îți desfaci cadoul.

Kingham, duminică, 19 februarie 1995

Nu era necesar să plece spre Hay înainte de mijlocul dimineții pentru a căuta cărțile pe care le vânduse Julia Alderson, prin urmare, în timp ce lua micul dejun, Peter studie din nou lista celor care deținuseră *Pandosto.* Ce-i drept, ar fi fost bine să știe dacă Shakespeare îi dăruise volumul lui Cotton sau cum ajunsese de la Matthew Harbottle la John Bagford, dar mult mai presant era să afle cine erau B.B. și E.H. și cum ajunsese cartea la Conacul Evenlode? Dacă volumul era un fals, cel mai probabil fusese realizat în secolul al XIX-lea, când reputația lui Shakespeare explodase. Peter trebuia să înțeleagă conexiunile dintre inițialele criptice, Conacul Evenlode și comportamentul bizar al Juliei Alderson, dacă voia să demonstreze autenticitatea cărții. Din păcate, singura sursă de informații pe care se putea baza în ceea ce privea familia Alderson era menajera, pe care nu putea spera să o întâlnească decât întâmplător. Poate că Martin Wells știa câte ceva despre familie, dar Peter nu

credea că pictorul ar fi privit cu ochi buni o vizită neanunțată într-o dimineață de duminică.

De-abia după ce își termină cea de-a doua ceașcă de ceai și cea de-a treia felie de pâine prăjită, își dădu seama că dimineața de duminică îi oferea pe tavă oportunitatea de a se amesteca printre localnici. Doctorul Strayer menționase că biserica era un bun pretext de a-i cunoaște pe oamenii din sat, dar în ultimele câteva luni singurul lucru care îl interesase pe Peter chiar mai puțin decât să cunoască străini fusese să petreacă ceva timp cu Dumnezeu. Se gândea adesea că ar fi fost mai ușor dacă și-ar fi pierdut pur și simplu credința, dar Peter rămăsese credincios, însă începuse să creadă că Dumnezeu era un ticălos.

Slujba de la ora opt începuse deja când Peter se strecură în rândul din spate al bisericii St. Andrew, la mare distanță de micul grup de credincioși din primele strane. Trecuse de sute de ori pe lângă poarta cu acoperiș în cursul plimbărilor solitare de seară până la marginea satului, dar nu intrase niciodată în curtea bisericii, cu atât mai puțin în biserica propriu-zisă. Interiorul era slab luminat și umed și păstra frigul cu o eficiență demnă de un termos.

Familia lui Peter frecventase o biserică baptistă din apropiere, ocazional de Crăciun și de Paște, dar Amanda îl dusese pe Peter la biserica episcopală când el era în anul trei de facultate. La început acceptase doar pentru a-i face pe plac, dar în cele din urmă ajunsese să aprecieze frumusețea liturghiei și a muzicii. De-a lungul anilor, simpla acceptare a lui Dumnezeu deprinsă în copilărie se transformase într-o credință profundă și matură, cultivată cu Amanda lângă el. Când o pierduse pe Amanda, Peter nu își pierduse și credința

în Dumnezeu – în fond, dacă nu credea, atunci cum putea să dea vina pe Dumnezeu pentru ceea ce se întâmplase?

Liturghia anglicană era suficient de asemănătoare cu cea episcopală ca Peter să știe exact când să îngenuncheze sau să se ridice și când trebuia să se alăture celorlalți într-o rugăciune sau un răspuns. Dar nu făcu decât să stea liniștit, cu paltonul strâns bine în jurul trupului, sfidând vântul și pe Atotputernic. Nu se împărtăși.

Congregația și orga interpretară imnul final, apoi foarte rapid centrul de activitate se mută spre partea din spate a naosului, unde o tavă de cafea își făcu apariția parcă de nicăieri și lumea începu să împartă căni. Peter se alătură timid grupului și își luă o cană. Nimeni nu păru să îl bage în seamă și tocmai începea să creadă că fusese naiv să își închipuie că putea să intre în vorbă cu niște străini într-o biserică, când o voce de bărbat de lângă el i se adresă pe un ton vesel:

– Tu ești tipul acela american care a renovat căsuța de pe West Street.

Înainte ca Peter să apuce să răspundă sau chiar să vadă cine i se adresase, o femeie spuse:

– O, da, te-am văzut pe la magazin.

Peter se trezi brusc în centrul atenției, o minicelebritate și o diversiune bine-venită în ceea ce era în general un ritual previzibil. Bărbatul care vorbise primul se prezentă ca fiind Alan, paracliserul. Era un tip înalt și lat în umeri, cu păr alb și purtând suficient tweed cât să fi lăsat chele mai multe oi. Îl prinse pe Peter de cot și îi făcu o tură a cercului, prezentându-l populației de bătrâni din Kingham.

– Deci, cu ce se ocupă un american aici în Kingham? întrebă un bărbat scund a cărui mână tremura în timp ce își sorbea cafeaua.

– Sunt vânzător de cărți, de fapt, spuse Peter. Anticar, adăugă, ca și cum acest detaliu ar fi explicat exact de ce anume se stabilise în acel sat.

Această revelație provocă un val de aprobare între toți membrii cercului, care nu s-ar fi putut arăta mai entuziaști nici dacă Peter ar fi spus că era un filantrop sau laureat al Premiului Nobel.

– Și ai găsit vreo carte bună prin zona satului? întrebă Alan, oferindu-i lui Peter exact portița de care avea nevoie.

– Am aruncat într-adevăr o privire la câteva lucruri drăguțe la Conacul Evenlode ieri, spuse el. Deși trebuie să recunosc, m-am dus la Casa Evenlode mai întâi, din greșeală.

Această mărturisire stârni un hohot de râs în cerc.

– Aia *chiar* a fost o greșeală, spuse un bărbat.

– Casa Evenlode și Conacul Evenlode într-o singură zi. Ai văzut deci „vechea noastră ură", interveni un altul, citând din *Romeo și Julieta*.

– Ce vrei să spui? întrebă Peter.

– E mare vrăjmășie între familia Alderson și familia Gardner de secole întregi, explică o femeie pe care Peter nu o remarcase până atunci.

Era atât de scundă și cocârjată, încât părea să se piardă sub coatele celorlalți enoriași, dar când vorbea avea o voce puternică, clară.

– Nu cumva e un tip care scrie o carte despre asta? întrebă bărbatul care citase din Shakespeare.

– Ba da, spuse femeia scundă. Un gentleman din Cornwall a fost aici acum câteva luni. A stat mult de vorbă cu sora mea mai mare. Ea e cea care știe cu adevărat povestea.

Faptul că această femeie, prezentată ca fiind Martha, putea să aibă o soră *mai mare* i se păru aproape absurd lui Peter, dar reapariția în conversație a enigmaticului gentleman din Cornwall îl convinse cu certitudine că dușmănia dintre locatarii elegantului Conac Evenlode și cei ai ruinatei Case Evenlode avea cumva legătură cu identitatea lui B.B.

– Sună fascinant, remarcă Peter. De-a dreptul shakespearian.

– E trist ce s-a întâmplat, spuse vicarul. Vecinii nu ar trebui să se poarte astfel.

– Nu-l vei vedea pe niciunul din ei întunecând ușa acestei biserici, spuse Alan. Și, cu siguranță, nu te vor invita la ceai, vicare. Deci, nu vor învăța lecțiile tale despre cum trebuie să se poarte vecinii între ei.

Această replică stârni un nou hohot de râs și, cumva, fu totodată semnalul că socializarea săptămânală se încheiase. Ceștile de cafea se întoarseră zăngănind pe tava care fu luată imediat, iar enoriașii porniră spre ușă, înfășurându-și fularele în jurul capului pentru a se proteja de vântul de dimineață ce bătea dinspre Churchill.

Vicarul își urmă modesta turmă pentru a-și lua oficial la revedere, iar Peter se trezi singur sau cel puțin așa crezu.

– Hai la noi să guști o bucată de prăjitură și Louisa o să-ți spună toată povestea, spuse o voce.

Peter coborî privirea și o văzu pe Martha stând lângă el, trăgându-și mănușile. Aruncă o privire spre ceasul de mână. Era 9.30. I-ar fi plăcut să pornească la drum, dar șansa de a

cerceta ceva mai în profunzime istoria familiei Alderson și a vecinilor ei era o ispită prea puternică.

– O prăjitură ar fi minunată, zise el și, oferindu-i brațul Marthei, o conduse afară.

Martha și sora ei locuiau într-o căsuță cu trei dormitoare aflată la o sută de metri distanță pe aleea dinspre biserică. La un minut după ce sosiră, Martha pusese încă niște lemne pe focul din șemineu, îi servise lui Peter o felie groasă de turtă dulce și dispăruse în dormitor pentru a o aduce pe sora ei. Louisa era chiar mai scundă și mai cocârjată decât Martha. Îi aminti lui Peter de *Alice în Țara Minunilor* când bărbia îi stă lipită de pantofi. Din scaunul lui de lângă foc Peter coborî privirea spre ea și o salută, având impresia că se adresa unui copil de opt ani extrem de ridat. După ce Martha își instală sora într-un scaun, dispăru din nou, întorcându-se o clipă mai târziu cu o tavă cu ceai. Turnă câte o ceașcă pentru fiecare dintre ei, apoi se întoarse spre Louisa, care nu scosese încă niciun cuvânt.

– Domnul Byerly vrea să știe totul despre familiile Alderson și Gardner, spuse ea.

Un zâmbet de încântare se strecură pe fața Louisei, ca și cum singurul ei scop la această vârstă înaintată era de a împărtăși bârfe din secolele trecute cu oricine ar fi fost dispus să asculte.

– Aia e o poveste pe cinste, comentă ea, și făcu o pauză pentru a sorbi din ceai înainte de a începe. Bunicul a lucrat pentru familia Gardner la Casa Evenlode începând din anii 1870, pe când era doar un băiețandru. Îmi povestea despre familie când eram micuță și mergeam să ne plimbăm pe domeniu. Erau o familie pașnică și bună la suflet, așa zicea bătrânul meu bunic.

Nu acestea erau adjectivele pe care le evocă mintea lui Peter când își aminti întâlnirea sa cu actualul domn Gardner.

– Doar în legătură cu un singur subiect a auzit bunicul meu un Gardner ridicând vocea vreodată, iar acela era familia Alderson. Era ură adevărată între ei, pe cuvânt.

– De ce? întrebă Peter.

– Nu știu cu cât timp în urmă începuse. Se spunea că amândoi fuseseră regaliști în Războiul Civil, aparent ascunzând împreună două sute de soldați, dar habar nu am unde. Casele nu erau atât de mari pe atunci. Dar, la un moment dat, au încetat să se mai înțeleagă. Ceea ce știu e că amândoi voiau să construiască o moară pe Evenlode cu cel puțin două sute de ani în urmă. Vezi tu, familia Gardner deținea tot pământul aflat la sud de râu, iar familia Alderson deținea pământul de la nord, dar nimeni nu putea decide cine deținea râul. Dar chiar și înainte de asta nu sunt sigură că se înțelegeau bine. Când a ajuns bunicul meu să lucreze acolo, domnul Phillip Gardner era capul familiei. O, ce povești ne istorisea bunicul despre domnul Phillip! Se credea pictor.

În fața acestei revelații, Peter aproape se înecă. Era oare posibil ca Phillip Gardner să fi fost B.B.? Acesta să fi fost motivul pentru care bărbatul din Cornwall venise să pună întrebări prin Kingham?

– Ce fel de pictor? întrebă Peter.

– Nu unul prea bun, presupun, zise Louisa. Bunicul spunea că domnul Phillip a tot încercat să intre în Academia Regală sau în Societatea Acuarelelor, dar nu a reușit niciodată. Spunea că dădea întotdeauna vina pe domnul Alderson pentru asta. Desigur, pe atunci toți cei din familia Gardner se obișnuiseră deja să dea vina pe familia Alderson pentru tot

ceea ce nu mergea bine. Bunicul spunea că îi considerau pe cei din familia Alderson vinovați și pentru inundația din vale care a omorât toate oile alea în 1860. Nu sunt sigură cum ar fi putut familia Alderson să controleze vremea.

– Dar acest Phillip Gardner era pictor? întrebă Peter, nerăbdător să se întoarcă la subiect.

– Ei bine, spuse Louisa, picta. Dacă asta îl face sau nu pictor, nu știu să-ți spun. Adevărul e că a găsit o soluție mai de încredere pentru a întreține domeniul. S-a însurat cu o văduvă bogată din Witney. Nu că mariajul ar fi fost prea reușit.

– Spune-i despre amantă, o îndemnă Martha.

– Ei, despre asta nu se știe nimic sigur, zise Louisa, dar cu siguranță existau bârfe printre servitori cum că domnul Phillip își luase o amantă după ce se însurase. Dar asta pot să-ți spun. La patru ani după ce s-a căsătorit cu văduva, ea a dispărut, iar el a murit în circumstanțe misterioase.

– S-a stabilit că fusese un accident, spuse Martha.

– Ba n-a fost niciun accident, ripostă Louisa. Cel puțin bunicul nu credea asta. Oricum ar fi fost, odată ce domnul Phillip a murit și a fost îngropat în capela familiei, nimeni nu a părut să se mai arate prea interesat de casă. Atunci a început clădirea să cadă pur și simplu în ruină.

– Am auzit că amanta e îngropată cu el, șopti Martha.

– Să nu crezi niciun cuvânt din asta, spuse Louisa.

– Dar cum poți să știi? Nici măcar bunicul nu a pus niciodată piciorul în capela aia.

– Mă întreb dacă nu cumva a dispărut cu totul, spuse Louisa. Când eram copil, bunicul mi-o arăta în depărtare și chiar și pe atunci era acoperită de plante agățătoare și începuse să se dărâme.

– Unde se afla? vru să știe Peter, întrebându-se dacă deslușind scandalul căsniciei lui Phillip Gardner ar fi putut să obțină noi indicii despre B.B.

– Pe panta dealului, mai jos de casă, explică Martha. Deși mă îndoiesc că Thomas se va oferi să îți facă un tur.

– Thomas? El e cel care locuiește în Casa Evenlode acum?

– Locuiește într-o rulotă din grădină, din câte am auzit, zise Martha.

– Da, el e, spuse Louisa. Stră-strănepotul de unchi al domnului Phillip.

– Deci, recapitulă Peter, acest Phillip Gardner a fost un pictor frustrat, s-a căsătorit cu o văduvă bogată și patru ani mai târziu a murit în mod misterios?

– Așa e, încuviință Louisa. Nimeni nu a acuzat-o pe soție de crimă, dar adevărul e că a fost îngropat teribil de în grabă, din câte spunea bunicul.

– Phillip a fost cel care colecționa toate acele hârtii și lucruri? întrebă Martha.

– O, da, era cât pe ce să uit de asta.

– Ce fel de hârtii? întrebă Peter, încercând să își stăpânească entuziasmul că o altă piesă din puzzle părea pe punctul de a-și fi găsit locul.

– Odată ce a pus mâna pe banii văduvei, domnul Phillip s-a gândit să se dea puțin rotund, vezi tu. Știa că domnul Alderson se credea mare colecționar – mobilier, lucrări de artă și avea o slăbiciune specială pentru... Cum le zice? Scrisori și autografe de regi și altele asemenea.

– Documente istorice, sugeră Peter, gândindu-se la comoara ascunsă din Conacul Evenlode.

– Presupun că asta erau, spuse Louisa. În fine, domnul Phillip s-a apucat să colecționeze și el astfel de lucruri.

Obișnuia să se laude cu ele față de bunicul. Nu a durat decât câțiva ani.

– A făcut-o doar ca să îl enerveze pe domnul Alderson, comentă Martha.

– Cu siguranță, l-a enervat, spuse Louisa râzând.

– Deci, ce s-a întâmplat cu acea colecție? întrebă Peter, aproape sigur că știa răspunsul.

– Habar nu am, recunoscu Louisa.

– Crezi că e posibil să o fi vândut familiei Alderson? întrebă Peter.

– Un Gardner mai degrabă le-ar fi ars în vatră, indiferent cât ar fi valorat, spuse Louisa.

– Și i-ai spus toate aceste lucruri bărbatului din Cornwall? întrebă Peter, acum aproape convins că dăduse peste scandalul pe care Liz Sutcliffe era atât de dornică să îl arunce peste lumea victoriană.

– O, da, spuse Louisa. Un gentleman mai în vârstă, dar oricum tânăr din punctul meu de vedere.

Louisa și Martha râseră, iar Peter se strădui să li se alăture, căci mintea lui încerca acum să descâlcească țițele poveștii Louisei pentru a le împleti într-o istorie care se potrivea cu toate dovezile.

– Nu se întâmplă să vă amintiți numele gentlemanului, nu? întrebă Peter.

– O, da, spuse Louisa. Îl chema Graham. Avea o barbă albă lungă.

– Și numele de familie? întrebă Peter.

– Numele de familie? repetă Louisa, posomorându-se brusc. O, habar nu am.

– Nici eu, spuse Martha.

Londra, 1856

Phillip Gardner coborî din trenul de Oxford în caverna de sticlă și oțel a recent finalizatei Paddington Station. Avea douăzeci și patru de ani și era prima dată când vizita Londra singur. Sub braț ținea un portofoliu de picturi care, spera el, aveau să îi lanseze cariera. Traversă peronul cu pași mari, îndreptându-se spre ieșire, și își chemă o birjă arătoasă.

– Academia Regală de Arte, îi spuse birjarului și, cu o plesnitură de bici, birja porni zăngănind, ducându-l pe Phillip spre viitorul lui.

Benjamin Mayhew ajunse la Paddington cu zece minute înainte de ora de plecare a trenului său. Voia să meargă la o licitație de cărți la Holywell Music Room în Oxford – lichidarea bibliotecii unui specialist care murise de curând. Benjamin știa de la un contact din Oxford că la vânzare aveau să fie scoase un număr considerabil de cărți importante, dar când

unul dintre colegii lui intrase în magazinul lui Benjamin cu o zi înainte, întrebând dacă licitația merita un drum până în Oxford, Benjamin pretinsese că biblioteca nu era nimic mai mult decât o colecție de cărțulii religioase plictisitoare – nu avea niciun rost să își atragă mai mulți concurenți decât era necesar.

Având câteva minute la dispoziție înainte de plecare, Benjamin porni agale spre W H Smith, un chioșc de cărți aparținând unui lanț ce devenise omniprezent în terminalele de căi ferate din Anglia. Benjamin răsfoi standurile de ziare și cărți și întâmplarea făcu să îi cadă ochii exact pe o mică broșură scrisă de William Henry Smith însuși. Nu această coincidență îi atrase atenția, ci titlul – *A fost lordul Bacon autorul pieselor lui Shakespeare?* Benjamin Mayhew nu mai auzise niciodată că altcineva, în afară de William Shakespeare, ar fi scris piesele atribuite acestui nume. Curios să afle ce avea de spus cel mai de succes difuzor de presă din regat pe acest subiect, Benjamin cumpără un exemplar din broșură, precum și ziarul *Times,* și în scurt timp se cuibări confortabil într-un vagon de clasa întâi cu destinația Oxford.

În *A fost lordul Bacon autorul pieselor lui Shakespeare?,* Benjamin citi argumentul lui Smith în favoarea ideii că Francis Bacon era autorul textelor lui Shakespeare. Smith îl numea pe Shakespeare „un om cu o educație limitată, neinteresat de faimă, concentrat să obțină bani și implicat activ în administrarea unui teatru", dar susținea că acest lucru nu era suficient pentru a se presupune „pornind de la simpla circumstanță că numele îi este asociat cu aceste piese, că el a fost autorul lor". Despre Bacon însă, Smith scria:

„Istoria lui este exact cea pe care am fi imaginat-o pentru Shakespeare, dacă ni s-ar fi cerut să îl descriem pornind de la dovezile interne din operele lui". Smith teoretiza de ce ar fi vrut Bacon să își disocieze numele de teatru și cum ar fi explicat calificarea lui ca avocat cunoștințele evident complexe de drept ale autorului pieselor lui Shakespeare.

Până când trenul intră pufăind în gara din Oxford, Benjamin citise broșura de trei ori. Un negustor bogat interesat de o controversă literară ar putea fi un client excelent pentru un vânzător de cărți vechi, reflectă el. În după-amiaza aceea cumpără masiv la licitația din Holywell Music Room. Plăti mai mult decât ar fi vrut pentru o primă ediție a cărții lui Malone, *Un studiu privind autenticitatea a diverse documente*, în care autorul îl demasca pe marele falsificator al operelor lui Shakespeare, William Henry Ireland. Părea o carte bună, își spuse, pentru a i-o oferi lui Smith la un preț mic, iar din experiență, Benjamin Mayhew știa că nu exista modalitate mai bună de a-ți asigura un client fidel decât deschizându-i pofta cu un exemplar dintr-o carte strâns legată de pasiunea lui și vândută sub prețul pieței.

Hay-on-Wye, Țara Galilor, duminică, 19 februarie 1995

Mintea lui Peter era învolburată de gânduri când porni din Kingham spre Hay-on-Wye, cu *Pandosto* cuibărit într-un plic fără acid în interiorul ghiozdanului lui de piele, pe bancheta din spate a mașinii. Phillip Gardner fusese un pictor frustrat care dăduse vina pe vecinul său, Reginald Alderson, pentru eșecul său. Gardner se căsătorise cu o văduvă bogată și începuse să colecționeze documente pentru a-l enerva pe Alderson. Patru ani mai târziu era mort, iar în zonă circulau zvonuri despre o amantă și o crimă. Undeva în toată această narațiune misterioasă, Peter era sigur că se găsea și cheia enigmei atât în ceea ce privea acuarela furată, cât și autenticitatea volumului *Pandosto.* Era oare posibil ca Reginald Alderson să îl fi ucis pe Phillip Gardner pentru a pune mâna pe colecția lui de documente? Sau Alderson complotase cu amanta? Și ce secrete zăceau ascunse în capela familiei?

De un lucru Peter era aproape sigur. Cumva colecția lui Phillip Gardner de documente rare ajunsese în mâinile dușmanului său. După ce plecă de la căsuța Marthei și a Louisei, străbătând pe jos aleea, Peter își aminti brusc inițialele împletite E.H. marcate în creion în colțul fiecăruia dintre documentele de la Conacul Evenlode. Crezuse că reprezentau monograma unui deținător din trecut, dar acum își dădu seama că E.H. se referea la Evenlode House – Casa Evenlode. Iar volumul *Pandosto* cuibărit în siguranță în ghiozdanul lui purta aceleași inițiale.

Peter zăbovi în fața vitrinei anticariatului Church Street Books din Hay-on-Wye, prefăcându-se interesat de aceleași exponate la care se uitase cu doar patru zile în urmă și sperând că cineva avea să intre în magazin și să îi distragă atenția vânzătorului. Nu era deloc tentat să fie supus unei conversații inutile care să înceapă cu „Nu tu ești tipul care a furat acuarela aia?"

Cinci minute mai târziu, un client intră în magazin, distrăgându-i atenția patronului. Cartea lui Edmond Malone era tot acolo unde o lăsase Peter cu patru zile în urmă. Lângă ea se aflau două volume de William Henry Ireland, în care explica felul cum falsificase manuscrisele lui Shakespeare, și un exemplar din piesa lui Ireland, *Vortigen*, despre care încercase să pretindă că îi aparținea lui Shakespeare. Toate cele patru cărți aveau inițialele E.H. împletite pe forzațul din față.

Următoarele două cărți de pe raft îi aparțineau unui alt faimos falsificator al textelor lui Shakespeare, John Payne Collier. Din nou, ambele volume purtau monograma Casei Evenlode. Peter începea să identifice o tendință neliniștitoare. Părea foarte probabil că Julia Alderson lichidase din

impresionanta bibliotecă a Conacului Evenlode această colecție de cărți de și despre falsificatori ai operelor lui Shakespeare pentru a evita să dea naștere unor suspiciuni cu privire la autenticitatea volumului *Pandosto*. Aceste cărți păreau să aparțină fără urmă de îndoială bibliotecii unui falsificator în devenire, un falsificator a cărui cea mai importantă realizare se afla în ghiozdanul de la picioarele lui Peter.

Următoarea carte de pe raft nu făcu decât să-i întărească suspiciunile lui Peter: *Note și îmbunătățiri pe textul pieselor lui Shakespeare* – cartea pe care se bazase Collier când realizase cel mai îndrăzneț fals al său, care semăna în foarte mare măsură cu *Pandosto*. În 1852 Collier anunțase o descoperire remarcabilă. Obținuse un exemplar din a doua ediție in-folio a pieselor lui Shakespeare, tipărită în 1632. Pe marginile acestui volum se aflau mii de note și adnotări pe text. Collier pretinsese că acele adnotări proveneau din „manuscrise mai pure" ale pieselor lui Shakespeare. Acel volum promitea să asigure materie primă pentru generații întregi de cercetători ai lui Shakespeare. Collier însă refuzase să predea cartea pentru a fi examinată, ascunzând-o în biblioteca Ducelui de Devonshire. Când bătrânul duce murise, fiul său permisese unei echipe de la British Museum să examineze în detaliu volumul. Notițele de pe margini erau în mod evident false, și toate dovezile îl indicau pe Collier ca fiind făptașul.

Peter ținea acum în mâini un exemplar din celebra carte a lui Collier, legată elegant într-un marochin verde. Într-un colț, pe interiorul copertei din spate se afla o mică ștampilă în formă de fluture – marca legătorului. Pe forzațul din față se afla monograma familiară E.H. și ceva care avu darul de a da naștere celor mai puternice îndoieli legate de notițele

din *Pandosto*. În partea de sus a paginii, cu un scris de mână neuniform, era trecută inscripția „John Payne Collier lui Phillip Gardner, 1877". Collier, faimosul falsificator de notițe shakespeariene, îl cunoscuse pe Phillip Gardner, pe care Peter îl considera cel mai probabil candidat pentru identitatea pictorului B.B. și cândva proprietar al volumului *Pandosto*. Să fi fost *Pandosto* un alt fals realizat de Collier și ascuns printre documentele lui Gardner tot așa cum ascunsese și cea de-a doua ediție in-folio în biblioteca Ducelui de Devonshire? Oare motivul pentru care Collier nu „descoperise" niciodată acel volum din *Pandosto* era faptul că fusese demascat drept falsificator cu mult înainte de 1877?

Peter încă mai spera că acel *Pandosto* ar fi putut fi autentic, dar începuse deja să își tempereze așteptările. Descoperirea unui fals shakespearian necunoscut până atunci, realizat de Collier, în special a unuia atât de îndrăzneț, ar fi stârnit valuri mărunte pe lacul studiilor despre Shakespeare, în loc de tsunami-ul pe care l-ar fi provocat notițele de pe margini dacă ar fi fost autentice, dar ar fi fost oricum o descoperire, demnă de un articol într-o revistă de specialitate. Era posibil ca volumul să provoace oricum o concurență acerbă la o licitație, mai ales dacă era, într-adevăr, o primă ediție completă. Chiar și fără neprețuitele însemnări ale lui Shakespeare pe marginea textului, ar fi rămas un exemplar unic dintr-o carte importantă.

Colecția de cărți despre falsurile shakespeariene care aparținuse anterior Casei Evenlode și, probabil, mai recent Conacului Evenlode cuprindea zece volume. Ultimele trei titluri erau cărțile care îl demascaseră pe Collier și scoseseră la lumină falsurile lui. Peter aranjă toate cele

zece cărți într-un teanc ordonat și le duse în camera din față, punându-le pe tejghea.

– Ah, ai revenit, deci? spuse vânzătorul.

Peter își ținu capul plecat în timp ce scoase carnetul de cecuri.

– Da, am un client nou care e interesat de subiectul falsurilor literare și mi-am amintit că le văzusem pe astea. Le iau pe toate.

– Da, e o micuță colecție foarte drăguță asta. Au fost aduse de un cuplu ciudat, cu vreo două luni în urmă. Nu erau chiar genul de șoareci de bibliotecă. Dar nu cred că sunt furate. Titlurile sunt puțin cam obscure pentru un hoț de cărți.

– Presupun că nu îți amintești numele persoanelor care le-au adus, spuse Peter, întrebându-se dacă John Alderson era și el implicat în înșelăciune cu sora lui. Mă gândeam să încerc eventual să aflu câte ceva despre proveniența lor.

Nu era tocmai etic ca un intermediar de cărți să îl întrebe pe un altul despre sursele lui, dar, dacă motivul era unul științific mai degrabă decât comercial, regulile puteau fi încălcate.

– Stai să văd, spuse bărbatul, scoțând un registru mare de sub tejghea și răsfoindu-l. Femeia era o doamnă tăcută, fără prea multă personalitate, dacă înțelegi ce vreau să spun.

– Știarsă? îl ajută Peter.

– Exact așa, răspunse bărbatul. Exact așa i-aș spune. Dar cecul l-am scris pe numele lui. Ah, uite-l aici, spuse el, trecându-și degetul peste un rând din registru. Un tip pe nume Thomas Gardner.

Ridgefield, 1985

Întreaga experiență a pierderii virginității fusese una pe care Peter o percepuse ca sigură – nu doar mediul familiar al Sălii Devereaux și brațele familiare ale Amandei, ci și jocul rezidual de roluri îl protejase împotriva dezvăluirii eului profund al ființei lui. Cât despre alte feluri de protecție, era un aspect de care se ocupase Amanda, așa cum se ocupa de atâtea altele. Când făcuseră dragoste pe covorul moale în mijlocul costumelor lor aruncate la întâmplare, ea îl ghidase tot așa cum îl ghidase și pe ringul de dans. După aceea Peter se ghemuise lângă ea și își sprijinise mâna pe abdomenul ei dezgolit, simțindu-i pielea răcorindu-se treptat sub atingerea lui. Rămaseră cufundați într-o tăcere întreruptă doar de respirația lor la unison, iar Peter avu un sentiment de apartenență mai profund decât orice simțise vreodată.

În cele din urmă, Amanda își puse mâna peste a lui și spuse încet, cu vocea înăbușită de covor în ciuda spațiului înalt de deasupra lor:

– A fost prima dată pentru mine.

– Și pentru mine, șopti Peter.

Ea îi prinse blând mâna într-a ei și i-o mută mai jos peste pielea ei fină.

– Hai să vedem dacă și a doua oară e la fel de bine, spuse ea.

Sâmbătă dimineața, la două zile după Halloween, Peter traversa campusul spre bibliotecă, ținându-și capul plecat, umerii aduși în față și cărțile strânse la piept – o postură cu care reușise până atunci să se ferească de lumea de afară încă din gimnaziu – când auzi o voce veselă lângă el.

– Bună dimineața, Romeo. Mă recunoști și acum că am capul pe umeri?

Peter nu avu încotro și ridică privirea, dând ochii cu prietena Amandei, Cynthia, care își potrivise pasul cu al lui și zâmbea larg.

– Bună dimineața, Cynthia. Trebuie neapărat să ajung la bibliotecă.

Lungi pasul, dar Cynthia acceleră și ea, continuând să-i zâmbească. Era intimidant.

– Și eu, spuse ea vioaie.

Peter știa că era, fără îndoială, o minciună. Era practic singurul student de la Ridgefield care mergea la bibliotecă în diminețile de sâmbătă.

– O să avem ocazia să povestim. E atât de greu să porți o conversație adevărată la balul ăla mascat.

Peter își spuse că exact acest aspect îi plăcuse la bal.

– Să știi că Amanda vorbește despre tine tot timpul, dar întotdeauna spune: „Eu și Peter am făcut asta" sau „Eu și

Peter am făcut aia". E foarte secretoasă când e vorba să îmi spună cum ești tu efectiv.

– Presupun că sunt genul de om rezervat, zise Peter, strângându-și cărțile ceva mai tare.

Deși voia să scape de această conversație cât mai repede posibil, nu putea nega fiorul de încântare care îl străbătuse când Cynthia îi spusese că Amanda vorbea despre el tot timpul. Apoi simți brusc că i se pune un nod în stomac când îi trecu prin minte că era posibil ca Amanda să îi fi spus prietenei ei: „Eu și Peter am făcut dragoste". Se concentră intens pe modelul pavajului în timp ce mergeau.

– Ei bine, asta e în regulă, spuse Cynthia. Să fii rezervat. Eu nu sunt așa. Toată lumea știe întotdeauna ce simt, indiferent dacă vrea sau nu, dar presupun că Amanda a fost dintotdeauna genul de persoană mai degrabă rezervată.

– Presupun că eu și Amanda ne asemănăm în privința asta, zise Peter.

Cynthia își puse o mână pe brațul lui Peter și îl strânse ușor, forțându-l să se oprească. Peter simți că ar fi fost nepoliticos să-și țină în continuare ochii în pământ, prin urmare, ridică fruntea, evitând însă și acum să o privească în ochi. Mâinile începură să-i transpire și se temu că avea să-și scape cărțile.

– Ascultă, Peter, spuse Cynthia. Înțeleg că ești un tip rezervat și sunt sigură că ai motivele tale. Dar mi-ar plăcea să fim prieteni, chiar mi-ar plăcea, și există un motiv simplu pentru asta. O cunosc pe Amanda de când aveam șase ani. E cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată. Și nu am văzut-o niciodată atât de fericită cum e de când a început să iasă cu tine. Acum, poate că tu nu ai avut prea multe

experiențe cu alte fete, deci nu prea ai termen de comparație pentru Amanda.

– Nu am avut deloc alte experiențe, murmură Peter.

– Ei bine, dă-mi voie să-ți spun, ceea ce simte Amanda pentru tine – nu e doar ceea ce simte o fată față de un bărbat oarecare cu care se vede. E îndrăgostită lulea, Peter. Și fii atent aici. Fie ești și tu îndrăgostit lulea, caz în care chiar mi-ar plăcea să fiu prietenă cu bărbatul care își va petrece restul vieții cu cea mai bună prietenă a mea, fie nu ești, caz în care trebuie să știu chiar acum ca să pot să-i spun Amandei că am fost nevoită să te snopesc în bătaie fiindcă i-ai frânt inima.

Cynthia nu încetă nicio clipă să zâmbească, dar Peter simți că acea amenințare de la final nu era o glumă. Își dădu totodată seama că, la un moment dat în cursul acelui discurs, mâinile lui încetară să-i mai transpire și se trezise cu privirea ațintită direct în ochii Cynthiei.

– Mi se pare puțin ciudat să-ți spun ție asta, zise Peter. Adică aproape că nu te cunosc deloc. Dar da, sunt îndrăgostit lulea. Poate că ea nu știe asta încă, dar eu sunt tipul care își va petrece restul vieții cu prietena ta cea mai bună.

Peter își simți obrajii încingându-se de mândrie în fața acestei declarații, dar nu își desprinse privirea de pe chipul Cynthiei.

– Bun, spuse ea, petrecându-și brațul pe sub al lui și trăgându-l pe aleea spre bibliotecă. Atunci nu va trebui să te snopesc în bătaie.

– Și, deși nu mă pricep prea bine la asta, mi-ar plăcea să fim prieteni.

– Peter, spuse Cynthia, cred că vei fi un prieten excelent.

Străbătură restul distanței până la bibliotecă într-o tăcere agreabilă, apoi Cynthia îl lăsă în prag și, sărutându-l pe obraz, porni înapoi spre cămin. Peter râse când deschise ușa grea de la intrare și se întrebă cât timp așteptase pândindu-l.

Când își puse cărțile pe o masă din Sala Devereaux, Peter fu surprins să vadă lumina aprinsă în biroul lui Francis Leland. Se așteptase să fie singur la Colecții Speciale până după-amiază când sosea Francis la serviciu. Peter se așeză pe scaunul lui obișnuit și observă un exemplar din ziua respectivă a *New York Times* deschis pe masă și împăturit la un articol cu titlul „O galerie pretinde că deține primul document tipărit în America". Luă ziarul și începu să citească.

Articolul descria cum un intermediar de documente rare din Salt Lake City, pe nume Mark Hofmann, descoperise un exemplar din cel mai vechi document publicat vreodată în America, o carte cu paginile tipărite pe o singură față intitulată *Jurământul unui bărbat liber. Jurământul,* despre care se presupunea că fusese tipărit în Cambridge, Massachusetts în 1638 sau 1639, fusese înregistrat, dar nu se cunoștea niciun exemplar care să fi supraviețuit.

– E Sfântul Graal al culturii americane, spuse Francis, când Peter puse ziarul înapoi pe masă.

– Chiar valorează un milion și jumătate de dolari? întrebă Peter.

Acesta era prețul anunțat de vânzătorii de cărți din New York care se ocupau de această ediție a *Jurământului* pentru Hofmann.

– Cine poate spune la cât s-ar vinde la licitație, zise Francis. E singurul exemplar. Aș spune că un milion și jumătate e un preț îndrăzneț, dar nu exagerat. Întrebarea e cine și-l poate permite.

Conform articolului, Biblioteca Congresului și Societatea Anticarilor Americani efectuaseră teste de laborator complexe și concluzionaseră că *Jurământul* era autentic.

Articolul arăta totodată că Hofmann, care dovedise o înclinație deosebită spre a da la iveală documente istorice, în special dintre cele legate de biserica mormonă, fusese rănit recent într-una dintre cele trei explozii provocate de bombe artizanale în Salt Lake City. Poliția locală părea să îl considere pe Hofmann suspect în atentate, dar nu stabilise nicio legătură între faptele de violență și uluitoarea descoperire a *Jurământului.*

– Tu ce ai face dacă ai descoperi așa ceva?

– Aș face același lucru pe care l-au făcut oamenii ăștia, spuse Francis, lovind ușor ziarul cu un creion. I-aș pune la îndoială autenticitatea și l-aș da pe mâna experților.

– Crezi că acești experți au folosit aceleași tehnici ca Pollard și Carter? întrebă Peter.

– Tehnologia în domeniu e ceva mai avansată acum decât era în urmă cu cincizeci de ani, dar da, îmi imaginez că, în principiu, au verificat trei aspecte. În primul rând, proveniența documentului, istoricul de proprietate. Când ai de-a face cu ceva atât de vechi și de valoros, nu poți să nu te întrebi de unde a apărut și cum de a rămas nedescoperit

atâta timp. Apoi trebuie să studiezi conținutul. Există ceva în text care să nu se potrivească perioadei de timp – ortografia, alegerea vocabularului, anacronisme și așa mai departe? Din acest punct de vedere, acest document nu ridică probleme, deoarece textul *Jurământului* se păstrează în surse istorice. Îl poate căuta oricine. La sfârșit vin materialele. E cerneala într-adevăr atât de veche pe cât se pretinde a fi? Hârtia datează din perioada potrivită? Procesul de tipărire și caracterul de literă tipografică se potrivesc și ele în același interval de timp?

– Deci, tu crezi că e autentic? întrebă Peter.

– Mi-ar plăcea să văd personal raportul experților, zise Francis, înainte să decid cu certitudine că nu e un fals. Dar se pare că ar putea fi autentic.

– Primul document tipărit vreodată în America, spuse Peter. Asta ar fi ceva.

– Da, zise Francis, cu siguranță ar fi.

Londra, 1875

O văzu pentru prima dată așezată în fața unei pânze de John Everett Millais la expoziția Academiei Regale din 1875. Venise acolo pentru a se întâlni cu negustorul lui de cărți favorit, Benjamin Mayhew, cu care avea să aranjeze achiziționarea unui document rar. Phillip Gardner sperase cândva că propriile lucrări aveau să fie atârnate pe pereții unei galerii londoneze, dar ajunsese să accepte, după repetate refuzuri atât din partea Academiei Regale, cât și din partea Societății Regale a Acuarelelor, că nu avea prea mult talent ca artist. Abilitățile lui tehnice erau inegalabile – iar dacă nu ar fi avut înțelepciunea de a contracta căsătoria pe care o făcuse, poate că ar fi reușit să își câștige decent existența drept copist –, însă îi lipsea viziunea artistică necesară pentru a crea lucrări originale. Respins de lumea artistică, își picta acuarelele mediocre în privat, le atârna pe pereții casei lui de la țară și venea o dată pe an la Academia Regală pentru a-și aminti ce îi lipsea. În fiecare

an lua la rând încăperile, oprindu-se ocazional la pânzele care atrăgeau mulțimea, pentru a vedea dacă reușea să detecteze ce anume le făcea atât de speciale. Nu reușea niciodată.

În mâinile înmănușate strângea o cărțulie plină de sublinieri și însemnări pe margini. Era o femeie înaltă, maiestuoasă, ar fi spus Phillip, cu părul închis la culoare și cu o intensitate a privirii pe care o găsi fascinantă și intimidantă în același timp. Liniile chipului ei erau tăioase și osoase, însă rochia ascundea în mod evident rotunjimile unei femei. Phillip nu avea obiceiul de a se zgâi la femei în public. Deși căsătoria lui fusese una de formă, care lui îi asigura un venit, iar soției sale o casă la țară, putea să aibă parte de descărcare sexuală atunci când avea nevoie cu doar câțiva șilingi și o plimbare pe o anumită stradă de lângă Covent Garden. Prin urmare, nu ar fi putut să spună de ce anume îl fascina această femeie – poate fiindcă stătea la fel de nemișcată precum femeia din tablou sau poate fiindcă părea atât de sincer stăpână pe propria persoană. Sau fiindcă era atât de evident singură.

Ochii ei erau ațintiți asupra pânzei și nu păru să tresară când un alt vizitator al expoziției se băgă între ea și imaginea unui bărbat, care aducea oarecum cu un toreador, cărând o femeie în sus pe o cărare pietroasă. Mâinile femeii erau încolăcite în jurul gâtului bărbatului, iar fața ei, vizibilă peste umărul lui, nu părea să indice, atât cât își dădea seama Phillip, dacă era răpită, salvată sau pur și simplu cărată în sus pe deal după un picnic fiindcă se rănise la gleznă. Phillip probabil își petrecu mai mult timp decât intenționase încercând să deslușească posibilitățile, căci în

clipa în care auzi o voce lângă el își dădu seama că femeia pe care o privise se ridicase din scaun și i se adresa.

– Lui Ruskin nu îi place, spuse ea, continuând să se uite la pictură, dar ridicând cărțulia. El susține că e un defect de studiu faptul că unul din amanți are un corp fără față, iar celălalt o față fără corp.

Phillip fu luat prin surprindere de faptul că o femeie neînsoțită se adresa cu atâta îndrăzneală unui bărbat neînsoțit în public, dar această încălcare a protocolului fu atenuată de alți factori. În primul rând, femeia era, spre marea lui surprindere, americancă. În al doilea rând, era în mod clar o persoană inteligentă – iar o conversație inteligentă cu o femeie era ceva ce îi lipsea acut de când cu dubla tragedie a morții surorii lui și a propriei căsnicii. În al treilea rând, și poate cel mai convingător aspect, avea un parfum îmbătător – nu știa cum să îl descrie, dar mirosul ei îl învălui când se întoarse să o privească și în acel moment știu că trebuia să o aibă.

– Sunt amanți? întrebă el. Nu eram sigur.

– Ei bine, firește că da, răspunse ea râzând. Se numește *Coroana iubirii.* Făcu un pas spre pictură și mijì ochii spre pânză, apoi se întoarse din nou spre el și îl privi în ochi pentru prima dată. Dar înțeleg la ce te referi. Ar putea fi la fel de ușor dușmani. E o graniță subțire.

Phillip Gardner fu prea încântat să își vadă propria ignoranță interpretată greșit drept un ochi critic fin pentru a-și da seama că avea un talent nefiresc de a confunda iubirea și pericolul.

Hounslow, Anglia,
luni, 20 februarie 1995

Peter își petrecu noaptea într-un hotel anonim de lângă aeroportul Heathrow – venise cu mașina de la Hay spre Londra, dar nu avea niciun chef să se chinuie în traficul metropolitan. Avea să își parcheze mașina la aeroport și să ia metroul ca să ajungă în centru. Dormi puțin, și nu doar fiindcă încerca să înțeleagă cum se făcea că cei doi aparent dușmani de moarte, Julia Alderson și Thomas Gardner, păreau să fie în cârdășie. Oare bărbatul de la biserică, acela care citase din *Romeo și Julieta* când descrisese „vechea ură" dintre cele două familii, avusese mai multă dreptate decât se așteptase? Peter simți că începea să detecteze o intrigă.

Cumva Julia și Thomas se întâlnesc și se îndrăgostesc. Sunt despărțiți nu doar de vrajba dintre familiile lor, ci și de sărăcia lui Thomas Gardner. Julia descoperă o carte rară în care un faimos falsificator victorian a mâzgălit ceva pe marginea textului cu scrisul lui William Shakespeare. Aude

că un anticar american locuiește în apropiere. Ea și iubitul ei plănuiesc să îl păcălească pe acest american ca să-l facă să vândă *Pandosto* la un preț enorm unui client ignorant, pentru a putea să repună pe picioare Casa Evenlode și să trăiască fericiți până la adânci bătrânețe, în ciuda disprețului fratelui supraviețuitor. Dar dacă anticarul american detecta falsul? Peter trebuia să afle tot ceea ce putea despre *Pandosto,* dar pentru asta trebuia să se întoarcă la Conacul Evenlode cât de curând posibil, prefăcându-se că nu era nimic în neregulă.

În dimineața aceea, Peter avea să meargă în singurul loc unde ar fi putut obține niște răspunsuri – la British Museum. Când el și Amanda veniseră pentru prima dată în Anglia în luna de miere, Francis Leland aranjase ca Peter să îl cunoască pe Nigel Cook, bibliotecar la British Museum.

– Trebuie să cunoști pe cineva acolo, dacă ai de gând să intermediezi literatură engleză, îi spusese Francis. Au lucruri pe care nu le vei găsi nicăieri altundeva.

I se păruse ciudat să petreacă o după-amiază din luna lor de miere în încăperile prăfuite și birourile aglomerate ale departamentului de cărți – nu la fel de romantice precum călătoria cu vaporașul la Kew Gardens sau cina la Savoy –, dar Peter cedase pasiunii Amandei, când aceasta își făcuse prima vizită la Tate Gallery și Victoria and Albert Museum. Ea se bucură să facă același lucru pentru Peter, lăsându-l să o strângă de mână cu emoție și entuziasm când Nigel Cook îi conduse printr-un labirint de încăperi până în biroul lui.

Nigel îi oferise lui Peter una dintre cele mai exaltante experiențe bibliofile din viața lui – la egalitate cu prima lui întâlnire cu ediția in-quarto a lui *Hamlet.* Îi permisese lui

Peter să atingă un manuscris din biblioteca lui Robert Cotton – o carte de psalmi din secolul al XI-lea ilustrată superb care, conform unei inscripții latine, avea legătură cu Catedrala Winchester și cu episcopul William de Wykeham. Nigel le oferise totodată lui Peter și Amandei un scurt tur al departamentului – sălile de catalogare, zonele rezervate cercetătorilor, un laborator de testare a cernelii și hârtiei și un laborator de conservare foarte asemănător cu cel de la Ridgefield.

– Dacă vă pot ajuta vreodată cu ceva, spuse Nigel când își luă rămas-bun de la ei în galeriile publice, nu ezitați să mă sunați.

Îi dăduse o carte de vizită, iar Peter o băgase în portofel. Șapte ani mai târziu, era tot acolo.

Peter îl sună pe Nigel din camera de hotel la 9.05. Ezită să apese ultima cifră a numărului, simțind teama familiară de contact crescând în el, dar își șterse palma umedă pe plapumă și termină de format numărul. Nigel își aminti imediat cine era și acceptă fără a pune întrebări să îi ofere lui Peter ceea ce ceruse. Desigur, Peter nu îi spusese lui Nigel întregul adevăr. Ar fi fost nedrept să îl oblige pe bibliotecar să păstreze un asemenea secret.

– Am o ediție foarte veche a lui *Pandosto,* spuse Peter, posibil neînregistrată.

Nigel acceptase să îi pună lui Peter la dispoziție exemplarul unic, dar incomplet, din prima ediție și o mașină de colaționare Hinman. Laboratorul, spuse Nigel, avea să accepte cu plăcere să efectueze o analiză a hârtiei și a cernelii. Teoretic, ar fi obținut rezultatele în câteva zile.

– Și, Peter, spuse Nigel, mă bucur să am vești de la tine. Am vorbit cu Francis acum câteva luni și părea să-și facă griji pentru tine. Ești bine?

Peter fu surprins de cât de atent reflectă la această întrebare. Cu siguranță făcuse pași mari și importanți în ultimele câteva zile – inițiind intenționat conversații cu oameni complet străini, cufundându-se din nou în lumea cărților, permițând unei noi pasiuni să îl ademenească afară din bârlogul lui secret. Dar a spune că era bine ar fi însemnat să meargă prea departe. După o pauză lungă, răspunse la întrebare cum putu mai bine.

– Nu știu.

Ezitarea lui Peter înainte de a apela următorul număr fu considerabil mai mare.

Deși detestase întotdeauna să dea telefoane oricui altcuiva în afară de Amanda, cel puțin în privința lui Nigel știuse că avea să fie receptiv la solicitările lui. Nu avea o astfel de siguranță în ceea ce o privea pe Liz Sutcliffe, ba chiar dimpotrivă – trebuia să îi ceară ceva ce ea îi refuzase deja. După zece minute de stat pe pat zgâindu-se la cartea ei de vizită, renunță să își mai pregătească discursul și formă numărul, amintindu-și cum îi zâmbise când mâncaseră *vindaloo*. Fu în același timp surprins și alinat să audă vocea Amandei.

– Îi place de tine. Se va bucura să te audă.

Lui Peter i se păru că îl încuraja să facă ceva mai mult decât să dea acel telefon, dar înainte să apuce să-i răspundă Amandei, Liz ridică receptorul.

– Peter Byerly, ce surpriză! exclamă ea.

Peter se trezi incapabil să vorbească, iar linia telefonică rămase cufundată în tăcere pentru o clipă.

– Nu te-ai răzgândit în privința înțelegerii noastre, sper, îl interpelă Liz.

Peter simți brusc că o conversație telefonică nu era potrivită pentru ceea ce avea el nevoie. Dacă voia să aibă vreo șansă să o convingă pe Liz să îl ajute, trebuia să discute cu ea față în față.

– Vin la Londra azi, reuși să îngaime în cele din urmă, și mă întrebam dacă ai vrea, poate, să iei prânzul. Adică, știi tu, să iei prânzul cu mine.

– Ar fi minunat să luăm prânzul împreună, spuse Liz. Biroul meu e în Bloomsbury, dar am putea să ne întâlnim oriunde dorești.

– Eu voi lucra la British Museum, zise Peter.

– Ce-ar fi să ne întâlnim pe treptele muzeului la ora unu fix?

– Bine, spuse Peter. Ar fi bine. Ne vedem la unu, atunci.

– Super, rosti Liz veselă și închise.

Peter trecu pe la W H Smith pentru ziarul de dimineață, apoi se instală pe un scaun în metroul spre Londra. Abia după ce termină de citit prima pagină din *Times* își dădu seama că Liz Sutcliffe ar fi putut crede că o invitase la o întâlnire.

Ceața de dimineață se risipise, iar soarele de iarnă strălucea peste Russell Square când Peter ieși din metrou. Trase lacom în piept aerul tare și străbătu în pas vioi cele câteva cvartale până la British Museum. Era zece și jumătate când își prezentă legitimația de cititor paznicului de la ușa departamentului de cărți.

– Mă bucur nespus să te văd, spuse Nigel, conducându-l pe Peter într-o sală de lectură de dimensiuni modeste cu o

masă în centru și cărți tapetând pereții. A trecut mult prea mult timp.

– Șapte ani, precizează Peter.

Pentru o clipă îi fu teamă că Nigel ar fi putut să îl întrebe ce se petrecuse în acei șapte ani, dar îngrijorarea se dovedi inutilă. Nigel, ar fi trebuit Peter să își amintească, era un englez pursânge și astfel un singur subiect de conversație ar fi fost adecvat cu un om relativ străin.

– E o vreme remarcabil de frumoasă azi, remarcă el, deși nu mă aștept să dureze prea mult.

– Chiar și așa, putem să ne bucurăm de ea, murmură Peter, știind că adânc în măruntaiele British Museum niciunul din ei nu avea șanse să facă așa ceva.

– Ți-am pregătit prima ediție din *Pandosto* și alte câteva cărți de Robert Greene, spuse Nigel. Mașina de colaționare o vei găsi puțin mai jos pe coridor, în sala din dreapta. I-am cerut unui asistent să scoată la imprimantă edițiile din 1592 și 1595 din *Pandosto* – pe astea le avem doar pe microfilm, dar poți oricum să faci o colaționare dacă ai nevoie. Detest să te las cu mâna goală, dar trebuie neapărat să mă întorc la lucru. Îți trimit materialele de îndată ce sosesc.

Astfel Peter se trezi singur într-o încăpere plină cu cărți, la mare adâncime sub turiștii și elevii care se revărsau în acel moment prin galerii în drumul lor spre Piatra din Rosetta și Marmurile Elgin. Își puse pe masă ghiozdanul în care se afla *Pandosto* și începu să-și plimbe privirea peste rafturi. Cărțile erau în principal lucrări de referință standard – volumele groase și grele ale *Oxford English Dictionary*, rafturi întregi de bibliografii și șiruri lungi cu volumele scurte și pătrățoase ale *Dictionary of National Biography*, cunoscut cercetătorilor sub acronimul DNB.

Peter își spuse că putea cerceta puțin proveniența lui *Pandosto,* dacă tot trebuia să aștepte; poate că DNB-ul avea să îi ofere noi indicii despre mai mulți dintre proprietari. Scoase *cartea* din ghiozdan, dorindu-și în acea clipă să o fi pus înapoi în husa ei înainte de a fi plecat de acasă. Plicul fără acid în care o băgase părea insuficient pentru a proteja o asemenea comoară. Deschizând *Pandosto* pe masă, aranjă ghiozdanul astfel încât oricine ar fi intrat în încăpere să nu poată vedea cartea. Citi din nou lista de proprietari, încercând să construiască o poveste care să stabilească o legătură între fiecare dintre ei.

R. Greene lui Em Ball
Bart. Harbottle
Wm. Shakspere, Stratford
R. Cotton, Augustus B IV
Matthew Harbottle, Teatrul Red Bull
John Bagford
John Warburton
R. Harley, Oxford
B. Mayhew pentru William H. Smith
B.B. / E.H.

Autorul îi dăduse cartea amantei sale, care apoi o vânduse negustorului de cărți Harbottle. Ulterior, Harbottle îi dăruise sau vânduse cartea lui Shakespeare, care fusese inspirat de negustorul de cărți în crearea personajului Autolycus. Shakespeare îi dăduse cartea lui Robert Cotton, eventual în semn de mulțumire că îi permisese să se folosească de biblioteca lui. Apoi Harbottle luase cartea înapoi de la Cotton, prin mijloace cinstite sau

necinstite, și i-o transmisese unei rude, probabil fiul lui. Mai tânărul Harbottle se descotorosise de carte cândva în secolul al XVII-lea, probabil undeva în afara Londrei, evitând astfel marele incendiu din 1666, iar aceasta fusese cumpărată în cele din urmă de John Bagford, care i-o vânduse apoi lui John Warburton.

Peter luă din raft volumele DNB în care apăreau Bagford și Warburton. Bagford, confirmă el, fusese un negustor de cărți care strânsese și o colecție faimoasă de eșantioane de tipar. În biografia lui Warburton se menționa că „după ce consumase o cantitate mare de băutură și încercase să îl îmbrobodească pe Wanley, a vândut în iulie 1720 către Contele de Oxford numeroase manuscrise valoroase în condițiile negociate de Wanley". Humfrey Wanley fusese bibliotecarul lui Robert Harley, primul Conte de Oxford. Colecția adunată de Harley și fiul său fusese donată către British Museum și fusese ulterior inclusă în British Library. Deci, cum scăpase *Pandosto?*

Peter scoase din ghiozdan un reportofon și începu să vorbească. Se obișnuise să folosească reportofonul la Ridgefield. În sălile cu cărți rare era interzisă folosirea stilourilor, iar Peter avea obiceiul de a rupe aproape imediat vârfurile ascuțite ale creioanelor. Reportofonul îi oferise o soluție facilă pentru a lua notițe fără a pune în pericol materialele delicate.

Peter nu găsi nicăieri în DNB numele lui „B. Mayhew" și era pe punctul de a lua din raft volumul referitor la familia Smith când un tânăr intră în încăpere cu un braț de cărți.

– Domnul Byerly? întrebă el.

– Da, răspunse Peter.

– Cred că acestea sunt pentru dumneavoastră, spuse tânărul, punând cărțile pe masă.

Peter lăsă volumele DNB împrăștiate pe masă și se grăbi să examineze vraful de cărți. Majoritatea se aflau în dosare de protecție simple, nici pe departe husele complexe și elegante create la cererea Amandei Devereaux, dar suficient pentru a proteja cărți și alte tipărituri vechi de patru sute de ani. În pofida câtorva rarități ispititoare, Peter căută singura carte care îl interesa – unicul exemplar cunoscut din prima ediție a lui *Pandosto,* din 1588.

Din punctul de vedere al lui Peter, existau două întrebări în ceea ce privea volumul *Pandosto* descoperit la Conacul Evenlode: oare era autentică acea carte tipărită și erau autentice notițele de pe margini? Sarcina lui în dimineața aceea era să înceapă să răspundă la prima întrebare. Exemplarul din *Pandosto* aflat la British Library, pe care îl scoase acum cu grijă din husa împăturită, nu era complet – îi lipsea cel de-al doilea fascicul. Dacă Peter reușea să demonstreze că exemplarul de la Conacul Evenlode era o primă ediție completă și autentică, ar fi fost o descoperire importantă chiar dacă notițele de pe margini s-ar fi dovedit a fi falsuri.

Peter luă cele două exemplare din *Pandosto* din sala de lectură și, străbătând un coridor îngust, le duse într-o încăpere nu cu mult mai mare decât o debara și al cărei spațiu era umplut în întregime de masa greoaie de metal cenușiu a mașinii de colaționare Hinman a muzeului, măsurând un metru optzeci în înălțime și un metru și jumătate în lățime. Mașina de colaționare, un dispozitiv optic de comparare a textelor, fusese inventată de un exeget al lui Shakespeare, Charlton Hinman, la sfârșitul anilor '40, pentru a-l ajuta în

cercetare atunci când compara diverse mostre de text. Cercetătorul punea două exemplare ale unei cărți pe cele două platforme ale dispozitivului, apoi se uita printr-un binoclu și ajusta imaginea astfel încât, cu ajutorul mai multor oglinzi, cele două exemplare să se suprapună perfect. Astfel puteai să-ți dai seama dintr-o privire dacă textele erau identice sau dacă existau variații, căci diferențele păreau să-ți danseze în fața ochilor. Hinman folosise această mașină pentru a compara exemplare din prima ediție in-folio a operelor lui Shakespeare, catalogând cu meticulozitate diversele modificări și corecturi care fuseseră făcute în cursul tipăririi.

Peter deschise cu grijă cele două exemplare din *Pandosto* la paginile de titlu și îl prinse pe fiecare cu blândețe pe platformele mașinii. Apăsă butonul de pornire, iar mașina începu să zbârnâie când se aprinseră luminile sub text, iar ventilatoarele începură să se învârtă. Peter se aplecă peste binoclu și reglă butoanele rotitoare până când cele două pagini ce pluteau în fața lui se suprapuseră treptat într-o singură imagine clară. Se potriveau perfect. În următoarea oră, Peter repetă procedura cu fiecare pagină, desigur cu excepția celor care lipseau din exemplarul aflat la British Library. Totul se potrivea perfect.

De-abia când ajunse la ultima pagină își dădu seama că îl durea spatele de cât stătuse aplecat deasupra binoclului. Lăsând cărțile în mașina de colaționare se întoarse în sala de lectură, unde avu nevoie de o clipă ca ochii să i se adapteze la lumină. Se întinse ca să se dezmorțească și făcuse câteva ture în jurul mesei când observă, lângă ghiozdanul lui, un teanc de fotocopii – paginile scoase la imprimantă

din edițiile ulterioare ale *Pandosto* pe care asistentul lui Nigel le făcuse după exemplarele pe microfilm.

Peter știa acum că toate paginile primei ediții deținute de British Library se potriveau cu exemplarul de la Conacul Evenlode, dar cum rămânea cu fasciculul lipsă? Dacă *Pandosto* de la Conacul Evenlode era un fals, textul ar fi trebuit să fie copiat după vreun exemplar existent – iar singurul exemplar cunoscut din prima ediție era incomplet. Dacă textul din fasciculul lipsă se potrivea cu o ediție ulterioară, atunci exemplarul de la Conacul Evenlode ar fi fost într-adevăr suspect.

Se întoarse la mașina de colaționare și îndepărtă *Pandosto* deținut de British Library, înlocuindu-l cu fotocopia ediției din 1592. De data aceasta compară doar paginile care lipsiseră din prima ediție a bibliotecii. Pe fiecare pagină textul legănat ce indica diferențe la aproape fiecare rând pluti în fața ochilor lui. Același rezultat îl obținu și cu ediția din 1595. Scoțând în cele din urmă *Pandosto* de la Conacul Evenlode din mașina de colaționare, Peter lăsă să-i scape un oftat lung de ușurare. Găsise exact ceea ce sperase să găsească. Acum nu părea să mai existe decât două posibilități. Fie textul exemplarului *Pandosto* de la Conacul Evenlode era o primă ediție autentică, fie fusese reprodus genial după un exemplar complet al primei ediții. Dintre aceste două posibilități, prima era nu doar mai atrăgătoare, ci și mai probabilă.

Peter stinse mașina și luă *Pandosto* de la Conacul Evenlode și fotocopiile. Pe acestea din urmă le băgă în ghiozdan, în caz că avea nevoie să le folosească ulterior. Se așeză la masa din sala de lectură și deschise *Pandosto* la ultima pagină – forzatul din spate plin ochi de notițe. În colțul din dreapta

jos se afla o pată mare de cerneală maro. Scoase o pereche de foarfece din ghiozdan, decupă cu grijă o bucată minusculă din colț și o puse într-un plic. Băgă *cartea* înapoi în plicul de protecție și o puse în ghiozdan.

Peter bătu la ușa deschisă a biroului lui Nigel, pentru a-i atrage atenția bibliotecarului, și îi dădu plicul în care se afla eșantionul.

– Eu sper să fie din secolul al XVI-lea, spuse Peter, dar e posibil să fie un fals din secolul al XIX-lea.

– Vom analiza cerneala și hârtia, spuse Nigel. Nu știu dacă vom reuși să demonstrăm ceva concludent, dar am să te anunț ce aflăm.

Peter își trecu numărul de telefon pe o bucată de hârtie și i-o întinse lui Nigel.

– Dacă există vreo modalitate de a obține rezultatele până la sfârșitul săptămânii, sunt cam presat de timp, zise el.

– Am să mă străduiesc, promise Nigel zâmbind.

Peter și-ar fi dorit o promisiune mai concretă, dar nu voia să pară genul de american insistent, prin urmare, abandonă subiectul.

– Și cum merge colaționarea? întrebă Nigel.

– Destul de bine.

– Eu tocmai voiam să plec la prânz, spuse Nigel, dar dacă ai nevoie de ceva, asistentul meu, James, ar trebui să se întoarcă în câteva minute.

Când auzi de prânz, Peter se panică. Ceasul de pe peretele lui Nigel arăta 1.10.

– Trebuie să plec, zise Peter, ieșind cu spatele din birou. Am și eu o întâlnire. Sună-mă de îndată ce afli ceva.

Peter porni în fugă pe coridor și își luă ghiozdanul. Fără a mai sta să pună la loc pe raft volumele DNB împrăștiate

pe masă, porni spre ușă și urcă scările spre galerie câte două o dată. Când ajunse la ușa de la intrare a muzeului se făcuse 1.15.

Peter dădu buzna pe ușă, cu respirația tăiată după ce urcase în goană scările și traversase galeriile. Vântul de iarnă tăios îl izbi în obraz cu forța unei palme când o pală de vânt se ridică pe treptele late de piatră pentru a-i veni în întâmpinare. O grămadă de elevi pierdeau vremea pe scări. Peter studie mulțimea după Liz, întrebându-se dacă renunțase și plecase. Fu izbit brusc de amintirea vie a unei alte zile, cu ani în urmă, când se întâlnise cu Amanda pe acele trepte. Întârziase și atunci.

– Presupun că Robert Cotton e de vină, spusese Amanda, zâmbind și sărutându-l scurt pe obraz.

Ziua aceea fusese chiar mai rece, iar el simțise sărutul pe față mult timp după ce Amanda îl condusese în jos pe scări.

– Cauți pe cineva? întrebă o voce, readucându-l în prezent. Presupun că dacă ceasul tău e pus după ora americană, atunci ai ajuns cu patru ore și patruzeci și cinci de minute prea devreme, spuse Liz, făcându-i cu ochiul lui Peter când acesta se întoarse spre ea.

– Scuze, spuse el. M-am luat cu studiul.

– Ei bine, zise Liz, luându-l de braț exact așa cum obișnuia să facă Amanda, cel puțin asta e o scuză pe care pot să o înțeleg.

Liz arăta diferit față de cum arătase când o văzuse cu trei zile în urmă, iar Peter avu nevoie de o clipă pentru a-și da seama că părul ei, care fusese un castaniu-deschis cu șuvițe blonde vineri seara, avea acum o culoare elegantă și uniformă de blond ca mierea. Probabil și tăiase din el. Nu era cu mult mai scurt, dar era mult mai puțin electrizat,

capetele îi erau la aceeași lungime pe umeri, și chiar și atunci când i-l bătea vântul, făcând ca șuvițele de păr să-i biciuiască fața, coafura rămânea per ansamblu mai îngrijită decât vineri. Brațul lui Peter era tensionat aproape dureros în locul unde cel al lui Liz se înfășurase peste el. Fiecare mușchi din corp părea să-i strige: „Ea crede că e o întâlnire romantică; nu-i da speranțe deșarte". Și totuși, în pofida acestui lucru, Peter se trezi spunând:

– Îmi place părul tău.

– Mulțumesc, zise Liz. Am ajuns acasă vineri noaptea și m-am gândit: Isuse, tipul ăsta a fost nevoit să stea față în față cu mine toată seara uitându-se la părul ăsta mizerabil, așa că am decis că, ce naiba, hai să fac ceva în privința asta.

Peter avu impresia că era prins într-o luptă între trupul lui, care acum încerca să se îndepărteze ușor de Liz, și gura lui, care tocmai era pe punctul de a-i face un nou compliment. Era adevărat, se simțise destul de bine cu ea vineri seara, dar dacă atunci fusese mânat de curiozitate în privința acuarelei, motivele lui în ziua aceea erau cu mult mai puternice și trebuia ca ea să înțeleagă că acest prânz nu era o ocazie de socializare.

– S-au întâmplat multe de vineri până acum, rosti Peter, reușind în sfârșit să își desprindă brațul de al ei când se treziră prinși într-o mulțime de turiști care traversau Great Russell Street.

– Va trebui să-mi povestești în detaliu, spuse Liz, luând mâna lui Peter în moliciunea mănușii ei de piele întoarsă și trăgându-l dincolo de Museum Street. Știu un mic restaurant italian fabulos imediat după colț.

Peter acceptă resemnat ținutul de mână, spunându-și că era necesar pentru a evita să se piardă de ea în mulțimile ce

avansau în valuri pe trotuar. După încă o clipă cotiră pe Coptic Street, o zonă comparativ mai calmă, dat fiind faptul că librăriile și galeriile de artă de aici prezentau prea puțin interes pentru masele de turiști care se îngrămădeau pe Great Russell Street. Însă Peter nu dădu drumul mâinii lui Liz; ar fi fost nepoliticos, se gândi.

O urmă când ea coti din nou și intrară împreună pe ușa unui mic bistrou italian, dar niciunul din ei nu spuse nimic până nu se așezară la o masă de lângă fereastră.

– Am ceva pentru tine, zise Liz, băgând mâna în poșeta ei voluminoasă și scoțând un plic galben-închis. Acuarela ta. Mulțumesc că mi-ai împrumutat-o.

Peter luă plicul. Cu tot entuziasmul stârnit de *Pandosto*, acuarela i se părea acum mai puțin importantă decât atunci când i-o dăduse, cu trei zile în urmă.

– Cu plăcere, spuse Peter, vârând plicul în ghiozdanul lui.

– Nu vrei să te uiți la ea? întrebă Liz.

– Am încredere în tine, răspunse Peter.

– Nu-i vorba de asta, spuse Liz. Doar că... mi s-a părut că, oarecum, nu știu, parcă simțeai nevoia să te uiți la ea din când în când.

Deși acuarela și ceea ce știa Liz despre ea era motivul pentru care își dorise să se vadă cu Liz în ziua aceea, obsesia lui Peter față de acea imagine pălise considerabil de când descoperise *Pandosto*. Pictura era un artefact fără valoare care îl interesa datorită asemănării întâmplătoare cu Amanda; cartea era, foarte posibil, una dintre marile descoperiri din istoria literaturii engleze.

Chelnerul puse două pahare de vin roșu pe masă, iar Liz îl ridică pe al ei spre Peter. El răspunse la toast, ciocnindu-și paharul de al ei ușor prea în forță, aproape vărsând vinul

pe fața de masă albă. Luă o înghițitură lacomă și puse paharul pe masă.

– Ușurel, băiete, spuse Liz. Deci, ce s-a întâmplat de vineri?

Vocea îi păru ușor nesigură, iar Peter se simți brusc rușinat că încerca doar să obțină informații de la ea, fără să se gândească și la ce ar fi putut ea să creadă în mod justificat în legătură cu faptul că ieșise de două ori la masă cu același bărbat în decurs de trei zile. Simți un val de tandrețe față de ea, o emoție pe care nu o mai simțise față de nimeni de când o pierduse pe Amanda. Era un sentiment în egală măsură înspăimântător și surprinzător.

– Am o problemă, spuse el. Poate două probleme.

– Ascult, zise Liz, încrucișându-și brațele peste piept și lăsându-se pe spate în scaun.

Peter nu era sigur cum să înceapă. Își dorea cu disperare să afle numele și adresa misteriosului cercetător din Cornwall care părea să fie singura persoană din lume care știa ceva despre identitatea lui B.B., iar acum avea o oarecare pârghie de care se putea folosi pentru a încerca să smulgă această informație de la Liz. Pe de altă parte, nu se putea abține să nu își spună, văzându-i postura defensivă de cealaltă parte a mesei, că aerul era greu de emoții nerostite și că, dacă nu le rezolva pe acestea mai întâi, Liz nu avea să-i împărtășească niciodată nimic.

– Mi-e greu să gestionez asta, spuse Peter într-un final, făcând un gest vag cu mâna menit să se refere la ei doi, dar arătând mai degrabă ca o solicitare către chelner să le debaraseze masa.

– Asta?

– Eu și cu tine, vreau să spun.

– Ce-i cu noi? întrebă Liz, părând să-și strângă și mai mult brațele în jurul pieptului.

– Ei bine, cred că e posibil, adică mă gândesc că poate ar fi posibil să... s-ar putea să-mi placă de tine.

– Uau, da' chiar că știi cum să dai gata o fată! exclamă Liz.

– Vezi tu, asta e problema mea. Sunt îngrozitor de nepriceput la asta, explică Peter. În toată viața mea nu am ieșit decât cu o singură femeie și nu... nu cred că am reușit să o uit și nu vreau ca tu să-ți faci o impresie greșită.

– Ce fel de impresie? spuse Liz cu răceală.

– Că îmi place de tine. Vreau să spun că îmi place de tine... știi tu, în felul ăla.

– Ei bine, ești sincer. Când ai spus că nu te pricepi la asta, chiar știai despre ce vorbești.

– Ascultă, zise Peter, simțind cum fruntea i se îmbrobonează de sudoare și cum îi trece pofta de mâncare. Nu prea știu cum să-ți explic asta, dar o parte importantă din mine nu vrea ca tu să crezi că asta e o întâlnire romantică. Însă mai e o parte, despre a cărei existență nici măcar nu mi-am dat seama până nu te-am văzut acolo pe trepte, care vrea ca tu să crezi că e o întâlnire romantică. Poți să înțelegi așa ceva?

– În primul rând, spuse Liz, poți să te relaxezi, fiindcă asta nu e o întâlnire romantică; suntem doar doi prieteni care se întâlnesc să ia prânzul. Și, în al doilea rând, doar asta suntem, Peter, doi prieteni. Știu că tu vii cu mult bagaj emoțional și, aparent, a fi prieten cu cineva nu e unul dintre cele mai mari talente ale tale, dar crede-mă – nu e chiar atât de greu. În plus, pentru a fi prieteni nu ai altceva de făcut decât să crezi că poate ar fi posibil să îți placă de mine. Zâmbi în sfârșit și își desprinse brațele de pe piept, întinzându-se după paharul de vin și ridicându-l din nou

spre Peter. Acum, mai cu grijă de data asta, spuse. Pentru prietenie.

Peter își ciocni ușor paharul de al ei și sorbi lung din vin. Când puse jos paharul, Liz își luă șervetul și îi șterse sudoarea de pe frunte. Intimitatea acestui gest îl înfioră pe Peter, dar înainte să se poată gândi ce să spună, Liz se lăsă din nou pe spate în scaunul ei și continuă:

– Încă mai vrei să afli despre B.B., nu-i așa?

– Dar acum nu mai e din motive egoiste.

– Nu din motive egoiste?

– Ei bine, e din motive care sunt mai puțin egoiste decât motivele inițiale.

– Asta mă liniștește.

– Ascultă, spuse Peter, străduindu-se să îi explice. Am descoperit altceva semnat de B.B., nu o pictură, ci mai degrabă un... document. Se afla într-o casă pe care sunt destul de sigur că misteriosul tău cercetător din Cornwall a vizitat-o, doar că el nu cred că a văzut acest obiect.

Liz se aplecă în față, cu o scânteiere în ochi.

– Ce fel de document?

– Nu pot să-ți spun.

– Credeam că ai încredere în mine, zise Liz.

– Am, o asigură Peter. Doar că trebuie să aflu mai multe despre acest... acest document înainte să pot spune cuiva. Poate o să ți se pară o nebunie, dar există riscul să fie periculos să știi despre el.

Peter se gândi la ochii reci ai Juliei Alderson și la oțelul rece al puștii de vânătoare a lui Thomas Gardner. Dacă *Pandosto* era un fals, își imagina că cei doi ar fi fost dispuși să meargă destul de departe pentru a ține acest lucru secret.

– Pare mai puțin nebunesc decât crezi, spuse Liz. M-a sunat azi-dimineață cercetătorul meu din Cornwall. Eu nu pot să-l sun fiindcă nu are telefon, dar din când în când merge în oraș și mă sună de la un telefon public. Mi-a zis că mi-a trimis manuscrisul în forma lui finală cu poșta de noapte, dar nu l-am auzit niciodată vorbind atât de... ei bine, atât de agitat. Mi-a spus că îi e teamă.

– De ce anume? întrebă Peter, în minte apărându-i imaginea lui Thomas Gardner bântuind prin sălbăticia ținutului Cornwall cu o pușcă de vânătoare petrecută peste umăr.

– N-a vrut să-mi spună. Mi-a zis doar că tot aude zgomote ciudate și că e îngrijorat. I-am spus că e paranoic. Adică oricât ar fi de important manuscrisul despre B.B. pentru el și pentru mine, cea mai mare parte a lumii nici măcar nu o să-l observe vreodată. Și oricât de invidioși vor fi, nimeni din cadrul Societății Acuarelelor Istorice nu are imaginația sau tupeul necesar să facă spionaj academic. Chiar și așa, mă îngrijorează faptul că e atât de speriat.

– Te referi la Graham? spuse Peter.

– De unde știi cum îl cheamă? întrebă Liz.

– După cum spuneam, s-au întâmplat multe de vineri încoace, răspunse Peter, zâmbind peste buza paharului de vin.

– Nu e doar un singur Graham în Cornwall, comentă Liz, zâmbindu-i la rândul ei.

Chiar dacă manuscrisul lui Graham nu era prea important pentru lume în general, reflectă Peter, o carte cu însemnările lui Shakespeare pe margini ar fi o știre demnă de prima pagină. Iar dacă textul cărții pe care voia Liz să o publice ar fi putut cumva pune în pericol acea știre, poate

că cineva s-ar fi simțit îndreptățit să... ei bine, să facă zgomote ciudate.

– Ascultă, zise el, am să-ți propun ceva. Dacă îmi spui cum să îl găsesc pe acest Graham, am să merg să îl caut. Am să îl întreb ceea ce trebuie să îl întreb, dar am să mă străduiesc și să mă asigur că nu îl paște niciun pericol. Și îți promit, de îndată ce mă conving că nu e periculos, am să-ți spun ce am găsit. Vei fi prima care va afla și îți garantez că e o poveste foarte interesantă.

– Vei merge în Cornwall azi?

– Mașina mea e la aeroportul Heathrow – va fi seară când voi ajunge acolo, dar da, voi pleca de îndată ce terminăm prânzul.

– Și dacă crezi că e în pericol îl vei convinge să vină la Londra?

– Desigur, spuse Peter.

– Nu va fi ușor. E un ticălos încăpățânat.

– Spune-mi doar numele de familie și cum să ajung acolo și lasă restul în grija mea, zise Peter, convins că o singură privire asupra lui *Pandosto,* precum și o descriere a temperamentului lui Thomas Gardner ar fi suficiente pentru a convinge pe oricine să se mute într-un loc mai sigur decât zona rurală din Cornwall.

– După prânz, promise Liz, când chelnerul puse două boluri cu paste în fața lor. Am să-ți spun după prânz.

– Serios? se miră Peter, care se așteptase la mai multă rezistență.

– Să ne întoarcem la cealaltă problemă a ta, ce zici, Peter?

– Cealaltă problemă a mea?

– Știi tu, faptul că... oare cum te-ai exprimat, că s-ar putea să îți placă de mine.

– Oh, asta! spuse Peter, răsucind pastele în furculiță și simțind cum îi trece din nou pofta de mâncare.

– E evident că nu ai lăsat încă în urmă relația ta cu Amanda.

Peter dădu din cap.

– Și cum ăsta e un prânz între prieteni, poți să-mi povestești despre ea. Așa că spune-mi ceva despre răposata doamnă Byerly.

Peter o văzu pe Amanda stând în picioare în celălalt capăt al restaurantului, zâmbindu-i. Purta o rochie neagră lungă cu un corset cu paiete. Peter uitase acea rochie. Își spuse că probabil muzica italiană care se auzea în fundal i-o readusese în minte.

„Spune-i despre operă", îi șopti Amanda înainte de a dispărea.

– Nu fusesem niciodată la teatru înainte de a o cunoaște pe Amanda, începu Peter, uitându-se în continuare peste umărul lui Liz la locul unde apăruse Amanda. Când eram în anul trei de facultate, m-a dus la o reprezentație studențească a piesei *Mikado* – știi, adora artiștii victorieni. Și a fost distractiv. Cam pe la jumătatea actului doi mi-am dat seama că mă simțeam cu adevărat bine, ceea ce e neobișnuit pentru mine într-o încăpere plină cu oameni. Așa că am început să mergem la teatru. Mai întâi doar la spectacole studențești la Ridgefield, apoi excursii ocazionale la Raleigh pentru a vedea câte o producție profesionistă în turneu. Îmi amintesc prima noastră piesă de Shakespeare. Eu eram deja îndrăgostit de piese, dar nu văzusem niciodată una pusă în scenă. A fost *Visul unei nopți de vară.* În viața

mea nu am râs cu atâta poftă. Pur și simplu am ajuns să îl admir și mai mult pe Shakespeare pentru faptul că fusese capabil să scrie glume care să mă facă să râd patru sute de ani mai târziu. În fine, plănuiam să facem o vizită la Londra într-o vară, la vreo trei ani după ce ne-am căsătorit, iar Amanda a citit că la Opera Națională se juca *Nunta lui Figaro*. Ei bine, Amanda fusese dintotdeauna o admiratoare a lui Mozart și a lui *Figaro,* dar nu fusese niciodată la operă. Când a aflat că opera ei favorită era pusă în scenă la Londra, a sunat și a cumpărat bilete, apoi s-a dus acasă la mama ei și a împrumutat vechile discuri ale bunicii ei cu opera *Figaro* cu libretul, pe care cred că le-a ascultat în fiecare seară timp de o lună. Voia să învețe tot textul în italiană, mi-a spus, ca să se poată bucura de spectacol așa cum intenționase compozitorul. Așa că ajungem la Londra, iar Amanda de-abia așteaptă să meargă la operă. Și-a cumpărat o rochie lungă superbă, iar pentru mine a închiriat un frac. Suntem exagerat de eleganți, dar Amandei nu îi pasă. Stăm într-o lojă, iar ea e atât de entuziasmată, și se sting luminile, și începe uvertura, iar Amanda mă strânge de mână emoționată. Apoi se deschide cortina și iată-i – Figaro și Suzanna – iar Figaro măsoară camera pentru patul nupțial și cântă. Cinci, zece, douăzeci, treizeci... Ei bine, mâna Amandei devine brusc fără vlagă. Îi arunc o privire și văd o expresie de oroare pe chipul ei. Ea și-a petrecut ultima lună învățând italiană, iar ei cântă opera în engleză. Eu mă străduiesc din răsputeri să nu râd, fiindcă o iubesc atât de mult, dar, în același timp, e ceva complet hilar în acel moment. Apoi încep să urmăresc opera – la care, trebuie să recunosc, am fost mai mult sau mai puțin târât cu forța. Și pot să urmăresc firul poveștii fiindcă e în engleză.

Și începe să mă prindă acțiunea și, în scurt timp, râd la glume și mă distrez de minune. La sfârșit, chiar fără să-mi dau seama, mă trezesc în picioare și aplaudând, și o simt pe Amanda ridicându-se și ea nu foarte încântată și aplaudând din politețe, dar pur și simplu nu mă pot abține. Strig „Bravo" împreună cu toți ceilalți și mă simt grozav așa îmbrăcat în frac – ca și cum m-aș fi născut să fiu un gentleman într-o lojă de operă. Când se încheie ovațiile, mă uit la Amanda și o văd așezată din nou și plângând. Așa că mă așez și eu și o iau de mână și îi spun că îmi pare atât de rău că au stricat opera ei favorită și că eventual am putea merge la Milano cândva și să vedem o producție adevărată. Iar ea se uită la mine și îmi spune – și n-am să uit niciodată asta – îmi spune: „Nu-i deloc vorba despre asta. Doar că sunt atât de fericită că te-ai simțit bine". Ea își petrecuse sute de ore pregătindu-se pentru această seară și, din punctul ei de vedere, Mozart fusese ciopârțit, dar când s-a terminat totul, ea se simțea fericită că soțul ei, care venise doar împins de la spate, se simțise bine cu adevărat. Asta înseamnă iubirea.

Peter își șterse o lacrimă cu dosul palmei, privind obrajii scânteind de umezeală ai Amandei în celălalt capăt al încăperii. Când ea dispăru din nou, își dădu seama că nu mai spusese nimănui acea poveste – nici măcar doctorului Strayer.

– La naiba! zise Liz, aducându-l pe Peter înapoi în prezent. M-ai făcut să plâng. Asta nu ar fi trebuit să se întâmple. Se șterse la ochi cu șervetul. Trebuie să-ți fie greu fără ea, spuse.

– Da, răspunse Peter. Așa e. Îi făcu bine să recunoască acest lucru – în loc de a se preface că totul era în regulă. Se

întinse peste masă și prinse mâna lui Liz. Mulțumesc că m-ai ascultat.

Pastele lui Peter rămaseră nemâncate în bol când făcu semn să li se aducă nota. Liz îi scrise în detaliu instrucțiunile și îi trasă o hartă pentru a-l ajuta să își croiască drum până la casa lui Graham Sykes, la marginea Bodmin Moor.

Când porniră spre Russell Square, Peter își aminti brusc că, în graba lui de a pleca de la British Museum, uitase să caute informații despre William H. Smith.

– Știi ceva despre W.H. Smith? o întrebă el pe Liz.

– Ei bine, nu comercializează genul de cărți pe care le publicăm noi, asta știu sigur, spuse Liz.

Doar după o clipă își dădu Peter seama că ea se referea la lanțul de chioșcuri de presă. Era ciudat că formulase astfel întrebarea, în loc să spună William H. Smith.

– De fapt, mă refeream la o persoană, spuse Peter. William H. Smith. Cred că e posibil să fi fost victorian.

– Monarhul mării.

– Poftim?

– Cred că tatăl lui a pus bazele afacerii de familie – vânzând ziare în gări. Dar fiul a fost cel care a făcut din W H Smith un nume cunoscut în orice casă. A fost membru al parlamentului și a devenit Primul Lord al Amiralității, sub Disraeli, cred. Presupun că era în general privit ca un individ bogat, dar complet lipsit de experiență pe mare și care nu își merita funcția, prin urmare, Gilbert și Sullivan l-au transformat în Sir Joseph Porter în *H.M.S. Pinafore*. Știi tu, „Eu sunt monarhul mării, stăpân peste Flota Reginei", cântă Liz. Am avut o prezentare despre el la Societatea de Teatru Victorian acum câteva luni.

– În câte societăți ești înscrisă? întrebă Peter.

– Mai multe, răspunse Liz râzând.

– Mă întreb dacă e același William H. Smith. Cel pe care îl caut eu a fost probabil interesat de Shakespeare.

– Am să-l întreb pe Lawrence, spuse Liz. Lawrence Smith – el e cel care a ținut prezentarea. Cred că e un fel de strănepot sau ceva de genul acesta.

Stăteau acum la intrarea în stația de metrou din Russell Square, iar Liz îi explică pentru ultima dată cum să ajungă la casa lui Graham Sykes.

– E pasăre de noapte, îi spuse Liz, deci du-te să vorbești cu el când ajungi, indiferent cât ar fi de târziu.

– Așa am să fac, promise Peter.

Fără a conștientiza cum se întâmplase sau cine inițiase gestul, Peter se trezi îmbrățișând-o pe Liz.

– Și sună-mă, îi șopti ea la ureche.

Apoi se întoarse și dispăru după colț, lăsându-l pe Peter să coboare singur treptele bătute de vânt spre metrou.

Londra, 1875

Într-o încăpere mobilată somptuos de deasupra magazinului său, aflat după colțul cu St. Paul's, Benjamin Mayhew era așezat la un birou masiv scriindu-și corespondența. Așteptase o vizită din partea lui Phillip Gardner, cel mai profitabil client al lui, dar ora unu venise și trecuse, iar colecționarul nu își făcuse apariția. Poate că trenul lui întârziase, își spuse Benjamin.

Benjamin lucra în industria cărților de mai bine de douăzeci de ani și își făcuse o clientelă de oameni bogați care îi asigurau un trai foarte confortabil. Își amintea bine prima lui întâlnire cu cel care devenise clientul lui favorit, William Henry Smith – omul de afaceri care ocupa acum funcția de secretar al Trezoreriei sub Benjamin Disraeli. Cartea lui Ireland despre falsurile shakespeariene reușise într-adevăr să îi stârnească interesul lui Smith, iar de-a lungul anilor se dovedise a fi un client fidel. Deși nu putea fi numit un colecționar, Smith era un bărbat inteligent și ambițios cu un nivel de

curiozitate intelectuală care făcuse din cărțile bune o parte esențială a vieții lui. Devenise chiar mai mult decât un client pentru Benjamin; devenise un prieten și un bărbat față de care nutrea un profund respect. Benjamin îi oferise lui Smith mai multe volume pentru cartea acestuia din 1857, *Bacon și Shakespeare*, o dezvoltare a ideilor prezentate în broșura pe care Benjamin o citise cu atâția ani în urmă în trenul spre Oxford. Benjamin avea un exemplar din această carte, pe care i-o oferise autorul, și o ținea pe un raft la loc de onoare în biroul lui. Cei doi bărbați se distraseră bine împreună când, la clubul lui Smith, autorul citise cu voce tare capitolul doi al cărții, intitulat „O scurtă istorie a lui Shakespeare".

> Istoria lui Shakespeare e cu adevărat una negativă.
>
> Din toată viața lui, singurul lucru care se cunoaște cu certitudine e perioada când a murit.
>
> Nu știm când s-a născut, nici când sau unde a fost educat.
>
> Nu știm când sau unde s-a căsătorit, nici când a venit la Londra.
>
> Nu știm când, unde sau în ce ordine au fost scrise sau jucate piesele lui; nici când a plecat din Londra.
>
> A murit la 23 aprilie 1616.

– Atât e tot capitolul? întrebase Benjamin râzând.

– Ei bine, spusese Smith, e tot ce știm sigur, deci nu am nimic altceva de spus.

Gardner îl abordase pentru prima dată pe Benjamin cu câteva luni în urmă din cauza vecinului său cu interese similare.

– Aș dori să încep să colecționez documente istorice, îi spusese acesta lui Benjamin la parterul magazinului său.

– Ce fel de documente? întrebase Benjamin.

– Orice fel care l-ar putea interesa pe domnul Reginald Alderson, răspunsese Gardner.

Astfel, Phillip Gardner devenise cel mai bun tip de client – unul motivat nu de curiozitate intelectuală sau de pasiune pentru literatură, ci de ură. Reginald Alderson era un colecționar pasionat de documente istorice, Philip Gardner era obligat din naștere să îl urască pe Reginald Alderson, prin urmare, Phillip era dispus să folosească banii soției sale pentru a plăti orice preț ca să câștige licitațiile în fața lui Alderson și să meargă oricât de departe pentru a i-o lua înainte în viclenie atunci când era vorba de alte mijloace de achiziție. Toate aceste lucruri i le spusese lui Benjamin la prima lor întâlnire. De atunci, Benjamin fusese principalul furnizor de materiale al lui Phillip Gardner. Acesta își plătea datoriile cu promptitudine și nu avea nimic împotrivă să îi ofere lui Benjamin un bonus substanțial pentru obiectele cumpărate de sub nasul rivalului său.

În după-amiaza aceea, Benjamin avea să facă exact o astfel de achiziție în sălile de licitație ale casei Sotheby – manuscrisul unei strofe aparținându-i scriitorului elisabetan Robert Greene. Benjamin știa, grație informatorului său de la casa Sotheby, că Alderson se înregistrase ca participant la licitație, iar singurul obiect de pe listă care ar fi putut să îl intereseze era poezia lui Greene. Benjamin se așteptase să cineze în centru cu Phillip Gardner, apoi să își facă împreună plimbarea obișnuită până la sala de licitații, unde aveau să îl umilească public pe Reginald Alderson,

BIBLIOTECA METROPOLITANA BUCUREȘTI

așa cum o făcuseră de atâtea ori până atunci. Benjamin se întreba uneori de ce Alderson se încăpățâna să vină personal, în loc să liciteze printr-un agent, căci rezultatele erau întotdeauna aceleași. Pe măsură ce prețul de strigare creștea, Phillip Gardner îi făcea semn din cap lui Benjamin; Benjamin îi făcea semn din cap adjudecătorului; în cele din urmă obiectul era achiziționat de Phillip, iar Reginald Alderson ieșea furios din sală, în hohotele înăbușite ale acelor clienți fideli care știau ce se întâmpla.

De regulă, Gardner îl ducea pe Benjamin la clubul lui după câte o licitație, dar când se făcu ora ca Benjamin să plece spre casa Sotheby, iar clientul lui tot nu sosise, se resemnă cu gândul că azi avea să sărbătorească victoria de unul singur. Nu conta – fragmentul de Greene avea să se vândă la un preț mare, mai ales că Reginald Alderson avea să împingă prețul de strigare în sus, iar un preț mare însemna un comision mare pentru el. Benjamin era perfect mulțumit să fie prieten cu Phillip Gardner, dar ceea ce îi plăcea cel mai mult la el erau banii soției lui.

Ridgefield, 1985

– Cred că a sosit momentul, îi spuse Amanda lui Peter în timp ce stăteau întinși, cu trupurile împletite, pe covorul din Sala Devereaux, așteptând ca pulsul și respirația să le revină la normal după ce făcuseră dragoste.

Trecuseră cinci săptămâni de la Halloween. Cinci nopți de sâmbătă minunate, pline de pasiune – căci Amanda era la fel de organizată în privința vieții ei sexuale ca în orice altceva. Nu că l-ar fi deranjat pe Peter. Nu existau încercări jenante din partea lui de a iniția actul, nici pipăieli stângace pe bancheta din spate a vreunei mașini, întrebându-se cât de departe aveau să meargă. Nu exista decât fiorul de nerăbdare când traversau încăperile întunecate ale bibliotecii până la Sala Devereaux imediat după ora unsprezece în fiecare sâmbătă. După acea prima dată nu mai folosiseră costume, iar ultimele cinci săptămâni însemnaseră o dezvăluire treptată a unuia în fața celuilalt, ducând la acest moment perfect – trupul umed al Amandei lipit de al lui Peter,

brațul ei așezat pe abdomenul lui, sfârcul ei încă întărit zgâriindu-l pe piept când îi șopti:

– Cred că a sosit momentul.

– Poate vrei să mă mai lași câteva minute, spuse Peter.

De obicei Amanda aluneca în somn după ce făceau dragoste, iar Peter o trezea o oră sau două mai târziu cu un sărut, o mângâiere și o șoaptă de dorință.

– Nu la asta mă refeream, zise Amanda, plesnindu-l în joacă peste fund. Se ridică într-un cot și îl fixă cu o privire serioasă. Vreau să spun că a sosit momentul să îmi cunoști familia.

– Eu tot speram că aș putea pur și simplu să-i cunosc la ceremonia de absolvire a liceului, când vor termina copiii noștri, spuse Peter, copleșit de o neliniște cum nu mai simțise niciodată în spațiul protejat al Sălii Devereaux.

– Nu sunt chiar atât de răi, îl asigură Amanda. De fapt sunt destul de drăguți.

– Dar sunt soții Ridgefield. Știi că mie în general mi-e greu să cunosc oameni, chiar și fără să facă parte din familia regală și să fie părinții fetei de care sunt îndrăgostit.

– Spune-o din nou, îi ceru Amanda, sărutându-l ușor pe piept.

– Ce anume, partea cum că fac parte din familia regală?

– Nu, cealaltă parte.

– Despre cum sunt absolut nebun după prețioasa lor fiică, Amanda?

– Da, spuse Amanda, coborând cu săruturile până pe abdomenul lui. Partea aia.

Pe măsură ce buzele ei alunecau pe pielea lui, Peter uită de familia Ridgefield, uită de emoție, de teamă, și nu se mai gândi decât la Amanda – la buzele, și limba, și gura, și carnea ei, și la cât de mult o iubea.

În timp ce traversau campusul spre căminul Amandei, la ora la care se terminaseră și ultimele petreceri de sâmbătă noaptea, dar înainte ca primul student la medicină să se fi trezit ca să învețe pentru un examen final de biochimie, Peter strânse mâna Amandei și spuse ceea ce știa că voia ea să audă și ceea ce, în acel moment de liniște și întuneric când în aer se simțea deja atingerea frigului de iarnă, aproape reuși să creadă și el.

– Mi-ar plăcea foarte mult să-ți cunosc familia.

Luni seara, stând pe bancheta lor obișnuită de la cafenea, Amanda îl invită oficial pe Peter acasă la părinții ei la cina din următoarea sâmbătă.

– Sâmbătă seară? întrebă Peter.

Avea să fie destul de dificil să îi cunoască familia, își spuse el, dar a-i cunoaște într-o seară de sâmbătă, când nu ar fi fost în stare să se gândească la nimic altceva în afară de Amanda încolăcită în jurul lui pe podeaua Sălii Devereaux, ar fi putut să se dovedească de-a dreptul insuportabil.

– Va trebui pur și simplu să mutăm vizita la bibliotecă pe vineri, propuse Amanda, mângâindu-l cu laba piciorului în sus pe gambă. Nu aș vrea să fii... tensionat.

– Crede-mă, nu poți să faci nimic să mă împiedici să fiu tensionat, spuse Peter, grăbindu-se însă să adauge: nu că n-ar trebui să încerci.

– Sunt doar mami și tati, zise Amanda. O să le placă de tine, iar ție o să-ți placă de ei. Nu mușcă, poate cu excepția tatălui meu, puțin.

– Despre ce vom vorbi? spuse Peter. Adică eu provin dintr-o familie care n-a fost în stare nici măcar să țină un magazin universal pe linia de plutire într-un oraș fără concurență, iar ei sunt familia Ridgefield – doar cei mai de succes oameni de afaceri din Sud. Nu avem nimic în comun.

– Ei bine, în primul rând, toți trei mă iubiți. Și mai e ceva despre care poți vorbi cu mama mea. Probabil știi la fel de multe despre mama ei ca oricine altcineva.

– Mama ei? se miră Peter.

– Da, știi tu, Amanda Devereaux.

– Amanda Devereaux a fost mama mamei tale? întrebă Peter. Dar atunci de ce te cheamă Ridgefield?

– Nu puteam lăsa ca numele de Ridgefield să se stingă, explică Amanda. Mama mea a fost ultima descendentă. Tatăl ei a fost Robert Ridgefield și, înainte să moară, i-a cerut să promită că toți copiii ei vor purta numele de Ridgefield. Tatăl meu a fost un Middleton, dar și-a schimbat numele – cred că i-a dat mai multă prestanță.

Peter se întrebă cum ar fi fost să îl cheme Peter Ridgefield, dacă părinții Amandei ar fi insistat ca ea să ducă mai departe numele familiei.

– Câți ani avea mama ta când a murit bunica ta? întrebă Peter.

Cu toată agitația pe care i-o stârnea gândul de a-i cunoaște pe soții Ridgefield, uitase complet că avea să întâlnească o persoană care o cunoscuse pe Amanda Devereaux și încă bine.

– Optsprezece, spuse Amanda. Era la jumătatea primului semestru la Wellesley când au chemat-o acasă. S-a transferat la Ridgefield ca să poată avea grijă de tatăl ei. El a murit trei ani mai târziu. Cred că a mai trăit cât să vadă colecția de cărții a lui buni instalată în noua bibliotecă, apoi a renunțat pur și simplu la viață.

– Deci, probabil și-o amintește pe mama ei destul de bine.

– Așa cred, spuse Amanda. Nu vorbește prea mult despre ea. Mami a fost dintotdeauna genul de persoană care trăiește în prezent. Presupun că dacă-ți pierzi ambii părinți când ești atât de tânără, așa se întâmplă.

– Deci, nu ar trebui s-o întreb despre cealaltă Amanda?

– Ba nu, ar trebui s-o faci. E foarte mândră de ceea ce a realizat buni. Citește întotdeauna revista *Prietenii Bibliotecii Ridgefield* din scoarță în scoarță și din când în când chiar cumpără câte o carte pentru a o adăuga colecției – știi tu, ceva ce găsește Francis și ea consideră că i-ar fi făcut o deosebită plăcere lui buni. Tu doar las-o să vadă cât de mult iubești cărțile lui buni și pun pariu că o poți face să-ți spună câteva povești.

– Și să o las să vadă și cât de mult te iubesc pe tine? întrebă Peter.

– De parcă ai putea să ascunzi asta, spuse Amanda, petrecându-și degetele în jurul mâinii lui.

A doua zi Peter intră în Sala Devereaux și dădu peste Francis Leland și Hank Christiansen aplecați asupra unei singure foi de hârtie.

– Ce e atât de fascinant? întrebă Peter.

– E o poezie scrisă de mână de Emily Dickinson, răspunse Francis.

– Nepublicată, spuse Hank.

– O avem de ceva vreme, zise Peter, uitându-se peste umărul lui Hank la hârtia familiară. Am folosit-o când scriam un eseu pentru cursul de poezie din secolul al XIX-lea.

– Știi de unde provine? întrebă Francis.

– Nu, spuse Peter.

– Am cumpărat-o acum câțiva ani cu puțin ajutor din partea lui Sarah Ridgefield, explică Francis. A fost vândută de Mark Hofmann.

– Tipul care a descoperit *Jurământul unui bărbat liber?* întrebă Peter.

– Chiar el, confirmă Hank. Doar că de când cu atentatele astea cu bombă din Salt Lake City se zvonește în branșă că s-ar putea ca nu tot ceea ce a vândut să fie ceea ce a pretins el a fi.

– Crezi că e posibil ca poezia să fie un fals? spuse Peter.

– Pare puțin probabil, zise Francis.

– Hârtia se confirmă, spuse Hank. Cerneala e din secolul al XIX-lea din câte îmi dau eu seama, iar caligrafia, cu siguranță, se potrivește cu cea a lui Dickinson.

– Dacă ăsta e un fals, spuse Francis, atunci Hofmann e unul dintre cei mai geniali falsificatori ai tuturor timpurilor.

Cornwall, sud-vestul Angliei,
luni, 20 februarie 1995

La o oră după ce Peter se urcă la volan, se întunecă aproape complet – norii tot mai deși scurtând și mai mult ziua de iarnă. De regulă, Peter nu mergea cu mașina pe autostrăzi; simțea că îi scăpau prea multe și rareori se grăbea să ajungă undeva, dar seara aceea era o excepție. Drumul până în Cornwall avea să dureze circa patru ore și jumătate, apoi avea să fie nevoit să urmeze instrucțiunile complicate ale lui Liz ca să ajungă acasă la Graham Sykes străbătând pe întuneric drumurile de țară din Cornwall.

Zburând cu o sută zece kilometri pe oră, Peter aruncă o scurtă privire în stânga lui și o văzu pe Amanda stând liniștită în scaunul pasagerului, cu harta întinsă în brațe. Îi plăcuse la nebunie să navigheze când exploraseră zonele rurale ale Angliei. Peter își aminti de prima dată când își făcuse curaj să închirieze o mașină. Lira era ieftină, iar ei

veniseră în Anglia într-o excursie special ca să cumpere cărți.

Merseseră doar pe șosele cu două benzi, oprindu-se în fiecare orășel și mergând la vânătoare prin librăriile locale. Vizitaseră târguri de carte provinciale organizate în primării în fiecare duminică după-amiază. Petrecuseră zile întregi în orașe de cărți precum Oxford și Cambridge și Bath, dar Peter se bucurase în mod deosebit de zilele petrecute în orășelele mai mici, unde singurul vânzător de cărți primea cu brațele deschise tânărul cuplu american, adesea închizându-și magazinul pentru o oră sau două pentru a-i invita la prânz. Simțindu-se întotdeauna în largul lui când o avea pe Amanda lângă el, Peter chiar savura conversațiile cu acești oameni relativ străini.

Atunci fusese prima oară în Hay-on-Wye. Amanda alesese ceea ce numea „ruta pitorească" și traversaseră râul Wye pe un vechi pod cu taxă, unde un bărbat ieșise dintr-o gheretă ca să ia monedele și să ridice barierele, permițându-le să treacă. Întreaga călătorie fusese animată de un sentiment de aventură care îi făcuse o plăcere deosebită Amandei.

– Îmi place să nu știu ce ne va aduce ziua de mâine, spusese ea.

O zi începu în Bath și se sfârși pe plajă în Southampton la apus. În Salisbury și Winchester se treziră la slujba de seară în catedralele locale după închiderea librăriilor și anticariatelor. Într-o altă zi terminară de explorat magazinele de cărți din York mai devreme decât anticipaseră și făcuseră o lungă plimbare cu mașina traversând terenurile mlăștinoase, încheind ziua cu o cină la un mic local unde se

vindea pește și cartofi prăjiți, cu priveliște spre golf, din Whitby.

Peter zâmbi amintindu-și și se întoarse să o întrebe pe Amanda ce îi plăcuse cel mai mult în acea excursie, care acum i se părea atât de inocentă. Dar Amanda dispăruse, iar harta rutieră zăcea singură pe scaunul pasagerului.

Drumurile se îngustară tot mai mult pe măsură ce Peter se apropie de Bodmin Moor, până se trezi zgâlțâindu-se pe un drumeag puternic înclinat și adânc brăzdat, străjuit de copaci noduroși. Spera că urmase corect instrucțiunile lui Liz, fiindcă nu-și făcea mari speranțe că ar fi putut să străbată înapoi acel drumeag, pe întuneric, cu Vauxhallul acela cu motor prea mic. Se întrebă dacă ar fi putut s-o facă la lumina zilei. La poalele dealului, drumeagul se termina în fața unei porți ce dădea spre o mică pajiște pe care farurile mașinii lui Peter iluminară câteva oi. Dincolo de această pajiște văzu luminile unei căsuțe de piatră – casa lui Graham Sykes, spera el. Peter își înghiți un nod de panică. Nu-și putea imagina că cineva care locuia într-un loc atât de izolat va fi prea primitor cu eventualii vizitatori nocturni – mai ales dacă era îngrijorat în ceea ce privea propria siguranță.

Peter își luă ghiozdanul din mașină, sări peste un pârleaz și se îndreptă spre căsuță. Norii de pe cer ascundeau luna și, în întunericul aproape deplin, își croi încet drum peste câmp, simțind cum iarba umedă îi uda pantalonii.

Când ajunse la ușa căsuței, pantofii îi erau plini de noroi. După ce prima lui bătaie timidă în ușă rămase fără răspuns, bătu din nou mai cu forță.

– Șterge-o! se auzi o voce din interior. Nu poți veni cu gânduri bune la ora asta din noapte.

– Domnule Sykes, spuse Peter, încercând să egaleze volumul vocii de dinăuntru, numele meu este Peter Byerly. Sunt prieten cu Liz Sutcliffe. Ea m-a trimis aici fiindcă își face griji pentru dumneavoastră.

– Vezi să nu, replică vocea.

– E adevărat, domnule. Am venit cu mașina de la Londra. Mi-ar prinde bine o ceașcă de ceai fierbinte, spuse Peter, sperând că instinctul britanic de a nu le refuza o ceașcă de ceai vizitatorilor avea să îl înduplece, poate, pe bătrân.

– N-au ceai la Londra? întrebă vocea. Șterge-o.

– Mai e ceva, zise Peter, pentru care cel mai presant era că începuse să plouă și nu îl încânta gândul de a-și petrece noaptea în mașină, ud până la piele. Am o carte cu mine. Ceva ce i-a aparținut cândva lui B.B. Speram că veți putea să mă ajutați să îmi dau seama dacă e sau nu un fals.

În casă se lăsă tăcerea, preț de o clipă îndelungată, în vreme ce Peter continuă să fie biciuit de ploaie. În cele din urmă vocea răsună din nou, tonul posac fiind înlocuit acum de ceva ce aducea a curiozitate.

– Ce știi tu despre B.B.? întrebă.

– Nu prea multe, sincer să fiu, zise Peter. După câteva momente adăugă: Am găsit o acuarelă pictată de el, dar cred că Liz v-a spus despre asta. Acest al doilea obiect ar putea fi ceva cu mult mai valoros. Doar dacă nu ajunge ploaia să mi se infiltreze și în ghiozdan, desigur.

După câteva momente se auzi sunet de zăvoare descuindu-se și, în cele din urmă, ușile grele de lemn se deschiseră.

În prag, scăldat în lumina galbenă a unei lămpi, stătea un bărbat care părea perfect capabil să se apere singur. La peste un metru optzeci înălțime și cu umerii lați, Graham Sykes avea brațe groase ce făceau să plesnească cusăturile cămășii de lucru din flanel. Partea de sus a corpului îi era ușor adusă înainte, ca o pasăre de pradă. O mână ținea strâns un vătrai de fier. Ochii adânciți în orbite se încruntau fioros spre Peter dintr-o mare de păr alb care îi acoperea capul și fața și se întindea peste arcade într-o singură linie neîntreruptă. Corpul lui masiv bloca în întregime cadrul ușii în timp ce îl studie pe Peter, care stătea în prag cu apa șiroind de pe el și ținându-și ghiozdanul sub palton în încercarea de a proteja conținutul de ploaie.

În cele din urmă, Graham mârâi:

– Ei bine, nu sta acolo în ploaie, atunci. Mă duc să pun ceainicul pe foc.

Se dădu la o parte, iar Peter trecu pragul ușii, care dădea direct spre o cameră de zi mică. Un foc stătea să se stingă în vatră, dar încăperea era caldă și luminoasă. Gazda lui fără voie închise ușa de la intrare și dispăru pe o altă ușă, lăsându-l pe Peter ud leoarcă pe podeaua de piatră. Își scoase paltonul și îl atârnă alături de alte câteva pe peretele de lângă ușă, verifică să vadă dacă ghiozdanul se udase, apoi se apropie de foc, încălzindu-și mâinile deasupra tăciunilor incandescenți.

Graham Sykes se întoarse din bucătărie cu două căni de ceai – el nu era adeptul ceștilor înzorzonate de porțelan. Deși de obicei își bea ceaiul simplu, Peter acceptă fără să crâcnească ceaiul dres cu lapte și zahăr din belșug și bău cu poftă, în vreme ce Sykes făcu același lucru.

– Stai jos, spuse Sykes, arătând spre un fotoliu desfundat de lângă fereastră.

Peter se așeză și simți cum se cufundă în el. Așezat pe canapea, Sykes se aplecă înspăimântător deasupra lui.

– Acum, ce ai să-mi spui? întrebă Sykes.

Peter începu încet, fixându-și mai degrabă privirea asupra cănii decât asupra chipului intimidant al gazdei. Îi povesti cum descoperise acuarela unei femei care semăna cu răposata lui soție, deși știa că Liz îi explicase deja acest lucru. Îi spuse cum fusese alungat de pe domeniul Casei Evenlode și cum fusese călăuzit de Julia Alderson pentru a descoperi o comoară ascunsă de documente la Conacul Evenlode. În cele din urmă, își luă ghiozdanul și scoase volumul *Pandosto,* așezându-l pe măsuța de cafea.

Sykes își puse o pereche de ochelari pentru citit pe care îi scoase din buzunarul cămășii și deschise cartea. Fața îi rămase impasibilă preț de câteva minute, timp în care studie volumul, dând încet paginile și întorcându-se adesea la lista de deținători de pe forzațul din față.

Peter se panică văzând prețiosul lui *Pandosto* în mâinile acestui bărbat aspru și potențial violent. Încercă să se calmeze cu gândul că Sykes era cercetător, dar simți o sudoare rece apărându-i pe ceafă.

– Aceeași bibliotecă în care am găsit cartea asta, explică Peter, pe un ton cât mai calm posibil, conținea și mai multe cărți despre falsuri shakespeariene.

– Deci, ai unele îndoieli, spuse Sykes, punându-și ochelarii înapoi în buzunar, dar continuând să țină cartea în mâinile lui masive.

– Da, zise Peter. Am reușit să dau de urma celor mai mulți dintre cei trecuți în lista de deținători, dar tot ce știu despre B.B. e că a pictat acuarele și că dumneavoastră ați scris o carte despre el.

– Și vrei să știi dacă B.B. a fost un falsificator.

– Mi-ar plăcea foarte mult să aud că nu a fost, spuse Peter, încă sperând că putea să dovedească autenticitatea volumului *Pandosto*. Dacă e un fals, e unul genial realizat.

– Ar fi ciudat pentru un falsificator să își semneze opera, nu-i așa? întrebă Sykes.

– Ciudat, dar nu cu totul nemaipomenit, răspunse Peter. Mai ales dacă a folosit un pseudonim.

Peter reflectase la acest aspect. Se imaginase într-un viitor în care descoperise că B.B. era un falsificator, că falsificase toate documentele de la Conacul Evenlode. Dacă așa ar fi stat lucrurile, de ce ar fi semnat această carte când nu semnase nimic altceva, în afară de propriile lui acuarele? Semnătura de pe *Pandosto* putea să îi permită să mai nutrească o oarecare speranță că notițele de pe marginea textului erau autentice.

– Și spune-mi, zise Sykes, cui îi revine meritul?

– Poftim? spuse Peter, simțind sudoarea șiroindu-i pe spate.

– Cui îi revine meritul? Cine e cel care dă de știre? Dacă volumul ăsta e autentic, zise Sykes, bătând cu un deget în *Pandosto*, cine e cel care va sta în fața lumii la televizor și va spune: „Eu sunt omul care a rezolvat cel mai mare mister literar din toate timpurile"? Tu sau eu?

Deși Peter nu menționase nimic despre Shakespeare sau despre dezbaterea dintre oxfordieni și stratfordieni, era

evident că Sykes înțelegea pe deplin importanța *cărții*. Iar Peter fu nevoit să admită că își imaginase exact scenariul descris de Sykes. Peter Byerly ridicat în slăvi de toți stratfordienii din lume ca fiind marele lor salvator. Peter Byerly – anticarul cu cea mai importantă contribuție adusă literaturii engleze de la Robert Cotton încoace. Un gând oribil îi fulgeră prin minte când se uită la silueta ca de șoim a lui Graham Sykes, ținând *Pandosto* în gheare. Oamenii omorâseră și pentru mai puțin de atât.

– A fost descoperirea mea, spuse Peter simplu.

Cuvintele lui plutiră amenințător în aer preț de câteva secunde înainte ca Sykes să răspundă:

– Fără mine, nu vei ști niciodată ce ai aici cu adevărat.

– Aș putea pur și simplu să aștept să apară cartea, zise Peter.

– Nu o să mai apară acum. Am s-o sun pe Liz mâine-dimineață și am să-i spun că trebuie s-o rescriu complet în lumina noilor dovezi.

– Ascultă, spuse Peter, nu ești singura persoană la al cărei ajutor apelez. Am cerut unor experți legiști să verifice hârtia și cerneala – e o muncă în echipă. Dar eu sunt conducătorul echipei.

– Vom vedea, mormăi Sykes, întinzând volumul *Pandosto* spre Peter, care îl smulse din mâinile bătrânului cu un sentiment de ușurare.

Poate că Sykes se dovedea dificil, poate chiar o pistă moartă, dar cel puțin Peter avea în continuare *cartea*.

– Poate că un somn bun ne va asigura o minte mai limpede la micul dejun, spuse Sykes.

– Nu sunt sigur că pot să urc cu mașina înapoi pe aleea ta, pe întuneric și ploaie, zise Peter, pentru care gândul de a petrece noaptea în casa unui om în care nu avea încredere era doar o idee mai tentant decât a o petrece în mașina lui într-un șanț din Cornwall.

– Va trebui să înnoptezi în hambar, spuse Sykes morocănos. Îți aduc o pătură.

Zece minute mai târziu Peter era culcat în fân, sub o pătură subțire, ținând strâns la piept ghiozdanul. Prin acoperișul de deasupra lui picura apă, căci afară ploua în continuare, iar pătura nu reușea să-l apere de frigul care i se strecura în oase. Presupunea că bătrânul îl trimisese în hambar pentru a-i înfrânge spiritul. Îl înfuria gândul că toate dovezile de care avea nevoie pentru a desluși misterul lui B.B. erau probabil într-un sertar de birou la nici treizeci de metri de unde se afla el – și totuși, nu îi stătea în putere să descopere acele secrete.

Spre dimineață, Peter dormi adânc cam o oră, dar era treaz când auzi ușa căsuței lui Sykes trântindu-se cu zgomot. Rămase nemișcat preț de câteva minute, agățându-se de geantă cu gândul că poate Sykes venea în acel moment spre hambar, ținând în mână vătraiul sau chiar ceva mai rău. Când nu mai auzi niciun alt sunet, își aminti brusc promisiunea lui Sykes de a o suna pe Liz Sutcliffe. Liz îi spusese că bărbatul nu avea telefon, că trebuia să meargă în cel mai apropiat sat pentru a suna. Iar dacă Sykes mergea pe jos în sat, eventualele secrete pe care le ținea în casă erau acum complet nepăzite.

Ridgefield, 1985

– E un atac de panică, spuse Francis Leland.

– E tulburare de anxietate socială, zise Hank Christiansen.

– Nu credeți că e normal să am emoții în legătură cu momentul când îi voi cunoaște pe părinții iubitei mele? întrebă Peter.

Cei trei bărbați stăteau în biroul lui Francis bând cafea și răsfoind cataloage de cărți în timp ce discutau.

– Da, dar, Peter, spuse Hank, tu nu ai emoții doar când e vorba să cunoști fete și pe părinții lor, așa ca oamenii normali. Tu ai emoții când e vorba să cunoști pe oricine. Te-am văzut traversând careul ca să eviți să treci pe lângă un străin pe trotuar.

– De unde știi că fac asta? se miră Peter, care credea că se descurca destul de bine să își ascundă anxietatea.

Aproape se simțea violat că Hank înțelegea atât de bine ce simțea.

– Fiindcă și eu fac exact același lucru, explică Hank, punând o mână pe umărul lui Peter.

– Imposibil, spuse Peter. Am văzut cum îi întâmpini pe străini în laboratorul de conservare; la naiba, îmi amintesc cum te-ai purtat cu mine când ne-am întâlnit prima dată! Nu ești nicidecum anxios.

– Da, zise Hank, în laboratorul de conservare. M-ai văzut vreodată discutând cu un străin altundeva? M-ai văzut vreodată ieșind la un restaurant sau un bar?

De fapt, Peter nu îl văzuse niciodată pe Hank nicăieri în afară de bibliotecă.

– Deci, ai...

Peter nu își găsi cuvintele pentru a termina propoziția. Pur și simplu nu putea să priceapă că era posibil ca și alți oameni să reacționeze în fața lumii cu aceeași teamă ca el. Crezuse dintotdeauna că era un aspect unic, chiar dacă neplăcut, al personalității lui.

– Am o tulburare de anxietate socială, spuse Hank. Și mai am și un doctor bun și niște medicamente excelente, așa că, atunci când chiar vreau să merg la un restaurant sau la teatru sau la o întâlnire romantică, pot s-o fac.

– Ar trebui să mergi la doctorul Strayer, Peter, zise Francis.

– Se pare că tulburarea ta nu e la fel de gravă ca a mea, spuse Hank. Parcă ziceai că atunci când mergi undeva cu Amanda te simți bine.

– Ea e medicamentul lui natural, interveni Francis zâmbind, apoi el și Hank izbucniră în râs.

Două zile mai târziu Peter ieși de la prima lui întâlnire cu doctorul Strayer cu o rețetă pentru medicamente antianxietate și o perspectivă cu totul nouă asupra lumii.

Anxietatea irațională nu era o trăsătură unică a lui Peter Byerly. Această revelație îi stârni entuziasmul și îl înspăimântă în același timp. Ceea ce el considerase a fi personalitatea lui era brusc o tulburare care putea fi tratată. Teama că propria identitate avea să se piardă cumva când lua medicamentele nu se dovedi însă suficient de puternică pentru a-l împiedica să înghită prima dintre acele mici pastile albe cu o oră înainte ca Amanda să vină după el ca să meargă acasă la părinții ei sâmbăta aceea.

Medicamentul nu îl scuti de emoții în timp ce Amanda conduse mașina pe aleea lungă și întortocheată ce ducea la porticul mărginit de coloane albe al casei familiei Ridgefield, o chintesență a stilului arhitectural sudic, însă îl scuti de a-i fi rău. Pe treptele largi de la intrare stăteau Sarah Ridgefield și soțul ei, fostul Charles Middleton. Sarah semăna izbitor de mult cu mama ei, Amanda Devereaux. Trăsăturile ei combinau frumusețea feminină cu forța masculină și, deși soțul ei era suficient de înalt și masiv să fi putut juca fotbal american în facultate – Peter descoperi ulterior că fusese fundaș în echipa Universității Ridgefield –, era evident că Sarah deținea controlul. Când Amanda și Peter coborâră din mașină, domnul Ridgefield își îmbrățișă fiica, dar mama Amandei fu cea care îi întinse mâna lui Peter și spuse vioaie:

– Peter Byerly, ne întâlnim în sfârșit!

Strânsoarea mâinii îi era fermă, iar Peter îi răspunse cu aceeași forță și susținu privirea ochilor ei verzi. Fu uluit să constate că se simțea perfect în largul lui când își strânseră mâinile. Niciun medicament nu putea face așa ceva, își spuse. Era ceva în ochii lui Sarah Ridgefield ce Peter nu mai văzuse până atunci decât în ochii fiicei ei.

– Semănați atât de mult cu mama dumneavoastră! spuse Peter. Sunt un mare admirator.

– Înțeleg că ești și un admirator al fiicei mele, zise Sarah, eliberând mâna lui Peter și luându-i o scamă de pe umăr.

– Mai mult decât admirator.

– Mamă, deja îl sperii pe Peter? interveni Amanda, întorcându-se pentru a o îmbrățișa pe Sarah.

– Chiar dimpotrivă, spuse Sarah. Cum Peter e un admirator înflăcărat al Amandei Ridgefield și al Amandei Devereaux, speram că va găsi ceva de admirat și la generația de mijloc.

– Sunt sigur că așa va fi, zise Peter, când Sarah îi făcu cu ochiul peste umărul fiicei ei.

Iar Peter avu o sclipire de moment, când Sarah îi acordă încrederea ei, simțind în ea mama pe care nu o avusese niciodată. Îl năpădi un sentiment de afecțiune față de Sarah cum nu simțise niciodată față de propria mamă. Era oare posibil, se întrebă el, urcând scările și intrând în casă, ca aceasta să fi fost familia din care îi fusese destinat să facă parte de la bun început? Și era oare această senzație de căldură interioară, acest sentiment de a fi protejat și de a proteja în același timp, ceea ce simțeau cei care aveau o mamă adevărată?

Cina fu minunată. Peter aproape că se așteptase să vadă servitori în livrea și tăvi de argint, dar mâncară pui prăjit de pe farfurii de plastic pe veranda din spate cu vedere spre o grădină în pantă și un mic helești având în spate un pâlc de copaci care încă mai purtau o umbră de culoare autumnală pe ramuri.

– N-o să mai putem mânca afară o vreme, spuse Charles, iar nouă ne place foarte mult aerul curat.

Peter își petrecu seara dornic să afle de la Sarah povești despre mama ei, iar aceasta nu mai prididi vorbind despre Amanda Devereaux. La un moment dat, Amanda o luă de mână și o întrebă:

– Mie de ce nu mi-ai spus niciodată niciuna dintre poveștile astea?

– Nu știu. Poate pentru că nu m-ai întrebat niciodată. Îi povesti lui Peter cum, în copilărie, mama ei o dusese la Sotheby în New York, care scosese la licitație un exemplar din ediția First Folio a operelor lui Shakespeare. Eram atât de emoționată, spuse Sarah. Credeam că, dacă mișc un singur mușchi, adjudecătorul va crede că licitez, deci probabil am stat așa nemișcată vreo două ore. Mama credea că îmi oferea o experiență minunată, iar eu am sfârșit prin a avea febră musculară toată săptămâna din cauză că stătusem atât de tensionată.

– Și a cumpărat cartea? întrebă Amanda.

– A cumpărat-o, zise Peter. Chiar am citit *Regele Lear* din ea acum câteva zile.

– Chiar așa? se miră Sarah încântată. Ce minunat!

Săptămâna următoare Peter și Amanda stăteau întinși pe podeaua Sălii Devereaux după sesiunea lor obișnuită de amor de sâmbătă noaptea. Pentru prima dată i se păruse altfel lui Peter – obișnuită. Nu că nu s-ar fi simțit bine, dar actul nu îl făcuse să se simtă legat de Amanda ca înainte. Ea păruse pasivă și dornică să termine odată. Acum stătea întinsă pe spate, cu degetele împletite vag cu ale lui, cu privirea ațintită în tavan.

– E ceva în neregulă? întrebă Peter în cele din urmă.

– Îmi cer scuze, spuse Amanda.

– Nu-ți cere scuze, doar spune-mi care e problema.

– E stupid.

Peter se ridică într-un cot ca s-o privească pe Amanda în față.

– Sunt sigur că nu e stupid, spuse el.

– Cred că sunt geloasă, zise Amanda.

– Geloasă?

– Mi-am petrecut toată viața încercând să găsesc o modalitate de a fi apropiată de mama mea, explică Amanda. Adică ea era o doamnă elegantă din înalta societate, care participa mereu la baluri caritabile în Atlanta și New York, iar eu mă străduiam atât de tare să fiu pur și simplu normală. Ea nu mă înțelegea, eu nu o înțelegeam. Amanda tăcu o clipă, iar Peter o privi întrebător. Apoi, continuă ea, desprinzându-și brațul, tu intri în pas ușor în viața ei și deveniți prieteni la cataramă în cinci minute.

– Credeam că îți dorești să ne înțelegem bine, spuse Peter.

– Da, îmi doream asta, răspunse Amanda. Dar presupun că nu voiam să îți fie atât de ușor, când mie mi-a fost atât de greu.

– Greu? rosti Peter aspru, ridicându-se în capul oaselor și îndepărtându-se de Amanda. A avea o relație cu mama ta e greu? Cred că știi că eu n-am schimbat mai mult de trei fraze cu mama mea în ultimul an, nu? Nu că ar fi fost suficient de trează ca să înțeleagă ceva din ce-i spun.

Simți un val neașteptat de furie față de această fetiță bogată și răsfățată plângându-se că îi fusese greu să se înțeleagă

cu mami – iar mami era încântătoarea Sarah Ridgefield, nu o beţivă jalnică.

– Ştiu, Peter, zise Amanda, punându-şi o mână pe spatele lui.

Peter se întoarse din nou să o privească şi, la fel de repede cum apăruse, furia se topi şi dispăru.

– Îmi pare rău, spuse el îmbrăţişând-o. Şi îmi pare rău că ţi-a fost greu cu mama ta.

– Peter, nu trebuie să-ţi pară ţie rău pentru nesiguranţa mea. O să-mi treacă. Şi chiar te iubesc... Doamne cât de mult te iubesc! O lacrimă i se furişă pe obraz când îi prinse mâna din nou, de data aceasta strângându-i-o cu toată forţa. Dar uneori va trebui pur şi simplu să mă laşi să sufăr.

Peter o cuprinse în braţe, iar ea plânse pe umărul lui mult timp – lui i se păruse că ore întregi –, apoi făcură dragoste din nou şi fu minunat. Oarecum diferit, căci Peter văzu acum că Amanda, la fel ca el, nu era perfectă. Nu fusese conştient cât de mult o idealizase, şi chiar dacă a face dragoste cu o femeie ideală era fantastic, a face dragoste cu o femeie adevărată era şi mai bine.

În următoarele câteva luni, Peter făcu tot ceea ce-i stătu în putinţă să le apropie pe Sarah Ridgefield şi pe fiica ei. Îi oferi Amandei prezentări detaliate despre comorile colecţiei Devereaux, o învăţă despre cărţi rare şi o incluse în numeroasele conversaţii pe care le purtă cu Sarah despre Amanda Devereaux. De asemenea, Peter se împrieteni cu tatăl Amandei. Deşi aveau prea puţine în comun – Charlie era bancher şi jucător de golf – între cei doi se creă o relaţie amicală bazată în principal pe consumul de bere

de import și pe discuții despre diverse sporturi. Peter nu fusese interesat de niciun sport până atunci, dar descoperi că îi plăcea baschetul.

Peter își petrecu cea mai mare parte a vacanței de Crăciun în casa Ridgefield – inventase o poveste cum că părinții săi plecaseră să o viziteze pe sora bolnavă a mamei lui, pentru a explica de ce nu se dusese acasă de sărbători. Dormea într-o cameră de oaspeți departe de camera Amandei, dar nu atât de departe încât să o împiedice să se strecoare în patul lui de mai multe ori.

În dimineața de Crăciun, Sarah le servi ouă Benedict și se așezară să ia micul dejun lângă bradul de trei metri la a cărui decorare participase și Peter.

– Sunt sigură că îți lipsește să petreci Crăciunul cu familia ta, îi spuse Sarah lui Peter, iar el nu știu ce să îi răspundă.

Cum ar fi putut să spună că nu, nu îi lipsea familia, că la el acasă Crăciunul – având rareori brad, prea puține cadouri și nici urmă de dragoste – era cea mai deprimantă zi din an? Cum ar fi putut să le explice că, din punctul lui de vedere, se afla *în acel moment* alături de familia lui? Și astfel, într-un final, rosti singurul lucru care îi trecu prin minte.

– Da, normal că îmi lipsesc. Am să-i sun mai târziu să văd cum au petrecut Crăciunul.

– Mai ia niște șuncă, îl îndemnă Charlie, iar Peter, chinuit de vinovăție, își puse încă o porție pe farfurie.

În dimineața de Anul Nou, Amanda se cuibări în pat lângă Peter și îl întrebă când avea să îi cunoască pe părinții lui. Peter încercă să și-o imagineze pe Amanda Ridgefield așezându-se să ia cina în bucătăria minusculă a mizerabilei case cu șindrilă în care copilărise el. Desigur, știa că ea

s-ar fi descurcat cu aplomb – problema era că aveau să fie și părinții lui de față.

La începutul lui februarie, Peter intră în Sala Devereaux și îi găsi pe Francis Leland și Hank Christensen aplecați deasupra unui ziar.

– Ai aflat? întrebă Hank. L-au arestat pe Mark Hofmann.

– Tipul care a descoperit *Jurământul unui bărbat liber?* întrebă Peter.

– L-a falsificat mai degrabă, spuse Francis.

– A fost arestat pentru crimă și fraudă, zise Hank.

– Se pare că multe dintre documentele pe care le-a vândut erau falsuri, spuse Francis. Tipul a fost un falsificator genial. Dar se pare că unii dintre clienții lui au devenit suspicioși în legătură cu o descoperire importantă pe care pretindea că o pregătea, prin urmare, le-a trimis niște bombe artizanale.

Peter fu năucit. Pentru el, descoperirea *Jurământului* de către Hofmann fusese o dovadă că mai existau Sfinte Graaluri ce doar așteptau să fie găsite. Dacă se dovedea un fals, acest lucru amenința visul lui Peter de a descoperi într-o bună zi propriul graal.

– Pun pariu că nu te-ai gândit niciodată că lumea cărților ar putea fi atât de periculoasă, spuse Hank cu un zâmbet sardonic.

– Ei bine, zise Francis, falsificarea documentelor înseamnă a spune minciuni. Și oricât ai fi de talentat la minciuni, dacă spui prea multe, poți să ajungi să-ți sapi o groapă atât de adâncă, încât singura cale de a mai ieși din ea pare a fi crima.

În seara aceea, Peter și Amanda cinară în casa soților Ridgefield. Impresionat de ceea ce spusese Francis și, după

ce își făcuse de lucru cu șervetul pe sub masă pe tot parcursul cinei, Peter își puse mâna pe brațul lui Sarah și spuse:

– Trebuie să vă mărturisesc ceva; nu am fost complet sincer în legătură cu părinții mei.

Și astfel dădu totul la iveală – bețiile și nepăsarea, și minciunile pe care le inventase pentru a putea fi cu Charlie, Sarah și Amanda de Crăciun.

– Fiindcă, sincer, spuse Peter, simțind lacrimi în ochi, voi sunteți familia mea.

Iar soții Ridgefield făcură exact ceea ce ar fi trebuit să facă doi părinți adevărați. Sarah îl îmbrățișă și îi spuse că totul avea să fie bine și că putea să discute cu ea despre orice, oricând, iar Charlie îl lovi peste spate și-i zise:

– Hai să mergem să ne uităm la un meci al echipei Duke!

În lunile care se scurseră după arestarea lui Mark Hofmann pentru crimă în Salt Lake City, începură să iasă la iveală detalii privind activitățile lui de falsificator. Orice document vândut de Hofmann deveni suspect, inclusiv unele care schimbaseră istoria timpurie a bisericii mormone. În pofida imposturii îndrăznețe și a crimelor oribile, Peter nu se putea abține să nu admire talentul lui Hofmann. Reușise să îi păcălească pe toți, chiar și pe cei mai experimentați experți în documente din țară.

În cazul *Jurământului* asigurase proveniența documentului introducând o pagină cu un imn imprimat pe ea în Librăria Argosy din New York. Scrisese titlul *Jurământul unui bărbat liber* pe imn, apoi se întorsese să îl cumpere. Astfel obținuse o chitanță de la un anticar respectat.

Apoi se apucase de confecționat falsul *Jurământ* pe o bucată de hârtie din secolul al XVII-lea pe care o furase dintr-o carte rară. Scrisese textul, imitând un caracter de literă tipografică din perioada respectivă, apoi turnase respectivele litere într-o placă de zinc pe care o folosise ca să tipărească *Jurământul*. Folosise o rețetă din secolul al XVII-lea pentru a-și face amestecul de cerneală și îi adăugase carbon pe care îl captase într-un coș de sticlă în timp ce arsese o bucată de hârtie din aceeași perioadă. Obținuse astfel o cerneală care avea să treacă toate verificările, inclusiv datarea cu carbon.

Era o realizare remarcabilă, fu nevoit Peter să recunoască, și reușise să păcălească multă lume. *Jurământul* fu în cele din urmă demascat ca fals grație unei tehnici noi prin care se măsura migrația ionilor în cerneală de-a lungul timpului, iar Hofmann fusese foarte aproape de a scăpa neprins cu cel mai impresionant fals al tuturor timpurilor. Peter se întrebă dacă exista cineva în istoria cărților rare care să fi reușit ceea ce Hofmann fusese atât de aproape să reușească – dacă existau falsuri pe rafturile din Sala Devereaux care să fie atât de perfecte, încât să nu fie detectate niciodată.

Peter și Amanda stăteau întinși, cu trupurile îngemănate, pe podeaua Sălii Devereaux, în cea mai liniștită noapte de sâmbătă din an. Ceremonia de absolvire avusese loc cu o duminică în urmă, iar școala de vară nu avea să înceapă decât peste încă o săptămână.

– Am un cadou de absolvire pentru tine, spuse Amanda.

– Sunt doar în anul trei, răspunse Peter. Eu nu am absolvit.

– Ei bine, e un cadou și vine imediat după ceremonia de absolvire, deci cum altfel aș putea să-i spun?

– Ce e? întrebă Peter.

– Se află în buzunarul blugilor mei, spuse Amanda.

– Dar blugii tăi sunt tocmai în celălalt capăt al camerei.

– Și cine e de vină?

– Bine, bine, spuse Peter.

Se târî până în celălalt capăt al încăperii unde îi scosese Amandei pantalonii de îndată ce trecuseră pragul. Examenele finale și festivitățile de absolvire îi împiedicaseră să mai ajungă în Sala Devereaux timp de două săptămâni, și fuseseră mai mult decât ușor nerăbdători.

– Nu e nimic aici în afară de cheile tale de la mașină, spuse Peter.

– Alea sunt cheile tale de la mașină.

– Eu nu am mașină, cum ar putea fi cheile mele?

– Ba ai mașină, zise Amanda. E cadoul tău de ne-absolvire.

– Mi-ai cumpărat o mașină?!

Peter își petrecuse primii trei ani din viața de student umblând pe jos prin Ridgefield. În rarele ocazii când se dusese totuși acasă avusese de ales între a ruga pe cineva să îl ducă sau a-și suna părinții și a spera că unul din ei chiar avea să apară fără a fi beat.

– Ei bine, nu e ca și cum ți-aș fi luat un Porsche sau ceva de genul acesta. E un Volvo break vechi de șase ani, dar m-am gândit că o să-ți fie util ca să cari cărți dintr-un loc în altul. Spuneai că vrei să îți petreci vara făcând ture pe la anticariate – ei bine, acum poți.

Peter traversă încăperea, ținând într-o mână pantalonii Amandei și în cealaltă cheile de la mașină. Goliciunea ei aproape îi distrase atenția de la întrebarea pe care ardea de

nerăbdare să i-o pună încă de când aflase că era fiica familiei Ridgefield. Își repetase la nesfârșit că răspunsul nu conta, că dragostea lui față de Amanda nu avea absolut nicio legătură cu mărimea contului ei din bancă, dar chiar și așa, era curios. Mai mult decât curios.

– Deci, ai ceva de genul a miliarde de dolari?

– Nu tocmai, răspunse Amanda, primindu-l înapoi în brațele ei. Am un fond fiduciar pe care îl voi putea accesa când o să împlinesc douăzeci și unu de ani și am o sumă fixă ca bani de buzunar. E o sumă consistentă pentru un student, mai ales ținând cont că nu mănânc prea des în oraș, nici nu îmi cumpăr tot felul de prostii – dar chiar și așa am fost nevoită să pun bani deoparte aproape tot anul ca să îți cumpăr mașina.

– Ești cea mai scumpă, spuse el, sărutând-o pe umăr. Eu nu ți-am luat nimic.

– Eventual poți să mă scoți la o plimbare cu mașina cândva, propuse Amanda, coborându-și mâna peste pieptul lui.

Mâna ei alunecă treptat tot mai jos, iar Peter știu ce încerca să facă, dar încă nu era cu totul dispus să abandoneze subiectul și să facă dragoste.

– Acest fond fiduciar, spuse el, înseamnă că vei fi... nu știu, bogată?

– De ce, ai de gând să mă părăsești dacă nu am decât cinci milioane?

– Nu, atâta că știu că provii dintr-o familie bogată și... bâigui Peter, nemaigăsindu-și cuvintele să continue.

– Peter, serios, zise Amanda, ridicându-se în capul oaselor și încrucișându-și brațele peste piept. Ești singurul tip pe

care nu l-am bănuit niciodată că ar fi interesat de mine pentru bani, iar acum vrei să știi cât sunt de bogată?

– Nu-i vorba nicidecum despre asta. Nici măcar nu mă interesează banii – adică nu tocmai.

– „Nu tocmai"?

– Atâta că planul ăsta al meu privind cariera – să devin anticar, să vând cărți vechi – nu e tocmai unul care să îmi permită să mă îmbogățesc rapid. Și vreau să fiu în stare să te întrețin, tu ești obișnuită cu anumite lucruri și, ei bine, nu vreau să ai impresia că trăiești în sărăcie lucie.

– Vei fi și tu acolo? întrebă Amanda, îndulcindu-se.

– Întotdeauna, șopti Peter.

– Atunci nu va fi niciodată sărăcie lucie. Ești singurul lucru cu care sunt obișnuită și la care nu aș putea renunța. Și se aplecă spre el și îl sărută lung, lipindu-și sânii de pieptul lui. În plus, am să lucrez și eu – cel puțin până vom fi pregătiți să avem copii.

Peter se înfioră. Niciodată nu discutaseră atât de deschis despre căsătorie și despre întemeierea unei familii. Peter presupunea că Amanda voia să se căsătorească, dar el încă mai strângea bani pentru un inel, prin urmare, nu îi ceruse oficial mâna. Cât despre copii, știa că ei îi plăceau, iar pe el îl încânta gândul că ar fi poate în stare să reușească acolo unde părinții lui dăduseră greș. Limba Amandei atingându-l pe sfârc îl readuse în prezent.

– Acum, șopti ea, lăsându-și limba să alunece în jos pe pieptul lui, hai să vorbim despre lucrurile fără de care nu pot trăi.

Londra, 1875

Primele dăți când Phillip Gardner se întâlnise cu tânăra care nu își spunea decât Isabel nu făcuseră decât să se plimbe prin Hyde Park și Kensington Gardens. Ea îi povestise cum venise în Europa pentru un mare tur al continentului, însoțită de fosta ei guvernantă, domnișoara Prickett. Isabel fusese atât de captivată de Londra și de vibranta ei viață artistică și teatrală, încât renunțase la turul plănuit și insistase ca ea și domnișoara Prickett să își ia un apartament în Chelsea. Domnișoara Prickett susținuse că Parisul, Florența, Roma, Viena și Berlinul aveau și ele bogății artistice, dar Isabel rămăsese neînduplecată – Londra era orașul potrivit pentru ea. Făcuse deja cunoștință cu familia Rossetti, care locuia la câteva cvartale distanță pe Cheyne Walk, și, grație prieteniei cu ei, începuse să se învârtă printre pictorii, poeții și actorii contemporani.

– Știai că, spuse Isabel, în timp ce se plimbau pe malurile lacului Serpentine, acum câteva zile m-am dus acasă la

domnul Leighton, i-am bătut la ușă și am fost primită în studioul lui doar în virtutea faptului de a fi o americancă interesată de artă?

– Remarcabil! exclamă Phillip, care constatase că răspunsurile foarte scurte la poveștile complicate ale lui Isabel erau suficiente pentru a o încuraja să continue cu alte anecdote și îl ajutau să evite în conversație subiectul propriei istorii și al dorinței lui tot mai intense de a o avea.

În ceea ce privea istoria lui, nu era nicidecum dornic să i-o împărtășească, mai ales că includea, printre altele, faptul că era căsătorit; cât despre cel de-al doilea subiect, spera ca ea să ajungă în timp să îi răspundă cu o dorință similară. Phillip vizitase și el studioul lui Leighton din Kensington pentru a-l ruga pe marele pictor și membru al Academiei Regale să îi faciliteze includerea în renumita asociație. Leighton se arătase amabil, dar nu fusese impresionat de portofoliul lui Phillip.

– Și săptămâna trecută am văzut-o pe Ellen Terry în rolul Portiei din *Negustătorul din Veneția*. I-am trimis un bilet în timpul pauzei, iar ea m-a invitat în culise după spectacol. Am discutat timp de douăzeci de minute despre Shakespeare și Shylock și Henry Irving. Douăzeci de minute, în timp ce mințile luminate din Londra o așteptau! Îți poți imagina? Și nici măcar nu știa cine sunt.

– Și cine ești? întrebă Phillip, întotdeauna atent să detecteze orice indiciu privind adevărata identitate a lui Isabel.

Era ciudat de tăcută în ceea ce privea orice parte a vieții ei înainte de a fi sosit pe țărmurile Angliei. Ori de câte ori Phillip o întreba despre familia ei, ea schimba subiectul la poezie sau sculptură sau îi arăta o priveliște ce era cu mult

mai comună decât o făcea ea să pară. Provenea, fără îndoială, dintr-o familie bogată, reflectă Phillip, altfel nu ar fi putut să pornească într-un mare tur al Europei; și, fără îndoială, se bucurase de educație, altfel nu ar fi putut vorbi despre artă și literatură așa cum o făcea.

– Sunt o tânără lady care s-a cam săturat de plimbare, mulțumesc, domnule, spuse Isabel. Pornim înapoi spre Chelsea?

Phillip făcu semn unei birje de îndată ce ieșiră din parc și în scurt timp se îndreptau hurducăind spre locuința lui Isabel din Wellington Square. În aer liber, în Hyde Park, Phillip nu fusese la fel de copleșit de parfumul ei ca aici, în birjă. Când vizitiul coti spre King Road, Isabel fu aruncată peste el pentru o clipă și avu impresia că avea să leșine de la parfumul combinat cu senzația trupului ei moale apăsat peste al lui.

În liniștea din Wellington Square, Phillip îi ceru vizitiului să-l aștepte până o conducea pe Isabel la ușă. Nu îi plăcu felul cum bărbatul îi făcu semn cu ochiul când auzi acest lucru.

– Domnișoara Prickett nu e de acord ca eu să mă plimb prin parc singură, spuse Isabel, când se opriră pe treptele elegantei case albe dintr-un șir identic, cu balustrade de fier forjat.

– Dar nu ai fost singură, ripostă Phillip.

– Cu asta ar fi și mai puțin de acord, îndrăznesc să spun. Isabel arătă din cap cu un gest pieziș spre o fereastră de deasupra, ale cărei draperii erau deschise milimetric. Fără îndoială, ne privește și în acest moment.

– Poate că relația noastră e oarecum neconvențională, dar, cu siguranță, e complet inocentă, zise Phillip, dorindu-și să fie exact contrariul.

Isabel se aplecă în față ca pentru a se uita în grădina împrejmuită din mijlocul scuarului. Ținându-și capul paralel cu al lui Phillip, dar cu privirea ațintită în depărtare, șopti:

– Domnișoara Prickett își ia o zi liberă joia viitoare pentru a-și vizita un văr de-al doilea din Brixton. Eu nu am să mă simt bine, așa că am să rămân acasă. Poate vei dori să vii să-mi faci o vizită.

Înainte ca Phillip să apuce să răspundă, Isabel se răsucise pe călcâie și se afla deja în vârful scărilor, deschizând ușa grea și dispărând în casă. Sensul cuvintelor ei nu ar fi putut fi mai clar, iar reacția pe care o provocară fu atât de instantanee și de puternică, încât se întoarse clătinându-se la birjă și ceru să fie dus imediat la Covent Garden, unde putea găsi alinare.

Cornwall, sud-vestul Angliei,
marți, 21 februarie 1995

Peter traversă terenul îmbibat de apă până la căsuța lui Graham Sykes, unde fu surprins să găsească ușa de la intrare descuiată, în special după cât de reticent se arătase Sykes să-i permită să intre cu o seară în urmă. Focul se stinsese, iar în sufragerie era aproape la fel de rece ca în hambar. Peter se opri și ascultă pentru o clipă, dar nu auzi nimic.

– Domnule Sykes, strigă el încet, apoi repetă numele mai tare, dar nu primi niciun răspuns.

Sykes fie dormea adânc, fie plecase. În stânga șemineului se afla ușa prin care dispăruse bătrânul pentru a face ceai cu o seară înainte. În loc de ușă era atârnată o țesătură albăstrie pătată cu vopsea. O dădu la o parte și se trezi în ceea ce nu putea fi decât camera de lucru a lui Sykes.

Un perete era plin cu rafturi de cărți din lemn de pin neșlefuit, pe altul atârnau acuarele și gravuri victoriene – în cea mai mare parte peisaje, dar, ocazional, și câte un

portret sau o scenă religioasă. Pe peretele opus față de ușă se afla o masă lată de fermă, aparent folosită ca birou, cu o imprimantă de calculator într-o parte. Peste tot era plin de hârtii. Teancuri de hârtii pe podea, hârtii pe masă, hârtii revărsându-se de pe rafturi de cărți, hârtii pe pervazul ferestrei. Pentru o clipă Peter își spuse că Sykes era un cercetător mult mai puțin organizat decât își imaginase el. Dar când observă că fiecare pictură și gravură de pe perete stătea strâmb în cui, începu să suspecteze că ceva era în neregulă.

I se puse un nod în stomac și începu să transpire, în ciuda frigului din încăpere. Mai multe cărți fuseseră scoase de pe rafturi și zăceau cu fața în jos pe podea, cu cotoarele rupte. Un fișet de lângă masă avea toate sertarele deschise, iar dosarele și conținutul lor erau împrăștiate prin toată încăperea. O lampă era răsturnată pe masă, cu becul făcut țăndări. Camera de lucru a lui Graham Sykes fusese răvășită și, judecând după ceaiul care încă mai picura de pe marginea mesei, acest lucru se întâmplase de curând. Acum nu mai avea speranțe să găsească dovezi legate de studiile lui Sykes despre B.B. Chiar dacă făptașul ar fi lăsat acele hârtii în urma lui, i-ar fi luat ore întregi să caute prin toată acea dezordine din camera de lucru. Peter își trecu o mânecă peste sprânceana asudată, apoi văzu ceva ce îi îngropă și mai mult speranțele. În mijlocul mesei, lângă imprimantă, se afla un pătrat curat, încadrat de un strat de praf acumulat în timp. Cineva furase calculatorul.

Peter era convins că autorul acestei grozăvii venise după Sykes în căutarea aceleiași informații pe care o voia și el. Nu avea să găsească aici hârtii despre B.B., nici răspunsul

la întrebarea dacă fusese sau nu un falsificator, fiindcă Thomas Gardner, sau Julia Alderson, sau cineva a cărui identitate Peter nu o descoperise încă luase acele hârtii. Și ce motiv ar fi avut să acopere urmele lui B.B. dacă volumul *Pandosto* era autentic?

Pe peretele opus rafturilor se afla un alt cadru de ușă acoperit cu o draperie – Peter presupuse că dădea spre bucătărie. Deși își pierduse complet pofta de mâncare, își spuse că un pahar de apă ar fi putut să îl calmeze, în special dacă lua și o pastilă împotriva anxietății. Dădu draperia la o parte și păși într-o bucătărie minusculă, unde nu erau decât o sobă și o chiuvetă. O singură fereastră dintr-un zid gros de piatră abia dacă lăsa să intre suficient din lumina dimineții cât să îi permită lui Peter să vadă, întins pe podea, cadavrul lui Graham Sykes.

La început nu înțelese ce vedea. Nu se putea gândi decât la cât de inconfortabil îi era probabil lui Sykes să doarmă pe podeaua de piatră, cu un braț îndoit la spate. Însă când ochii i se adaptară la lumină, sinistrul adevăr îl izbi. Pielea lui Sykes era cenușie, ochii îi erau deschiși și nemișcați și o baltă întunecată de sânge se întindea pe podea. O dungă roșie dreaptă tăia de-a curmezișul gâtul lui Sykes.

Iar în chiuvetă, spre care Peter se întoarse pentru a vomita, se afla un cuțit pentru friptură cu mâner de os, mânjit de sânge.

Peter horcăi violent, dar în gură nu i se ridică decât gustul acru al bilei. Își scoase portofelul din buzunar și smulse un plic mic în care ținea întotdeauna mai multe pastile. Îi era teamă că situația de față era prea gravă pentru a fi tratată cu medicamente, dar își îndesă oricum două tablete în

gură, fără a se mai obosi să bea apă, ci mestecându-le pur și simplu. Când se dădu înapoi, pășind în camera de lucru, piciorul îi alunecă pe podea și, coborând privirea, văzu că acum purta sânge prin toată casa.

Clătinându-se traversă camera de lucru și sufrageria, fără a se mai obosi să închidă ușa căsuței în urma lui, și ieși în aerul rece și umed al dimineții. Se opri o clipă, inspirând adânc într-o încercare de a-și limpezi mintea. Imediat ce se simți puțin mai sigur pe picioare, porni în fugă peste câmp, alunecând pe iarba udă. Își scoase cheile din buzunar, încercând cu stângăcie să le bage în încuietoarea de la portieră. Pornise motorul și dădea cu spatele, încercând să orienteze botul mașinii spre panta amenințătoare a drumeagului pe care coborâse cu o seară înainte, când își dădu seama că își uitase ghiozdanul în camera de lucru a lui Sykes.

Peter rămase preț de câteva minute în mașină cu motorul la ralanti, dorindu-și cu disperare ca medicamentele să își facă efectul, oprind motorul doar când se simți o idee mai puțin irațional, deși cu nimic mai puțin îngrețoșat. Indiferent de consecințe, știa că trebuia să se întoarcă după *Pandosto*. Ucigașul, fără îndoială, plecase deja, iar poliția era prea puțin probabil să apară mai devreme de câteva ore. Cine știe, ar fi putut trece zile întregi până când ar fi descoperit cineva cadavrul. Casa era oricum plină de amprentele lui Peter, urmele pașilor lui erau deja în grădină și pe câmp, urmele cauciucurilor de la mașina lui erau deja pe drumeag. Chiar dacă s-ar fi întors în casă, nu le-ar fi oferit criminaliștilor nimic ce nu aveau deja. Peter coborî cu greu din mașină și se târî încet înapoi spre casă. Ghiozdanul era

exact acolo unde îl lăsase, pe podeaua camerei de lucru. În clipa în care îl luă, observă ceva ce nu mai văzuse până atunci – cartea de vizită pe care i-o dăduse lui John Alderson, cu același colț rupt, dar acum stropită cu sângele lui Graham Sykes. Aici se găsea, cu siguranță, dovada faptului că Julia Alderson fusese implicată în crimă.

Prima încercare a lui Peter de a urca drumeagul înclinat și noroios se sfârși cu mașina Vauxhall alunecând înapoi de unde pornise, dar a doua oară tură motorul și reuși să ajungă în vârf, cu roțile învârtindu-se furios și scuipând noroi până reușiră în sfârșit să prindă. Străbătuse deja jumătate din distanța până la Exeter când îi trecu brusc prin minte că ucigașul nu găsise ceea ce căutase. Poate că Thomas și Julia reușiseră să îl reducă la tăcere pe Graham Sykes și poate că îi furaseră calculatorul, dar mai exista un exemplar al manuscrisului. Sykes i-l trimisese prin poștă lui Liz Sutcliffe, iar Peter își dădu seama că femeia era acum în pericol de a avea aceeași soartă ca Sykes. La următorul punct de service opri cu roțile scrâșnind lângă un telefon public și sări din mașină pentru a o suna pe Liz.

Robotul telefonic de la Bloomsbury Art Publishers îl informă că biroul era deschis între orele nouă și șaisprezece în zilele lucrătoare. Ceasul lui Peter indica 10.15. Formă din nou numărul și îi răspunse același mesaj. Telefonul de acasă al lui Liz Sutcliffe nu avea robot – nu făcu decât să sune la nesfârșit. Era oare posibil ca Thomas și Julia să fi ajuns deja la Londra? Peter crezuse că zgomotul pe care îl auzise în dimineața aceea fusese făcut de ucigașii care fugeau de la locul faptei, dar dacă Sykes fusese ucis în timpul nopții, iar Thomas și Julia plecaseră direct la Londra ca să

caute manuscrisul despre B.B.? Dacă totul era în regulă la Londra, de ce nu răspundea nimeni la telefonul din biroul lui Liz? Ar fi trebuit să sune la poliție? Dacă o făcea, ar fi fost nevoit să explice că Liz era în pericol fără a se trăda ca suspect principal în uciderea lui Sykes. Copleșit de panică, Peter trânti receptorul în furcă și se întoarse în fugă la mașină. Două minute mai târziu gonea pe autostradă cu o sută treizeci de kilometri pe oră.

Analizase în minte, din nou și din nou, evenimentele din noaptea precedentă și din dimineața aceea, și de fiecare dată ajunsese la aceeași concluzie – el era responsabil pentru moartea lui Graham Sykes. Crima fusese, fără îndoială, o încercare de a ascunde ceva ce știa Sykes despre B.B., ceva care ar fi stârnit suficiente semne de întrebare în privința autenticității volumului *Pandosto,* încât Julia Alderson și Thomas Gardner să nu o mai poată vinde la un preț de câteva milioane prin intermediul naivului anticar din America pe care reușiseră până în acel moment să îl păcălească, convingându-l că descoperise Sfântul Graal al literaturii engleze.

Îi acordaseră lui Peter doar o săptămână pentru a evalua volumul *Pandosto*, știind că nu era timp suficient pentru a-i detecta defectele – căci era, fără îndoială, un fals. Ce alt motiv ar fi avut să-l omoare pe Sykes? Presupuneau că Peter avea să verifice hârtia și cerneala, dar știau că B.B. fusese un falsificator desăvârșit și că realizarea lui ar fi trecut acele teste simple. Dar erau două lucruri pe care Julia și Thomas nu le luaseră în calcul. Nu se așteptaseră ca Peter să descopere cărțile care demonstrau legătura dintre B.B. și falsificatorul John Payne Collier și nu se așteptaseră ca el să

afle despre cartea despre B.B. pe care Graham Sykes voia să o publice și care, fără îndoială, îl demasca drept falsificator. Probabil știuseră despre Sykes și cartea la care lucra acesta deoarece bătrânul venise să facă cercetări la Conacul Evenlode. Peter bănuia că Julia Alderson și amantul ei intraseră în panică în acel moment, știind că trebuiau să vândă volumul *Pandosto* înainte ca Sykes să apuce să-și publice cartea. Prezența unui anticar american în Kingham le oferise oportunitatea perfectă. Julia îi sugerase fratelui ei să vândă o parte din conținutul vechii biblioteci a familiei, ceea ce îi dăduse ocazia de a pune volumul *Pandosto* în mâinile lui Peter. Fără îndoială, ea și Thomas îl urmăriseră în permanență de atunci, iar când el venise în Cornwall și îl găsise pe Graham Sykes, nu le mai rămăsese decât o singură soluție pentru a se asigura că bătrânul nu le dejuca planurile – să-l omoare pe Sykes și să-i fure manuscrisul.

Brusc înțelese cu o claritate înspăimântătoare ce căuta cartea lui de vizită în camera de lucru a lui Sykes. Nu fusese scăpată acolo din întâmplare. Pe lângă că lăsase probe pentru criminaliști la locul faptei, Peter fusese victima unei tentative intenționate de a i se înscena uciderea lui Graham Sykes.

Dacă Peter nu ar fi venit la Cornwall, Graham Sykes ar fi fost probabil încă în viață, sforăind zgomotos în patul lui; Peter ar fi trebuit să îl apere, nu să îl pună în pericol. Când se gândi la gâtul lui Liz Sutcliffe sfâșiat de lama unui cuțit de bucătărie, panica i se transformă în furie. Fu surprins să descopere cât de posesiv se simțea în ceea ce o privea pe Liz și cât de furios îl făcea gândul că cineva ar fi putut s-o rănească. Dar îi plăcea acea furie; îi alunga greața și amețeala, făcându-l să poată lupta cu frica.

În timp ce gonea spre Londra, arunca frecvent câte o privire spre scaunul pasagerului, sperând că poate Amanda avea să apară și să îi spună ce să facă, dar acum ea părea mai departe ca niciodată. Dacă ar fi fost acolo, reflectă el, l-ar fi liniștit, l-ar fi convins că totul avea să fie bine, că poliția avea să-l găsească pe adevăratul ucigaș. În absența ei însă, în mintea lui Peter nu se derula decât un film de Hitchcock – bărbatul nevinovat e condamnat, ușa de fier se trântește, eșafodul este pregătit. Drept e că bărbatul era întotdeauna salvat în ultima clipă, dar acest lucru se întâmpla în filme. Chiar dacă nu mai exista eșafod acum, nu însemna că oameni nevinovați nu își petreceau restul vieții în închisoare.

Când aruncă o privire în stânga pentru a zecea oară, fu surprins să vadă că Liz Sutcliffe stătea pe scaunul pasagerului, răsucind spaghete pe o furculiță.

– Depășirea vitezei legale nu e probabil o idee prea bună pentru un om care e căutat pentru crimă, spuse Liz tachinându-l.

– M-am gândit la asta, răspunse Peter. Dar am considerat că e mai important să ajung la tine.

– Crezi că nu pot să am grijă de mine însămi?

– Cred doar că nu te aștepți la o vizită din partea unui ucigaș.

– Nu mă așteptam nici să te întâlnesc pe tine, și m-am descurcat destul de bine.

– De ce nu ai răspuns la telefon? întrebă Peter, dar când nu primi niciun răspuns se întoarse și văzu scaunul gol.

Trecu pe lângă un indicator care arăta că mai avea o sută șaizeci de kilometri până la Londra și mări viteza până la o sută patruzeci.

Ridgefield, 1986

Peter își petrecu o bună parte din vacanța de vară de după anul trei în Volvo-ul pe care i-l dăruise Amanda. Tapițeria banchetei din spate era plină de zgârieturi, iar frâna de mână uneori refuza cu încăpățânare să coboare, dar din punctul de vedere al lui Peter doar două lucruri legate de mașină erau importante: îi oferea independență și fusese un dar din partea Amandei. Nu răsucea niciodată cheia, nu închidea ușa sau schimba vitezele fără să se gândească la ea.

Făcu mai multe călătorii în vara aceea, începând cu drumuri de o zi până în Raleigh și Charlotte, apoi o săptămână în Atlanta, culminând cu o vizită de trei săptămâni în New England.

– Trei săptămâni? spuse Amanda, stând întinsă lângă el la soare pe marginea piscinei casei Ridgefield.

– Hei, tu mi-ai dat mașina, spuse Peter. Și ai decis să te angajezi.

Amanda lucra trei zile pe săptămână la o galerie de artă din Raleigh.

– Știu, dar o să-mi fie dor de tine.

– Și mie o să-mi fie dor de tine.

– Ție o să-ți fie dor numai de pat, spuse Amanda.

Peter îi mărturisise că intenționa să doarmă pe bancheta din spate a mașinii pentru a economisi bani. Charlie Ridgefield se oferise să investească în mica afacere a lui Peter, însă el refuzase ferm.

– Patul și cea care îl încălzește, zise Peter rânjind.

– Da, am remarcat că nu prea ai stat pe-acasă în apartamentul tău vara asta.

Părinții Amandei păreau încântați să îl aibă pe Peter prin preajmă și fie nu știau, fie nu îi deranja că Amanda mergea la el în camera de oaspeți în fiecare noapte.

– Vrei să mă întorc la apartamentul meu? întrebă Peter.

– Nu, spuse Amanda zâmbind. Te vreau exact aici.

– Și voi fi exact aici.

– Da, peste trei săptămâni, spuse Amanda, prefăcându-se bosumflată.

– Ei bine, putem să ne distrăm puțin diseară luându-ne la revedere, spuse Peter.

– N-ai decât să te distrezi tu, spuse Amanda, aruncându-și prosopul peste capul lui Peter. Eu mă duc să înot.

Peter dădu prosopul la o parte la timp pentru a o vedea doar în costum de baie despicând apa. Și-ar fi dorit să fie artist, să o poată picta. Nu-și putea imagina că ar fi fost în stare să îi redea cu adevărat frumusețea.

În noaptea aceea se distrară într-adevăr, însă Amanda refuză să-și ia la revedere.

Călătorind spre nord, Peter găsi magazine de cărți în toate orășelele. Traversă statele Pennsylvania și New York și își

petrecu cinci zile în Connecticut și Rhode Island înainte de a porni spre Cape Cod. Se aventură în Boston și, întorcându-se spre sud, își parcă mașina în Hoboken și luă un tren până la New York. Patul lui improvizat în spatele mașinii se reduse treptat pe măsură ce se înmulțeau cutiile de cărți.

Neliniștea pe care i-o stârneau de obicei întâlnirile cu străinii nu părea să se aplice și în cazul altor oameni pasionați de cărți, iar unul dintre cele mai minunate aspecte ale călătoriei îl constituiră discuțiile lungi pe care le purta cu alți vânzători de cărți. Peter simțea că se alăturase în sfârșit unei fraternități – nu genul de club de cheflii amatori de bere de la Ridgefield, ai cărui membri nu se arătaseră cu nimic mai interesați de el decât el de ei, ci o fraternitate adevărată de bărbați și femei cu o pasiune comună.

Peter își economisise banii din orele suplimentare lucrate la bibliotecă și, deși refuzase banii lui Charlie Ridgefield, acceptase ca atât Francis, cât și Hank să vină cu mici investiții în afacerea lui aflată la început de drum. Când Amanda încercase să facă și ea acest lucru, Peter nu fusese de acord.

– Tu mi-ai cumpărat mașina, spuse, asta e o investiție suficientă.

Îi permise însă să facă o altă contribuție financiară. În fiecare seară o suna cu taxă inversă.

Îi împărtășea descoperirile fiecărei zile – comori găsite pe un raft prăfuit la un preț de nimic, sate fermecătoare unde luase prânzul, vânzători de cărți care îl primiseră în mijlocul lor. Amanda îi povestea entuziasmată despre munca ei la galeria de artă, despre artiștii și colecționarii pe care îi întâlnea. Dar în cea mai mare parte nu vorbeau despre

nimic anume, vorbeau doar pentru a-și auzi unul altuia vocea, pentru a fi împreună.

– Mama spune că îi e dor de tine, zise Amanda într-o seară, în timp ce Peter stătea într-o cabină telefonică la o benzinărie retrasă din Massachusetts. Nu ți se pare drăguț?

– Spune-i că și mie mi-e dor de ea, zise Peter. De fapt, își dădu el seama, nu îi era dor doar de Amanda; îi era dor de familia din care ajunsese să facă parte. Și spune-i lui Charlie că am trecut pe lângă Fenway Park acum câteva zile.

– Și pentru mine ai vreun mesaj? întrebă Amanda.

– Da, răspunse Peter, dar nu sunt sigur că l-ar accepta compania de telefonie.

Se afla într-o cabină telefonică din Princeton când Amanda nu răspunse la telefon la primul țârâit și auzi o altă voce acceptând taxa inversă după aproape un minut.

– Peter, tu ești?

– Cine e la telefon?

– Sunt Cynthia, spuse vocea. Scuze că mi-a luat așa de mult să răspund. Am venit aici să aștept telefonul tău, dar m-am chinuit cu nenorocita de cheie. Isuse, îmi pare rău, Peter! Începea să se întunece și nu vedeam încuietoarea și era... a fost doar nenorocita de cheie.

Peter auzi cum în vocea Cynthiei lacrimile se împleteau cu isteria.

– Cynthia, ești bine? Am impresia că ești cam tulburată.

– E vorba de Amanda. Peter, trebuie să te întorci imediat. E vorba de Amanda.

Lui Peter i se puse un nod în stomac – vechiul nod de spaimă familiar pe care nu îl mai simțise de câteva săptămâni,

dar care putea să îl izbească precum un trăsnet lovind din senin, fără avertizarea unui pâlc de nori.

– Ce-i cu Amanda?

Nu se simțise bine în ultimele câteva zile. Crezuse că era un episod de toxiinfecție alimentară – pomenise ceva despre niște stridii stricate la un picnic. Dar începuse să-i treacă, susținea ea. Cu o seară în urmă nu mai avusese decât crampe; urma să îi vină ciclul și de data asta pur și simplu o dăduse gata.

– E acolo? întrebă Peter, încercând să-și păstreze vocea calmă.

I se părea suficient ca doar unul din interlocutori să fie isteric.

– E la spital.

Stomacul lui Peter se strânse și mai mult, iar pe frunte și în palmă îi apărură broboane de sudoare.

– Dă-mi numărul, spuse el scurt. Vreau s-o sun. Trebuie să vorbesc cu ea chiar acum. Care e numărul.

– Nu poți să vorbești cu ea, spuse Cynthia. E în operație.

Peter fu cuprins de un atac de panică. Mai târziu, după ce închise, își dădu seama că poate așa era panica reală, justificată. Singura diferență față de atacurile lui de panică de obicei irațională era faptul că Amanda avea probleme.

– De ce naiba e în operație? întrebă Peter, renunțând să se mai prefacă a fi calm.

– Doctorii cred că are apendicită perforată, spuse Cynthia. Părea să plângă acum. S-a simțit atât de rău azi-dimineață și știi că părinții ei sunt în Franța, așa că m-a sunat pe mine, iar eu am dus-o la doctor, și el a spus... a spus...

– Respiră, Cynthia, zise Peter, deși îi venea greu și lui să o facă. Ce a spus doctorul?

– A spus că el crede că are un fel de infecție, zise Cynthia. Așa că i-au făcut tot felul de analize și o ecografie și au spus că ei cred că e posibil să i se fi perforat apendicele, așa că azi după-amiază au trimis-o la spitalul de lângă Raleigh, iar acum e în operație, iar mie nu vor să-mi spună ce se petrece, fiindcă nu fac parte din familie.

Cynthia plângea continuu acum.

– E o tâmpenie că nu faci parte din familie, spuse Peter, surprins de propria furie. Ce ți-au zis înainte să intre în operație?

Peter o auzi pe Cynthia inspirând adânc.

– Au spus că s-ar putea să se facă bine, dar depinde de cât de mult s-a extins infecția. Au spus că... au spus că există întotdeauna riscul în astfel de cazuri ca... ca...

– Pornesc acum, zise Peter, înainte ca Cynthia să reușească să termine propoziția. Nu dorea să o audă rostind cu voce tare ceea ce știa că gândeau amândoi. Deși era treaz de la șapte, iar acum era aproape ora zece seara, înghiți una dintre pastilele împotriva anxietății, urcă la volan și porni spre sud.

Londra, 1876

Phillip Gardner stătea întins în brațele amantei lui, lumina tot mai palidă a soarelui de iarnă jucându-se pe pielea ei palidă, perfectă. Domnișoara Prickett începuse să îl placă tot mai mult pe vărul ei de-al doilea, iar Isabel își convinsese guvernanta să meargă la Brixton în fiecare joi. Fuseseră cele mai minunate trei luni din viața lui Phillip. Imediat după nunta lui Phillip, când doamna Gardner binevoise să împartă patul cu Phillip, o făcuse strict din obligație și fără urmă de pasiune. Isabel era exact opusul. Se arunca în sesiunile de amor cu un abandon pasional care îl încânta și uneori chiar îl înspăimânta pe Phillip. Nu o dată i se întâmplă să se teamă că strigătele ei i-ar fi putut face pe vecini să cheme poliția; iar o dată, când ea se prăbușise pe pat, extenuată, Phillip se temuse pentru sănătatea ei. Faptul că o ființă atât de delicată putea fi capabilă să facă dragoste atât de sălbatic era un mister care îi stârnea curiozitatea și îl fermeca în același timp. Acum ea se

rostogoli peste el, strecurându-l în ea cu o mână îndemânatică și mișcându-se languros deasupra lui. Phillip întinse mâinile după sânii ei, înfigându-și degetele în moliciunea lor când ea își acceleră mișcările. Se împinse în ea necontrolat, strângând-o tot mai tare, neștiind sigur dacă striga de durere sau de plăcere sau de amândouă până când, într-un final, strigând la rândul lui, atinse climaxul.

Aproape o oră mai târziu se trezi și o văzu pe Isabel așezată la măsuța de toaletă, trecându-și o perie prin părul lung până la brâu. Îi plăcea foarte mult să îi vadă părul desfăcut și liber, îi plăcea cum se revărsa peste sânii ei încă goi, atingându-i ușor sfârcurile și făcându-le să se întărească de fiecare dată când cobora peria. Deși era încă prea epuizat pentru a se gândi să o cheme înapoi în pat, nu era niciodată prea obosit pentru a privi. Acolo, pe scăunelul fără spătar din fața oglinzii ei, întoarsă parțial cu spatele spre el, astfel încât putea să vadă nu doar părul și mâna, și peria, și sânii, ci și albeața umărului ei gol, rotunjimea șoldului, îngustimea spatelui în dreptul șalelor și chiar o sugestie a despicăturii fundului ei, Isabel se transforma dintr-o femeie într-o operă de artă, comparabilă în perfecțiunea ei cu orice altceva vedea la Academia Regală. Și-ar fi dorit doar să o poată picta într-o manieră care să reflecte cât de puțin frumusețea ei și fericirea totală pe care o simțea în acel moment.

– Când trebuie să pleci? întrebă ea, surprinzându-i privirea în oglindă.

– Când trebuie să pleci *tu?* spuse Phillip tachinând-o.

– Eu aici locuiesc, zise ea.

– Vrei să spui că ești în vizită aici, spuse Phillip, ridicându-se în capul oaselor și adoptând un ton mai serios. Cu

siguranță, părinții tăi se așteaptă să te întorci din marele tău tur într-o bună zi.

– Prefer să nu mă gândesc la asta, spuse Isabel.

– Și eu, răspunse Phillip. Dar nu pot suporta gândul că de fiecare dată când mă întâlnesc cu tine ar putea fi pentru ultima dată.

– Asta nu va fi ultima dată, îl asigură ea, adresându-i un zâmbet în oglindă.

Cel puțin îi smulsese acea promisiune – că avea să cunoască din nou extazul cu mult iubita lui Isabel. Se ridică și se îmbrăcă, privindu-i în tot acest timp părul alunecându-i peste sâni în timp ce îl peria.

– Ar fi bine să prind trenul de 5.17 din Paddington, spuse el, răspunzându-i la întrebarea inițială.

Se aplecă în față și își apăsă blând buzele pe o bucată de umăr dezgolit, urcând cu mâna pe trunchiul ei pentru a-i prinde un sân în palmă și a-și trece ușor degetul mare peste un sfârc.

– Nu te deranjează să ieși singur.

– Nicidecum, spuse Phillip, și o lăsă în fața oglinzii, cu un zâmbet pe buze și lumina tot mai slabă a zilei strălucindu-i pe păr.

Londra, marți, 21 februarie 1995

Peter nu mai intrase niciodată cu mașina în Londra și nu credea că ar fi fost momentul potrivit să înceapă. Văzu un indicator către gara Reading și decise că cea mai eficientă soluție pentru a ajunge în oraș era să ia un tren spre Paddington.

Lăsă mașina în parcarea supraetajată și își luă ghiozdanul cu el, hotărât să nu scape *Pandosto* din ochi nici măcar o clipă. În timp ce stătea la rând să își ia bilet, auzi știrile de dimineață rulând la un televizor suspendat deasupra ghișeului de bilete. Se înfioră brusc când auzi titlurile.

„În Cornwall poliția a descoperit azi-dimineață cadavrul unui bărbat în vârstă ucis cu brutalitate în căsuța lui izolată. Anchetatorii se află în acest moment la fața locului."

Peter plecase din căsuța lui Sykes cu doar trei ore în urmă. Din moment ce crima era deja anunțată la știri, era evident că scăpase ca prin urechile acului. Dar cum se făcea că Sykes fusese descoperit atât de repede? Casa lui era la câțiva

kilometri de cel mai apropiat sat. Când Peter își luă biletul și coti spre peron, avu parte de un nou șoc. Poliția aflase, fiindcă Julia Alderson și Thomas Gardner anunțaseră crima pe care ei înșiși o comiseseră. Fără îndoială, poliția primise un telefon anonim de la o persoană cu un puternic accent de Cornwall: „Am văzut un american ciudat în apropiere de casa domnului Sykes aseară, conducând o mașină Vauxhall de culoare bej. Apoi, azi-dimineață, am ieșit să ne plimbăm și am auzit țipete". Nu exista nicio altă explicație.

Se prăbuși pe o banchetă a trenului de Londra, aproape așteptându-se, într-un alt moment demn de Hitchcock, să își vadă propriul chip în ziarul din mâna bărbatului așezat în fața lui. Cât de multe dezvăluiseră Alderson și Gardner poliției? Peter luă ziarul uitat de cineva pe bancheta de lângă el și se ascunse în spatele lui pe toată durata călătoriei de o jumătate de oră până la Paddington. Ceilalți pasageri din tren, chiar dacă l-ar fi observat, probabil ar fi crezut că era fascinat de scorurile la rugby.

La Paddington făcu tot ceea ce îi stătu în putință pentru a se pierde în mulțimile care se revărsau din gara principală spre metrou. Era pe deplin convins că fiecare ofițer de poliție din insulele britanice avea o poză de-a lui și primise ordine să îl „rețină cu orice preț". Când ieși din metrou în calmul relativ din Russell Square, se trezi nas în nas cu un polițist în uniformă chiar în fața stației. După ce polițistul trecu pe lângă el indiferent, Peter își permise să spere că, poate, era în siguranță încă puțin timp.

Bloomsbury Art Publishers se afla într-o clădire îngustă din Bury Place, în apropiere de British Museum. La etajul unu, pe o fereastră mică, erau vopsite inițialele B.A.P.,

singurul semn vizibil din stradă al prezenței biroului lui Liz Sutcliffe. Peter deschise ușa și intră pe un coridor îngust care ducea la o scară în spirală strânsă. Lângă scări se afla un lift, dar Peter își spuse că probabil va ajunge mai repede pe scări. Pe ușa biroului Bloomsbury Art Publishers era lipit un anunț cu antetul companiei: „Marți – B.A.P. închis. Personalul participă la un seminar al Independent Publishers' Guild. Vă rugăm reveniți".

Prin urmare, exista un motiv pentru care Liz nu răspunsese la telefon. Peter se sprijini ușurat de ușă, dar fu surprins când aceasta se deschise larg, iar el aproape căzu în camera slab luminată. Imediat ce ochii i se ajustară la lumină, ușurarea lui dispăru. Încăperea era plină cu hârtii împrăștiate peste tot, mai multe scaune fuseseră răsturnate și câteva sertare zăceau la întâmplare pe podea. Sediul fusese răscolit. Peter se aventură mai departe și găsi o ușă cu numele lui Liz pe ea. Înăuntru era un haos deplin. Semăna sinistru de mult cu scena pe care o lăsase în urmă, în camera de lucru a lui Graham Sykes, cu doar câteva ore mai înainte.

Peter știa că veniseră să caute exemplarul manuscrisului lui Sykes. Ceea ce nu știa era dacă îl găsiseră sau nu. Dacă da, orice speranță de a afla vreodată adevărul despre B.B. prin intermediul lui Sykes era probabil pierdută; dacă nu, atunci Liz era în continuare în pericol. Aprinse lumina și studie dezastrul, încercând să găsească eventuale indicii, însă era atâta dezordine, încât ar fi avut nevoie de câteva ore ca să scormonească printre hârtii, iar el nu avea la dispoziție atâta timp. Pe podea lângă fereastră găsi un calendar de birou. În dreptul datei de 21 februarie Liz

scrisese: „Lucrez de acasă, Bob & S. la seminarul IPG". Lucra de acasă. Dar Liz nu răspunsese la telefonul de acasă. Peter simți că i se face din nou greață. Răsfoi hârtiile de pe podea, căutând ceva care să îi indice unde locuia Liz. Tocmai găsise un plic cu adresa ei din Hampstead, când auzi sirene de poliție. Se năpusti afară în camera de primire a vizitatorilor și văzu o mică lumină roșie pâlpâind constant într-un colț sus. O alarmă silențioasă, își spuse. Ceea ce însemna două lucruri: Thomas și Julia nu puteau fi cu mai mult de zece minute înaintea lui, iar poliția avea să ajungă acolo din clipă în clipă.

Ieși în fugă pe hol și tocmai voia să coboare scările când auzi voci dedesubt. Cuprins de disperare, apăsă butonul de chemare a liftului și fu uluit când ușa acestuia se deschise imediat. Se aruncă în lift, apăsă butonul pentru subsol și își ținu respirația. Ușile se închiseră și liftul coborî încet. Peter auzi pași tropăind în sus pe scări când se intersectă cu polițiștii, despărțit doar de ușile liftului. Când ajunse la subsol, se opri la baza scărilor și ascultă o clipă. Neauzind nimic, se strecură în grabă pe scări și ieși pe ușă, trecând pe lângă două mașini de poliție. Imediat ce ajunse la capătul cvartalului, de unde nu mai putea fi văzut de după colț, o luă la fugă pe New Oxford Street, îndreptându-se spre Tottenham Court Road. De acolo putea lua metroul spre Hampstead.

Ridgefield, 1986

Peter stătea la căpătâiul Amandei de aproape două zile, ținând-o de mână și dormind doar în intervale de câteva minute, când ajunseră în sfârșit Sarah și Charlie Ridgefield din Franța. Doctorii o ținuseră pe Amanda în comă indusă. „Ca să își poată folosi toată energia pentru a se însănătoși", afirmaseră ei. Dar era singurul detaliu pe care fuseseră dispuși să îl ofere despre starea ei, fie lui Peter, fie Cynthiei. Nici măcar faptul că Peter le spusese că era logodnicul ei nu îl ajutase. Informațiile medicale nu puteau fi divulgate decât rudelor. Peter avea noroc, subliniaseră ei, că i se permitea să rămână în salonul Amandei și în afara orelor de vizită. De când sosise la spital, dormise și mâncase doar ocazional, și în acele momente de concentrare intensă uitase chiar și de anxietate. Refuza să își imagineze alt deznodământ pentru Amanda, în afară de a se reface complet, indiferent ce îi ascundeau doctorii.

– Pacientei i-a fost extirpat un apendice perforat, anunță doctorul Harris.

– Numele ei e Amanda, spuse Peter. Pacienta are un nume – Amanda.

Harris se purtase sever și adesea de-a dreptul grosolan în cursul ultimelor două zile; Peter refuza să-l ierte câtuși de puțin, în ciuda atitudinii aproape joviale de acum. Era așezat pe o canapea în sala de așteptare, ținând-o de mână pe Sarah Ridgefield; Charlie stătea în picioare lângă soția lui. Doar promisiunea de a afla în sfârșit prognosticul Amandei îl convinsese pe Peter să se dezlipească de patul ei. Harris spusese că era mai bine să discute acele aspecte departe de pacientă, deși, după cum se exprima el, aceasta încă „dormea".

– Desigur, spuse Harris, privind foaia de observație, Amanda. I-am extirpat apendicele, dar infecția era deja foarte extinsă.

– Cum se poate întâmpla așa ceva? spuse Peter. Cum a fost posibil să i se perforeze pur și simplu apendicele?

– A avut totuși niște simptome, zise Harris, conform spuselor tinerei care a adus-o la spital.

– Cynthia, îl informă Peter.

– Da, Cynthia. Din ceea ce ne-a spus, pacienta... adică Amanda, se simțea rău de două zile și avea dureri despre care credea că se datorau menstruației.

– Și cum se simte acum? întrebă Charlie.

– Se luptă cu o infecție majoră, spuse doctorul Harris, grăbindu-se să adauge: și luptă bine. I-am administrat doze masive de antibiotice și avem toate motivele să credem că o vom putea trezi peste o zi sau două. Dacă totul merge bine, va trebui oricum să o ținem aici încă aproximativ o

săptămână, dar numărul de globule albe din sânge i-a scăzut mult. E puternică.

– Ce anume ne ascundeți? întrebă Peter, strângând puțin mai tare mâna lui Sarah.

Harris își tot făcuse de lucru cu foaia de observație și evitase să îi privească în ochi pe părinții Amandei.

– A fost o infecție masivă, domnule...

– Byerly, interveni Sarah blând. Numele lui e Peter Byerly.

– Ei bine, domnule Byerly, zise doctorul Harris, după cum spuneam, a fost o infecție masivă. Nu e cu totul ieșit din comun ca în astfel de cazuri să apară BIP.

– BIP? spuse Charlie.

– Boala inflamatorie pelvină, explică doctorul Harris. În principiu înseamnă că infecția se extinde în regiunea pelviană, unde poate afecta trompele uterine și ovarele.

– Și i-a afectat trompele uterine și ovarele? întrebă Charlie.

– Așa credem, răspunse doctorul Harris. E greu să fim sută la sută siguri în momentul de față, dar mă tem că e foarte probabil... extrem de probabil ca pacienta... ca Amanda să rămână sterilă.

Peter văzu lacrimi scurgându-se pe obrajii lui Sarah și o trase pe umărul lui, unde plânse încet.

O oră mai târziu, Peter plecă de la spital pentru prima dată după aproape trei zile. Insistase ca el să fie cel care să îi comunice Amandei prognosticul, însă doar atunci când simțea că era pregătită. Soții Ridgefield consimțiseră.

Pe podeaua apartamentului lui, sub deschizătura pentru corespondență, se adunaseră o grămadă de plicuri în lipsa lui. Peter se așeză și sortă printre cupoane și pliante publicitare, căutând ceea ce știa că trebuia să se afle acolo. Fu surprins să găsească o carte poștală cu o reproducere a portretului Amandei Devereaux, pe spatele căreia scria: „Bine ai revenit acasă, Scumpule. Mi-a fost dor de tine. Toată dragostea mea, Amanda. P.S. Și bunicii i-a fost dor de tine!"

Peter își aminti o scenă cu el și Amanda, întinși goi sub portretul Amandei Devereaux și mânuind stângaci un prezervativ, râzând în timp ce se grăbeau să-l pună unde îi era locul. Faptul că astfel de precauții nu aveau să mai fie necesare i se păru brusc lui Peter o pierdere nemăsurată și, pentru prima dată de când sosise la spital, la Amanda, fu copleșit de lacrimi.

Se sprijini cu spatele de ușă, plângând în hohote în timp ce căută să răscolească prin corespondență până găsi ceea ce îi trebuia. Strângând plicul la piept, plânse zdravăn încă zece minute. Amanda îi spusese că trebuia să mai plângă din când în când, că se va simți ușurat după aceea, dar el nu trăise niciodată acea experiență. Un profund sentiment de pierdere era încă prezent, dar nu și acea deznădejde care tot crescuse în el de când doctorul Harris îi prezentase prognosticul.

Deschise plicul și citi: „Vi s-a aprobat o linie de credit de 5 000 de dolari".

Ar trebui să fie suficient, se gândi.

I se părea ciudat să împrumute bani de la soții Ridgefield, dar Peter își spuse că Ridgefield Bank and Trust era, în fond, o companie listată la bursă. Nu era ca și cum ar fi

cerut un împrumut personal de la Sarah Ridgefield. În plus, era convins că, în câteva săptămâni, putea transforma conținutul cutiilor din portbagajul Volvo-ului în bani gheață mai mult decât suficienți pentru a rambursa împrumutul. Plecă de la bancă, se opri într-un singur loc în drum spre spital, și se întoarse la căpătâiul Amandei la mai puțin de trei ore după ce plecase.

A doua zi se trezi când mâna Amandei începu să tresară ușor în palma lui. Amanda deschise ochii, se uită la el, zâmbi și șopti pe un ton de mare încântare:

– Peter!

Kingham, 1876

Phillip și Isabel aveau o înțelegere: dacă trebuia să îl contacteze în afara întâlnirilor lor obișnuite din zilele de joi, ea avea să îi trimită un mesaj prin vânzătorul de cărți al lui Phillip, Benjamin Mayhew. Phillip știa că Benjamin avea să păstreze discreția la transmiterea mesajelor, iar o scrisoare sau o telegramă din partea anticarului nu ar fi trezit suspiciuni la Casa Evenlode, unde doamna Gardner era de regulă prima care sorta corespondența de dimineață.

Phillip fu norocos, prin urmare, că scrisoarea de la Isabel sosi cu poșta de după-amiază, când soția lui dormea, și că întâmplarea făcu să recunoască, în teancul de scrisori de pe tăvița de argint din salon, scrisul de mână cu bucle fine pe care îl remarcase odată pe măsuța de scris din camera de zi a lui Isabel. Smulse scrisoarea și se năpusti cu ea în atelierul lui, unde doamna Gardner, care

îi disprețuia eforturile artistice chiar mai mult decât Academia Regală, nu intra decât rareori.

Dragul meu Phillip,

Trebuie să vorbesc numaidecât cu tine. Te rog să vii să ne vedem în salonul de ceai, Fortnum & Mason, Piccadilly, mâine după-amiază la ora trei.

A ta, Isabel

Phillip mototoli scrisoarea și o aruncă în șemineu, unde focul o mistui rapid. Cum de își asumase un asemenea risc, când puseseră la punct un plan perfect funcțional? Devenise brusc neghioabă? Sau îi forța mâna, sperând că doamna Gardner avea să îl prindă? El îi explicase foarte clar că nu existau perspective pentru o relație pe termen lung. Deși nu o iubea pe doamna Gardner, nu avea de gând să pună capăt căsniciei lui. Era dator față de familia lui să păstreze banii investiți de ea în Casa Evenlode.

Își luă paltonul și îi ceru menajerei, când se întâlni cu ea pe trepte, să o informeze pe doamna Gardner că fusese chemat la Londra de către avocatul lui și avea să-și petreacă noaptea la club. Când ajunse la Londra două ore mai târziu, se duse direct în Covent Garden, unde petrecu o noapte de desfrâu cu două femei pe care le suspectă a fi mamă și fiică. Era hotărât ca atunci când se întâlnea cu Isabel să nu mai aibă nicio picătură de energie sexuală rămasă. Astfel, își spuse, avea să îi răpească singura armă pe care o avea împotriva lui și să o poată mustra cum se cuvine fără a fi tentat să i se bage în pat.

Isabel ședea cuminte, cu spatele drept, la o masă din fundul salonului, fără a avea nici cea mai vagă idee,

aparent, despre dezastrul pe care ar fi putut să îl provoace, dacă scrisoarea ei ar fi ajuns cu câteva ore mai devreme. Îl iritase și mai mult faptul că îi ceruse să se întâlnească în public. Câtă vreme relația lor fusese inocentă, fusese mai mult decât încântat să se lase văzut cu ea în Hyde Park sau în Kensington. Dar de când începuse să aibă ceva de ascuns, era foarte precaut. Însă acum ea insistase să îl întâlnească nu doar în public, ci într-un salon de ceai frecventat de cunoștințele doamnei Gardner.

Isabel stătea cu spatele spre intrare, prin urmare, Phillip putu să se apropie și să își trântească ziarul pe masă cu intenția de a o speria. Faptul că ea nici măcar nu tresări, nici nu se întoarse să îl privească, i se păru un semn de rău augur.

– Bună ziua, Phillip, spuse ea.

– Ai habar cât de multe probleme ai fi putut să îmi provoci? îi șopti el furios, așezându-se. A fost o neghiobie să-mi trimiți o scrisoare acasă în felul ăsta!

– Nu mă interesează, răspunse ea sec, uitându-se pe fereastră.

– Nu, e limpede că nu, zise Phillip. Presupun că nu te interesează nici ai cui bani au fost cei care ți-au cumpărat acea broșă cu diamante pe care o porți prin toată Londra.

– Avem o problemă mai mare decât banii sau diamantele, spuse ea, refuzând în continuare să îi răspundă cu același ton veninos.

Phillip fu iritat să o vadă rămânând atât de calmă în timp ce el spumega. Simțise o mare satisfacție imaginându-și cum aveau să se certe – furia lui stârnind-o să îi răspundă pe același ton, ducând o bătălie lungă și violentă, sfârșită în

cele din urmă cu momentul când ea avea să cedeze și să îl implore să o ierte, iar el avea să o lase să își recunoască vina înainte de a se întoarce în sfârșit în brațele ei după câteva săptămâni. Dar ea nu părea dispusă să își joace rolul.

– Nimic nu e mai important decât banii, spuse el. Pesemne că uiți că viitorul familiei Gardner e în mâinile mele.

– Viitorul familiei Gardner e în cu totul alt loc, replică ea, întorcându-se în sfârșit să îl privească în ochi.

– Habar nu ai despre ce vorbești, mormăi Phillip.

– Dimpotrivă, domnule Gardner, spuse ea. Știu exact despre ce vorbesc. Sunt deja două luni.

Nu îi mai spusese „domnule Gardner" de la scurt timp după ce se cunoscuseră, iar acest lucru îl înspăimântă.

– *Două luni de când ce?*

– Două luni de când îți port în pântece copilul.

Preț de o clipă Phillip încetă să mai respire. Privirea i se încețoșă și nu mai văzu nici chipul lui Isabel, nici trupul ei, ba până și ceaiul care le fu servit în acel moment îi apăru ca printr-o pâclă. Întreaga fanfaronadă îi fusese smulsă din mâini, și nu îi mai rămăsese decât... ce anume? Un copil din flori? Distrugerea căsniciei lui, a moșiei, a familiei lui?

– Ești sigură? șopti el.

– Foarte sigură, spuse Isabel. O femeie știe astfel de lucruri, după cum descopăr acum.

– Domnișoara Prickett știe?

– Încă nu, spuse Isabel cu răceală. Dar va afla în scurt timp. Am să mă retrag în casă aici, în Londra.

– Și ce le vei spune părinților tăi?

– Că m-am înscris la o școală de arte.

– Mi se pare cam neconvențional.

– Nu crezi, domnule Gardner, că am stabilit deja că sunt o persoană neconvențională?

– Se pare că te-ai gândit la toate, spuse Phillip.

– Nu la toate, domnule Gardner. Habar nu am care va fi relația dintre copil și tatăl său.

Atât de tare îl năucise pe Gardner această revelație, încât îi luă o clipă să priceapă că tatăl era el. Părea un cuvânt de care se disociase cu mult timp în urmă. Doamna Gardner îi spusese clar imediat după căsătorie că nu avea să-i nască un moștenitor. Copiii fratelui lui aveau să moștenească întreaga Casă Evenlode, precum și averea doamnei Gardner, iar Phillip avea să fie cel care restabilise averea familiei sacrificându-și doar propria fericire. După toate lucrurile la care renunțase, nu putea permite ca altceva să tulbure acest plan.

– Și de unde știu că eu sunt tatăl? întrebă Phillip.

Poate că dacă salonul de ceai ar fi fost mai aglomerat, Isabel nu ar fi făcut-o; însă păru să reacționeze instinctiv. Îl plesni cu forță peste față și, deși avea mâna înmănușată, simți usturimea pe obraz. Phillip ridicase și el mâna ca să-i răspundă la lovitură, când auzi o voce stridentă lângă el.

– Vai, domnule Gardner, dumneavoastră sunteți? Chiar dumneavoastră. Mă gândeam eu. I-am spus domnului Thompson, uite-l pe domnul Gardner, ascultă-mă, să știi că el e. Vocea îi aparținea unei cunoștințe supraponderale de-a doamnei Gardner, al cărei nume Phillip îl uitase, dacă îl știuse vreodată. Sper sincer că vă vom vedea împreună cu doamna Gardner la Royal Ascot sezonul acesta. Îmi place atât de mult Royal Ascot, dumneavoastră nu, domnule

Gardner? Tocmai îi spuneam domnului Thompson cât de mult îmi place Royal Ascot. Și cine e această tânără și drăguță domnișoară?

Cea care părea a fi doamna Thompson se opri în sfârșit să își tragă sufletul și să o studieze pe Isabel și să aștepte o explicație pentru faptul că lua ceaiul cu un bărbat căsătorit. Aproape fără a se gândi, Phillip spuse:

– O tânără domnișoară din America. Fratele meu mi-a cerut să discut cu ea ca potențială guvernantă pentru copiii lui.

– O guvernantă americană, ce neobișnuit! comentă doamna Thompson.

– Da, ei bine, acum, dacă binevoiți să mă scuzați, doamnă Thompson, trebuie neapărat să continui interviul.

– Desigur, domnule Gardner, desigur. Înțeleg foarte bine. Transmiteți-i salutările mele doamnei Gardner, vă rog, și spuneți-i că ne vom vedea la Royal Ascot. Doamna Thompson se întoarse să traverseze salonul de ceai, fără a se întrerupe din monolog, crescând doar volumul. Era domnul Gardner. Ți-am spus eu că e domnul Gardner. Spunea că ne vom revedea la Royal Ascot.

– Deci, domnule Gardner, reluă Isabel după ce doamna Thompson dispăru în sfârșit. Am să rămân guvernanta fratelui tău sau vom face alte aranjamente?

Londra, marți, 21 februarie 1995

Încă de la prima lui vizită la Londra, lui Peter îi plăcuse la nebunie să călătorească cu metroul. Amanda prefera întotdeauna taxiurile – spunea că nu puteai vedea arhitectura orașului astfel, dar Peter pretindea că era mai ieftin și, adesea, mai rapid. Ceea ce îi plăcea cel mai mult însă era anonimatul. Nu trebuia să spună nimănui unde mergea sau să facă puțină conversație cu șoferul. Și îi plăcea la nebunie harta. La suprafață, Londra era complet derutantă, însă sub pământ, Peter înțelegea orașul.

În timp ce se îndrepta spre Hampstead pe Northern Line în hurducăit de tren, adrenalina care îl ținuse în priză pe Peter până atunci păru să se epuizeze, iar el se prăbuși fără vlagă pe o banchetă, cuprins de teamă. Trenul tocmai repornea după cea de-a treia oprire, când Liz Sutcliffe apăru din nou lângă el, încă răsucind paste pe furculiță. Vorbi nu din imaginația lui Peter, ci din memoria lui. La un moment dat, când luaseră prânzul în restaurantul acela italian, Peter îi

pusese lui Liz întrebarea pe care, mai devreme sau mai târziu, o punea fiecărui londonez pe care îl cunoștea: „Care e stația ta de metrou?" Descoperise că era o întrebare grozavă pentru a sparge gheața și, deși o surprindea adesea pe Amanda chicotind când o punea, ea îi spunea ulterior cât de bine se descurcase să inițieze o conversație. „Metroul salvează un american de anxietatea socială."

„Belsize Park", răspunse Liz Sutcliffe înainte de a băga în gură o furculiță de paste și de a dispărea.

Adresa ei era în Hampstead, dar cea mai apropiată stație de metrou nu era prea departe de centrul Londrei. Dacă Thomas Gardner și Julia Alderson aveau doar câteva minute avans față de el și mergeau până în Hampstead, poate mai avea o șansă să ajungă la Liz înaintea lor.

Peter coborî din tren la Belsize Park și găsi strada lui Liz pe harta locală din stația de metrou. Ieși în fugă din stație și începu să urce dealul, dându-și seama că, deși Thomas și Julia aveau de străbătut o distanță mai mare din stația Hampstead, ei trebuiau să coboare dealul. Coti pe o stradă rezidențială liniștită ce ducea spre apartamentul lui Liz și se uită după colț și în sus pe deal, căutându-i din priviri pe Thomas și Julia. Nici măcar nu observă silueta îmbrăcată într-un hanorac care trecu pe lângă el, apoi se întoarse brusc și se opri în fața lui.

– Peter, tu ești? Cu obrajii trandafirii de la frig și aburul respirației ei calde dizolvându-se în soarele amiezii, Liz Sutcliffe stătea lângă Peter cu un zâmbet perplex pe față. Ce cauți aici? îl întrebă.

Peter se aplecă în față, cu mâinile pe genunchi, încercând să își recapete suflul. Liz așteptă răbdătoare, ca după

un câine sau copil mic. În cele din urmă, Peter reuși să îngaime:

– Crimă.

– Poftim? spuse Liz, continuând să îi zâmbească matern, ca și cum Peter ar fi jucat un fel de joc ce îl făcea să pară un copil de șase ani excepțional de deștept.

– Sykes, explică Peter. Graham Sykes a fost ucis.

Liz îl prinse pe Peter de braț și se uită în ochii lui.

– Ce dracu' tot vorbești acolo?

– M-am dus să îl văd, spuse Peter, încă gâfâind, iar azi-dimineață a fost ucis.

– La dracu'! De unde știi?

– L-am văzut, spuse Peter. A fost îngrozitor. A fost atât de îngrozitor! I se făcu din nou greață și îl trecură fiorii când își aminti scena; de data aceasta nu mai simți panică, ci dezgust și tristețe. O lacrimă îi alunecă pe obrazul rece. I-au tăiat gâtul, șopti.

– Isuse, spuse Liz, toată culoarea dispărându-i de pe față. Nu se poate!

– Îmi pare foarte rău. Ar fi trebuit să îl feresc de pericol. Ar fi trebuit să îl avertizez, dar el... ne-am certat și... Își aminti cearta cu Sykes din noaptea precedentă. Dacă Peter nu ar fi fost atât de încăpățânat, poate și-ar fi amintit să îl avertizeze pe Sykes că Thomas Gardner reprezenta un pericol. Acum nu mai avea în fața ochilor decât chipul bărbatului ucis și sângele vărsat. A fost oribil, spuse.

– Cum a fost posibil să se întâmple așa ceva?

Întrebarea ei pluti în aerul tare, în timp ce Peter încercă să-și alunge din minte imaginea cadavrului lui Sykes.

– Am să-ți explic totul, spuse în cele din urmă, inspirând adânc și simțindu-se ca și cum ar fi încercat să se târască afară dintr-o prăpastie. Dar mai întâi trebuie să pleci de aici.

– Ce vrei să spui? Ce legătură au toate astea cu mine?

– Ți-au răscolit biroul, Liz, spuse Peter. Și e posibil să fi ajuns deja la apartamentul tău.

Înainte să apuce să o oprească, Liz o luă la goană. Peter o ajunse din urmă exact când tânăra se opri peste drum de casa ei. Unul dintre panourile de sticlă ale ușii fusese spart și un geam de la etajul unu era larg deschis. Pe trotuar, sub fereastră, zăceau cărți și hârtii. Liz făcuse ochii mari în fața întregii scene. Temându-se că Thomas și Julia ar fi putut fi încă în apartament, Peter își petrecu un braț în jurul lui Liz și o trase mai departe pe stradă.

– Trebuie să plecăm din Londra, șopti el după ce dădură colțul. Acum.

– Mașina mea e pe strada următoare, zise Liz încet și, luându-l pe Peter de mână, îl trase după ea.

După ce intră cu Citroënul în traficul care urca Haverstock Hill spre Hampstead, îl întrebă unde mergeau.

– Kingham, spuse Peter, care reflectase deja la acest aspect.

Deși acest lucru însemna să se întoarcă în bârlogul ucigașilor, credea că va putea să se prefacă în continuare interesat să facă afaceri cu John Alderson, suficient cât să apuce să rezolve misterul volumului *Pandosto* și, eventual, să găsească probe care să îi dovedească nevinovăția și, în același timp, să îi implice pe Julia Alderson și Thomas Gardner în uciderea lui Sykes.

De-abia după o bună bucată de timp, Liz îl întrebă:

– Ce anume căutau?

– Căutau manuscrisul lui Sykes, spuse Peter. Nu l-au găsit în căsuța lui fiindcă ți-l trimisese deja ție. Presupun că nu l-au găsit nici în biroul tău, altfel nu ar mai fi venit și acasă la tine, doar dacă nu cumva...

– Nu cumva ce? întrebă Liz.

– Ei bine, nu au încercat doar să obțină manuscrisul de la Sykes, l-au ucis – cred că fiindcă știa ce se afla în acel manuscris. Nu-i chiar atât de grav dacă au găsit manuscrisul în apartamentul tău. Mă bucur doar că nu te-au găsit pe tine.

– Nu au găsit nici manuscrisul, spuse Liz.

– De unde știi? întrebă Peter.

– Fiindcă mi-am petrecut dimineața pe Hampstead Heath citindu-l, explică Liz, băgând mâna în geantă și scoțând un teanc de hârtii legate. E chiar aici.

Ridgefield, 1986

În ultimele două zile Peter își repetase în gând de sute de ori conversația pe care o purtase cu Amanda cu doar câteva săptămâni în urmă, în seara când ea îi făcuse cadou Volvo-ul. După o a doua partidă de amor, se întinseseră unul lângă celălalt, ținându-se de mână, cu privirea fixată pe tavanul înalt.

– Ți-a plăcut să fii singur la părinți? întrebase Amanda.

– Nu știu. Presupun că, dacă aș fi avut un frate mai mic, aș fi avut pe cineva cu care să pot vorbi. Poate că aș fi fost mai... sociabil. Pe de altă parte, mi-aș fi făcut griji pentru el, știind că locuiește într-o astfel de familie. Mă pricep să-mi fac griji.

– Mie mi-ar fi plăcut o surioară, mărturisi Amanda.

– Nu o soră mai mare?

– Nu. Presupun că, fiind prima născută și așteptându-mă mereu să mai apară una, nu am visat niciodată la o soră mai mare. Dar cândva îmi doream o surioară. Cineva de

care să am grijă, știi. Când voi avea eu copii, vreau să aibă frați și surori.

– Cât de mulți? întrebă Peter, după o pauză lungă.

– Adică vrei să știi câți copii mi-ar plăcea să am?

– Da.

– Trei sau patru, spuse Amanda. Dacă primii trei sunt toți băieți, poate că aș încerca să fac și o fată.

– Deci, ți-ar plăcea să ai fete? întrebă Peter, imaginându-și brusc cum ar fi să se plimbe cu Amanda într-un parc, însoțiți de două copile cu părul negru, în rochițe roz cu volănașe.

Găsi acea imagine în egală măsură înspăimântătoare și fascinantă.

– Mi-ar plăcea cel puțin câte unul din fiecare. Dar sunt realistă. Ție ce ți-ar plăcea?

– Mi-e indiferent câtă vreme te-ar avea pe tine mamă, spuse Peter, iar Amanda își sprijini capul pe pieptul lui și adormi aproape imediat.

După aceea, Peter se obișnuise ca Amanda să facă mici comentarii aparent întâmplătoare – deși el știa că nu exista nimic întâmplător în ceea ce o privea – cum că și-ar dori ca fiica ei să ia lecții de balet sau că spera că fiul ei avea să se înscrie la orice școală, în afară de Ridgefield. Peter începuse să se imagineze ca un tată care lucra de acasă, scriind cataloage de cărți vechi în biroul lui în timp ce copiii dormeau.

Acum se așeză pe marginea patului în care se afla femeia care nu avea să nască niciodată copii și o trezi blând.

– Cum te simți? întrebă Peter.

– Mai bine, spuse Amanda. Mai puternică. Cred că pot sta în capul oaselor.

Peter apăsă un buton, iar patul o ridică în poziție șezândă.

– Nu e chiar atât de perfect dreaptă cum îți place ție, spuse Peter.

– Chiar și așa, zise Amanda, mă simt mai om.

– Trebuie să vorbim, spuse Peter.

– Asta nu sună bine, răspunse Amanda. În plus, credeam că replica asta îi aparține fetei.

– S-au întâmplat câteva lucruri cât ai fost bolnavă.

– Peter, mă sperii. A murit cineva?

– Nu a murit nimeni. Doar că ai avut o infecție destul de gravă.

– Doctorii au spus că începe să treacă.

– Așa e. Trece. Vei fi bine. Doar că...

– Voi fi bine, nu?

– Infecția ți-a afectat și ovarele, explică Peter, luând-o de mână. Va trebui să regândim întreaga situație privind copiii.

– Oh, rosti Amanda încet, ferindu-și privirea de a lui Peter pentru prima dată în cursul acelei discuții.

Se uită pe fereastră la cerul albastru-deschis de vară timp de o clipă lungă, înainte ca Peter să o tragă înapoi spre el. Nu făcu nicio încercare de a-i șterge lacrimile care îi șiroiau pe obraz.

– Atâta că...

– Știu, spuse Peter. Amândoi ne-am făcut.

Nu mai vorbiră o vreme, mâna Amandei zăcând fără vlagă într-a lui. Peter simți că trebuia să îi lase puțin timp să accepte acest gând înainte de a continua. În cele din urmă, când nu mai putu să îndure tăcerea, spuse:

– Mai e ceva. O veste bună.

– Mi-ar prinde bine o veste bună, spuse Amanda, forțându-se să zâmbească și trecându-și mâneca peste ochii.

Peter o prinse de mână mai ferm și se ridică din scaun.

– Ai pierdut ceva? întrebă Amanda, când el îngenunche pe podea lângă patul ei.

– Da, spuse Peter. Cu vreo doi ani în urmă. Mi-am pierdut inima.

– Peter, ce faci?

– Amanda Ridgefield, începu Peter – și spre marea lui surpriză simți nu panică, ci o stare de liniște sufletească supremă când o spuse – vrei să te căsătorești cu mine?

Amanda începu să plângă din nou, dar lui Peter i se păru că vede un zâmbet în spatele lacrimilor ei. Se ridică din nou și scoase un inel din buzunar.

– Ce spui? o întrebă el.

Înainte ca ea să apuce să îl oprească, îi strecură inelul pe deget.

– Peter, e... e superb.

Plângea în hohote acum, iar Peter aștepta răbdător să se liniștească. După câteva momente, Amanda își desprinse mâna dintr-a lui și se întinse după un șervețel.

– Nu vreau să te căsătorești cu mine fiindcă ți-e milă de mine, spuse Amanda.

– Nu mi-e milă de tine, spuse Peter. Ascultă, putem să adoptăm, avem tot felul de opțiuni. Sunt dispus să fac o mulțime de lucruri ca să fii... ca să fim fericiți. Singurul lucru pe care nu sunt dispus să îl fac e să ies din camera asta fără a fi logodit cu tine.

– Și nu e o cerere în căsătorie făcută din milă?

– Amanda, mă cunoști. Știi cum suntem noi. Știi cât de mult te iubesc. De ce crezi că am tot cumpărat și vândut atâtea cărți? Ca să câștig bani pentru ăsta.

Arătă spre inelul care deja părea să facă parte în mod firesc din mâna ei.

– Serios?

– Serios.

– În regulă atunci, Peter Byerly. Da.

Deși Peter suferise adesea pentru cicatricea pe care o lăsase în inima Amandei vestea că nu va putea avea copii, nu regretă niciodată că alesese acel moment pentru a-i cere mâna. Intenționase să îi cumpere inelul după ce vindea toate cărțile strânse în Volvo și să o ceară în căsătorie de Halloween, în Sala Devereaux, dar simțise nevoia să compenseze suferința Amandei, și suferința familiei ei, cu bucurie. Charlie și Sarah se arătară aproape la fel de fericiți ca Amanda când văzură inelul de pe degetul fiicei lor și auziră vestea.

– Am să-ți spun „fiule" de acum, zise Charlie, lovindu-l pe Peter peste spate cu un gest care nu reuși să-i ascundă emoția. Sper că nu o să te deranjeze.

– Nu, spuse Peter. Nu o să mă deranjeze deloc.

Cinci zile mai târziu, Peter o duse acasă pe Amanda. Își petrecu restul verii într-o cameră de oaspeți din casa familiei Ridgefield, ajutând-o pe logodnica lui să se repună pe picioare. Amanda părea să fi redevenit ea însăși, stând în camera de lucru și citind, râzând și tachinându-l pe Peter în bucătărie și în jurul piscinei, chiar făcând dragoste când părinții ei plecară să-și petreacă weekendul la New York. Dar începând cu acel moment, între Amanda și Peter

apăru o mică barieră nerostită, care nu mai existase până atunci, în legătură cu copiii. Nu o observa decât rareori, dar din când în când, dacă vedeau un copil mic într-un restaurant sau, schimbând canalele, dădeau accidental peste un film Disney, Peter o simți – acea ușoară jenă, ca și cum ar fi fost niște prieteni care se văzuseră accidental goi. Peter avea să descopere că astfel de cicatrice erau inerente în căsnicii, însă această pată pe intimitatea lor, chiar mai mult decât sterilitatea Amandei, fu cea care îl întristă. Faptul că nu își făcuse niciodată curaj să discute cu Amanda despre acest lucru se dovedi a fi un regret care avea să îl însoțească tot restul vieții.

Kingham, 1876

Până să i se nască fiul, Phillip Gardner reușise în sfârșit să o convingă pe Isabel să fie rezonabilă, deși nu îi fusese ușor. Primele câteva ocazii când o vizitase după întâlnirea de la Fortnum, ea insistase că nu voia bani de la el, ci doar afecțiune și un tată pentru copilul ei. El îi explicase că acestea erau singurele două lucruri pe care nu i le putea oferi. Domnișoara Prickett fusese cea care, într-un final, o ajutase pe Isabel să înțeleagă cât de fără speranță era situația ei, lucru pentru care Phillip îi fusese recunoscător.

Când copilul avea să fie suficient de mare ca să poată călători, hotărâseră ca Isabel să se întoarcă în America. Va spune că era un prunc abandonat pe care Isabel îl descoperise în fața școlii ei de artă și de care refuzase să se mai despartă, indiferent cât ar fi insistat domnișoara Prickett. Isabel admise că părinții ei aveau să adopte bucuroși copilul și să îl crească în familia ei. Între timp, Phillip avea să stea la dispoziția lui Isabel pentru orice ar fi avut nevoie, în

limite rezonabile. Avea să îi asigure un doctor, dacă se dovedea necesar, și consimți să îi plătească un mic stipendiu, nu lui Isabel, care refuză cu încăpățânare, ci domnișoarei Prickett, care avea să folosească banii pentru a cumpăra haine și altele asemenea pentru copilaș.

Isabel putea să îl contacteze în continuare prin intermediul lui Benjamin Mayhew, dar Philip îi ceruse acestuia să nu îi trimită mesajele mai departe la Kingham. Phillip putea găsi un pretext să vină la Londra și să se vadă cu vânzătorul de cărți cel puțin o dată pe săptămână – pentru orice alte probleme mai urgente avea să fie nevoită să se descurce cu domnișoara Prickett.

După conversația lor de la Fortnum, Phillip și Isabel continuaseră să se vadă cu regularitate, deși aceste întâlniri fuseseră complet caste. Când Isabel ajunse la ultimele luni de izolare, vizitele lui Phillip la locuința ei începură să se limiteze la scurte conversații cu domnișoara Prickett privind sănătatea lui Isabel. Cât despre poftele trupești, Phillip se simțise ciudat de dezinteresat de astfel de activități de când aflase despre situația lui Isabel. Evita Covent Garden.

Copilul, pe care tatăl lui nu îl cunoscu decât cu numele de Phillip, se născu într-o dimineață rece spre sfârșitul lunii noiembrie. Domnișoara Prickett îi trimise imediat o scrisoare lui Benjamin Mayhew, dar Phillip plecase cu doamna Gardner în Yorkshire, pentru a-și vizita o nepoată, și nu se întoarse la Londra decât cu puțin înainte de Crăciun. Prima dată când dădu ochii cu unicul lui fiu, băiatul avea trei săptămâni. În timpul acestei absențe prelungite a lui Phillip, Isabel își exprimase dorința de a nu-l mai vedea pe tatăl fiului ei, prin urmare, domnișoara Prickett aduse

copilașul adormit în camera de zi, unde îi întinse mogâldeața lui Phillip.

– Cred că e mai bine să îl ții tu, domnișoară Prickett, spusese Phillip.

Îl îngrozea gândul că un copil atât de mic putea fi oferit de cea care îi era bonă unui om care era aproape complet străin.

– Presupun că aveți dreptate în privința asta, domnule Gardner.

Femeia se așeză și ținu copilul în brațe timp de câteva minute, apoi îl duse în camera lui. După ce ieși din încăpere, Phillip plecă.

Străbătând străzile reci și întunecate ale Londrei, se duse în Hyde Park, unde se plimbase cândva atât de inocent alături de Isabel sub soarele de vară, apoi făcu o plimbare lungă până la Trafalgar Square și, în timp ce mergea pe Fleet Street către biroul lui Benjamin Mayhew, Phillip decise că nu trebuia să își mai vadă fiul niciodată. De-abia dacă aruncase o scurtă privire spre chipul băiatului, însă simplul fapt de a-l vedea, de a se confrunta direct cu realitatea a ceea ce se întâmplase, îl făcuse să se simtă sfâșiat. Această dovadă a păcatelor lui trezise în Phillip cel mai cumplit sentiment de rușine și scârbă pe care îl cunoscuse vreodată. În același timp, era copleșit de sentimentul de paternitate pe care îl încercase în fața acelui copilaș liniștit. Acesta era fiul lui, adevăratul lui moștenitor, pe care nu avea voie să îl cunoască niciodată. Phillip nu putea suporta să se întoarcă la acea beznă emoțională ce umplea spațiul îngust dintre iubire și rușine. Peste câteva luni, Isabel și

băiatul aveau să plece pentru totdeauna. Până atunci, el avea să evite Londra.

Vântul ce bătea dinspre Churchill urla peste streșinile Casei Evenlode într-o după-amiază de martie, în vreme ce soarele cobora pe albastrul palid al cerului de Cotswold. Phillip nu îi invidia pe muncitorii care zideau etajul superior al noii aripi de vest. Doamna Gardner se afla din nou în Yorkshire, vizitându-și nepoata, care nu se simțea bine. Phillip rămăsese acasă pentru a supraveghea lucrările, deși în ziua aceea nu prea aveau nevoie de supraveghere, și își petrecuse toată ziua în camera de lucru, răspunzând la scrisori și citind. Tocmai adăugase un buștean pe foc și se instalase în fotoliul lui favorit când menajera – era nouă, iar Phillip îi uita mereu numele – apăru în pragul ușii, tăcută ca o stafie.

– Da, ce e? întrebă Phillip, iritat de deranj.

– E aici o tânără însoțită de dama ei de companie și vor să vă vadă, domnule, spuse menajera. Cum nu o cunosc nici pe tânără, nici dorințele dumneavoastră, le-am cerut să aștepte la ușă. Are un... ei bine, nu eram sigură că veți dori să o poftiți în salon, domnule.

De la o fereastră de sus a Conacului Evenlode, Reginald Alderson se uită cu ochii mijiți prin ocularul unui telescop lung de alamă ațintit asupra ușii de la intrare a vecinului lui, aflate la doi kilometri și jumătate. Se dovedise o idee bună să îi plătească șefului de gară câteva lire pentru a-l informa de fiecare dată când doamna Gardner pleca din sat, însă și-ar fi dorit să fi plecat mai de mult. Chiar și așa,

Reginald era un om răbdător. Fusese răbdător în toate acele zile când îl urmărise pe Phillip Gardner pe străzile Londrei, și fusese răsplătit când îl văzuse discutând cu o tânără americană la Academia Regală. Fusese răbdător când o urmărise pe fată și descoperise unde locuia. Fusese răbdător când așteptase ca dama de companie a fetei să își ia o zi liberă – zi în care se așezase lângă domnișoara Prickett în trenul spre Brixton și se bucurase de prima dintr-o serie de conversații utile.

– E o mare coincidență, spusese el, că și eu merg la Brixton pe această rută în fiecare joi.

Fusese răbdător când așteptase ca doamna Gardner să facă o călătorie mai lungă fără soțul ei, dar, de îndată ce aceasta plecase, își pusese în aplicare ultima parte a planului. Phillip Gardner îi scrisese lui Reginald o scrisoare obraznică, cu doi ani în urmă, la scurt timp după ce se căsătorise cu doamna Gardner, oferindu-se să cumpere colecția de documente istorice a lui Reginald. Din fericire, Reginald păstrase acea obscenitate de scrisoare și nu îi fu deloc greu să imite scrisul de mână al lui Phillip când compuse biletul prin care îi chema pe Isabel, domnișoara Prickett și copilul la Casa Evenlode. După ce Gardner îi alunga, știind, fără îndoială, că doamna Gardner urma să se întoarcă în seara aceea, Reginald avea să le apară în cale, în mod convenabil, imediat ce ieșeau pe poartă, și să îi ofere dragei lui prietene, domnișoara Prickett, și tinerilor ei însoțitori, găzduire peste noapte. Imediat ce îi vedea pe cei trei cuibăriți în Conacul Evenlode, restul avea să fie ușor.

Ridgefield, 1986

La începutul toamnei, în anul patru de facultate, Peter citea o temă pentru cursul de istorie medievală în Sala Devereaux când Francis Leland puse o cutie de carton prăfuită pe masă în fața lui.

– Ce-ai zice să faci niște ore suplimentare anul ăsta? întrebă Francis.

– A devenit cumva ziua mai lungă? întrebă Peter.

Deja își petrecea cea mai mare parte a timpului în care era treaz fie la cursuri, fie la bibliotecă. Francis îi cerea să lucreze cincisprezece ore pe săptămână la departamentul Colecții Speciale, și lucra cu Hank în laboratorul de Conservare ori de câte ori putea. Timpul lui devenise și mai limitat acum când se străduia să își îndeplinească și obligațiile școlare. Decanul se săturase de cursurile inventate ale lui Peter – semestrul acela făcea o grămadă de cursuri de engleză, istorie și economie.

– Ei bine, mai sunt alte șase cutii în afară de asta, și cred că e timpul să catalogăm toate hârtiile astea, spuse Francis.

Date fiind... circumstanțele tale personale și talentul tău la catalogare, ești omul perfect pentru treaba asta.

– Ce e aici? întrebă Peter, curios acum.

– Scrisorile și documentele personale ale domnișoarei Amanda Devereaux, răspunse Francis.

– Vorbești serios? spuse Peter, întinzându-se după cutie. De ce nu mi-ai pomenit despre ele mai de mult?

– Sincer să fiu, zise Francis, nu reprezintă o prioritate. Cercetătorii sunt mai interesați de colecția domnișoarei Devereaux decât de persoana ei. Dar acum că ai să te căsătorești și ai să devii parte din familie, m-am gândit că poate ai vrea să înveți cum se face catalogarea manuscriselor și, în același timp, să descoperi noi lucruri despre Amanda Devereaux.

– Normal că vreau, spuse Peter, deschizând cutia și uitând cu totul de cursul de istorie, abandonat pe masă.

În următoarele câteva luni, Peter se ocupă de hârtiile Amandei Devereaux, sortând cu grijă corespondența ei cu alți colecționari și intermediari de cărți. În fiecare zi îi povestea Amandei ceva nou despre bunica ei, iar Amanda îl lăsa tăcută să își satisfacă pasiunea, în ciuda faptului că nu reușea să țină minte și să înțeleagă labirintul de colecționari și intermediari cu care interacționase bunica ei. În zilele de sâmbătă, când el și Amanda își petreceau după-amiezile în casa Ridgefield, Peter stătea lângă piscină sau în solar desfătând-o pe Sarah Ridgefield cu povești despre viața de colecționar a mamei ei. Sarah se arăta sincer interesată de ceea ce descoperea Peter.

– Până când am crescut suficient ca să înțeleg ce înseamnă colecționarea de cărți, activitatea ei se redusese puțin,

spuse Sarah. Îmi amintesc o vizită la o casă de licitații din New York, dar în afară de acea ocazie nu mi-a arătat acea parte din lumea ei.

– Dar i-ai răsfoit vreodată hârtiile? întrebă Peter.

– Nu m-ar fi ajutat cu nimic, dacă nu te-aș fi avut pe tine să îmi explici cine era Rosenbach sau Huntington, sau oricare dintre ceilalți. Ești un ghid excelent, Peter, spuse Sarah, sărutându-l blând pe obraz.

– Azi-dimineață am citit corespondența ei cu Henry Folger, spuse Peter.

– Vrei să spui fondatorul Bibliotecii Folger Shakespeare? întrebă Sarah.

– Exact. Folger a fost *cel mai important* colecționar al operelor lui Shakespeare. Păreau să fie prieteni destul de buni. Presupun că Folger putea fi un rival feroce când venea vorba de colecționarea de cărți, dar scrisorile pe care i le adresa mamei tale erau foarte amabile.

Amanda Devereaux, descoperi Peter, nu participase niciodată la licitațiile în care se vânduseră exemplare din prima ediție in-folio a operelor lui Shakespeare câtă vreme trăise Folger – o favoare făcută prietenului ei care colecționase zeci de astfel de exemplare, de departe cea mai mare serie din lume. O scrisoare către Amanda din partea lui Emily Jordan Folger, scrisă la două săptămâni după moartea soțului ei, spunea, printre altele: „A prețuit prietenia voastră și nu mă îndoiesc că se va bucura când vei achiziționa în sfârșit o primă ediție in-folio". De-abia după mai bine de cincisprezece ani de la acea scrisoare cumpărase Amanda acel exemplar din prima ediție in-folio din care Peter citise adeseori.

– Deci, mulți dintre marii colecționari erau amabili cu ea, spuse Peter, și o tratau ca pe un egal, în ciuda faptului că, la vremea respectivă, colecționarea de cărți era în mare parte o activitate rezervată bărbaților. Desigur, nu i s-a permis să se înscrie în Clubul Grolier. Asta a înfuriat-o destul de tare.

– Ce e Clubul Grolier? întrebă Amanda, care tocmai intrase în cameră, având pe chip o expresie care îi arătă lui Peter că era hotărâtă să nu îi permită lui Sarah să monopolizeze conversația cu logodnicul ei.

– E un club al colecționarilor de carte din New York, explică Peter. Cel mai vechi club pentru colecționarii de cărți din America și rezervat în exclusivitate bărbaților până prin anii 1970.

– Asta probabil a scos-o din pepeni, spuse Amanda, așezându-se pe canapea lângă Peter.

– Amanda! o apostrofă Sarah. Ce limbaj!

Peter observase că, în ultima vreme, exprimarea Amandei devenise mai colorată în preajma mamei ei. Când o întrebase care era motivul, ea ridicase din umeri și spusese că voia doar să vadă dacă mama ei avea să observe, însă Peter credea că motivul era ceva mai profund. Cum părinții Amandei nu fuseseră șocați de faptul că își alesese un soț nepotrivit din punct de vedere social, ea era hotărâtă să îi șocheze pe o altă cale. Peter considera că acest lucru făcea parte dintr-un plan pe care Amanda părea să îl fi ticluit de când fusese bolnavă, urmărind să se plaseze în lumea lui Peter, mai degrabă decât în cea a părinților ei, cu fiecare ocazie ce i se oferea. Peter presupunea că acesta era rolul logodnelor – să îi permită miresei să se mute din lumea

părinților ei în cea a mirelui ei – și, desigur, Peter nu fu surprins să constate că prietenia lui cu Sarah Ridgefield, care amenința să fuzioneze cele două lumi, o deranja pe Amanda uneori.

– Scuze, mamă, spuse ea, prinzându-l pe Peter de mână și strângându-l ușor. Te rog, continuă, Peter.

– Ei bine, a fost atât de scoasă din pepeni din cauza Clubului Grolier, spuse Peter, strângând la rândul lui mâna Amandei pentru a-i arăta cui îi era loial în cele din urmă, încât a devenit membră fondatoare a Clubului Hroswitha.

– Ce anume? întrebă Sarah.

– Clubul Hroswitha, repetă Peter. A fost un club destinat doamnelor care colecționau cărți, fondat în 1944.

– Doamne? spuse Amanda, cu o ușoară notă de indignare antidiscriminare în voce.

– Așa își spuneau femeile în 1944, draga mea, spuse Sarah.

– Odată, clubul s-a întrunit în apartamentul mamei tale din New York, continuă Peter. Se pare că întregul Club Hroswitha a fost impresionat, după cum era de așteptat.

– Doamnele din familia mea au știut întotdeauna ce să facă într-o cameră plină de cărți rare, spuse Amanda, ciupindu-l furiș pe Peter.

– Oare ce vrei să spui cu asta, draga mea? întrebă Sarah, dar Peter fu salvat de a auzi răspunsul rușinos al Amandei atunci când Charlie îi chemă la cină.

Londra, marți, 21 februarie 1995

Liz insistă să audă de la Peter cum decursese vizita în Cornwall înainte de a accepta să îi împărtășească informațiile din manuscrisul lui Graham Sykes, prin urmare, în timp ce avansau încet prin traficul din Londra, Peter îi povesti întâlnirea cu bătrânul cercetător. Evită să pomenească de *Pandosto,* afirmând doar că Sykes se arătase interesat de documentul pe care i-l arătase, dar chiar în timp ce evita să-i spună tot adevărul, Peter începu să își dea seama că nu avea încotro și trebuia să aibă încredere în Liz Sutcliffe. Indiferent dacă îi plăcea sau nu, ea era implicată. Trebuia să cunoască întreaga poveste.

– Pur și simplu nu înțeleg, spuse Liz. Manuscrisul lui Graham e despre un scandal petrecut în urmă cu o sută treizeci de ani. În afară de lumea celor pasionați de arta victoriană, cine ar da doi bani pe asta? Pur și simplu nu e nimic în toate astea care să merite... să merite să ucizi pe cineva.

Peter inspiră adânc și riscă.

– Dar dacă ar fi vorba despre cea mai valoroasă relicvă din istoria literaturii engleze – pentru așa ceva ar merita să ucizi?

– Cât de valoroasă?

– Milioane.

– Și unde se află această relicvă? întrebă Liz.

– Pe bancheta din spate a mașinii tale, răspunse Peter.

– Ei bine, acum chiar mă simt în siguranță, spuse Liz. Vrei să-mi spui ce se petrece aici?

Și astfel Peter îi spuse totul, începând cu descoperirea picturii și până la vizita lui la Conacul Evenlode și descoperirea volumului *Pandosto*, menționând și suspiciunile lui că Thomas Gardner și Julia Alderson încercau să ascundă faptul că *volumul* era un fals doar până reușeau să obțină câteva milioane de lire sterline de la vreo instituție americană naivă, de exemplu Universitatea Ridgefield. Ajunseseră pe autostrada M40 când își termină el povestea, dar traficul înainta atât de greu, încât aproape stăteau în loc.

– Deci, dacă B.B. e un falsificator, spuse Liz, atunci *Pandosto* e foarte probabil un fals.

– Exact, spuse Peter. Deci, ce poți să-mi spui despre B.B.? A fost unul și același cu Phillip Gardner?

– Nu știu, recunoscu Liz.

– Dar credeam că Sykes a scris o întreagă lucrare despre tipul ăsta, spuse Peter.

– Sinceră să fiu, zise Liz, am fost puțin dezamăgită de manuscris. Pare să îi lipsească unele informații esențiale.

– Cum ar fi identitatea reală a subiectului lui? întrebă Peter.

– A spus că nu voia să mi-o dezvăluie decât cu puțin înainte de a trimite cartea spre publicare, explică Liz. El îi spune pur și simplu „domnul X". Dar uite ce știu eu. B.B. a fost un artist amator căruia i s-a refuzat accesul în Academia Regală și în Societatea Acuarelelor din cauza intervențiilor unui anume Reginald Alderson.

– Strămoșul lui John Alderson, comentă Peter. Deci, totul se întoarce în Kingham. B.B. e probabil Gardner.

– După spusele lui Sykes, B.B. s-a căsătorit cu o văduvă bogată care i-a asigurat o viață confortabilă și i-a finanțat reconstrucția casei. Apoi s-a încurcat cu o americancă în Londra și a făcut greșeala de a o lăsa însărcinată. O greșeală destul de mare pentru un bărbat întreținut în 1876.

– Exact așa cum mi-au spus cele două surori bătrâne, zise Peter, dar ele nu știau despre copil.

– Alderson a descoperit aventura și a început să îl șantajeze pe B.B., dar Sykes e puțin cam neclar în privința a ce anume îi lua Alderson cu forța. Alderson avea o situație financiară destul de bună, iar pentru un bărbat bogat a apela la șantaj pentru a se îmbogăți și mai mult pare un risc mare. Se pare că cea mai mare parte a picturilor lui B.B. care au supraviețuit sunt agățate pe pereții Conacului Evenlode, dar Sykes susține că sunt picturi destul de lipsite de imaginație – acuarele, în cea mai mare parte – și din moment ce Alderson l-a împiedicat pe B.B. să devină membru al Academiei Regale, de ce ar fi încercat să obțină cu forța picturi pe care ar fi putut să le cumpere pe puțini bani?

– Știu exact ce anume a obținut de la el cu forța, zise Peter. L-am ținut în mână.

– Volumul *Pandosto*? întrebă Liz.

– Poate, admise Peter. Dar nu era singurul lucru din Conacul Evenlode care provenea din Casa Evenlode. Toate documentele din cutia pe care mi-a arătat-o Julia Alderson erau marcate cu „E.H.". Alderson și Gardner erau colecționari rivali; Alderson probabil l-a șantajat pe Gardner ca să obțină cele mai bune materiale ale acestuia.

– Și chiar s-ar coborî un colecționar la șantaj doar pentru a pune mâna pe niște documente vechi? întrebă Liz.

– Nu ai petrecut prea mult timp printre bibliofili, așa-i? răspunse Peter.

Își aminti cât de departe fuseseră împinși Thomas Wise și Mark Hofmann de pasiunile lor. Poate că B.B. nu era un falsificator, ci pur și simplu o victimă a șantajului. Poate că volumul *Pandosto* era totuși autentic.

– Singurul lucru în privința căruia e ferm Sykes, spuse Liz, sunt datele. El susține că acel copil s-a născut spre sfârșitul anului 1876; șantajul a început în primăvara următoare și a continuat timp de aproximativ doi ani. Apoi pista de dovezi pe care o urmărise Sykes, oricare ar fi fost ea, pare să fi secat brusc. De asta m-a enervat atât de tare manuscrisul. Ridică mai multe întrebări decât oferă răspunsuri. Ce s-a ales de copil? Ce s-a întâmplat cu amanta? De ce a durat întreaga poveste cu șantajul atât de puțin?

– De unde a obținut Sykes toate aceste informații? întrebă Peter.

– O bună parte a fost luată din corespondența lui B.B. cu vânzătorul de cărți. Un flăcău pe nume Benjamin Mayhew.

– Vorbești serios? spuse Peter.

– Al dracului de serios, răspunse Liz.

– Benjamin Mayhew e unul dintre numele din *Pandosto*.

– Ei bine, asta are logică. Deci cine naiba a fost B.B.?

– Nu putea fi decât Phillip Gardner, spuse Peter. Dovezile se potrivesc perfect. E evident că Sykes nu a văzut niciodată cutia de documente, altfel și-ar fi dat seama care a fost scopul șantajului.

– I-ai spus despre celelalte documente? întrebă Liz.

– Nu, doar despre *Pandosto*. Sincer, orice altceva pălea în comparație cu asta.

– Mai e ceva ce trebuie să știi, spuse Liz, după câțiva kilometri străbătuți în tăcere.

Traficul se subțiase în sfârșit pe autostradă și înaintau cu mare viteză spre Oxford.

– Ce anume? spuse Peter.

– Ei bine, zise Liz, tu pari convins că Thomas Gardner și Julia Alderson sunt cei care l-au ucis pe Sykes și au răscolit apartamentul și biroul meu.

– Doar ei puteau fi, spuse Peter.

– Ei bine, nu ar fi putut fi amândoi, spuse Liz, fiindcă am sunat la Conacul Evenlode azi-dimineață, dintr-o cabină telefonică din Hampstead, când mă întorceam din Hampstead Heath, și am vorbit cu Julia Alderson. Nu avea cum să fie în Londra răscolindu-mi biroul.

– De ce naiba ai sunat-o? întrebă Peter, foindu-se în scaun pentru prima dată de când ieșiseră din Londra.

– Graham a menționat-o în pagina de mulțumiri ca fiind persoana care îi arătase acuarelele lui B.B. Voiam să încerc să o conving să ne dea voie să le reproducem în carte.

– Și ea ce-a zis? întrebă Peter.

– Mă așteaptă la ceai mâine la trei.

London, 1877

Benjamin Mayhew se strecură pe scaunul lui obișnuit din sala de licitații Sotheby. În celălalt capăt al încăperii, sprijinindu-se de tocul ușii, se afla silueta familiară, posomorâtă a lui Reginald Alderson. Răsfoind catalogul licitației din ziua respectivă, Benjamin reflectă cât de dezamăgitoare avea să fie după-amiaza, cel mai probabil, pentru Reginald. Benjamin știa că Reginald colecționa documente semnate de regi și regine ale Angliei. Știa și că din colecția lui Reginald nu lipseau decât semnăturile a patru monarhi, și toți patru erau reprezentați în vânzarea din după-amiaza aceea – patru documente care aveau să iasă din sala Sotheby în mâinile lui Benjamin Mayhew, destinate să ajungă în Casa Evenlode și colecția lui Phillip Gardner.

Benjamin îi aruncă din nou o privire lui Alderson și își dădu seama că, de fapt, nu era deloc posomorât, așa cum obișnuia să fie când își făcea aceste apariții fără rezultat la Sotheby. Din contră, pe fața lui Alderson înflori un zâmbet

viclean când își dădu la o parte o șuviță de păr ce îi căzuse peste frunte.

Pe măsură ce licitația avansă, comportamentul lui Alderson deveni și mai ciudat. Nu se clinti de unde stătea în cadrul ușii, nici nu ridică mâna pentru a licita pentru documentele pe care Mayhew știa că și le dorea cu atâta ardoare. Ceea ce probabil constitui o dezamăgire pentru consignator, căci concurența acerbă dintre Alderson și Mayhew împinsese prețurile documentelor la noi maximuri în ultima vreme și în general toți anticarii din Londra se așteptau ca nici licitația acelei zile să nu facă excepție. În schimb, Mayhew cumpără cu ușurință cele patru documente regale, precum și alte câteva exponate de valoare, fără un oponent serios. Alderson părea amuzat de întreaga poveste. De îndată ce căzu ciocănelul pentru ultima dată, își plecă ușor pălăria spre Mayhew și dispăru din încăperea care zumzăia acum de discuții despre licitație. Mayhew acceptă doar de formă felicitările colegilor săi, căci oricât ar fi fost de încântat să-i ducă noi comori celui mai bun client al lui, avea un sentiment sâcâitor că Reginald Alderson punea ceva la cale.

La două zile după vânzarea de la Sotheby, Phillip Gardner veni la Londra să își ridice trofeele. Departe de a fi învingătorul satisfăcut pe care îl vedea Benjamin de obicei după o licitație câștigată, Phillip intră șovăitor în biroul vânzătorului de cărți, afișând o expresie de înfrângere jalnică.

– Știi că am câștigat, nu? spuse Mayhew, deschizând un portofoliu mare pe masa de birou și prezentând documentele care acum îi aparțineau lui Gardner. Câteva achiziții spectaculoase, și la un preț excelent.

Phillip nu aruncă nici măcar o privire spre documente, ci, cu un oftat prelung, se lăsă doar să cadă într-un fotoliu moale de sub fereastră.

– Ai auzit de un tip pe nume Collier? întrebă Gardner. John Payne Collier.

– Îi cunosc realizările, spuse Mayhew, derutat de bruscheţea întrebării fără nicio legătură.

– Dar nu îl cunoşti personal? Nu e unul dintre clienţii tăi?

– Nu, spuse Mayhew. Mai trăieşte? Trebuie să fie destul de în vârstă deja. Locuia în Maidenhead ultima dată când am auzit de el. A rămas o pată oarecum permanentă pe munca lui după povestea aia cu volumul in-folio de Shakespeare.

– A falsificat notiţele de pe margine, aşa-i? întrebă Gardner.

– Aşa se pare. Eram tânăr pe atunci, de-abia făceam primii paşi în vânzarea de cărţi. A făcut mare senzaţie, asta pot să-ţi spun.

– Şi locuieşte în Maidenhead, spui?

– Presupun că, dacă mai e în viaţă, e posibil să se afle încă acolo. De unde acest interes subit faţă de Collier?

– Mă gândeam să încep o colecţie de cărţi despre falsificarea documentelor, spuse Gardner.

– E o trecere destul de mare.

– Deloc, spuse Gardner. Consider că un om care colecţionează documente ar trebui să ştie cât de mult posibil despre falsificarea lor, chiar dacă doar pentru a se putea feri de aşa ceva.

Benjamin știa destule despre excentricitățile colecționarilor pentru a nu pune sub semnul întrebării motivația din spatele unei noi pasiuni, ci a accepta pur și simplu acel nou interes ca pe o oportunitate de a-și crește vânzările.

– Te interesează doar cei care l-au falsificat pe Shakespeare sau orice fel de fals? întrebă Mayhew.

– Orice fel, cred, zise Gardner. Mai există și alții care l-au falsificat pe Shakespeare?

– Cred că s-ar putea să reușesc să îți fac rost de o mică și drăguță colecție de cărți despre William Henry Ireland, spuse Mayhew. El a fost cel mai mare. A falsificat manuscrise, scrisori, tot felul de documente. Nu avea niciun pic de rușine.

– Și în aceste cărți se spune și cum a făcut-o? întrebă Gardner, și pentru prima dată în cursul acelei conversații, Benjamin Mayhew bănui că știa la ce se gândea clientul lui.

Ridgefield, 1987

Campusul Universității Ridgefield era o nebunie de sângeri și azalee, iar studenții se întorseseră din vacanța de Paște în pantaloni scurți și tricouri, când Peter scoase ultimul teanc de scrisori din ultima cutie care-i aparținuse Amandei Devereaux și găsi în sfârșit ceva ce nu putea împărtăși cu Sarah și Amanda – o corespondență care, unică printre celelalte documente pe care le catalogase, o înfățișa pe Amanda Devereaux nu ca pe un colecționar de cărți, ci ca pe o femeie: corespondența dintre Amanda Devereaux și viitorul ei soț, Robert Ridgefield.

Se cunoscuseră în salonul de licitații al Sotheby din New York, unde prima întâlnire a lui Robert Ridgefield cu Amanda Devereaux îl făcuse nu doar să piardă licitația, ci și mințile. Ea tocmai împlinise patruzeci de ani; el era cu douăzeci de ani mai în vârstă. Corespondară mai întâi despre cărți – Ridgefield nu era un colecționar serios, dar ocazional licita pentru câte o carte care îi atrăgea atenția. Se întâlneau

la New York, unde Ridgefield locuia în cea mai mare parte a sezonului. Amandei îi plăcea să se afle în sala de licitații la vânzările importante, iar Ridgefield învață în scurt timp să urmărească programele de la Sotheby și Parke-Bernet pentru a nu rata nicio ocazie de a se întâlni cu ea.

Declarațiile de dragoste se strecurară treptat în scrisorile lui Ridgefield către Amanda Devereaux; scrisorile ei către el se refereau în special la aspecte de bibliografie, dar nu îi respingea avansurile epistolare, nici invitațiile tot mai frecvente la diverse evenimente sociale. Acest dans delicat dintre bancherul în vârstă și geniala colecționară de cărți culminase în primăvara anului 1939. Ultima scrisoare din colecție, pe care Peter se simți obligat să o ascundă atât de Sarah Ridgefield, cât și de fiica ei, era din 2 mai.

Dragul meu domn Ridgefield,

Îți scriu pentru a-ți răspunde la propunerea ta din 25, pentru care îți mulțumesc. M-am considerat ani la rândul fată bătrână și nu am fost deloc tentată de căsătorie – cărțile fiindu-mi și soț, și copii în același timp. Însă acum că mă apropii de vârsta la care aceste atitudini nu mai pot fi inversate, încep să simt că nu doar un soț în carne și oase, ci și copii la fel de substanțiali, dacă va fi voia Domnului, mi-ar îmbogăți viața într-un fel pe care cărțile mele, oricât de dragi mi-ar fi, nu au făcut-o niciodată.

Posibilitatea de a obține acest din urmă lucru e ceea ce mă determină să îți scriu. Ani întregi am ignorat afirmațiile familiei și prietenilor deopotrivă cum că viața unei femei nu poate fi completă fără copii. Mă credeam o „fată modernă", mai presus de astfel de lucruri. Însă acum, în

ultimii ani, am ajuns treptat să fiu de acord cu un mare colecționar din rândul compatrioților mei care mi-a spus cândva că cea mai mare binecuvântare din viața lui sunt copiii lui și că absența copiilor în propria mea viață va fi marele meu regret.

Nu ești un bărbat tânăr, domnule Ridgefield, și deși s-ar putea să reprezinți singura mea oportunitate de a adăuga un soț la colecția mea, nu aș putea să îți accept propunerea cu inima ușoară fără să îți spun acest lucru – la această vârstă înaintată, căci am împlinit patru decade, după cum știi, tânjesc profund să devin mamă, dorință pe care m-aș aștepta să mi-o onoreze orice soț. La vârsta ta, poate nu te încântă gândul de a deveni tată și aș înțelege foarte bine sentimentele tale în acest caz. Dacă însă ești dispus să îmi oferi șansa de a deveni mamă, atunci eu, cu umilință și afecțiune reală, voi accepta cererea ta în căsătorie.

A ta,
Amanda Devereaux

Ridgefield acceptase evident condițiile puse de domnișoara Devereaux pentru a se căsători cu el; unsprezece luni mai târziu se născuse Sarah Ridgefield. Dar inima lui Peter se întristă pentru nepoata domnișoarei Devereaux când citi această scrisoare. Oricât de mult s-ar fi prefăcut Amanda că nu o afecta faptul că nu putea avea copii, Peter știa că avea să vină și ziua în care avea să simtă același gol în viața ei pe care îl simțise și bunica ei. Dar pentru Amanda nu avea să existe un bancher bogat așteptând să-i sară în ajutor și să îi ofere un copil.

Nu avea să existe decât Peter, încercând să o ajute să facă față pierderii ei.

La două săptămâni după ce depuse ultimul dosar conținând documentele Devereaux în cutia de arhivare, Peter Byerly absolvi Universitatea Ridgefield.

– Încă un an și asta vei fi și tu, spuse Peter, când Amanda îl găsi în mulțime și îi admiră ținuta academică.

Charlie Ridgefield îl bătu peste spate, iar Sarah îl sărută pe obraz. Părinții lui Peter ajunseră cu întârziere și ratară ceremonia.

Timp de trei ani, Peter reușise să împiedice o întâlnire față în față între părinții lui și cei ai Amandei – efort în care fusese ajutat de apatia mamei și tatălui său. Soții Byerly o întâlniseră pe Amanda de două ori – o dată în campus și o dată când ea insistase ca Peter să o ducă acasă la el pentru cina de Ziua Recunoștinței. Cu ambele ocazii o prezentase doar cu numele de Amanda, fără a menționa în niciun fel familia ei bogată.

Deși atât conacul familiei Ridgefield, cât și casa țărănească a părinților lui se aflau pe mai mulți acri de pământ nelucrat, și deși se aflau la doar treisprezece kilometri distanță, locuitorii din aceste case nu ar fi putut fi din lumi mai diferite. La două ore după absolvire, la o recepție organizată în onoarea lui Peter de către Amanda și părinții ei, aceste lumi se ciocniră.

Tatăl lui Peter, Joseph Byerly, arăta rigid și inconfortabil într-un costum călcat și o cravată legată stângaci, pe care soția lui, Doreen, îl forțase în mod evident să o poarte pentru această ocazie. Se ascunse în colțul teraselor la mică

BIBLIOTECA METROPOLITANA BUCUREȘTI
SECȚIA DE IMPRUMUT PENTRU COMUNITARI

distanță de singurul lucru din lumea familiei Ridgefield pe care îl înțelegea și el – barul. Fără să deranjeze, chiar dacă din ce în ce mai beat, prezența tatălui său era de departe preferabilă față de a mamei lui Peter, a cărei rochie de culoare galbenă-verzuie arăta de parcă era făcută din draperiile unei case mobile. Doreen Byerly se plimba prin mulțimea de profesori, părinți, proaspeți absolvenți și membri ai familiei Ridgefield ca și cum ea ar fi fost gazda.

– Ăsta e fiul meu, Peter, spunea ea oricui era dispus să o asculte, vorbind suficient de tare cât să fie auzită până la capătul aleii. E logodit cu Amanda Ridgefield, să știți. Toate astea vor fi ale lui într-o bună zi.

După ce îndură acest comportament timp de o oră, Peter se refugie în camera de oaspeți, unde îl găsi Amanda.

– Să înțeleg că oaspetele de onoare se ascunde? îl tachină ea, împingându-l pe pat și sărutându-l cu forță pe buze.

– Ești sigură că vrei să te măriți cu cineva din familia aia? întrebă Peter, arătând din cap spre ușă.

Tocmai și-i imagina pe părinții lui locuind în casa de oaspeți și înspăimântându-și nepoții când își aminti că nu aveau să existe nepoți.

– Sunt dispusă să accept binele cu tot cu micile detalii jenante, spuse Amanda.

– Nu-ți face griji, am să-i spun tatălui meu să nu o mai aducă pe mama aici până la nuntă. Am să-i spun asta de îndată ce se trezește din beție, zise Peter, chicotind acum când Amanda îl trase de curea. Ceea ce ar trebui să se întâmple cam prin 1995.

– Așa și trebuie să fie părinții, să te facă puțin de rușine, comentă Amanda, strecurându-și o mână în pantalonii lui Peter.

– Ești conștientă că toată lumea bună din Ridgefield se află dincolo de acea ușă, nu? spuse Peter.

– Ei, dacă ar ști, răspunse Amanda, că modesta și sfioasa domnișoară Amanda Ridgefield își face de cap în camera de oaspeți cu un absolvent de facultate.

Când Peter și Amanda se întoarseră la petrecere, jumătate de oră mai târziu, domnul și doamna Byerly plecaseră.

Întâmplarea făcu să nu se mai întoarcă pentru nuntă. La două luni după ceremonia de absolvire a lui Peter, tatăl lui ieși în decor cu mașina, în care se aflau soția și două sticle goale de scotch, zburând de pe autostrada I-40 cu o sută cincizeci de kilometri la oră. În noaptea de după înmormântare, întins în brațele Amandei în patul îngust din dormitorul în care își petrecuse copilăria, Peter fu copleșit de sentimentul că era acum un copil fără părinți aflat pe punctul de a deveni un soț fără copii. Deși părinții lui reprezentaseră, în cea mai mare parte a vieții lui, fie o povară, fie o rușine, deși fusese furios pe ei pentru felul în care îl neglijaseră, sau uneori chiar îi urâse, fuseseră totuși părinții lui. Oricât ar fi încercat să pretindă că nu contribuiseră cu nimic la cel care era în acel moment, știa că își pierduse o parte din propria ființă.

– Nu ai vorbit niciodată prea mult despre ei, spuse Amanda.

– Nu.

– Poți să vorbești cu mine despre orice, să știi.

– Știu asta, spuse Peter, strângând brațul Amandei. De asta te iubesc.

– I-ai iubit?

Peter se zgâi la tavan timp îndelungat înainte de a răspunde.

– Aș vrea să știu.

Oxfordshire, Anglia,
marți, 21 februarie 1995

Cam tot atunci când el și Liz își croiau încet drum prin Woodstock, trecând de impresionantele porți ale Palatului Blenheim, Peter aruncă o privire în oglindă și o văzu pe Amanda pe bancheta din spate. Ea îi făcu cu ochiul, însă când Peter se întoarse să îi vorbească, dispăruse. Pe banchetă nu se afla nimic în afară de ghiozdanul în care se afla viitorul lui – fie unul de glorie, fie de blestem.

– Oh, am uitat să îți spun, zise Liz, atrăgându-i din nou atenția lui Peter, am aflat despre W.H. Smith. L-am sunat pe Lawrence aseară. El e cel care a ținut prezentarea despre care ți-am spus. E stră-stră-strănepotul lui de unchi, se pare.

– Ce ai aflat? întrebă Peter, care aproape uitase de această pistă.

– Ei bine, dacă Shakespeare face parte din mister, nu e surprinzător că Smith e implicat. A fost unul dintre antistratfordienii originali.

– Glumești! spuse Peter.

– El credea că Francis Bacon a scris piesele lui Shakespeare, zise Liz. A scris o broșură cam prin 1850, cred, și o carte la puțin timp după.

– Și ăsta e același individ care administra un lanț de chioșcuri de presă și era... cum i-ai spus, Lord Amiral sau ceva de genul acesta?

– Sir Joseph Porter, K.C.B. în *H.M.S. Pinafore,* precizează Liz chicotind. Unul și același.

– De ce ar fi crezut Smith că Bacon a scris piesele dacă a văzut volumul *Pandosto?* se miră Peter.

– L-a văzut? întrebă Liz. Ce scria în inscripție, mai exact?

Peter se întinse spre bancheta din spate și își luă geanta. Scoase cu grijă *cartea* din plic. Se crispă când se gândi la ce pericole expusese acea potențială comoară în ultimele două zile. Deschise cu grijă coperta din față și citi rândul relevant din lista de deținători.

– B. Mayhew pentru William H. Smith.

– Deci presupun că Mayhew le-a vândut cărți atât lui B.B. *cât și* lui W. H. Smith.

– Poate că da, admise Peter.

– Dar nu se spune exact că Smith ar fi fost proprietar, nu-i așa? remarcă Liz.

– Sau chiar dacă ar fi fost, spuse Peter, dacă a găsit-o după ce se făcuse deja cunoscut cu teoria despre Bacon?

– Ar fi fost jenant, zise Liz.

– Imaginează-ți asta, continuă Peter, prins de povestea ipotetică. Mayhew pune cumva mâna pe *Pandosto.* Numele anterior de pe listă e Robert Harley, care trebuie că a

deținut-o la începutul secolului al XVIII-lea. Deci a stat ascunsă undeva timp de aproximativ o sută cincizeci de ani.

– Mayhew îl cunoaște pe W. H. Smith – e unul dintre clienții lui –, iar Mayhew nu vrea ca Smith să fie supus rușinii de a-și vedea teoria despre Bacon infirmată. Așa că pune să i se confecționeze o husă frumoasă, fiindcă nu poate suporta gândul să nu protejeze o asemenea comoară. Era vânzător de cărți, în fond – fără îndoială, voia să păstreze *Pandosto*.

– Da, sunt un soi atât de nobil! comentă Liz zâmbind.

– Apoi ascunde cartea în Casa Evenlode, spunându-și că B.B. nu își va da seama ce e cu adevărat și va rămâne în siguranță, nedescoperită, până după moartea lui Smith.

– Pare cam riscant, observă Liz. Adică, dacă B.B. era colecționar de documente, știa, fără îndoială, ce avea. Iar dacă Mayhew chiar voia să o ascundă, de ce nu a distrus-o?

– Nu putea să facă așa ceva, spuse Peter. Nu dacă era un bibliofil adevărat. E în sângele nostru să conservăm astfel de lucruri.

– O, așa-i, am uitat cât de corecți și de morali sunteți cu toții. Dar dacă Mayhew a fost un falsificator și a realizat această falsă relicvă shakespeariană ca să îl poată stoarce de bani pe extrem de bogatul W.H. Smith cu amenințarea că avea să-i infirme teoria despre Bacon? întrebă Liz. Nu ar fi o ipoteză mai logică?

– Dar noi credem că B.B. a fost, cel mai probabil, falsificatorul, spuse Peter. El a fost artistul.

– Dar a fost și prieten cu Mayhew. Mie mi se pare că tu vrei doar o versiune a poveștii care să permită ca volumul *Pandosto* să fie autentic.

– Ar fi frumos, recunoscu Peter.

– Cum rămâne cu acea cutie despre care mi-ai vorbit? întrebă Liz. Unde e?

– Am lăsat-o acasă, spuse Peter. Dar e, cu siguranță, din secolul al XIX-lea, deci, nu se poate să fi fost confecționată decât de unul dintre cei ale căror nume se regăsesc pe listă – sau pentru ei, în orice caz.

– Deci, ce o să facem când ajungem la Kingham, mai exact? vru să știe Liz. Mergem la Thomas Gardner și îi spunem: „Bună, tu ești ucigașul? Și dacă da, de ce?"

Peter își aminti ultima lui întâlnire cu Thomas Gardner. Își aminti totodată și zvonurile pe care cele două surori bătrâne din Kingham i le împărtășiseră – cum că Phillip Gardner fusese ucis de soția lui și îngropat în capela familiei, eventual cu amanta lui.

– Mi-ar plăcea foarte mult să văd pe dinăuntru capela familiei Gardner, rosti Peter mai mult pentru sine.

– Stai așa – cred că e posibil ca Graham să o fi văzut, spuse Liz.

– Glumești, zise Peter.

– Mi-a spus ceva cum că ar fi cercetat o capelă veche de la țară când strângea materiale. Spunea că întreaga poveste l-a băgat în sperieți, fiindcă individul care l-a condus acolo a purtat o nenorocită de pușcă de vânătoare în tot acel timp.

– Thomas Gardner! exclamă Peter. Doar el poate fi.

– Oricum, zise Liz, Graham mi-a spus că a petrecut o oră întreagă cercetând fiecare piatră din acea capelă, însoțit de Gardner sau cine o fi fost.

– Și a găsit ceea ce căuta? întrebă Peter.

– Nu, spunea că a fost o pistă moartă. Dar a avut impresia că individul cu pușca de vânătoare îi ascundea ceva.

– Ba bine că nu, zise Peter.

– Ei bine, continuă Liz, cotind spre Chipping Norton, orice altceva am face după ce ajungem la Kingham, va trebui să intrăm și în capela aia.

Cambridgeshire, Anglia, 1878

Nenorocirile personale făceau parte din resursele uzuale ale lui Benjamin Mayhew. Deși de regulă le vindea cărți celor cărora le mergea bine, adesea achiziționa stocuri noi când cineva își pierdea o carieră, o avere sau viața. Dimineața aceasta nu era cu nimic diferită, își spuse el, deschizând ziarul *Times* pe masă și luând la rând anunțurile mortuare. Fu surprins să vadă numele unui anumit gentleman a cărui bibliotecă o vizitase în repetate rânduri. Benjamin îi vânduse câteva cărți de-a lungul anilor, dar nu suficiente, poate, pentru a fi considerat librarul preferat al familiei. Chiar și așa, își amintea bine o vizită la maiestuoasa reședință din Cambridgeshire când fiul cel mare al familiei intrase în bibliotecă și spusese:

– Va trebui rărită puțin după ce moare tata.

Era într-adevăr o bibliotecă supraaglomerată, în care cărțile stăteau atât de îngrămădite unele peste altele, încât prea puține puteau fi găsite atunci când era nevoie de ele

sau apreciate ca obiecte de artă atunci când nu erau. Benjamin se urcă în următorul tren care pleca din King's Cross. Fiul, ale cărui comentarii despre bibliotecă și le amintise Benjamin, recunoscu imediat scopul vizitei lui.

– Mă tem că ai venit prea târziu, îi spuse.

– Așa am înțeles, zise Benjamin cu simpatie. Îmi va lipsi prietenia cu tatăl tău.

– Tu și tata nu ați fost niciodată prieteni, rosti sec fiul. Și mă refeream că ai venit prea târziu pentru cărți. Tata mi-a dat voie să vând aproape jumătate din bibliotecă acum trei luni.

Benjamin se crispă la auzul acestei vești, furios că un alt vânzător de cărți i-o luase înainte la ceea ce era, fără îndoială, o comoară ascunsă.

– Însă poți să arunci o privire la volumele in-folio ale operelor lui Shakespeare. Tata a insistat să le păstrăm până moare, însă voi fi bucuros să scap de ele.

Benjamin își aminti ce atitudine avusese răposatul gentleman față de edițiile lui in-folio cu operele lui Shakespeare. Legenda familiei, spunea el, le descria ca fiind cea de-a doua, respectiv cea de-a patra ediție in-folio. Însă el, precum tatăl lui, refuzase să permită să fie scoase din raft sau chiar și atinse. Erau o comoară de familie profund respectată, o relicvă prețioasă a gloriilor din trecut, complet interzise generației actuale. Dacă erau într-adevăr atât de vechi precum le descrisese bătrânul, Benjamin era aproape sigur că le putea vinde unuia dintre clienții lui americani cu bani printr-o singură telegramă. Intră în urma fiului în biblioteca semnificativ redusă în dimensiuni.

– Am să mă aștept la un preț ridicat, spuse fiul. Aruncă o privire, iar eu mă întorc în jumătate de oră. Am lucruri

mai importante de făcut decât să mă ocup de cărți vechi. Sunt pe raftul de jos, sub Gainsborough.

Se întoarse și îl lăsă pe Benjamin singur.

Cu mâini tremurânde, Benjamin scoase cu grijă de pe raft unul dintre volumele înghesuite strâns, purtând numele W. Shakespeare pe cotor. Îl încântă gândul că nicio altă pereche de mâini nu atinsese această carte timp de cel puțin o generație. Legătura era într-o stare remarcabil de bună, iar Benjamin suspectă că volumul fusese legat din nou undeva la începutul secolului al XVIII-lea. Deschise cartea cu grijă la mijloc și se holbă năucit la pagini. Nu știa dacă să râdă sau să se înfurie. Paginile erau complet albe.

Răsfoi paginile până la sfârșitul cărții, fără a găsi un singur rând tipărit. Întorcându-se la partea din față a volumului, descoperi că avea într-adevăr pagina de titlu a celei de-a doua ediții in-folio a operelor lui Shakespeare, publicată în 1632. Operele în sine însă lipseau. După pagina de titlu existau opt pagini alcătuind o parte din actul trei al piesei *Othello*. Restul volumului nu era decât hârtie goală. Nici nu era de mirare că tatăl bătrânului nu permisese nimănui să atingă prețioasele volume in-folio. Benjamin mai văzuse și în trecut acest truc de legătorie, folosit pentru a face ca o broșură sau un alt volum subțirel să semene mai mult cu o carte completă. Nu-i venea să creadă că stăpânul acestui conac fusese tras pe sfoară de propriul tată. Puse cartea deoparte și deschise cel de-al doilea volum, cel care se voia a fi o a patra ediție in-folio din 1685. Din nou, pagina de titlu era corectă, iar când Benjamin dădu în grabă foile, văzu că toate erau tipărite. Poate că ziua nu avea să fie complet irosită. Însă când începu să studieze volumul cu

grijă, pagină cu pagină, descoperi că lipseau mai multe piese. Fără *Hamlet, Regele Lear, Visul unei nopți de vară* și *Poveste de iarnă*, o a patra ediție in-folio nu era nimic mai mult decât o curiozitate. Benjamin nu văzu ce altceva ar putea face, în afară de a râde, dar se strădui să fie cât mai discret posibil, din respect față de cei care jeleau mortul.

Era pe punctul de a pune volumele in-folio înapoi când observă, în capătul îndepărtat al raftului, un volum subțire care părea să fi fost îndesat între ele. Judecând după cât era de comprimată partea din spate a legăturii, Benjamin bănui că volumul se afla acolo de cel puțin la fel de mult timp cât fusese valabilă interdicția de a muta edițiile in-folio – poate chiar mai de mult. Această legătură, uzată și ponosită arăta ca una din secolul al XVII-lea, sau poate chiar mai veche. Deschise cu grijă coperta pentru a vedea dacă nu cumva conținea vreuna dintre piesele care lipseau din cea de-a patra ediție in-folio.

Benjamin cunoștea bine scrierile lui Robert Greene – vânduse numeroase pamflete de Greene unor clienți din Marea Britanie și America, dar nu mai văzuse niciodată un exemplar din acel volum, prima ediție tipărită a poveștii de dragoste *Pandosto*. Însă nu cartea în sine, ci notițele de pe margini fură cele care îi atraseră atenția lui Benjamin. Nu îi luă mult să deducă exact ce anume ținea în mână. La o prezentare ținută de prietenul lui William Henry Smith, în care acesta avansase teoria că Francis Bacon era autorul pieselor lui Shakespeare, Benjamin îl auzise pe Smith zicând:

– Dacă cineva îmi poate arăta o singură pagină de dovadă contemporană care să stabilească o legătură între William Shakespeare din Stratford și piesele publicate sub

acest nume, am să mă dezic de poziția mea cu totul. Dar, ulterior, în timp ce cei doi bărbați se îndreptau spre clubul lui Smith, acesta îi mărturisise lui Benjamin. Ar fi foarte jenant dacă așa ceva s-ar întâmpla vreodată.

– Nu-ți face griji, spusese Benjamin. Nu se va întâmpla.

Acum Benjamin era aplecat exact asupra unui astfel de document. Nu își putea imagina cum rămăsese neobservat mai bine de 250 de ani, dar nu se îndoia că, odată ce acest *Pandosto* era făcut public, umilirea lui Smith avea să urmeze în scurt timp.

Dacă Benjamin încerca să cumpere acel *Pandosto*, fără îndoială că tânărul care avea să se întoarcă în curând în bibliotecă avea să își dea seama ce anume era, și imediat s-ar fi trezit cu toți intermediarii de cărți și colecționarii făcând presiuni asupra casei Sotheby să organizeze o licitație publică. Era puțin probabil ca el, Benjamin, să scoată vreun sfanț din cartea aceea. Dacă, pe de altă parte, distrugea cartea pentru a împiedica umilirea lui Smith, poate că într-o bună zi avea să fie recompensat de către Primul Lord al Amiralității. Închise cartea și o strecură în ziar.

– Nu aș putea să-ți ofer cât valorează aceste ediții in-folio, îi spuse el noului stăpân al casei câteva minute mai târziu, reflectând că, într-un fel, era adevărat.

– Îmi pare rău că ți-ai pierdut timpul, spuse tânărul. Nu e nevoie să te conduc.

Ridgefield, 1988

– Să nu mă înțelegi greșit, spuse Charlie Ridgefield, sorbind din burbon. Îmi iubesc soția. Înțelegi, fiindcă și tu o iubești, nu?

– E singura mamă pe care o am acum, spuse Peter, fixându-și privirea în paharul gol, și mă înțelege mai bine decât m-a înțeles vreodată propria mamă.

Cei doi bărbați erau așezați într-un colț umbrit al verandei din spatele casei. Ceilalți invitați la cina de repetiție se retrăseseră treptat la culcare, unii în camerele libere din casă și din casa de oaspeți, alții la hotelul Marriott sau în centrul orașului Ridgefield. Nunta avea să încheie trei zile de evenimente care începuseră cu ceremonia de absolvire a Amandei. Peter nu remarcase momentul în care el și tatăl Amandei rămăseseră singuri, dar trecuse cel puțin o jumătate de oră de când nu mai venise nimeni altcineva pe verandă. Nu avea de unde să știe dacă Charlie Ridgefield plănuise această mărturisire de dinainte de nuntă în fața

viitorului său ginere sau dacă discuția în care se trezise prins era pur și simplu o combinație de oportunitate, emoție și Jim Beam, dar Charlie vorbea cu Peter mai deschis decât o făcuse vreodată.

– Atâta că a fi căsătorit cu o Ridgefield... ei bine, e o provocare, spuse Charlie. Ăsta e un oraș mic, Peter, iar lumea oamenilor atât de bogați cum e familia Ridgefield e o lume mică. Nu mă interesează cât de îndrăgostit ești, sunt mulți cei care vor crede că te căsătorești cu o Ridgefield dintr-un singur motiv.

– Banii, spuse Peter.

– Exact.

– Eu știu de ce mă însor cu Amanda, replică Peter. Nu prea mă interesează ce cred alți oameni.

– Chiar nu te interesează? spuse Charlie. M-am specializat în administrarea afacerilor în facultate și îmi plac foarte mult afacerile. Când m-am căsătorit și m-am așezat la casa mea, m-am hotărât să intru în sectorul bancar și mi-a plăcut la nebunie. Mi-a plăcut ideea că puteam să încep de jos și să avansez treptat și că de fiecare dată când aveam să fiu promovat avea să fie ceva câștigat prin munca mea. Ei bine, de îndată ce s-a aflat că eram căsătorit cu Sarah Ridgefield, toate astea au zburat pe fereastră. Șeful meu a concluzionat că nu am nevoie de o promovare, fiindcă eu munceam doar din plăcere. Când am fost totuși promovat, tot restul lumii a crezut că asta s-a datorat faptului că eram căsătorit cu ea, nu fiindcă aș fi meritat. Eram prins între ciocan și nicovală. În cele din urmă am renunțat și m-am angajat la Ridgefield Bank. Acolo, cel puțin, puteam să urc în continuare scara ierarhică, iar dacă oamenii voiau să

creadă că avansam din cauza numelui meu, atunci naiba să-i ia!

Luă încă o înghițitură de burbon.

– Dar eu nu am să intru în lumea afacerilor, spuse Peter. Cred că lumea cărților vechi e puțin diferită de industria bancară.

– Așa să fie? întrebă Charlie. Spune-mi, Peter, de ce vrei să fii anticar?

– Asta e pasiunea mea, răspunse Peter. Știu că poate părea caraghios pentru unii oameni, dar așa vreau eu să schimb lumea. Să aduc cărțile laolaltă cu oameni care le vor iubi și le vor păstra pentru generația următoare.

– E pasiunea ta, exact. Și meriți să fii respectat pentru asta, nu?

– Cred că da, răspunse Peter. După cum ziceam, nu prea m-a interesat niciodată ce cred oamenii despre mine.

– Dar cum te-ai simți dacă oamenii ăștia pe care tu îi ajuți să ajungă la cărțile potrivite, oamenii care îți împărtășesc pasiunea, te-ar crede un băiețaș bogat care vrea doar să se joace? Exact oamenii pe care tu vrei să-i folosești pentru a schimba lumea se uită la tine și nu văd o pasiune – în cel mai bun caz văd un hobby, ceva cu care îți umpli timpul între partidele de golf și evenimentele mondene din înalta societate.

– S-ar înșela, spuse Peter, vorbind mai tare decât ar fi vrut, căci înțelese brusc ce îi spunea Charlie – că visul lui de a deveni un membru respectat al comunității cărților rare se putea sfârși în momentul în care se căsătorea cu Amanda.

– Sunt al naibii de convins că s-ar înșela, zise Charlie. Tu știi asta și eu știu asta, dar cine se înșală și cine are dreptate

nu contează în jocul acesta, fiule. Tot ce contează e ceea ce cred oamenii, iar în momentul în care află cu cine ești căsătorit, jocul s-a terminat pentru tine. Bine ai venit în familia Ridgefield! Charlie își goli paharul și se ridică. Ne vedem la altar, fiule, adăugă el, și, traversând cu pași nesiguri veranda, intră în casă, lăsându-l pe Peter singur în întuneric.

Peter și Amanda zăceau în pat cu respirația tăiată și corpurile încolăcite, în cea de-a treia noapte petrecută la Londra și a cincea noapte de când erau soț și soție. Părinții Amandei insistaseră să plătească pentru luna de miere, iar tinerii însurăței se bucuraseră de bilete la clasa întâi până la Londra și de un apartament la hotelul Ritz. În tot acest timp, Peter încercase, fără să reușească, să uite conversația cu Charlie Ridgefield.

– Paturile sunt fabuloase, spuse Amanda. Paturile sunt chiar mai bune decât covorul din Sala Devereaux.

– Nu e prima dată când facem dragoste într-un pat, zise Peter.

– Da, dar astea sunt așternuturi superluxoase. Te iubesc și iubesc patul ăsta.

– Pot să te întreb ceva?

– Poți să mă întrebi orice, domnule Byerly, spuse Amanda. În fond, sunt doamna Byerly. Îmi place cum sună asta. Doamna Amanda Byerly cuibărită în brațele domnului Peter Byerly și într-un așternut superluxos.

– M-ai iubi și fără așternutul superluxos? întrebă Peter.

– Bineînțeles. Ce tot spui acolo?

– E doar ceva ce mi-a spus tatăl tău acum câteva seri.

– După cina de repetiție? Doamne, îmi pare rău! Era beat, nu-i așa? Nu se îmbată prea des, dar când o face, tinde să devină morocănos.

– Nu a fost morocănos, spuse Peter, doar sincer.

– Ce anume ți-a spus? întrebă Amanda, trasând cercuri lenețe pe pieptul lui Peter cu unghia cu manichiură îngrijită.

– Mi-a spus... ei bine, presupun că mi-a spus că oamenii o să creadă că m-am căsătorit cu tine pentru bani.

– Dar tu știi că nu e adevărat.

– Sigur că știu, zise Peter. Dar el spunea că oamenii nu vor... că nu mă vor lua în serios, ca vânzător de cărți adică. Vor crede că o fac doar ca hobby, că trăiesc din banii tăi.

– Ei bine, asta e pur și simplu stupid, comentă Amanda.

– Chiar așa să fie? spuse Peter. Dacă locuim într-o casă mare și conducem mașini elegante și zburăm la clasa întâi în Anglia oricând dorim, oamenii o să-și dea seama că nu din vânzările de cărți avem bani pentru toate astea.

– Ce vrei să spui, că tati e un bărbat întreținut?

– El așa se simte uneori, da.

– Când e beat, zise Amanda, rostogolindu-se de pe Peter.

– Ascultă, spuse Peter, e grozav că nu trebuie să ne facem griji pentru bani, că ne putem permite să locuim unde vrem și să facem tot ce vrem, dar...

– Dar ce?

– Dar aș vrea să știu că ne putem descurca și pe cont propriu. Că ne-am descurca și dacă tu nu ai face parte din familia Ridgefield.

Amanda rămase tăcută o vreme.

– Peter, spuse ea în cele din urmă, m-ai mai iubi și dacă nu aș fi frumoasă?

– Știi bine că da, răspunse Peter.

– Și m-ai mai iubi și dacă aș avea vreo boală oribilă sau dacă aș fi infirmă?

– Bineînțeles.

– Bineînțeles că m-ai iubi. Fiindcă felul în care arăt și felul în care funcționează corpul meu, toate astea fac parte din cine sunt. Ei bine, și a fi o Ridgefield face parte din cine sunt. Mult timp am încercat să neg asta, dar tu ești cel care m-a ajutat să înțeleg că e în regulă. Iar acum îmi ceri să ascund cine sunt.

– Nu-ți cer să ascunzi cine ești, spuse Peter. Îți iubesc familia, știi asta. Și vreau ca ea să facă parte din viața noastră. Cred doar că ar fi frumos să încercăm... ei bine, să trăim din banii pe care efectiv îi câștigăm. Ar fi chiar atât de îngrozitor dacă ne-am începe viața într-un apartament, așa cum încep majoritatea cuplurilor căsătorite?

– Nu, spuse Amanda încet. Nu ar fi deloc îngrozitor. Își strecură mâna într-a lui. Pot să decorez eu apartamentul?

– Nu te deranjează? întrebă Peter. Dacă lăsăm pur și simplu banii familiei deoparte, deocamdată?

– Peter, pot să renunț la așternuturile superluxoase și la zborurile la clasa întâi, și la mașini elegante, și la case, și la orice altceva vine cu banii familiei Ridgefield. Adică toate aceste lucruri sunt drăguțe, dar cui îi pasă de ce e drăguț! Nu banii contează pentru mine, ci familia mea și cu tine – în special tu. Te iubesc. Tu, Peter Byerly, ești tot ce am nevoie.

– Dar așternuturile astea sunt plăcute, spuse Peter.

– Da, cred că, dacă tot o să locuiesc într-un apartament minuscul și o să-mi fac cumpărăturile la Kmart, trebuie neapărat să mai facem dragoste de câteva ori în așternuturile astea.

Îl trase în brațele ei, iar Peter simți un val de iubire atât de intens, încât avu impresia că era gata să explodeze.

Kingham, marți, 21 februarie 1995

Se lăsase deja întunericul pe când Peter și Liz ajunseră în Kingham. Lui Peter îi era teamă că poate cineva îi supraveghea căsuța, prin urmare, coti pe West Street după ce trecu de pășunea satului, oprind în parcarea cu pietriș a hotelului Mill House. Peter nu intrase niciodată în hotel până atunci, deși trecuse pe lângă el suficient de des în drum spre gară.

La recepția mică din holul cu podea de piatră, Peter ceru două camere și se prezentă cu numele Robert Cotton. Liz sugerase că, în cazul în care căsuța era supravegheată, poate că nici hotelul local nu era cu totul sigur. Când Peter dădu să scoată cardul de credit, ea îl trase de la recepție și îi șopti:

– Tu nu te uiți niciodată la seriale polițiste? După cardul de credit te pot găsi, să știi. Câți bani gheață ai?

Întâmplarea făcu să nu aibă bani suficienți decât pentru o singură cameră, iar Peter tocmai se gândea că hotelul

King's Head, aflat la un kilometru și jumătate distanță, în Bledington, s-ar fi putut dovedi mai puțin scump, când Liz veni în față și spuse cu un accent american remarcabil de convingător:

– O cameră cu două paturi. Eu și fratele meu suntem obișnuiți să împărțim camera.

Peter se prăbuși extenuat pe patul lui imediat ce închise-ră ușa, dar Liz începu să se învârtă în fața ferestrei, pe care o deschisese ca să intre aerul răcoros al nopții.

– Toate răspunsurile sunt chiar acolo, spuse ea, scurtând întunericul. O să înnebunesc stând aici toată noaptea.

– Ai putea să dormi, sugeră Peter.

– Glumești? spuse Liz. Nu am fost niciodată mai trează. Se aplecă pe fereastră și inspiră adânc. Apropo. Mulțumesc că ai venit să mă salvezi. A fost foarte galant din partea ta.

Se așeză pe marginea patului lui Peter și îl sărută pe obraz.

Peter nu se considerase galant, dar găsi sărutul surprinzător de plăcut. Exact când simți că începe să roșească, Liz se ridică și spuse:

– Cred că am să merg până la bar să cumpăr niște sandviciuri. Pe mine nu mă cunoaște nimeni în Kingham, deci ar trebui să fim în siguranță.

După plecarea lui Liz, Peter se descălță și își trase plapuma peste el. Tocmai aluneca în somn când o văzu pe Amanda întinsă pe celălalt pat, privindu-l peste mica despărțitură dintre ei.

– Dormi cu o altă femeie, văd, zise ea.

– Nu în genul acela, spuse Peter.

– Nu mă deranjează, îl asigură ea.

– Știu. Dar nu e în genul acela, repetă Peter, abia reușind să se concentreze pe ochii Amandei.

– Vreau să fii fericit, Peter, zise ea.

– Sunt fericit, spuse Peter.

– Peter! rosti Amanda pe un ton mustrător.

– În regulă, poate că nu fericit, se corectă Peter, dar în ultimele zile m-am simțit mai viu decât de când...

– Viu e bine, spuse Amanda. Viu e un început.

Peter rămase întins timp de câteva minute, chinuindu-se să își țină ochii deschiși pentru a o putea privi pe Amanda.

– Liz e drăguță, spuse ea în cele din urmă.

– E doar o prietenă, murmură Peter.

Habar nu avea cât timp trecuse până când Liz îl zgudui să se trezească. În locul unde se aflase Amanda văzu doar o tavă cu sandviciuri.

– Am noutăți, îl anunță Liz, când Peter se ridică în capul oaselor.

Îi dădu un sandvici cu caşcaval şi murături, iar el începu să molfăie din el.

– Cred că m-am întâlnit cu surorile tale la bar, începu Liz. Cele două doamne în vârstă despre care mi-ai povestit. Nu le-am întrebat cum le cheamă fiindcă nu voiam să par iscoditoare, dar ele trebuie să fi fost. Se pare că marțea e seara lor de ieșit. Ei bine, erau pline ochi de noutăți. Se pare că ai ratat o mică dramă rurală importantă cât ai fost plecat. Evident, Thomas Gardner vâna fazani în spatele a ceea ce a mai rămas din Casa Evenlode, și nici măcar nu e deschis sezonul la fazani, deși eu nu aș fi știut asta, dar cred că tot restul lumii din sat știa, fiindcă tot pe acest aspect al poveștii insistau – că Thomas Gardner vâna niște nenorociți

de fazani, când nu e sezonul – nu pe ceea ce i s-a întâmplat efectiv lui Thomas Gardner în timp ce vâna fazani în afara sezonului.

Liz se opri să respire.

– O să ajungi undeva cu toate astea? întrebă Peter plin de speranță.

– Scuze, scuze, spuse Liz. Încep să turui când sunt agitată. În fine, asta s-a întâmplat acum două zile și, aparent, Thomas a scăpat pușca sau ceva de genul acesta și s-a descărcat, nu sunt prea sigură cum, s-au certat puțin în privința detaliilor, dar în principiu s-a împușcat în picior.

– Thomas Gardner s-a împușcat în picior?

Peter își înăbuși râsul când își aminti cum alergase cât îl ținuseră picioarele pe aleea dinspre Casa Evenlode pentru a evita să întâlnească țeava puștii de vânătoare a lui Gardner.

– *Acum două zile* Thomas Gardner s-a împușcat în picior. A ajuns șchiopătând până la drumul principal și s-a prăbușit pe margine, unde l-a găsit vicarul. Zace într-un pat de spital din Chipping Norton de atunci.

Peter expiră zgomotos.

– Deci, nu ar fi putut să îl ucidă el pe Graham Sykes.

– Thomas Gardner și Julia Alderson au amândoi alibiuri, spuse Liz, mușcând din sandviciul ei și privindu-l pe Peter cu un rânjet. Nu înțelegi ce altceva înseamnă asta, așa-i?

– Ce anume?

– Thomas Gardner se află într-un spital din Chipping Norton. Se zvonește că s-ar putea să se întoarcă acasă mâine, dar în noaptea asta Casa Evenlode e nepăzită.

– Capela! exclamă Peter, simțind un torent de energie alergându-i prin vine.

– Exact, spuse Liz. Dacă vrem să vedem interiorul capelei, va trebui s-o facem în noaptea asta.

Cățărându-se peste zidul vecinului din spate, Peter și Liz reușiră să intre în căsuța lui Peter prin seră, bine ascunsă dinspre stradă, în caz că o supraveghea cineva. Nu aprinseră niciun bec, dar o lună palidă îi oferi lui Peter suficientă lumină cât să găsească ceea ce îi trebuia – o lanternă, o hartă Ordnance Survey, o pungă de plastic cu autoînchidere plină de pastile anti-anxietate și cuțitul lui. Pe acesta din urmă îl găsi în cutia cu materiale de legătorie de care se împiedicase Liz în sufragerie.

– Ai fi putut să strângi înainte să pleci, îl apostrofă ea.

– Nu știam că o să mă întorc pe furiș în toiul nopții, spuse Peter, și având companie.

Când luă cuțitul din cutie și îl băgă în rucsac, Liz îl întrebă la ce îi trebuia.

– Nu știu, spuse Peter, dar e cel mai ascuțit obiect pe care îl am și s-ar putea să se dovedească util.

Exact când erau pe punctul de a pleca, Peter observă lumina pâlpâitoare a robotului telefonic. Dădu volumul încet și apăsă butonul Redare.

– Peter, sunt Nigel de la British Museum. Am obținut rezultatele acelor teste pentru tine. Hârtia e cu siguranță din secolul al XVI-lea. Cu cerneala e ceva mai complicat. Dacă nu o trimitem la analize mai complexe decât cele care se pot face aici, singurul lucru pe care îl pot spune sigur e că nu e modernă. Ar putea cu ușurință să fie tot din

secolul al XVI-lea, dar nu pot ştii sigur. Dacă doreşti, aş putea să o trimit pentru o datare cu carbon, dar s-ar putea să fie cam scump. Anunţă-mă. Salutări.

– Deci, poate că *Pandosto* e autentic, zise Liz.

– Poate da, poate nu, spuse Peter.

Cel de-al doilea mesaj era de la Francis Leland.

– Încă nu am găsit nimic despre Matthew Harbottle sau Benjamin Mayhew, rosti el, dar ai să râzi când am să-ţi povestesc despre William H. Smith. Telefonează-mi şi am să-ţi dau detaliile, dar varianta scurtă e că a pus bazele unui lanţ de chioşcuri de presă şi a fost unul dintre primii antistratfordieni.

– De parcă nu ştiam, spuse Peter, închizând robotul.

Întors la hotel, Peter studie harta şi găsi, după cum se aşteptase, o cărare ce ducea spre Cornwell şi trecea pe la poalele dealului sub Casa Evenlode.

– Va fi mai sigur aşa decât să mergem pe drum, explică Peter.

– Şi cum facem să intrăm în capelă? întrebă Liz. Nu crezi că va fi încuiată?

– Mare păcat că nu aveam o rangă acasă, spuse Peter. Nu e o unealtă standard în comerţul de cărţi vechi.

– Am eu o cheie de roată în maşină, spuse Liz.

Şi adăugându-şi această armă în arsenal, traversară din nou satul, ajungând pe cărarea ce ieşea din Kingham şi o lua de-a curmezişul câmpurilor întunecate.

Peter nu mai fusese niciodată pe această cărare. Nici la lumina zilei nu ar fi fost uşor de parcurs, date fiind desele întreruperi reprezentate de garduri şi tufe, puncte în care erau nevoiţi să găsească porţi sau pasaje. În întuneric era

aproape imposibil, dar nu îndrăzneau să folosească lanterna. O lumină dansând peste vale spre Casa Evenlode ar fi fost vizibilă pentru oricine privea de pe culme sau de la ferestrele Conacului Evenlode.

După aproape o oră în care înaintară târâș, ajunseră la gâlgâitorul râu Evenlode. Sus pe un deal în stânga abia se vedea silueta sumbră a Casei Evenlode în lumina palidă a lunii.

– După spusele Louisei, zise Peter, capela e la baza acestui deal. Deci, ar trebui să fie pe undeva pe-aproape.

Înaintară încet pe malul râului până ajunseră la un zid de piatră.

– Granița proprietății lui Gardner? întrebă Liz.

– Asta trebuie să fie, răspunse Peter.

Liz se cățără cu agilitate pe zid și sări pe cealaltă parte. Peter era mai puțin agil și reuși să își sfâșie cracul pantalonilor când sări jos. La mică distanță în fața lor, un mic pâlc de copaci și tufe alcătuia singura ascunzătoare posibilă din zonă pentru o capelă.

– Louisa spunea despre capelă că e acoperită de plante cățărătoare, spuse Peter, trăgând-o pe Liz de mână spre copaci. Aici trebuie să fie.

Se aplecară pe sub crengile joase și intrară în întunericul complet. Ramurile copacilor blocau și puțina lumină pe care luna încă mai reușea să o proiecteze prin ceața care se ridica de pe râu.

– Chiar dacă o găsim, cum vom vedea să intrăm? întrebă Liz.

– Va trebui să riscăm și să folosim lanterna, răspunse Peter.

Tocmai scotocea prin ghiozdan după lanternă, când Liz strigă:

– La naiba! Ăla n-a fost un copac. Chestia aia în care tocmai s-a lovit genunchiul meu n-a fost un nenorocit de copac.

– Ce a fost? întrebă Peter.

– Pare să fi fost colțul unui zid de piatră, răspunse Liz. Și da, sunt bine, mulțumesc de întrebare.

Peter aprinse lanterna și proiectă lumina aproape de sol. Dintre tufișurile de iederă de lângă genunchiul stâng al lui Liz se ivea colțul unui calcar de Cotswold galben-auriu – nu piatra neregulată și nefinisată a unui zid din pietre brute, ci o piatră netedă, cu finisaj de zidărie. Ocoliră clădirea, bătând ușor cu cheia de roată în zidul acoperit de iederă, dar auzind doar clinchetul metalului pe piatră.

– Trebuie să existe o ușă pe undeva, zise Liz.

– Louisa spunea despre capelă că e gata să se dărâme, dar mie zidul ăsta mi se pare destul de solid.

Peter întinse brațul ca să bată din nou cu cheia în zid, dar căzu în față prin iederă, lovindu-și șoldul de piatra tare.

– Asta a durut, spuse.

– Mie-mi spui, zise Liz. Ești înăuntru? E destul de întuneric aici unde sunt eu.

Peter privi în jurul lui și își dădu seama că se afla pe o mică verandă. Arcada spre exterior era aproape complet acoperită de iederă, dar în partea opusă a verandei se afla o ușă grea de lemn.

– Am găsit intrarea, spuse Peter, întinzând mâna în spate prin iederă și încercând s-o prindă pe Liz. Dă-mi mâna.

– Aia nu e mâna mea, chicoti Liz, și își strecură mâna într-a lui ca el s-o poată trage printre plantele cățărătoare. Ai putea cel puțin să mă scoți la cină mai întâi, spuse Liz râzând.

– Scuze, spuse Peter, roșind în întuneric.

– E în regulă, Peter. Te tachinam doar. E ceva firesc între prieteni. În plus, habar nu ai de unde m-ai apucat, nu?

– Ei bine, o idee am, recunoscu Peter.

– Perversule, zise Liz, plesnindu-l peste fund. Acum spune-mi te rog că ușa e descuiată.

Peter răsuci inelul de fier care atârna de pe ușă și ridică zăvorul.

– Așa se pare, spuse el.

Deschise ușa și intrară amândoi în capela privată a familiei Gardner.

Capela nu era nici atât de mică, nici atât de distrusă pe cât se așteptase Peter, deși nu-și putea da seama dacă fusese renovată din secolul trecut sau pur și simplu Louisa nu-și amintea bine. Naosul avea zece pași lungime și patru lățime, fără transepturi și cu două trepte care duceau spre un altar minuscul. Tavanul înclinat avea circa șase metri înălțime și era susținut de bârne de lemn. În partea de sus a pereților se aflau ferestre înguste cu bare. Nu exista mobilier, dar, în afară de numeroasele memoriale de pe perete, se găseau trei morminte separate deasupra cărora efigiile de piatră ale unor Gardner din alte vremuri zăceau într-un somn etern.

Peter și Liz se apropiară încet de singura altă structură din încăpere, masa de piatră din altar. Era complet nemarcată, cu excepția unei cruci sculptate în partea din față.

Peter își puse geanta pe piatra netedă și îndreptă lanterna spre ceea ce ar fi putut fi strana, dacă ar fi existat băncuțe în capelă.

– Cred că începem să citim pietre de mormânt, spuse el.

Peter se apropie de cel mai mare dintre cele trei morminte în picioare și tocmai era pe punctul de a citi inscripția când un târșâit zgomotos din partea din spate a capelei fu urmat de o bufnitură sinistră.

– Ușa! strigă Liz, trecând în fugă pe lângă Peter, care o urmă.

Ușa grea de lemn, pe care o lăsaseră întredeschisă, era acum ferm închisă.

– Nu prea a bătut vântul în noaptea asta, spuse Liz.

– Vântul nu ar fi putut să miște ușa asta oricum, spuse Peter.

Încercă să răsucească inelul, dar acesta nu se mișcă, nici ușa nu se clinti când se împinseră în ea. Sprijinindu-se de ușa a ceea ce constituia în acel moment, la propriu, celula lor de închisoare, cei doi nu spuseră nimic timp de câteva minute. Peter se așteptă să simtă primele semne ale unui atac de panică și chiar băgă mâna în buzunar ca să pipăie punga de pastile de acolo, însă se simțea ciudat de calm. Mai calm decât se simțise vreodată de când descoperise cadavrul lui Sykes.

– O să le ia ceva vreme să aducă poliția aici, la ora asta din noapte, spuse el. Ar fi bine să ne apucăm de treabă.

Kingham, 1878

Phillip își înmuie penița într-o călimară de cerneală pe care o combinase după o rețetă veche din carnețelul de piele ponosit deschis pe masa lui. Penița alunecă ușor pe hârtie când urmări contururile caligrafiei din documentul sprijinit pe masă în fața lui. Falsificarea documentelor, se dovedea, era o muncă pentru care Phillip Gardner era înzestrat ca nimeni altul. În toată cariera lui de artist fusese acuzat de imitație și lipsă de originalitate – aproape cu nimic mai bun decât un copist. Dar talentul lui de copist îi permitea nu doar să excleze, ci să fie un maestru desăvârșit. Semnele de pe pagină păreau să curgă direct prin ochii lui, ieșind apoi prin vârful peniței. Și cu sfaturile din acel carnețel reușise să rezolve problema obținerii de peniță, hârtie, pergamente și cerneluri din perioada oricărui document pe care se întâmpla să îl falsifice. În dimineața aceea era o scrisoare de la Lordul Nelson către amanta lui, Lady Emma Hamilton.

Lumina lumânărilor ardea constant – aerul nu se mișca în această încăpere uitată, iar Phillip descoperise că lumina lumânărilor îi era suficientă pentru munca lui. Ca artist ocupase o cameră spațioasă de la etajul superior al casei, cu ferestre orientate în trei direcții. Un artist avea nevoie de lumină, dar un falsificator avea mai mare nevoie de secret, iar în acea încăpere întunecoasă Phillip își desăvârșise talentul.

Trecuse aproape un an de când Phillip primise scrisoarea de șantaj de la Reginald Alderson, amenințându-l să-i dezvăluie doamnei Gardner atât existența amantei, cât și a copilului bastard. Phillip stătuse treaz toată noaptea aceea, întrebându-se ce să facă. Părea prins între două opțiuni inacceptabile – să își predea colecția în mâinile celui mai aprig dușman al familiei sale sau să o piardă pe doamna Gardner și, odată cu ea, capacitatea financiară de a întreține Casa Evenlode. Oricare dintre opțiuni l-ar fi făcut să apară ca o pată pe obrazul familiei Gardner. De-abia când lumina de dinaintea zorilor își croi drum prin ceață și ajunse la fereastra lui se gândi și Phillip la o posibilă soluție. Din moment ce nu era cu nimic mai bun decât un copist, după cum pretindea corpul elitist de membri ai Academiei Regale, atunci de ce să nu își folosească acel talent pentru a se salva din această nenorocire?

Manualele de falsificare a documentelor nu erau ușor de găsit, dar Phillip citise despre falsul shakespearian realizat de John Payne Collier cu ani buni în urmă. Collier fusese într-un final demascat de experți, dar Reginald Alderson nu era nicidecum expert. Prin urmare, Phillip i se prezentase lui Collier drept un savant care lucra la o istorie a falsurilor din secolul al XIX-lea.

– Sunt sigur că ați fost pur și simplu victima unei alte persoane care v-a înșelat, îi spusese Phillip acum bătrânului Collier. Dar mă gândeam că poate ați dori să îmi oferiți câteva perspective asupra lumii falsificatorilor de documente.

Complimentele lui nesincere reușiseră să îi aducă mai mult decât câteva perspective. Collier îi oferise lui Phillip mai multe dintre cărțile lui și, mai important, câteva minute în care îl lăsă singur în camera lui de lucru în timp ce se duse să spele vasele pentru ceai. Într-un sertar de jos Phillip descoperise un vechi carnețel legat în piele plin cu notițe privind tehnicile de falsificare – cum să confecționeze instrumente de scris dintr-o anumită epocă, cum să obțină hârtie și pergament vechi, cum să amestece cerneluri din diverse perioade și cum să dea un aspect vechi unor documente noi. Fusese foarte simplu să plece cu acest volum ascuns. Nu știa dacă fusese scris de Collier sau de altcineva, și nici nu îi păsa; ceea ce era important era că funcționa.

Benjamin Mayhew ședea într-un colț din salonul unui club exclusivist, ținând un trabuc într-o mână și un pahar de brandy în cealaltă. Gazda lui, William Henry Smith, susținea deja de ceva vreme teoria că Francis Bacon ar fi scris operele lui William Shakespeare – teorie pe care nu o mai exprimase în public de mulți ani, dar pe care, atunci când Benjamin îl încuraja, o explica bucuros. Pe raftul din biroul lui Benjamin, aflat la nici un kilometru și jumătate distanță, se găsea o carte care ar fi putut să zdrobească teoria lui Smith. Însă Smith nu era doar unul dintre cei mai vechi clienți ai lui Benjamin, era, de departe, și cel care se bucura de cea mai înaltă poziție. Benjamin ajunsese să

savureze serile pe care le petrecea ocazional ca oaspete într-un club în care nu ar fi putut spera niciodată să intre prin mijloace proprii. Când un servitor îi reumplu paharul de brandy, își spuse că poate avea să facă mai mult decât să ascundă volumul *Pandosto* pentru a apăra reputația vechiului său prieten.

– Ai reușit până la urmă să te întâlnești cu domnul Collier? îl întrebă Benjamin pe Phillip Gardner când cei doi se așezară în camera de deasupra magazinului de cărți al lui Benjamin.

– Da, răspunse Gardner. Un bătrân interesant. Mi-a dat câte un exemplar din câteva dintre cărțile lui, pentru colecția mea. Desigur, i-am spus că îl consider doar o victimă inocentă. Cred că era destul de senil pentru a mă fi crezut.

– Probabil o crede și el, spuse Benjamin. Chiar și așa, a fost un om genial la vremea lui.

– Consideri că falsificarea documentelor e ceva genial? spuse Gardner.

– E o formă de artă, nu?

– Dacă poți numi frauda o formă de artă, spuse Gardner.

– Cum ar fi dacă ți-aș spune, zise Benjamin, că unul dintre aceste documente e un fals?

Cu un gest larg al mâinii, arătă spre cele patru obiecte întinse pe masă – obiecte pe care Benjamin se chinuise mult să le obțină pentru a-i pune această întrebare lui Gardner. Erau două documente de curte din secolul al XV-lea, scrise pe pergament, și două scrisori din secolul al XVIII-lea. Niciuna dintre hârtii nu se referea la persoane importante,

astfel că Benjamin putea fi sigur că Gardner avea să le privească fără a lua în calcul posibilitatea unei achiziții, gând care, după cum știa prea bine, putea orbi potențialul cumpărător.

Gardner examină documentele timp de câteva minute, ridicându-l pe fiecare în lumină în diverse unghiuri înainte de a-l pune jos și a-l lua pe următorul. În cele din urmă alese o scrisoare datată din 1756, își trecu un deget peste suprafața hârtiei și aproape imediat pufni disprețuitor.

– Ei bine, în mod clar asta e, spuse el. Și trebuie să adaug că e un fals destul de prost.

– Ce te face să crezi asta? întrebă Benjamin, convins deja că suspiciunile lui despre Gardner erau corecte.

– Am simțit cum a zgâriat penița hârtia, spuse Gardner. Asta nu s-ar fi întâmplat cu o pană. Documentul ăsta a fost scris cu o peniță cu vârf metalic, iar alea nu au început să fie produse în masă decât în anii 1820. E o scrisoare comună de casă, deci cred că se poate presupune că a fost scrisă cu ceva disponibil pe scară largă, iar în 1756 penițele cu vârf metalic nu erau nicidecum disponibile.

Gardner aruncă scrisoarea înapoi pe masă cu un aer indiferent.

– Pari a fi expert, spuse Benjamin.

– Ți-am zis, am început să colecționez cărți despre falsificarea de documente. Trebuie să te protejezi, știi.

– Da, dar cărțile despre falsificarea de documente nu pot să îți arate cum se simte hârtia atunci când s-a scris pe ea cu peniță cu vârf metalic, spuse Benjamin. Dar nu-ți face griji, secretul tău e în siguranță.

– Ce secret?

– Există doar două categorii de oameni care ar fi putut detecta acest fals atât de repede, spuse Benjamin, ridicând scrisoarea. Cineva cu o largă experiență în domeniul determinărilor științifice sau un falsificator de documente cu experiență. Tu nu intri în prima categorie; nu pot decât să presupun că faci parte din cea de-a doua.

– Mă acuzi că aș fi falsificator de documente? spuse Gardner.

– Nu aș numi-o chiar acuzație, zise Benjamin, mai degrabă un compliment.

Încă din ziua în care Reginald Alderson renunțase să mai liciteze împotriva lui Phillip Gardner, Benjamin bănuise că se petrecea ceva ciudat. Interesul brusc al lui Gardner față de subiectul falsurilor nu făcuse decât să îi întărească suspiciunea. Singura explicație pe care și-o putea imagina era că Gardner îi oferea lui Alderson copii falsificate ale unor documente – din motive pe care el nu le putea ghici.

– Ia ascultă, spuse Gardner. Ce joc e ăsta? Tu ești cel care i-a spus lui Alderson despre Isabel?

– Poftim? se miră Benjamin, care nu vedea legătura între tânăra americancă ale cărei scrisori fusese rugat să le păstreze pentru Gardner și conversația din acel moment despre falsuri.

– Mă șantajează, să știi, zise Gardner furios. Reginald Alderson m-a amenințat că îi va spune doamnei Gardner. Nu-i cazul să îți explic că, dacă ar afla, ai pierde un client foarte bun.

– Dragul meu prieten, rosti Benjamin zâmbind. Nu intenționez nicidecum să îi spun doamnei Gardner ceva. Și, sincer, uitasem cu totul de tânăra ta prietenă. Eu pur și

simplu caut un bun falsificator de documente – unul mai bun decât cel care a falsificat scrisoarea pe care ai demascat-o atât de repede.

– Înțeleg, spuse Gardner, calmându-se. Luă scrisoarea falsificată de pe masă și chicoti încet înainte de a o mototoli și a o arunca în foc. În acest caz, ți-ai găsit omul. Întâmplarea face să fiu un falsificator desăvârșit.

Ridgefield, 1988

La câteva luni după întoarcerea din luna de miere, Peter acceptase propunerea Amandei ca, atâta timp cât trăiau modest, să își permită să cheltuiască o parte din ceea ce ea numea cu delicatețe „venitul ei independent". Afacerea lui creștea încet, iar Amanda începea să primească de lucru ca decorator de interioare, dar acel mic venit suplimentar le permise ca, după un an petrecut într-un apartament, să se poată muta într-o casă mică dintr-un cartier mai vechi, nu departe de campusul universitar. Casa necesita reparații, iar Peter își petrecu weekendurile învățând cum să curețe vopseaua de pe pereți, cum să rașcheteze podele și cum să întindă pereu.

– E ca atunci când legi o carte, îi spuse el Amandei într-o zi, când veni la prânz plin de vopsea. Doar că la scară mai mare.

În vara de dinainte de a cumpăra casa făcuseră din nou o călătorie în Anglia. Fusese prima din ceea ce avea să devină o serie de excursii semi-anuale de cumpărat cărți.

Zburau la clasa economică și se cazau la pensiuni unde baia era de obicei la capătul holului. Amanda nu se plângea niciodată.

În primăvara anului 1993, când Peter văzu că următoarea lor călătorie în Anglia avea să coincidă cu cea de-a cincea aniversare a lor, se gândi că poate sosise momentul să călătorească ceva mai puțin modest.

– Ai câțiva clienți noi, îi spuse Amandei în pat într-o seară, și la fel am și eu. Ce-ar fi să ne cazăm la hoteluri de data asta?

– Mie îmi plăceau căsuțele alea de la țară, zise Amanda, dar, cu siguranță, ar trebui să ne petrecem noaptea aniversării la hotelul Ritz.

Ceea ce și făcură. Peter uitase cât de plăcute erau acele așternuturi.

O săptămână mai târziu, rătăcind prin Cotswold în căutare de magazine de cărți, Peter și Amanda nimeriră întâmplător în satul Kingham și deciseră să ia prânzul la picnic pe pajiștea din localitate.

– E pur și simplu un sat perfect, nu-i așa? spuse Amanda, când se întinseră pe iarbă după prânz.

– E liniștit, zise Peter. Ar trebui să stăm aici câteva zile.

– Crezi că există vreun loc de cazare? întrebă Amanda.

Și astfel se plimbaseră prin sat căutând cazare și găsiseră un semn cu „De vânzare" în fața unei căsuțe cu terasă. După aceea nu își mai amintiră care din ei sugerase primul acest lucru, însă stând în briza răcoroasă de mai în fața acelei căsuțe goale, se imaginaseră brusc înăuntrul ei.

– Are nevoie de renovare, constată Peter.

– Venim frecvent în Anglia, spuse Amanda. Ar fi drăguț să avem un sediu principal.

– Așa e, încuviință Peter.

Își închipui o scenă cu un foc pârâind în șemineu, o ceașcă de ceai în mâna lui și cu Amanda citind o carte bună într-o zi umedă de iarnă. Fu mai seducătoare ca orice altceva își imaginase până atunci.

– De ce nu? spuse Amanda. Putem să ne-o permitem.

– Tu poți să ți-o permiți, preciză Peter.

– Nu ți-am oferit încă un cadou de aniversare, spuse Amanda.

Și fără alte discuții, se hotărâseră. Nu puseseră încă piciorul în căsuță, se aflau în Kingham doar o oră și ceva, însă aveau sentimentul că făceau ceea ce trebuia. Trei luni mai târziu, Peter și Amanda erau proprietarii unei căsuțe din Anglia; două luni după aceea, începu lentul proces de renovare.

– Mulțumesc, îi spuse Peter Amandei, stând întins lângă ea în patul lor din Ridgefield în noaptea în care se finaliză vânzarea.

– Pentru ce? întrebă Amanda.

– Pentru căsuță, răspunse Peter.

– Cu plăcere, spuse Amanda, prinzându-l în brațe și lipindu-se de el.

– Mă face să mă simt ca un adevărat vânzător de cărți, știi, faptul că am o căsuță în Anglia.

– Toți vânzătorii de cărți au căsuțe în Anglia? întrebă Amanda.

– De fapt, eu nu știu niciunul care să aibă, răspunse Peter, dar reușește cumva... nu știu, să legitimeze pretenția mea de expert în cărți englezești.

– Dragul meu, tu chiar ești expert în cărți englezești.

– O să fie fantastică, nu-i așa? zise Peter.

– Va fi ceva de muncă, spuse Amanda, dar da.

– Cât timp crezi că o să dureze renovările?

– Ei bine, în cazul în care contractorii britanici seamănă cu cei de aici, m-aș mira să termine în mai puțin de un an, spuse Amanda. Poate anul viitor putem merge acolo de Crăciun.

– Pare tentant.

Amanda își plimba mâna în sus și în jos pe pieptul lui, iar el rămase tăcut preț de câteva minute.

– Așternuturile astea par teribil de moi, murmură ea, când Peter își trecu mâna în sus peste coastele ei și o mângâie pe sâni.

– Speram că ai să observi, spuse Peter. Sunt un mic cadou pentru tine. Sunt așternuturi superluxoase.

Kingham,
marți, 21 februarie 1995

Peter și Liz fuseseră închiși în capela familiei Gardner de mai bine de o oră și nu erau cu nimic mai aproape de descoperirea vreunui secret decât atunci când se trântise ușa, prinzându-i înăuntru. Examinaseră fiecare memorial de pe pereți, precum și cele trei efigii de piatră, dar în afară de a trasa arborele genealogic al familiei Gardner începând cu secolul al XVI-lea, nu realizaseră nimic altceva. Nu găsiseră nimic despre Phillip Gardner.

Stăteau pe podeaua rece de piatră, cu spatele sprijinit de ușa neclintită, când Peter observă, proiectând lumina lanternei în interiorul capelei, un model repetitiv al zgârieturilor de pe anumite părți din podea.

– Cred că sunt morminte în podea, spuse el, târându-se în față și trecându-și degetele peste liniile fine.

– Nu-mi dau seama ce scrie, zise Liz, cuvintele sunt aproape complet șterse.

– Mă îndoiesc că prietenul nostru Phillip e mort de suficient timp, încât piatra lui să se fi măcinat atât de tare, remarcă Peter.

– Uite încă unul, spuse Liz, și în scurt timp traversau capela în patru labe, reușind ocazional să deslușească o parte dintr-un nume sau o dată.

Se aflau în fața treptelor spre altar, Peter ținându-și lanterna aproape de o piatră pentru a încerca să citească ce scria după data 1705, când Liz scăpă cheia de roți la mică distanță de cercul de lumină al lanternei, și încremeniră amândoi când auziră un zăngănit gol, ce păru să răsune cu ecou sub ei.

– Ce-a fost asta? întrebă Peter.

– Scuze, am scăpat...

– Fă-o din nou, spuse Peter.

Liz luă cheia și o lăsă din nou să cadă pe piatră, iar ecoul sinistru de gol pluti în aer pentru o clipă.

– E ceva sub piatra asta, spuse Peter. Sau, mai exact, nu e nimic sub ea. Cel puțin nu nimic solid. Arată-mi cheia ta.

Liz îi întinse cheia de roți, iar Peter încercă să bage capătul plat sub podea, la marginea pietrei, dar îmbinările frontale ale pietrelor erau subțiri ca firul de păr – nu avea unde să vâre capătul unei chei de roți.

– Cum o să ridicăm piatra? spuse Peter.

– Dă-mi cheia, zise Liz.

– Nu are niciun rost, spuse Peter. Nu ai loc să...

Dar înainte să apuce să termine fraza, Liz izbi cu forță cheia în mijlocul pietrei și un zgomot de spargere, bubuitor, răsună în toată capela. Piatra se făcu țăndări, iar bucățile căzură în întuneric.

– Asta a funcționat, spuse Liz.

Peter și Liz îngenunchează la marginea unei găuri de mai puțin de șaizeci și cinci de centimetri pe șaizeci și cinci de centimetri. Întunericul păru să devoreze fasciculul de lumină al lanternei lui Peter când acesta îl proiectă în gaură, dar avu impresia că putea ghici o podea undeva departe jos.

– Mă duc eu primul.

– Ești nebun? spuse Liz. Habar nu ai ce se află acolo.

– Tocmai de asta mă duc, zise Peter.

Era destul de surprins de propriul curaj – nu era un sentiment pe care să îl mai fi cunoscut de când o pierduse pe Amanda. Își trecu picioarele prin gaură și își coborî treptat restul corpului, zbătându-se să se strecoare prin gaura îngustă. Reuși să ajungă cu brațele deasupra capului și se trezi ținându-se de podeaua capelei cu vârfurile degetelor, atârnând în gol. Deasupra lui încă mai vedea chipul îngrijorat al lui Liz Sutcliffe iluminat de strălucirea lanternei, dar exact când își simți degetele începând să-i obosească, chipul ei fu înlocuit de cel al Amandei, care îi transmise un sărut și șopti:

– Ai încredere în mine. Dă-ți drumul!

Peter își lăsă degetele să îi alunece de pe piatră și simți un val de aer rece când căzu prin întuneric și se lovi cu o bufnitură de o podea de piatră neșlefuită. Simți un junghi de durere în gleznă când picioarele i se îndoiră sub el, dar după ce zăcu în întuneric o clipă, gâfâind, se ridică în picioare, simțindu-se relativ teafăr.

– Ești bine? spuse Liz, pe un ton panicat.

Peter ridică privirea spre pătratul de lumină surprinzător de îngust din tavan, aflat la circa trei metri deasupra lui, și văzu chipul îngrijorat al lui Liz.

– Sunt în regulă, spuse el. Aruncă-mi geanta și lanterna și o să te pot ajuta să cobori și tu.

– Eu nu cobor acolo. E destul de rău să fiu închisă și aici sus. Sunt puțin claustrofobică.

– Cred că e o încăpere destul de mare, zise Peter. Dă-mi lanterna.

Liz se aplecă peste gaură și aruncă geanta, apoi lanterna în mâinile lui Peter, care le aștepta. Acesta plimbă rapid fasciculul de lumină în jurul încăperii în care se afla în acel moment. La câțiva metri distanță era o masă grea de stejar. Reuși să o împingă în dreptul deschizăturii și să se urce pe ea.

– Ascultă, spuse el. Acum pot să te ajut să cobori. Nu e un spațiu mai mic decât cel în care te afli acum.

– Asta nu mă face să mă simt mai bine, zise Liz. Pe de altă parte, lanterna e la tine.

Se așeză pe marginea găurii, cu picioarele atârnându-i în aer deasupra capului lui Peter, apoi inspiră adânc și își coborî încet tot corpul. Peter o prinse mai întâi de picioare, apoi de gambe, apoi, când ea se desprinse de lumea de deasupra, îi lăsă corpul să îi alunece prin brațele lui, până ajunse în siguranță pe masă. Liz își ținu brațele încolăcite în jurul lui preț de o clipă lungă, iar Peter o simți tremurând. O îmbrățișă strâns, pentru a o alina, își spuse el, dar când ea îi răspunse cu o îmbrățișare la fel de strânsă, simți un fior electric alergându-i prin vine. Pentru o clipă uită de ceea ce căuta și se întrebă dacă ar fi trebuit să o sărute.

– Deci, cum intenționezi să ieși de aici? întrebă Liz, desprinzându-se din îmbrățișare și coborând de pe masă.

– Sunt sigur că ne vor ajuta polițiștii când vor veni să mă aresteze pentru crimă, spuse Peter, scuturându-se de gândul ridicol al unei aventuri de dragoste.

– Ce anume e aici? întrebă Liz, după ce coborâseră amândoi de pe masă.

Peter nu studiase încă atent încăperea, în graba lui de a o aduce pe Liz în siguranță jos. Acum plimbă încet raza lanternei peste fiecare suprafață, stând amândoi în mijlocul camerei și analizând ceea ce vedeau. Se aflau în cripta capelei. Cel mai înalt punct al tavanului era exact deasupra capului lor, pe unde intraseră, dar în rest era alcătuit din arcade joase ce creau o serie de cotloane. Primele câteva astfel de cotloane asupra cărora se opri lumina lui Peter erau populate nu de altare sau morminte, ci de unelte, sticle, mese și scaune.

– Pare a fi un fel de atelier, spuse Liz.

– Exact asta și e, răspunse Peter. Sau a fost. Se apropie de una dintre mese și examină o serie de sticle cu dop de plută lângă care se afla un șir de penițe și pene foarte vechi. În următorul alcov se afla o mică presă de tipar manuală; dincolo de ea, o altă masă cu scule aranjate atent pe ea. Peter recunoscu un cuțit de legătorie printre alte unelte înșirate în fața lui. Ei bine, oare de ce ar avea cineva nevoie de o presă de tipar, penițe, cerneală veche și câteva echipamente de legat cărți?

– Se pare că e tot ce-ți trebuie pentru a falsifica o carte din secolul al XVI-lea, spuse Liz.

– Exact la asta mă gândeam și eu, zise Peter.

– Deci, crezi că *Pandosto* chiar e un fals? întrebă Liz.

– Încep să se strângă tot mai multe dovezi în sensul ăsta, răspunse Peter, luând la rând alcovurile din jurul camerei.

Unul dintre ele era gol, cu excepția unei grămezi de lemne vechi sprijinite de peretele din spate; în următorul se afla un sarcofag de piatră nedecorat.

– Vino să-mi ții lanterna, spuse Peter. Cred că ăsta e mormântul cuiva.

Liz proiectă lumina lanternei pe capacul sarcofagului, dar Peter nu reuși să vadă ce era cioplit în piatră înainte să se urce pe mormânt și să își treacă degetele peste litere, citind cu voce tare:

– „Lăsându-și semnul, Phillip Gardner, 1832–1879, frate drag, se odihnește aici cu toate secretele lui".

– Frate drag – „Beloved Brother"? sugeră Liz.

– B.B., spuse Peter. L-am găsit.

– Ce înseamnă „se odihnește aici cu toate secretele lui"? întrebă Liz.

– Trebuie să ne uităm înăuntru, răspunse Peter.

– Dar e un mormânt. Nu poți profana un mormânt.

– Nu îl profanez, spuse Peter. Însă nu doar Phillip Gardner e îngropat aici, și câtă vreme stau aici și aștept să fiu arestat, am de gând să îi aflu secretele. Dă-mi cheia de roți.

Încercările inițiale ale lui Peter de a forța capacul mormântului nu reușiră decât să lase mici zgârieturi pe piatră. Încercă să lovească lespedea de piatră cu cheia, sperând că avea să se spargă așa cum se întâmplase cu piatra de la intrarea în criptă, dar această lespede era mult mai groasă. După cincisprezece minute de chin în van, Peter se prăbuși lângă perete, gâfâind și transpirat.

– Cum o să dăm jos capacul ăsta? întrebă el, gemând.

– Nu cred că o să-l dăm jos, spuse Liz.

– Nu înțelegi, zise Peter. Trebuie să aflu. Dacă tot am să putrezesc într-o închisoare din Anglia, condamnat pentru o crimă pe care nu am comis-o, trebuie cel puțin să aflu întreaga poveste a cărții *Pandosto*.

– Nu ai să ajungi în închisoare, spuse Liz.

– Nu fi atât de sigură.

– În plus, adăugă Liz, credeam că ceea ce îți doreai cu adevărat era să afli adevărul despre o acuarelă care semăna cu...

– Care semăna cu Amanda, rosti Peter încet.

Aproape uitase de unde pornise întreaga poveste. Amanda fusese cea care îl adusese aici. Ce ar fi făcut ea? Când ridică privirea, o văzu așezată la masa pe care erau înșirate penițele și călimările cu cerneală.

– Nu poți rezolva totul prin forță, Peter, spuse ea.

– Știu, zise Peter.

– Ce anume știi? întrebă Liz.

– Că nu pot rezolva totul prin forță, răspunse Peter, privind-o pe Amanda dispărând.

– Exact la asta mă gândeam și eu, spuse Liz, coborând acum în patru labe cu lanterna, examinând baza mormântului lui Phillip Gardner.

– Atunci ce folosim, dacă nu folosim forța? întrebă Peter.

– O cheie, răspunse Liz.

– Poftim?

– E aici ceva ce seamănă cu o gaură a cheii.

– Eu nu văd nicio cheie prin preajmă, spuse Peter.

– Ei bine, mă îndoiesc că ar fi lăsat cheia undeva la îndemână.

– Ia stai așa, ce spunea prima parte a inscripției? întrebă Peter.

– „Lăsându-și semnul", spuse Liz. Ce înseamnă asta? Ce fel de semn? Se referă la *Pandosto?*

– Lăsându-și semnul, murmură Peter ca pentru sine, trecându-și degetul peste masa cu echipamente de legătorie. Pe o serie de rafturi deasupra masei se aflau rând după rând de unelte de alamă cu mânere de lemn, precum cele pe care le folosise pentru a decora legătura cărții *Pe urmele vântului de nord* pe care i-o oferise Amandei. Mă întreb dacă s-ar putea referi la marca legătorului.

– Adică? întrebă Liz.

– Legătorii de carte au uneori un semn special pe care îl imprimă pe toate cărțile legate de ei, pentru a putea identifica volumele respective ca fiind opera lor.

– Deci, trebuie să luăm la rând toate uneltele astea, spuse Liz.

– Nu. Tocmai mi-am dat seama. Am văzut marca lui Gardner. Exemplarul lui din cartea lui Collier – cea care îi fusese oferită cu dedicație – era un volum căruia îi refăcuse legătura. Probabil Gardner a legat personal cartea.

– Cum arăta semnul lui?

– O formă de fluture, spuse Peter. O aplica doar în interiorul copertei din spate. Dă-mi lumina.

Nu îi luă lui Peter mai mult de cinci minute să găsească ștanța în formă de fluture printre uneltele lui Gardner.

– Încearcă asta, zise ea, întinzându-i ștanța lui Liz.

Îndreptă lumina lanternei asupra găurii minuscule din piatră când Liz băgă ștanța.

– Se potrivește, anunță ea, dar nu se poate răsuci.

Peter își aminti cum îl învățase Hank să folosească ștanțele de alamă pe o bucată de piele proaspătă.

– Apasă mânerul cu podul palmei, spusese el, apoi leagănă-l în spate și în față foarte încet, începând din dreapta și mergând spre stânga.

– Ce te face să crezi că...

– Tu doar încearcă, bine? o întrerupse nerăbdător.

– Bine, bine, se învoi Liz. Nu-i cazul să-ți sară mustarul.

Peter își ținu respirația și privi umerii lui Liz tensionându-se când aplică presiune pe ștanță. Nu se întâmplă nimic.

– Acum crește treptat presiunea, spuse Peter, închizând ochii și amintindu-și senzația pielii mulându-se sub ștanță. Nu prea tare însă, altfel ai să rupi pielea.

– Cum adică am să...

Dar Liz fu întreruptă de un pocnet puternic ce răsună în întreaga încăpere. Peter deschise ochii și văzu că o crăpătură largă apăruse între lespedea de piatră de deasupra sarcofagului și mormântul de dedesubt.

– Ce-a fost asta? întrebă Liz.

– Cred că tocmai ai deschis mormântul lui Phillip Gardner, spuse Peter.

– Sunt sigură că va fi foarte încântat de asta, spuse Liz, ridicându-se în picioare.

Peter începuse deja să împingă capacul de piatră și descoperi că acum aluneca ușor, atât de ușor, încât, înainte să apuce să îl oprească, capacul se răsturnă pe podea, unde se

sparse în două cu un bubuit asurzitor. Se scurseră câteva secunde până se stinse zgomotul, și mult mai multe până se așeză praful.

– Minunat, spuse Liz. Acum suntem prinși într-o criptă cu un cadavru pe care nu avem cum să îl îngropăm la loc. Mă simt din ce în ce mai confortabil.

– Nu e niciun cadavru aici. Nu e nimic în afară de o cutie de metal.

– O cutie de metal? Ce conține, cenușa lui?

– Mă îndoiesc, spuse Peter, trăgând cutia grea spre el.

Îi trecu prin minte că acea cutie, ce zgârie zgomotos piatra când o trase spre el, se potrivea aproximativ ca mărime și formă cu o primă ediție in-folio a operelor lui Shakespeare. O scoase cu greu din mormânt și o duse pe masa din mijlocul camerei. Cutia nu era încuiată, iar Peter deschise ușor capacul cu balamale.

– Un vraf de hârtii? spuse Liz, uitându-se în cutie.

– Avem ceva timp la dispoziție până se descarcă bateriile din lanternă, spuse Peter. Hai să citim, vrei?

Deasupra teancului de hârtii se afla un plic închis adresat, cu o caligrafie îngrijită, ușor înclinată, doar lui „Phillip". Peter scoase cuțitul de legătorie din ghiozdan și deschise plicul dintr-un singur gest fin. Scoase ceea ce se afla înăuntru, despături cele patru foi de hârtie și citi cu voce tare. Prima pagină era scrisă cu aceeași caligrafie care se regăsea pe plic.

> Eu, Phillip Gardner al Casei Evenlode, Kingham, las prin această scrisoare toată averea mea copiilor fratelui meu, Nicholas. Nu includ în acest testament conținutul acestei cutii, nici alte obiecte din colecția mea de cărți și

documente rare pe care, de oriunde s-ar afla, le las în întregime moștenire fiului meu, născut Phillip Gardner, sau celui mai tânăr moștenitor al lui în viață.

– Ăsta trebuie să fi fost copilul lui din flori, spuse Liz. Altfel de ce ar fi lăsat un testament secret?

– Deci, Sykes avea dreptate, zise Peter, citind din nou testamentul. Și ce înseamnă „de oriunde s-ar afla"?

– Poate se referă la faptul că unele dintre ele se aflau în colecția lui Reginald Alderson? spuse Liz.

– Asta trebuie să fie, încuviință Peter. Mă întreb dacă fiul are vreun urmaș în viață. Nu-mi închipui că John Alderson ar fi prea fericit dacă s-ar executa acest testament.

– Dar cum ai putea dovedi că documentele lui Alderson îi aparțineau, de fapt, lui Phillip Gardner?

– Asta s-ar putea să ne ajute, răspunse Peter, ridicând o scrisoare cu numele Conacul Evenlode tipărit în partea de sus.

Domnule Gardner,

Mi-am petrecut o seară foarte revelatoare cu draga mea prietenă domnișoara Evangeline Prickett și tânăra ei elevă. Imaginează-ți șocul meu când am descoperit că domnișoara Isabel a născut un copil și i-a pus numele Phillip Gardner.

Nu am să te plictisesc cu detaliile sordide ale aventurii ce a dus la apariția acestui copil din flori – le cunoști deja foarte bine. Însă îmi imaginez că pentru doamna Gardner povestea ar fi o adevărată revelație. În cazul în care dorești să eviți ca ea să afle adevărul despre soțul ei, ai să îmi

transferi colecția ta de documente istorice și literare. Îmi dau seama că dispariția întregii colecții ar putea trezi suspiciuni, deci cred că ar fi mai bine să-mi trimiți câte o carte sau două, în decursul următoarelor câteva luni. Astfel vei putea spune că ți-ai pierdut interesul și ai vândut treptat colecția pentru a-ți finanța efortul considerabil de construcție a Casei Evenlode.

Vei fi încântat să afli că nu voi licita împotriva ta săptămâna viitoare la vânzarea unor documente regale. Voi aștepta ca exponatele să ajungă acasă la mine în termen de o săptămână de la vânzare. Nu te aștepta la comision.

Reginald Alderson

– Scrisoarea de șantaj, spuse Liz.

– Exact, spuse Peter.

Puse scrisoarea deoparte și luă entuziasmat următoarea hârtie din plic. Era o coală mică de hârtie de corespondență, acoperită de textul unei scrisori redactate cu o mână tremurândă, chinuită.

Dragul meu Phillip,

Îți trimit această scrisoare prin vânzătorul tău de cărți, domnul Mayhew, după cum mi-ai cerut, și îți promit că va fi ultima, dar trebuie să îți spun că am ajuns cu bine și eu, și fiul tău, în America. Familia mea s-a arătat mai înțelegătoare decât ai putea crede, prin urmare, nu am mai inventat povestea despre un copil găsit, așa cum ai sugerat tu. Atât domnișoara Prickett, cât și eu am fost sincere în privința evenimentelor din ultimele luni. Tot ce a cerut tatăl meu e ca tânărul Phillip să fie crescut cu

numele nostru de familie, nu cu numele de Gardner. Date fiind toată dragostea și înțelegerea pe care a arătat-o față de fiica lui căzută în păcat, nu pot să nu îi îndeplinesc rugămintea. Te rog să știi că, orice aș fi însemnat eu pentru tine, nimeni nu îți va lua locul niciodată în inima mea.

Pentru totdeauna a ta, Isabel

– Deci s-a întors în America, spuse Liz.

Mai era o ultimă bucată de hârtie pe masă.

– Asta e scrisă tot de Gardner, constată Peter, aruncând o privire la semnătură. Dar nu e adresată nimănui. Începe brusc.

Și Peter citi.

Nu îmi stă în fire să fac mărturisiri, dar dacă am ținut prea puțin în viața asta la soția mea sau la familia ce mi-a mai rămas, dacă am avut parte de eșec atât în carieră, cât și în privința banilor; dacă un comportament moral nu s-a numărat niciodată printre prioritățile mele, un lucru tot am avut pe care l-am îngrijit și la care am ținut: colecția mea. Oricare au fost impulsurile întunecate ce m-au determinat să încep să colecționez, am ajuns să înțeleg că în acele scrisori și manuscrise și documente se află singura mea șansă de a lăsa ceva lumii. În ciuda amenințării lui de a-mi distruge situația financiară și căsnicia, nu aș fi fost mai dispus să trec aceste comori în mâinile domnului Reginald Alderson decât aș fi fost dispus să le distrug. Mărturisesc astfel acum că, date fiind circumstanțele șantajului vecinului meu, mi-am descoperit adevărata chemare de artist. Unii ar putea s-o numească falsificare;

pentru mine a însemnat pur și simplu conservare – conservarea propriei mele liniști sufletești pentru scurtă vreme și conservarea colecției mele pentru totdeauna.

Chiar dacă această mărturisire se adresează acelor moștenitori ai mei care ar putea într-o bună zi să o găsească și să readucă la viață acea colecție, i-am scris un exemplar și domnului Alderson, în care am avut marea plăcere de a-l informa că documentele pe care mi le-a luat cu forța în ultimii doi ani sunt la fel de lipsite de valoare ca acuarelele mele, pe care s-a opus să lase să fie expuse așa cum meritau. O parte dintre acestea sunt expuse pe pereții caselor unor prieteni, pe restul le-am distrus, cu excepția câtorva pe care i l-am trimis domnului Alderson. Mă încântă gândul că descendenții lui le vor lăuda într-o bună zi. Pentru a mă asigura că domnul Alderson nu îi va înșela pe alții, așa cum l-am înșelat eu pe el, am inclus în fiecare dintre falsurile mele un indiciu privind originea documentului; tehnica mea este, cred, imposibil de detectat, dar o lectură atentă a textului fiecărui document va dezvălui un cusur. Astfel familia Alderson va fi nevoită să îndure pentru totdeauna rușinea de a ști că l-am tras pe sfoară pe străbunul lor.

Timp de câteva ore după moartea mea, s-ar putea ca domnul Alderson să creadă că a câștigat și că posedă o importantă relicvă literară – cartea pe care am să i-o trimit în curând. Apoi va ajunge ultima mea scrisoare către domnul Alderson și va afla adevărul, nu doar în privința acestei importante relicve, ci și a tuturor acelor documente pe care el le crede atât de valoroase. Și astfel, în sfârșit, mă voi fi răzbunat.

Sper ca strămoșul care a construit secretul acestei cripte să o fi făcut pentru a asigura acces în scopuri ticăloase spre familia Alderson, nu relații amoroase. În orice caz, mă voi folosi de acel secret nu doar pentru a-i transmite ultimul meu fals, ci și pentru a-i oferi în dar lui Reginald Alderson mica mea colecție de cărți despre această artă. Dacă va observa sau nu că acestea au apărut în mod inexplicabil pe rafturile bibliotecii lui e ceva ce poate nu voi afla niciodată.

Față de doamna Gardner nu îmi cer iertare cu nimic. Pentru draga mea Isabel, de va ajunge vreodată să citească aceste rânduri, îți jur că, la sfârșit, nu m-am gândit decât la tine, mult iubita mea. Iartă-mi greșelile și fii binecuvântată.

Phillip Gardner, 22 noiembrie 1879

– Nici nu-i de mirare că pe cutia de la Conacul Evenlode scria „A nu se vinde", spuse Peter. Toate documentele de acolo sunt falsuri.

– Iar astea sunt probabil originalele, zise Liz, scoțând restul hârtiilor din cutie.

– Exact, spuse Peter, răsfoind rapid vraful de documente. E atât de bizar să le văd aici, fiindcă le-am mai văzut pe toate o dată.

– Cum rămâne cu *Pandosto?* întrebă Liz. Asta să fi fost „importanta relicvă literară"?

Peter scoase *cartea* din husă și o deschise pe masă.

– „O lectură atentă a textului fiecărui document va dezvălui un cusur", spuse Peter. Dar am examinat textul destul de atent.

– Cum rămâne cu notițele de pe margini? Fără ele ar fi pur și simplu o carte rară, nu?

– Am citit și notițele.

– Da, spuse Liz, dar le-ai citit ca un om încântat să descopere o importantă relicvă shakespeariană, nu ca un om care caută un cusur.

Liz începu să studieze notele de pe margini.

– La ce crezi că se referea prin „cusur"? întrebă Peter.

– Ceva care nu se potrivește textual, presupun, spuse Liz. O referință la ceva ce Shakespeare nu ar fi putut să știe sau un anacronism. Știi tu, Hermione purtând un ceas de mână digital. Ceva de genul acesta.

Peter se uită peste umărul lui Liz în timp ce aceasta dădu pagina și coborî încet cu degetul peste scrisul mâzgălit de pe margini.

Deși părea din ce în ce mai puțin posibil cu fiecare clipă ce se scurgea, o parte din el încă mai voia să creadă că William Shakespeare din Stratford-upon-Avon era cel care scrisese acele notițe. Se gândise cu încântare la ziua în care avea să îi arate volumul *Pandosto* lui Francis Leland – învățăcelul oferindu-i Sfântul Graal maestrului său. Era o fantezie la care nu era încă pregătit să renunțe.

– În ce an a murit Shakespeare? întrebă Liz, oprindu-se cu vârful degetului în partea de jos a unei pagini.

– 1616, spuse Peter. De ce?

– Pe toți dracii! Ascultă aici. „Moartea lui Garinter nedreaptă ca execuția lui Raleigh".

– Nu știm ce părere a avut Shakespeare despre execuția lui Raleigh, spuse Peter. Poate considera că a fost nedreaptă.

– Te înșeli, Peter. Știm exact ce părere a avut Shakespeare despre execuția lui Raleigh.

– Liz, crede-mă, am citit literatura și...

– Peter, știm ce părere a avut Shakespeare. Nu a avut nicio părere. Fiindcă Shakespeare era mort de doi ani când a fost executat Raleigh.

– Raleigh a fost decapitat în 1618, spuse Peter, amintindu-și brusc data de la cursul de istoria Angliei. Cum a fost posibil să îmi scape asta?

– E un detaliu subtil, spuse Liz, iar tu nu îl căutai.

Peter privi Sfântul Graal transformându-se într-un exemplu fascinant de fals din secolul al XIX-lea. Dată fiind prezența unei prese de tipar în cuibul lui Gardner, Peter ghici că nici măcar textul nu era autentic, deși fusese probabil copiat după o primă ediție adevărată a cărții *Pandosto*. S-ar fi putut vinde cu până la câteva mii de lire la o licitație, deci nu putea fi considerată lipsită de valoare, dar nu era nici pe departe extraordinară. Acum că întrebarea care îl bântuise în ultima săptămână își găsise răspunsul, fu izbit brusc de realitatea crudă a situației sale. Era prins în subsolul unei capele izolate dintr-o regiune rurală. Era suspectul principal într-o crimă brutală, existând o mulțime de probe care îl implicau. Iar acum avea în grijă o carte care va face valuri minuscule în lumea studiilor shakespeariene și va trece neobservată de restul lumii.

– Pun pariu că Mayhew i-a cerut lui Gardner să facă acest fals *Pandosto*, spuse Liz, pe care încă părea s-o încânte gândul că dezlegaseră misterul cărții. I-a spus lui Gardner să lase un indiciu textual, exact așa cum făcuse cu restul falsurilor realizate de el. Probabil intenționa să o lase să

iasă la suprafață și să fie dată în vileag drept fals. Ar fi fost o lovitură împotriva stratfordienilor.

– Și în același timp l-ar fi pus într-o lumină favorabilă pe prietenul lui William H. Smith.

– Ce era cu povestea aia despre „acces în scopuri ticăloase spre familia Alderson" și plasarea în secret a unor volume în biblioteca lor? spuse Liz, luând mărturisirea de pe patul de moarte a lui Gardner.

– „Sper ca strămoșul care a construit secretul acestei cripte să o fi făcut pentru a asigura acces în scopuri ticăloase spre familia Alderson, nu pentru relații amoroase", citi Peter.

– Doar nu crezi...

– Trebuie să existe un pasaj, spuse Peter. Un pasaj care duce de aici la Conacul Evenlode.

– Dar de ce?

– Cine știe de ce, răspunse Peter, luând lanterna de la Liz și îndreptând-o spre partea din spate a unui alcov. Nici măcar Phillip Gardner nu știa de ce. Poate a fost un fel de poveste precum cea dintre Romeo și Julieta. Peter nu găsi decât un perete solid și se grăbi să treacă la următorul alcov. Sau poate că războiul dintre familii a fost doar aparent – la început, vreau să spun. Capela asta trebuie să aibă cel puțin patru sute de ani vechime, judecând după morminte. Haide, ajută-mă să dau la o parte scândurile astea.

Ajunsese la alcovul care nu conținea decât o grămadă de lemne vechi stivuite lângă peretele din fund. Ajutat de Liz, avu nevoie de câteva minute să îndepărteze toate scândurile, timp în care tăcerea din criptă fu înlocuită de sunetul

lemnului lovindu-se de piatră. Când și ultima scândură fu aruncată pe jos, liniștea se instală din nou, deși praful încă se mai învolbura în aer, lipindu-se de fața transpirată a lui Peter. Acesta luă lanterna și o îndreptă spre perete, unde lumina se opri pe peretele din fund. Acolo, în centrul arcadei, se afla o ușă îngustă făcută din scânduri grosolane. Peter trase mânerul, iar ușa se deschise larg, dezvăluind un șir de trepte de piatră care coborau în întuneric.

Kingham, 1879

Fiecare mare artist, își spuse Phillip Gardner, avea o capodoperă, iar realizarea falsului *Pandosto*, care îi luase aproape un an, era capodopera lui. Ce-i drept, simțea o oarecare frustrare că, în ceea ce-l privea, capodopera lui trebuia să rămână ascunsă, dar gândul că avea în cele din urmă să producă umilirea familiei Alderson era o recompensă suficientă.

Phillip începuse prin a acoperi forzaturile cărții cu hârtie nouă – ascunzând față de ochii eventualilor observatori faptul că mâzgăliturile de pe margini îi aparțineau lui William Shakespeare, căci pentru a falsifica temeinic volumul *Pandosto* avea să aibă nevoie de ajutor din afară, și nu dorea să trezească suspiciuni. Apoi pusese ca textul fiecărei pagini să fie fotografiat. Avusese grijă să aleagă un fotograf fără prea multă educație și complet lipsit de legături cu lumea comerțului de cărți. Un studio din Manchester îi îndeplinise perfect condițiile.

Între timp începu cu ajutorul lui Benjamin Mayhew să strângă hârtia pe care avea să tipărească *Pandosto*. Cartea era ediție in-quarto, prin urmare, tăind cu grijă paginile albe de la capătul unor volume in-folio din aceeași perioadă de timp, Phillip reușise să strângă coli pe care să tipărească cele patru pagini ale noului *Pandosto*. Apoi putu să îndoaie aceste coli în două pentru a le lega.

Următorul pas fu să convertească fotografiile în plăci de zinc cu ajutorul cărora să poată tipări textul. După ce ascunse notițele de pe margini din fotografii, îi spuse proprietarului atelierului din Birmingham unde comandase plăcile că voia să realizeze un facsimil al unei cărți vechi obscure în scopuri academice. Trei săptămâni mai târziu își luase fotografiile și plăcile de zinc. Fotografiile le aruncase în focul din salon, iar plăcile le folosise pentru a tipări textul cărții *Pandosto* pe hârtia strânsă cu ajutorul lui Mayhew. Amestecase o cantitate mare de cerneală după una dintre rețetele lui Collier, anume în acest scop, iar Mayhew îl ajutase să găsească și să cumpere o presă de tipar manuală, pe care își petrecuse câteva luni învățând să o utilizeze. Tipărirea cu plăci de zinc nu lăsa urme la fel de adânci pe hârtie ca literele așezate de mână, prin urmare, odată ce finaliză tipărirea, Phillip se apucă de cea mai meticuloasă parte a muncii lui. Luând o bucată minusculă de os șlefuit, desenă fiecare literă, apăsând exact atât cât să imite urma lăsată de un tipar mobil din secolul al XVI-lea. Exersase această tehnică timp de câteva săptămâni, pe diverse bucăți de hârtie, înainte de a învăța să aplice exact presiunea potrivită – primele lui încercări se soldaseră cu hârtii pline de găuri și rupturi.

După ce finaliză de falsificat textul, Phillip se dedică părții interesante – copierea cu grijă a notițelor de pe margini, folosind o pană, o călimară cu cerneală din secolul al XVI-lea, ochiul lui de expert și mâna sigură. Îndemânarea deprinsă până atunci prin falsificarea altor documente își arătă roadele acum, căci copie fiecare pată și mâzgălitură la perfecție. Făcu o singură schimbare, adăugând rândul ce avea să demaște atât volumul *Pandosto,* cât și pe Reginald Alderson: „Moartea lui Garinter nedreaptă ca execuția lui Raleigh".

Cât timp lucrase la *fals*, Phillip devenise interesat de tot ceea ce ținea de arta cărților și, deși nu era nici pe departe expert în legătorie, strânsese câteva unelte și echipamente de legătorie și reușise cu oarecare succes să lege din nou mai multe dintre propriile cărți. Pentru a lega acest *Pandosto* însă, se mulțumi să cumpere o carte de mărime similară cu o legătură de piele veche și cusu blocul de carte proaspăt imprimat în vechea copertă. În același timp, desprinse falsele forzațuri de pe exemplarul autentic al *Pandosto*, dând din nou la iveală lista de proprietari.

– E superb realizată, zise Benjamin Mayhew, răsfoind exemplarul falsificat din *Pandosto.*

– Nu e chiar gata, spuse Phillip. Trebuie să zdrențuiesc marginile paginilor. Aproape că detest să o las în mâinile lui Alderson. A devenit... ei bine, am devenit foarte atașat de acest fals anume.

– Nu ar trebui să ne atașăm prea mult de cărțile noastre, observă Mayhew. Sunt doar obiecte, în fond.

– Ah, dar tu ești vânzător de cărți, nu colecționar. În plus, asta e una dintre creațiile mele.

– Ceea ce ar trebui să îți ofere o satisfacție cu atât mai mare atunci când îl va face pe Alderson să cadă de prost.

– Ce plănuiești mai exact să faci? întrebă Phillip.

– M-am ocupat de tot, răspunse Mayhew. Un coleg de-al meu îi va oferi lui Alderson falsul *Pandosto*, la un preț irezistibil. Acest coleg se va preface că nu știe ce anume are. Când Alderson va face această carte publică, prietenul meu William Smith o va demasca drept fals, mulțumită micului indiciu lăsat de tine. Smith va fi fericit fiindcă stratfordienii vor fi făcuți de râs; tu vei fi fericit fiindcă Alderson va fi făcut de râs; iar eu voi fi fericit fiindcă cei mai buni doi clienți ai mei sunt fericiți. Acum, am un mărunțiș care va face ca acest volum *Pandosto* să arate și mai tentant pentru Alderson.

Mayhew îi arătă lui Phillip o cutie superbă cu spatele de piele din care scoase o complicată husă împăturită. Introduse capodopera lui Phillip în această husă, împăturind-o cu grijă la loc, apoi o puse înapoi în cutie.

– Impunător, așa cum merită, spuse Phillip, luând cutia de la Benjamin. Dar ce ai făcut cu originalul?

– Am să mă ocup eu de el, spuse Benjamin.

– Ar fi păcat să îl distrugi.

– Nu am de ales, bunul meu prieten, nu am de ales. Falsul realizat de tine va păstra toate notițele adevărate de pe margini pentru generațiile viitoare. Vreun cercetător întreprinzător va înțelege în cele din urmă că nu ai fi avut cum să inventezi toate acele notițe.

– Mă întreb, spuse Phillip, dacă ai putea să-mi oferi un act de vânzare. Doar ca să știu ca m-am numărat și eu printre deținători, oricât de puțin.

– Nu văd de ce nu, spuse Benjamin. Cât despre restul, lasă totul în grija mea.

Phillip ar fi vrut să se simtă triumfător când urcă treptele Casei Evenlode la întoarcerea de la Londra, după întâlnirea cu Benjamin Mayhew. Crease o capodoperă, își îndeplinise misiunea ca artist și se asigurase că, în cele din urmă, Reginald Alderson avea să sufere o umilință publică. Însă fusese totodată complice și la distrugerea unei importante comori literare. Era unul din cei doi oameni în viață care știau cu certitudine absolută adevărata identitate a celui mai mare dintre autorii englezi, și acceptase să ia acel secret cu el în mormânt.

Tocmai pusese mâna pe clanță când se deschise ușa de la intrare. În fața lui stătea, strângând o scrisoare în mână și afișând o expresie furioasă, o femeie pe care nu o mai văzuse de câteva zile.

– Bună ziua, doamnă Gardner, spuse el.

– Domnule Gardner, când ne-am căsătorit, ți-am cerut un singur lucru în schimbul susținerii financiare substanțiale pe care ți-am oferit-o atât ție, cât și moșiei tale – fidelitate. Poate ți se pare ciudat să cer așa ceva de la un bărbat pe care nici nu îl iubesc, nici nu îl respect, dar consider-o mica mea excentricitate.

– Da, am avut o călătorie minunată la Londra, spuse Phillip, trecând pe lângă soția lui și intrând cu pași mari în hol. Mulțumesc de întrebare.

– A fost la fel de minunată precum călătoriile pe care le făceai la Londra pentru a o vedea pe Isabel? întrebă doamna Gardner.

Ridgefield, 1994

Peter își amintea cu exactitate fotografică momentul în care Amanda îi spusese că o durea capul. Nu păruse important în acel moment, prin urmare, Peter nu știa de ce își amintea acel moment atât de bine, dar și-l amintea. Tocmai se întorseseră după ultima lor vizită la Londra, doar pentru a afla că apăruse o nouă întârziere în lucrările de renovare a căsuței lor din Kingham, iar Amanda, care de obicei ignora astfel de detalii cu un râs și un comentariu despre cum contractorii erau la fel în orice colț al lumii, izbise cu pumnul în măsuța pe care se afla telefonul, cuprinsă de frustrare.

– Încep să cred că nu am să mai văd niciodată proiectul ăsta finalizat, spuse ea.

Stătea lângă fereastră, cu soarele după-amiezii licărind în câteva șuvițe de păr rebele, cu sprâncenele împreunate de supărare, cu buzele strânse. Poate că Peter își amintea acel moment fiindcă i se întâmplase foarte rar să o vadă pe Amanda furioasă.

– Ești bine? o întrebă.

– O, sunt bine, spuse Amanda, și păru să se detensioneze într-o clipă. Doar că mă doare capul, atâta tot.

După un pui de somn și o ceașcă de ceai, Amanda se simți mai bine, și niciunul din ei nu se mai gândi la acest lucru. Faptul că o chinui din nou durerea de cap în timpul zborului spre casă, în săptămâna următoare, nu păruse nimic ciudat – Peter se alesese și el cu o durere de cap. Ar fi putut oare cineva aflat în acea cabină de la clasa business, cu acel copil care plânsese întruna, să scape fără o durere de cap? Peter își spuse că poate avea să o lase pe Amanda să plătească pentru bilete la clasa întâi data viitoare.

Sarah și Charlie Ridgefield organizară o petrecere pentru a aniversa cel de-al șaselea an de căsnicie al lui Peter și Amanda, la o săptămână după ce se întoarseră acasă.

– Erați plecați la vânătoare de cărți la cea de-a cincea aniversare, spuse Sarah, așa că o să sărbătorim pur și simplu anul ăsta.

Amanda nu se simțise bine în dimineața aceea, fiind chinuită de o nouă durere de cap și de stomac, iar Peter insistase să se bage din nou în pat, neîndrăznind să rostească fantezia secretă pe care o nutrea acum – că Amanda rămăsese însărcinată printr-un miracol. În timp ce Amanda dormea pe canapeaua din camera de zi, cu draperiile trase, în după-amiaza aceea Peter își aminti expresia de pe chipul ei când el comandase o Cola în loc de ceai la cafeneaua de la Tate Gallery, cu două săptămâni în urmă – cum ar fi putut fața ei amuzată, drăgăstoasă, protectoare să fie altfel decât maternă? Cum era posibil ca Amanda să nu aducă pe lume

un copil, într-o bună zi? Peter își spuse că, poate, dacă simptomele ei din ultima vreme nu indicau un miracol, sosise momentul să discute despre adopție. El avea nevoie să își extindă sentimentele paterne și peste altceva în afară de afacerea cu cărți, reflectă el. Amanda avea nevoie să organizeze ca o adevărată mamă și altceva în afară de căsuța ei englezească.

Se simțise mai bine până la ora petrecerii, deși Peter nu petrecuse prea mult timp cu ea în seara aceea. Cynthia, care acum scria pentru un ziar din Virginia, venise să își petreacă weekendul în Ridgefield. Amanda și Cynthia nu se mai văzuseră de aproape un an și, în ciuda conversațiilor telefonice de câte o oră purtate săptămânal, erau disperate să se pună la curent cu ceea ce se mai întâmplase și își petrecură cea mai mare parte a serii ghemuite împreună într-un colț îndepărtat al verandei. Cât despre Peter, după momentul neplăcut și jenant în care făcuse din nou cunoștință cu prieteni de familie pe care nu îi mai văzuse de la nuntă, se așeză la o masă cu Charlie Ridgefield. Socrul lui nu mai pomenise subiectul banilor din acea noapte de dinainte de nunta lui Peter. În seara aceea cei doi discutară despre călătoriile prin Europa și despre apropiatul sezon al echipei de fotbal a Universității Ridgefield.

Toată seara Peter o privi pe Amanda cu coada ochiului și se întrebă ce secrete îi împărtășea Cynthiei și dacă includeau și o veste fericită pe care avea să i-o dea și lui după ce ajungeau acasă. Dar când se încheie petrecerea, Amanda era extenuată și îl întrebă pe Peter dacă trebuia neapărat să se ducă acasă.

– N-am putea să dormim pur și simplu în camera de oaspeți? spuse ea, iar Peter acceptă.

Amanda dormea buștean când termină el cu spălatul pe dinți.

Sunt zile când, fără nimic care să te anunțe, viața ți se schimbă în mod fundamental. Când Peter se trezi scăldat în soarele dimineții în acel 14 mai 1994, suspectă că ziua aceea avea să fie una dintre acele zile. Era convins că Amanda îi împărtășise Cynthiei o veste zguduitoare, cu o seară în urmă, iar azi avea să i-o spună și lui. Deja speranța lui vagă că ar fi putut fi însărcinată se transformase într-o certitudine aproape deplină. Când se ridică din pat, lăsându-și soția să doarmă mai departe, își petrecu zece minute în fața oglinzii de la baie, exersând expresii de surpriză.

Peter, Sarah și Charlie luaseră micul dejun, iar Charlie tocmai spunea că se gândea să meargă la birou pentru câteva ore chiar dacă era sâmbătă, când un țipăt se auzi de la etaj. Peter își dădu seama imediat că nu era un țipăt de teamă sau furie, ci un strigăt de durere. Ajunse primul lângă patul Amandei, pe care o găsi ținându-și capul în mâini și legănându-se în față și în spate, gemând puternic, dar Charlie Ridgefield îl împinse la o parte și își luă fiica în brațe.

Amanda țipă din nou când Charlie coborî scările câte două odată, urmat îndeaproape de Peter și Sarah.

– Fugi la mașină, fu tot ce reuși Sarah să spună.

Peter se uită și văzu lacrimile șiroindu-i pe obraji și porni în fugă spre BMW-ul lui Charlie, parcat pe aleea din față.

Charlie se strecură pe bancheta din spate cu Amanda, care încă țipa, părând a fi în agonie, și înainte ca Peter să apuce să decidă unde să urce, Sarah smuci portiera șoferului și sări în mașină. Peter de-abia apucă să urce pe scaunul pasagerului înainte ca Sarah să demareze în trombă.

Pe bancheta din spate Charlie o ținea în brațe pe Amanda, care se mai liniștise acum – Peter mai auzea din când în când cuvintele „capul meu", dar în rest țipetele se transformaseră în gemete surde. Sarah ieși alunecând pe drumul principal, făcând cauciucurile să scrâșnească atunci când acceleră în direcția spitalului Ridgefield. Peter se simțea complet neajutorat – simplu spectator în drama de familie a altcuiva.

Așezat pe scaunul pasagerului din mașina nouă a lui Charlie Ridgefield, Peter Byerly, care își începuse dimineața atât de plin de speranță, cu doar două ore în urmă, fu cuprins treptat de teamă că viața lui se sfârșise.

Kingham, marți, 21 februarie 1995

– Ascultă, spuse Liz, am ajuns să fiu închisă în capela asta cu tine și am coborât în nenorocita ăsta de temniță, dar asta e o nebunie. Nu am de gând să cobor scările alea spre doar Dumnezeu știe ce.

– Nu putem pleca pe unde am venit, spuse Peter, îndesând în ghiozdan ceea ce găsise în mormântul lui Gardner. Așa că n-avem decât să încercăm pe aici.

Uitându-se la gaura neagră din fața lui, Peter se gândi imediat la Alice urmându-l voioasă pe Iepurele Alb în gaura lui. Imaginea claustrofobică cu Alice din manuscrisul din British Museum îi apăru pentru o clipă în fața ochilor, dar, cel puțin deocamdată, curiozitatea și adrenalina păreau să câștige în lupta cu panica și claustrofobia, când începu să coboare ezitant treptele umede de piatră, trecându-și degetele de la o mână peste peretele aspru, în timp ce cealaltă mână prinse mai ferm lanterna și mânerul ghiozdanului.

– Peter, îi strigă Liz de sus, mai e ceva la fundul cutiei. Nu vrei să citești?

– O să citim când ajungem la capătul acestui pasaj, oriunde ne-ar duce, spuse Peter, coborând încă o treaptă.

– E întuneric aici sus fără lanternă, zise Liz, cu o notă de isterie în voce.

Peter se opri și îndreptă lanterna în spatele lui.

– Ei bine, vino atunci.

După încă un minut, simți mâna lui Liz pe umărul lui și porni din nou înainte, în timp ce ea îl urmă.

– Ți-am spus că sufăr de claustrofobie? zise Liz. O, stai, ți-am spus – când m-ai ispitit să cobor în groapa asta din iad.

– Și eu sufăr de asta, răspunse Peter, dar se simți ciudat de calm în timp ce continuă să coboare. Nu e chiar atât de rău.

– Așa crezi tu, spuse Liz.

Scările se curbau ușor pe măsură ce coborau, astfel încât, atunci când Peter ajunse la baza lor, habar nu avea în ce direcție se îndreptau. În fața lui lanterna dezvălui un pasaj jos și îngust, ușor înclinat și dispărând după o altă curbă. Tunelul de-abia era suficient de înalt cât să îi permită lui Peter să stea în picioare, și doar puțin mai lat decât umerii lui.

– Au fost cincizeci și două de trepte, anunță Liz, mâna ei agățându-se strâns de umărul lui Peter.

– Ai numărat?

– Cât de adânc crezi că am ajuns? spuse Liz. Nu, mai bine nu răspunde.

Peter dădu să pornească înainte, dar se trezi smucit înapoi când Liz îl prinse de cămașă.

– Ești sigur că ar trebui să facem asta? întrebă ea. Nu-mi place treaba asta, nu-mi place deloc.

– Nu pare deloc periculos, spuse Peter.

– Nu văd nimic, zise Liz. Acoperi toată lumina de la nenorocita de lanternă.

– De fapt, nu avem prea multă lumină de la lanternă, așa că ar fi bine să ne punem în mișcare.

– Ei bine, mă simt mult mai bine acum, spuse Liz, dar de data aceasta îl urmă pe Peter când porni înainte, deși nu își slăbi strânsoarea pe cămașa lui. Cel puțin ești mai înalt decât mine, adăugă ea, forțându-se să râdă. Deci tu vei fi cel care își va sparge capul de tavan.

Peter se gândise într-adevăr la această posibilitate și plimbă lanterna cu grijă în sus și în jos în timp ce se târa înainte, iluminând pe rând podeaua și tavanul. Grăbi ușor pasul, aproape trăgând-o pe Liz după el, sperând că aveau să ajungă la o ieșire înainte ca lumina lanternei să dispară cu totul.

– Mă întreb dacă aici i-au ascuns pe toți acei soldați în Războiul Civil, spuse Peter.

– Eu mă întreb dacă nu cumva a murit vreunul dintre ei aici, zise Liz. După încă un minut de mers, adăugă: Coborâm o pantă destul de abruptă.

– Poate trebuie să trecem pe sub râu, spuse Peter.

– Rahat! exclamă Liz, oprindu-se din nou. Nu pot să fac asta. Nu pot să trec pe sub un nenorocit de râu. Trebuie să ne întoarcem.

– Nu ai trecut niciodată cu mașina prin tunelul Lincoln? o întrebă Peter.

– Nu, nu am trecut cu mașina prin nenorocitul de tunel Lincoln, răspunse Liz. Eu sunt din Londra. Noi avem poduri.

Peter pipăi plicul cu pastile din buzunarul de la jachetă și se întrebă dacă ar fi trebuit să-i dea una, dar decise că era mai bine să meargă pur și simplu mai departe.

– Haide, spuse. Poți face asta. Sunt cu tine. Uite, ține-mă de mână.

Peter întinse în spate mâna liberă, iar Liz i-o prinse strâns, aproape zdrobindu-i degetele, însă el nu se plânse. Dacă putea cumva să îi transmită din calmul lui, merita să îndure puțină durere.

– Ești gata? întrebă el.

– Nu, răspunse Liz, dar hai să mergem oricum.

Merseră mai departe fără un cuvânt timp de câteva minute, însoțiți în tunel doar de sunetul respirației gâfâite a lui Liz și a pantofilor lor scrâșnind pe pietre. Peter nu menționă că lumina lanternei slăbise până devenise practic inutilă și că doar ținându-și ghiozdanul în fața lui putea spera să detecteze eventuale bariere apărute subit. La fiecare câteva secunde Liz îi strângea mâna mai tare, iar Peter constată că îi plăcea să o simtă având nevoie de el. Câtă vreme Liz avea nevoie de el să o calmeze, el nu avea să intre în panică.

– Cred că am început să urcăm din nou, spuse el după alte câteva minute.

– Spre lumină? se miră Liz. Vezi vreo lumină?

– Nu încă, spuse Peter, încercând să o tragă după el mai repede. Simțise brusc un aer mai răcoros, ca și cum răceala râului se strecura în tunel, dar speră că acest lucru se datora doar faptului că ajunseseră în cea mai adâncă parte a tunelului, un loc unde frigul se strânsese secole la rând.

– De ce e atât de întuneric? întrebă Liz un moment mai târziu. Pare al dracului de întuneric. Peter, oprește-te. Oprește-te, e prea întuneric!

Se opri din nou, trăgându-l cu forță pe Peter de mână și, cu mâna liberă, de cămașă. Peter îi simți brațul strecurându-se în jurul pieptului lui și capul apăsându-i-se pe spate când lumina lanternei se stinse în sfârșit. Erau cufundați în beznă absolută. O auzi pe Liz începând să plângă încet.

– E în regulă, zise el. Închide doar ochii și lasă-mă să te conduc.

Peter inspiră adânc și își lăsă spatele să se relaxeze în brațele lui Liz. Își aminti brusc cum obișnuia Amanda să se furișeze din spatele lui și să își petreacă brațele în jurul lui, trăgându-l strâns la pieptul ei ca să îi simtă sânii apăsându-i-se pe spatele lui.

– Mergi mai departe, spuse Amanda acum. Poți face asta. Poți să ajungi la celălalt capăt. Poți să ajungi la ieșire.

Făcu un pas în față, Liz își slăbi strânsoarea, dar el continuă să o țină de mână. Respirația ei părea mai constantă acum.

– Ai închis ochii? întrebă Peter.

– Da, șopti Liz.

– Acum, nu faci decât să străbați coridorul propriului apartament, în miez de noapte. Fă doar câte un pas odată.

Merseră parcă o veșnicie. Peter nu îndrăznea să vorbească, de teama să nu o sperie și mai tare pe Liz. Înclinarea podelei crescu treptat, dar, în ciuda urcușului, Peter grăbi pasul cât de mult îndrăzni. Încercă să nu se gândească la posibilitatea că poate nu exista nicio ieșire, că aveau să fie

nevoiți să se întoarcă în acel spațiu înghesuit și să pornească înapoi pe unde veniseră.

– Cât de departe crezi că am ajuns? întrebă Liz, cu o voce mai calmă decât fusese de când intraseră în tunel.

– Probabil că aproape am ajuns, spuse Peter, care nu avea de unde să știe acest lucru, dar nu știa ce altceva să spună.

Străbătuseră un kilometru și jumătate? Trei? Cu siguranță, dacă ar fi mers atâta timp la suprafață, ar fi ajuns în Chipping Norton deja. Peter încercă să nu se gândească nici la timp, nici la distanță, dar fu nevoit să estimeze că trecuse mai bine de o oră de când coborâseră scările din criptă.

– Peter! îl strigă Liz.

– Ce e? întrebă Peter, înaintând în continuare.

– Ceva se aude diferit.

– Îți ții ochii închiși?

– Da, și ceva se aude diferit. Mai cavernos sau ceva de genul acesta.

– Poate că ne apropiem de capăt, spuse Peter.

– Dar dacă nu reușim să ieșim? spuse Liz, scuturând mâna lui Peter într-a ei. Dacă ajungem la capăt și nu reușim să ieșim?

– O să reușim să ieșim.

– Nu ai de unde să știi asta, zise Liz, ridicând vocea. Cum poți să știi asta? Dar dacă trebuie să ne întoarcem? Nu cred că pot să mă întorc. O, Isuse, la naiba, o să murim aici, nu-i așa? O să murim naibii în locul ăsta nenorocit?

Se opri din nou, forțându-l și pe Peter să se oprească, iar acum o auzi plângând în hohote.

– Nu o să murim, o asigură Peter.

– De unde știi? gemu Liz, vocea răsunându-i cu ecou în tunel. Cum poți să știi asta?

– Am să-ți spun de unde știu, răspunse Peter, strângând blând mâna lui Liz. Inspiră adânc și ascultă ce am să-ți spun.

Ascultă până când respirația ei se liniști, iar sunetele înecate ale hohotelor ei de plâns se stinseră.

– Spune-mi, șopti Liz.

– Nu am mai spus asta nimănui, dar pot să am încredere în tine, nu?

– Da, spuse Liz încet.

– În regulă, zise Peter. Ținând-o în continuare de mână, porni înainte în timp ce vorbea. De când a murit Amanda, soția mea, ei bine, de când a murit, îmi mai vorbește uneori. Nu în sensul că îmi imaginez vocea ei sau îmi amintesc lucruri pe care mi le-a spus, ci pur și simplu apare și îmi spune diverse lucruri. Uneori asta se întâmplă atunci când am mare nevoie de ea, și uneori atunci când mă aștept mai puțin. Ca atunci când am luat prânzul la restaurantul acela italian, ții minte?

– Da, spuse Liz.

– Ei bine, a fost acolo. Doar pentru o secundă, am văzut-o stând în picioare în celălalt capăt al încăperii și mi-a zis să îți zic povestea aia despre operă.

Liz nu spuse nimic.

– Știu că dau impresia că sunt nebun, dar, crede-mă, nu sunt. Și ori de câte ori îmi spune ea să fac ceva, se dovedește că e ceea ce trebuia să fac. În fine, a apărut aici acum ceva vreme, la scurt timp după ce am început să coborâm, și mi-a spus că o să reușim. Mi-a spus că o să ajungem în celălalt capăt și o să reușim să ieșim.

– Serios? șopti Liz, iar Peter fu ușurat când auzi în vocea ei nu scepticism sau sarcasm, ci speranță.

– Serios, spuse Peter.

Când rosti acel cuvânt, se lovi cu degetul de la picior în ceva tare și aproape căzu în față.

– Ce e?

– Cred că e încă un șir de trepte, zise Peter, încercând scările în întuneric cu piciorul.

– Nu pot să cobor din nou. Pur și simplu nu pot s-o fac.

– Astea nu coboară, spuse Peter. Astea urcă.

Și începură să urce.

Peter nu simțise că i se taie respirația pe tot parcursul drumului lor prin subteran, dar se trezi gâfâind în timp ce urcă scările care se încolăceau din nou și din nou, tot mai sus și mai sus.

– Sunt cincizeci și două până aici, șopti Liz. Tot atâtea câte am coborât.

Însă treptele urcau în continuare în întuneric. În cele din urmă, Peter se opri.

– Trebuie să mă odihnesc.

– Mergi mai departe, spuse Liz. Pot îndura durerea din picioare dacă reușim să ieșim de aici. Și astfel urcară mai departe. Am ajuns la două sute, anunță Liz câteva minute mai târziu. Apropo, sunt cu ochii deschiși acum.

Peter ridică piciorul pentru a urca următoarea treaptă și nu mai simți nimic.

– Cred că am ajuns sus, spuse el, târându-și piciorul în față pe o piatră netedă.

Făcu alți doi pași înainte, iar ghiozdanul lui se lovi de ceva solid. Se opri și, peste sunetul gâfâitului lui, o auzi pe Liz.

– Fă să existe o cale de ieșire, se rugă ea. Fă să existe o cale de ieșire!

Peter puse jos ghiozdanul și îi dădu drumul la mână. Ea se prinse de cămașa lui în timp ce Peter pipăi peretele din fața lui.

– E lemn, spuse el.

– E o ușă? întrebă Liz.

– Trebuie să fie, răspunse Peter, deși știa că ar fi putut la fel de bine să fie un zid solid.

Își trecu mâinile peste barieră, începând de sus și coborând încet, atingând ușor lemnul cu vârfurile degetelor pentru a evita așchiile.

– Haide, spuse Liz. Găsește calea spre ieșire.

Exact când îi auzi respirația accelerându-i-se din nou, Peter simți ceva rece și tare.

– Stai așa, zise. Pare a fi un mâner.

Peter apăsă pe ceea ce părea a fi un zăvor de fier și se împinse cu umărul în lemn. În secunda următoare căzu în față, învăluit în căldură și lumină orbitoare, când Liz îl împinse prin ușă. Preț de o clipă Peter nu reuși să vadă nimic și nu o auzi decât pe Liz plângând și râzând în același timp. Înainte ca ochii să i se fi ajustat suficient la lumină cât să poată recunoaște unde se afla, auzi vocea lui John Alderson.

– Ah, domnule Byerly. Ce amabilitate să treci pe la mine! Și văd că ai venit cu o prietenă.

Peter nu realizase cât de tensionat fusese în ultima oră, dar se liniști brusc când Alderson îi invită să ia loc, apoi o ajută pe Liz să se așeze într-un scaun lângă foc. Liz încă tremura, dar ridică privirea spre Peter și îi zâmbi, iar el își dădu seama că avea să își revină. Nu dăduse glas temerii

lui că, dacă pasajul ducea într-adevăr la Conacul Evenlode, aveau să fie întâmpinați de Julia Alderson fluturând puşca de vânătoare a amantului ei. Faptul că fuseseră întâmpinați cu amabilitate de fratele ei era o adevărată uşurare.

– Păreți să fi avut o seară chinuitoare, remarcă John.

Peter observă că era plin de noroi şi zgârieturi. Durerea de la glezna pe care şi-o luxase, uitată în intensitatea călătoriei pe sub pământ, se făcu din nou simțită acum.

– E un tunel, spuse Peter. Un tunel ce merge până la capela familiei Gardner.

– Extraordinar! exclamă John.

– Prietena mea aici de față e puțin claustrofobică, explică Peter. Şi am stat înăuntru destul de mult timp.

– Am auzit despre un astfel de pasaj, spuse John. Bunicul îmi spunea povești cum că ar fi existat relații amoroase secrete între membri ai familiei Alderson şi membri ai familiei Gardner – fapte de cooperare desfăşurate sub pământ, în timp ce la suprafață se dădea un război crâncen. Nu am crezut asta niciodată până nu m-am trezit cu Thomas Gardner apărând beat în biblioteca mea într-o noapte.

– Deci, ştiai? întrebă Peter.

– O, da, spuse John, deşi nu am avut niciodată curajul să fac acel drum eu însumi. La fel ca prietena ta, nu îmi plac locurile strâmte. Închise uşa pasajului, care dispăru fără urmă sub lambriuri, şi îi întinse lui Peter ghiozdanul. Domnul Gardner a folosit tunelul de mai multe ori, deşi nu a găsit niciodată ceea ce speram eu că o să găsească în cripta familiei lui.

Înainte ca Peter să apuce să îi surprindă privirea pentru a o avertiza să tacă, Liz, care părea să își fi revenit în mare parte, spuse:

– Te referi la colecția de documente a lui Phillip Gardner? Am găsit-o noi.

– Ați găsit-o, nu-i așa? zise John zâmbind. Așa speram și eu când v-am încuiat acolo.

– Ne-ai... bâigui Liz, incapabilă să articuleze restul gândului și chinuindu-se să-și ceară iertare de la Peter din priviri.

– Presupun că ai vrea să le vezi, spuse Peter, la fel de calm ca și cum ar fi discutat o simplă tranzacție de afaceri.

Deschise ghiozdanul și băgă mâna în el, strângând laolaltă majoritatea documentelor și scoțându-le la iveală.

– Poți să le pui pe masă, spuse John, băgând mâna în buzunarul jachetei. Și să nu te gândești să mergi nicăieri.

Scoase un pistol și îi făcu semn lui Peter spre masa de bibliotecă pe care examinase pentru prima dată exemplarul din *Pandosto*. Aproape nu îi venea să creadă că acest lucru se întâmplase cu mai puțin de o săptămână în urmă.

– Ne-ai încuiat? repetă Liz, pe un ton în care se amestecau curiozitatea și furia. Ticălos nenorocit!

– M-ați cam ținut ocupat în ultimele câteva zile, tot încercând să fiu cu un pas înaintea voastră, spuse Alderson. Nu a decurs totul conform planului, dar situația s-a rezolvat într-un final – și mi-ați adus și un mic bonus drăguț.

Arătă spre vraful de documente.

– Dar alea nu îți aparțin, spuse Liz. Nu îi aparțin nici măcar lui Thomas Gardner. Phillip Gardner i le-a lăsat moștenire urmașilor fiului său nelegitim. I-am găsit testamentul.

– Draga mea, nimeni în afară de voi nu va vedea vreodată acel testament și e bine cunoscut printre mai mulți dintre cei mai importanți dealeri de documente că dețin o veche colecție de familie pe care sunt pregătit să o vând. Te asigur că nimeni nu va pune la îndoială dreptul meu de proprietate.

– Dar dacă tu ne-ai încuiat... bâigui Peter. Adică eu credeam că Thomas Gardner și Julia au...

Peter își lăsă gândul neterminat.

– Sora mea, Julia? Da, ea ar fi trebuit să mă ajute, dar apoi neghiobul ăla de Gardner s-a apucat să își facă rost de un alibi în cel mai prost moment posibil. Nu că aș fi avut efectiv încredere în Gardner să facă treburile murdare în locul meu, dar ar fi fost un minunat țap ispășitor. Ăsta a fost și motivul pentru care i-am cerut Juliei să îl seducă.

– Deci, știai despre Thomas și Julia? întrebă Peter.

– Bineînțeles că știam, spuse Alderson. A fost ideea mea. După cum tot ideea mea a fost și să te ispitesc cu *Pandosto*. Dar tu te-ai dovedit mult prea curios și am fost nevoit să iau măsuri.

– Deci, tu ești cel care... șopti Peter.

– Eu sunt cel care l-a ucis pe Graham Sykes, a răscolit biroul și apartamentul acestei tinere doamne căutând nenorocita aia de carte – da, eu am făcut toate astea. Iar dacă Thomas Gardner nu s-ar fi împușcat singur, vina ar fi căzut pe capul lui, odată ce Julia depunea mărturie împotriva lui. Din fericire pentru mine, ai reușit să lași o grămadă de dovezi la locul crimei. Mă aștept să fie un caz fără complicații.

– Am să depun eu mărturie în favoarea lui, zise Liz, ridicându-se și făcând un pas spre Alderson.

– Asta nu va fi necesar, spuse Alderson, îndreptând pistolul spre ea și făcându-i semn să se întoarcă pe scaun. Nu va fi niciun proces.

Liz se așeză la loc, cu fața brusc pământie.

– Acum, continuă Alderson, întorcându-se spre Peter. Cred că mai ai ceva ce îmi aparține.

– *Pandosto*, zise Peter.

– Sora mea ți-a dat o săptămână să îi găsești un cumpărător. Timpul tău s-a cam terminat.

– E un fals, spuse Peter, dar presupun că știai deja asta, altfel ai fi dus cartea la casa de licitații Sotheby sau Christie.

– Da, admise John, dar mi-a fost mult mai ușor să ți-o aduc ție. Speram că tu nu vei avea nici resursele, nici inteligența pentru a demonstra că e un fals. Și, desigur, orgoliul tău te-a făcut să vrei să crezi că ai găsit o comoară măreață. Mă înșel?

– Nu întru totul, spuse Peter.

– E mare păcat, sincer. Dacă ai fi fost ceva mai puțin deștept, am fi găsit un american bogat care să saliveze cu gândul la *Pandosto*, iar noi doi am fi ajuns foarte bogați și eu nu aș mai fi fost nevoit să omor trei oameni și să iau toată povestea de la capăt cu un alt anticar.

– Să omori trei oameni? întrebă Liz.

– Ei bine, nu vă pot lăsa nicidecum să trăiți, având în vedere ce știți. Când am să le spun polițiștilor că ucigașul lui Graham Sykes și complicea lui au încercat să mă vâneze în propria casă, firește că nu vor avea nimic împotriva faptului că m-am apărat. Bem ceva? întrebă Alderson, fluturând pistolul spre o carafă de cristal fațetat. Nu sunt complet necivilizat.

Kingham, 1879

În timp ce servitorii împachetau lucrurile doamnei Gardner, bocănind și zdrăngănind neîncetat la etaj, Phillip Gardner citi din nou scrisoarea care pusese capăt căsniciei și speranțelor sale de a salva Casa Evenlode de la ruină. Aceste pierderi păleau însă în comparație cu durerea care îi creștea în piept de fiecare dată când citea cuvintele ce jucau în fața ochilor lui. Nu își dădea seama decât acum că ar fi putut să trăiască în rușinea de a fi condamnat moșia familiei sale la ruină, dar faptul că mai întâi greșise față de ea și apoi o pierduse pe singura femeie pe care o iubise cu adevărat era mai mult decât putea îndura.

Victoria lui asupra lui Reginald Alderson părea copilărească acum, iar suferința de a o fi pierdut pe Isabel se împletea cu rușinea pe care o simțea pentru că fusese complice la distrugerea unei comori mărețe. De-abia acum îi trecu prin minte că ar fi putut realiza două falsuri, returnându-i unul lui Mayhew drept original și păstrând autenticul

Pandosto pentru el însuși. Nu din lăcomie și-ar fi dorit să se gândească la acest plan mai demult, ci dintr-o dorință bruscă și intensă de a conserva un element important al istoriei literare. Dar Phillip fusese orbit de ură și aroganță.

Citind cuvintele domnișoarei Prickett din nou și din nou, îi deveni clar ce trebuia să facă. Strângând laolaltă câteva hârtii și cărți, ieși din casă pe ușa de la bucătărie și porni pentru ultima dată spre bârlogul în care își desăvârșise arta de falsificator. Când Phillip intră în capelă, doamna Gardner tocmai urca în cabrioleta care avea s-o ducă la gară. Nu aveau să se mai vadă niciodată.

În lumina tot mai palidă a zilei scurte de noiembrie, Benjamin Mayhew se plimba pe Piccadilly spre St. James's Street, unde îl aștepta cina cu William Smith la clubul acestuia. Se descotorosise de *Pandosto* și, deși știa că ar fi putut să îi aducă celebritate, ar fi putut în egală măsură să îi aducă ruină și notorietate – în fond, cartea fusese furată de la bun început. Teoretic, nici măcar nu mai era cartea lui; îi dăduse lui Phillip Gardner un act de vânzare.

Doar el și Gardner știau adevărul despre *Pandosto*, iar Benjamin își spuse că poate ar fi trebuit să scrie undeva întreaga poveste a cărții și ce dezvăluia aceasta cu adevărat, în eventualitatea că i se întâmpla ceva. Dacă ar fi făcut-o, ar fi luat desigur măsuri ca secretul să fie păstrat până după moartea lui William Smith.

Astfel, cufundat în gânduri, Mayhew coborî de pe bordură în Haymarket, imaginându-și surpriza vreunui savant din viitor în momentul în care ar fi descoperit că faimosul fals *Pandosto* fusese copiat după o relicvă autentică. Imaginea

fu suficient de puternică în mintea lui cât să amuțească zgomotul de copite care se apropia, și pe bună dreptate s-ar fi putut spune despre Benjamin Mayhew, când fu izbit de trăsură, că nu știu nicio clipă ce anume îl lovise.

În timp ce Benjamin Mayhew își dădea ultima suflare pe caldarâmul din Haymarket, Phillip Gardner se ridică prin trapa din podeaua capelei de familie folosindu-se de frânghia pe care o coborâse în întuneric cu câteva ore în urmă. Își făcuse pregătirile finale. Era mândru de felul în care își aplicase abilitățile artistice pentru a grava o inscripție potrivită pe mormântul lui din criptă. Își închisese apoi colecția de documente, alături de confesiunea lui și scrisorile de la Isabel și domnișoara Prickett, în acel cavou. Mormântul lui avea să rămână în rest gol. Fie să constituie un monument al neghiobiei, reflectă el, un omagiu gol al sorții omului care pune banii mai presus de dragoste, rivalitatea mai presus de integritate, falsul mai presus de realitate.

Nu îi luase decât o oră să adauge ultimele modificări la *Pandosto*. În partea de jos a listei de deținători, trecuse alte două nume. Primul îl consideră a fi o poliță de asigurare. În cazul în care volumul *Pandosto* avea să capteze atenția cercetătorilor, voia să îi îndrepte spre Mayhew, în speranța că vânzătorul de cărți avea să admită că, în afară de unica adăugire făcută de Phillip, notițele de pe margini erau copiate după cele scrise de Shakespeare cu mâna lui. Astfel că adăugă inscripția „B. Mayhew pentru William H. Smith". Sub aceasta, scrise în creion, cu propria caligrafie, „B.B./E.H." Deși notația avea să pară fără sens pentru majoritatea

oamenilor, lui Reginald Alderson avea să îi amintească în permanență cine pe cine păcălise.

Phillip spera că Mayhew avea să îl ierte fiindcă schimbase planurile, dar știa din experiență că neliniștea personală putea fi mai dureroasă decât umilirea în public, și voia ca Alderson să știe exact în ce măsură fusese tras pe sfoară. Alderson avea să aibă parte de o noapte de bucurie, când găsea *Pandosto* pe masa din bibliotecă; a doua zi dimineață, totul avea să fie făcut țăndări odată cu sosirea ultimei scrisori a lui Phillip. În cazul în care Alderson avea să fie vreodată atât de neghiob încât să facă *Pandosto* public, Smith s-ar fi bucurat oricum de șansa de a râde pe seama stratfordienilor, însă pe Phillip nu îl mai interesa să îi facă fericiți pe Mayhew sau Smith.

Înainte de a-și duce pe furiș pachetul la Conacul Evenlode, Phillip se întorsese la singurele lui iubiri adevărate – pictura și Isabel. Într-o singură oră crease ceea ce știa acum că era cea de-a doua capodoperă a lui și singura lui pictură cu adevărat originală. O pictă așa cum și-o amintea cel mai bine, periindu-și părul în fața oglinzii după ce făcuseră dragoste. Când gândurile i se întoarseră la acea după-amiază superbă, lui Phillip i se păru că acela fusese singurul moment din viața lui când se simțise cu adevărat fericit. Evocând din nou chipul lui Isabel și lăsându-l să se reverse din amintirea lui prin penel și pe hârtie, simți, pentru prima și ultima dată, ce însemna să fii artist.

Timp de mai bine de o oră după ce se uscă vopseaua, Phillip rămase cu privirea ațintită asupra lui Isabel – singurul

chip care îl privise cu iubire necondiționată, chipul pe care el îl trădase și îl alungase.

Chiar și după ce strecură pictura în interiorul cărții în care avea să rămână ascunsă în biblioteca lui Alderson și împinse la loc falsa piatră de mormânt care ascundea intrarea în criptă, Phillip continuă să vadă acel chip. Spera ca pictura lui să vadă într-o bună zi lumina zilei – nu ca el să fie pomenit, ci ca binecuvântata lui Isabel să îi poată zâmbi încă o dată vreunui suflet norocos peste ani buni.

Casa era cufundată în tăcere când se întoarse, servitorii fiind plecați odată cu stăpâna lor, căci știau cine le plătea salariile. Tocmai începuse să plouă când Phillip se urcă de pe o fereastră a casei principale în vârful unui zid din aripa de vest neterminată. Cu trei etaje mai jos, prin ceață, deslușì vrafurile de calcar proaspăt scos din carieră – ultimul transport din materialele de construcție care sosiseră cu doar câteva zile în urmă. Phillip se întrebă dacă doamna Gardner plătise nota.

Ridgefield, 1994

Stând în sala de așteptare oră după oră, în timp ce Amanda era supusă unui set de teste și analize, Peter se simți mai singur ca niciodată. Ce-i drept, Sarah și Charlie Ridgefield erau acolo, așezați împreună în celălalt capăt al încăperii, unul din ei ridicându-se ocazional și venind să se uite pe fereastră, dar niciunul din ei nu vorbea – nici între ei, nici cu el –, iar Peter avea impresia că îl considerau pe el vinovat, oarecum, pentru orice i s-ar fi întâmplat Amandei. Știa în mod rațional că acel gând nu putea fi adevărat, că ideea de a vorbi înainte de a auzi verdictul doctorului îi îngrozea și pe ei la fel de mult ca pe el, dar rațiunea nu prea avea șanse să câștige o bătălie împotriva emoției azi, și, simțind că timpul încetinise până aproape de îngheț, Peter își scormoni memoria încercând să își dea seama ce ar fi putut s-o îmbolnăvească pe soția lui. Nici măcar nu se uita la Sarah și Charlie și astfel nu văzu când mama Amandei se ridică și traversă încăperea. Se așeză pe canapea lângă Peter și îi

prinse mâna în mâinile ei, fără să spună nimic. Peter tot nu putea să o privească, dar simți lacrimi fierbinți pe obraz când emoțiile lui recunoscură în sfârșit ceea ce rațiunea lui știuse de la bun început – nu era singur.

Gestul lui Sarah îi dădu în sfârșit lui Peter forța de a face ceva mai mult decât a aștepta pur și simplu. De la un telefon public de pe coridor o sună pe Cynthia.

– Vin acum, spusese prietena Amandei, iar Peter simțise atâta simpatie și susținere, și agonie împărtășită în acele două cuvinte, încât începu să plângă din nou.

– Vrei să faci ceva pentru mine mai întâi? spuse el.

– Orice, zise Cynthia.

– Treci, te rog, pe acasă să îmi aduci ceva?

O oră mai târziu apăru în sfârșit și doctorul ca să discute cu ei.

– Momentan îi studiem rezultatele RMN-ului, spuse. Va mai dura puțin până vom ști ceva concludent.

– Ce anume știți și nu e concludent? întrebă Charlie Ridgefield. Ce suspectați? Ce e probabil?

– Aș prefera să nu speculez până nu avem rezultatele, spuse doctorul.

– Dacă credeți că ne cruțați sentimentele ascunzându-ne de ce vă e teamă, să știți că nu e cazul, spuse Charlie, o umbră de furie strecurându-i-se în voce. Nu avem cum să fim mai speriați decât suntem acum.

– I s-au administrat doze mari de analgezice și sedative, explică doctorul, deci e puțin amețită. Dar cred că ar fi în regulă dacă unul dintre voi ar merge cu mine să o vadă.

Sarah se întinse după poșetă, dar Charlie își puse o mână pe umărul ei.

– Cred că ar trebui să meargă Peter, spuse el, iar Peter înțelese în acel moment că socrul lui nu îl considera pe el vinovat, nu încercase să îl izoleze.

– Veniți cu mine, zise doctorul.

Era superbă, reflectă Peter, când își văzu soția zăcând pe patul de spital. Fusese atât de palidă în dimineața aceea când Charlie o adusese pe brațe la urgențe, dar acum culoarea îi revenise și, deși știa că ea s-ar fi plâns că părul îi era în dezordine, lui Peter nu îi păsa. Era cel mai frumos lucru pe care îl văzuse vreodată. Se așeză lângă ea, ei îi luă o clipă să îl vadă clar și să șoptească „Peter", iar în acele două silabe și în acei ochi Peter văzu totul – fata care stătea cu spatele drept în sala de lectură a bibliotecii; discuțiile prelungite până târziu în noapte în cafenea; întâlnirile tandre de dragoste din Sala Devereaux; călătoriile lor în Anglia, când se țineau de mână la decolarea avionului – în această femeie frumoasă văzu tot ceea ce era bun și frumos în viața lui.

– Tu m-ai salvat, să știi, zise el. Nu ți-am mai spus asta niciodată, dar tu m-ai salvat.

Îi era teamă că ea nu avea să înțeleagă la ce se referea, dar ea zâmbi.

– Știu. Își scoase o mână caldă de sub pătură și șopti: Ține-mă de mână în timp ce dorm.

Peter o luă de mână și o privi închizând ochii. Respirația ei încetini, iar el își sprijini capul de pieptul ei și îi ascultă sunetul bătăilor inimii și se rugă ca doctorul să nu se mai întoarcă niciodată. Nu voia să audă despre rezultatele testelor și diagnostic și rată de supraviețuire, voia doar să o

ţină pentru totdeauna pe Amanda de mână şi să îi asculte inima bătând la nesfârşit.

– Nu putem să promitem nimic în privinţa operaţiei, spuse doctorul Owen, dar avem unele motive să fim optimişti.

Peter stătea în picioare într-o mică sală de consultaţii împreună cu Sarah, Charlie şi neurochirurgul, care le arăta o serie de imagini RMN. Semănau cu opere de artă modernă – acesta era singurul lucru care îi trecu prin minte lui Peter. Amanda le-ar fi detestat.

– Cu o tumoare de genul acesta, există şi cazuri de recuperare completă, dar trebuie să vă avertizez că rata de supravieţuire e de doar zece la sută.

– Ea se va încadra în acei zece la sută, spuse Charlie, îmbrăţişându-şi soţia.

– Şi, desigur, există riscul să apară complicaţii în urma operaţiei. De fiecare dată când intervii pe creier îţi asumi un risc.

Pentru a doua oară în viaţă Peter se pregăti sufleteşte să îi comunice un diagnostic Amandei, de data aceasta că avea o tumoare pe creier, că avea să fie nevoită să se supună unei intervenţii chirurgicale de câteva ore şi unui tratament de câteva luni de radiaţie şi, chiar şi aşa, şansele ei de supravieţuire erau mici. Amanda era trează când Peter intră în salonul ei, părând mai vioaie decât la vizita lui precedentă.

– Am ceva pentru tine, spuse Peter. Mi-a adus-o Cynthia.

Îi întinse exemplarul din *Pe urmele vântului de nord* pe care îl legase cu opt ani în urmă. Amanda ţinea întotdeauna cartea lângă pat, chiar şi atunci când călătoreau.

– E atât de frumoasă, murmură ea. Cred că m-ai cucerit cu volumul ăsta.

– Hank spune că nu am mai reușit niciodată să leg o carte la fel de bine ca pe asta.

– Fiindcă asta a fost legată cu atâta dragoste, știi, Peter.

Amanda strânse cartea la piept, iar Peter își mușcă limba ca să nu izbucnească în plâns. Ea fusese dintotdeauna cea puternică, dar acum știa că el trebuia să fie pilonul ei de rezistență și nu era sigur că avea să facă față.

– Am vești de la doctor, spuse el.

Peter rămase în salonul Amandei în noaptea aceea, dormind iepurește în scaunul de lângă pat. Târziu în noapte o auzi atingându-l pe mână și se ridică în capul oaselor ca să o privească în lumina scăzută.

– Ce e? o întrebă el.

– Fă dragoste cu mine, zise ea.

– Ești nebună? întrebă Peter, înăbușindu-și un hohot de râs. Suntem într-o cameră de spital.

– Știu, spuse Amanda, trăgându-l spre ea cu atâta forță, încât nu avu încotro și, ridicându-se din scaun, se întinse pe marginea patului. Mâine o să mă radă pe cap și o să-mi facă o gaură în craniu, apoi o să-mi petrec șase luni otrăvindu-mă cu radiații, deci s-ar putea să mai treacă ceva timp până să mă simt sexy.

– Dar nu putem s-o facem aici, protestă Peter, în timp ce ea începu să îi descheie cămașa.

Amanda își petrecu mâinile în jurul gâtului lui și îl trase spre ea, sărutându-l lung.

– Și mi-e frică, îi șopti la ureche. Mi-e atât de frică și am nevoie să te simt în mine fiindcă atunci când faci dragoste cu mine orice altceva dispare.

Și astfel Peter se strecură sub pătură cu ea și, timp de o oră, orice altceva dispăru cu adevărat, și se întorseseră în Sala Devereaux, îndrăgostiți nebunește, chicotind și sperând că nu aveau să fie prinși, și plânseră când ajunseră la orgasm și niciunul din ei nu reuși să decidă, zăcând îmbrățișați după aceea, dacă fuseseră lacrimi de bucurie sau iubire, sau teamă sau tristețe, sau toate aceste emoții amestecate.

Se întâmplase rapid, le spuse doctorul, când se afla la reanimare după operație. Fusese încă sub efectul anesteziei. Nu simțise nimic. Atacurile cerebrale erau un efect secundar destul de frecvent în astfel de boli. Am făcut tot ce ne-a stat în putere pentru a o resuscita, dar pacienta a „expirat".

Ca un abonament la o revistă, reflectă Peter. Perioada în care mi s-a permis să fiu fericit a expirat.

Peter petrecu săptămâna următoare ca în ceață. Era posibil să fi vorbit cu Sarah și cu Charlie Ridgefield, cu Cynthia și alți prieteni de-ai Amandei care veniseră la priveghi și la înmormântare, dar dacă da, trupul lui purtase toate aceste conversații fără consimțământul și cooperarea minții sau inimii lui. Acestea îi erau înghețate – înghețate permanent, își spuse el, iar ceea ce era înghețat putea evita să înfrunte magnitudinea pierderii pe care o suferise.

La înmormântare, Peter se temu că acel strat de gheață permanentă ar fi putut să înceapă să se topească atunci

când puse pe sicriul Amandei o carte legată în piele albastră – exemplarul ei îndrăgit din *Pe urmele vântului de nord* în care el pusese atâta dragoste. Când se ridică din nou, Cynthia se apropie de el, însă el îi întoarse spatele și se grăbi să coboare dealul spre mașinile care așteptau. Înainte să apuce cineva să îl ajungă din urmă, se urcă pe bancheta din spate a unei mașini de epocă și îi dădu șoferului adresa lui de acasă. Ajuns acolo, trase toate draperiile, scoase din priză telefonul și încercă să găsească un mod de viață care să nu presupună... ei bine, nimic.

Nici nu se punea problema să o uite pe Amanda. Totul din casă îi amintea de ea – nu doar mobilierul și covoarele și culorile pereților, toate alese de ea, ci și paharul din care își băuse zilnic sucul de portocale, și popcornul pentru microunde pe care îl cumpărase pentru Peter atunci când se uitau la filme împreună. Amanda era peste tot și nu era nicăieri.

Apoi începu să îl viziteze. La început nu făcea decât să îl privească în timp ce el citea o carte sau își turna cereale într-un bol, dar în scurt timp începu să îi vorbească. Peter rareori îi răspundea, dar asculta. Iar când ea îl rugă să meargă să discute cu doctorul Strayer, Peter își spălă câteva haine și ieși din casă pentru prima dată în aproape o lună. Slăbise nouă kilograme, pielea îi era palidă și strânse din ochi în fața luminii nefamiliare a soarelui, dar parcurse cu mașina cei cinci kilometri pentru a ajunge la întâlnirea pe care o stabilise cu doctorul Strayer cu o zi înainte.

Peter refuza să folosească termenul de refacere – a spune că începea să se refacă ar fi însemnat să admită că Amanda nu mai exista. Și astfel, fiindcă Peter nu era pregătit să facă pașii necesari pentru a-și gestiona suferința, doctorul Strayer,

care se temea că pacientul lui s-ar fi putut retrage definitiv în casa lui întunecată, îi redactă o listă. Zece lucruri pe care Peter trebuia să le facă pentru a-și salva propria viață.

Își lipise lista pe frigider, dar timp de trei luni după moartea Amandei ținu prea puțin cont de ea. Draperiile lui rămaseră trase, telefonul scos din priză, și ieșea din casă doar pentru a se întâlni cu doctorul Strayer și pentru cumpărături făcute târziu în noapte de la magazinul alimentar. Cu Sarah și Charlie se mai întâlnise o singură dată de la înmormântare, când fusese convocat la un birou de avocatură ca să semneze hârtiile privind împărțirea averii Amandei. În pofida atitudinii lor vădit îngrijorate, Peter le vorbi tăios și ieși din birou înainte să se usuce cerneala pe hârtii. Nimeni care l-ar fi văzut pe acel bărbat slab traversând în grabă parcarea nu și-ar fi imaginat că tocmai moștenise puțin peste paisprezece milioane de dolari.

Imediat după Ziua Muncii, când studenții tocmai se instalau din nou în campusul Universității Ridgefield, Peter își îndeplini rutina de verificare a corespondenței și descoperi o factură de la contractorul care se ocupase de renovarea căsuței lor din Anglia. „Declarație finală", scria pe factură. Lucrările se finalizaseră. Gândul de a pleca din Ridgefield i se păru subit soluția perfectă. Trei zile mai târziu își împachetase toate cărțile de referințe și aranjase ca acestea să fie livrate în Oxfordshire, iar pe el îl aștepta în fața casei un taxi ca să-l ducă la aeroport. Se opri în bucătărie lângă valiza lui și aruncă o ultimă privire în jur înainte de a stinge lumina. Când taxiul claxonă nerăbdător, Peter își îndreptă ochii spre frigider și văzu lista doctorului Strayer. O smulse de pe ușă și o vârî în buzunarul de la haină.

Kingham, 1879

În timp ce ploaia șiroia pe ferestrele înalte ale bibliotecii, Reginald Alderson reciti extraordinara colecție de notițe de pe marginea exemplarului din *Pandosto* care apăruse pe masa lui de bibliotecă în seara precedentă. Pachetul nu fusese trimis prin poștă; presupunea că Phillip Gardner îl adusese personal, deși nu avusese ocazia să îl întrebe pe majordom. Se înfioră la gândul că era acum paznicul unei astfel de comori, căci citise suficient despre Shakespeare pentru a ști ce document cu adevărat spectaculos era acest *Pandosto*. Nu își imaginase niciodată că șantajul avea să dea asemenea roade.

Fu atât de distras de carte și de potențialul acesteia de a-l face cel mai faimos colecționar din regiune – „*Pandosto*-ul lui Alderson" avea să îl numească presa –, încât nu observă cele zece cărți aranjate pe un raft mai de jos al bibliotecii lui și care nu se aflaseră acolo cu o zi înainte. Tocmai se imagina ținând o prezentare în Egyptian Hall plină ochi de

oameni când sosi majordomul aducându-i corespondența de dimineață.

Reginald era obișnuit să vadă scrisul înclinat al lui Phillip Gardner pe pachetele care conțineau documente din colecția acestuia. Pachetul din ziua respectivă conținea ceea ce Reginald presupunea a fi noi comori, și tăie plicul ca să vadă ce se afla în el. Când pe masă se revărsară o duzină de acuarele mediocre, Reginald avu o presimțire de rău augur. Luă scrisoarea de deasupra teancului de picturi și citi. Cuvintele lui Gardner îi provocară un junghi în piept, care nu se atenuă când începu din nou să respire. Orice gând de a-și prezenta prețiosul *Pandosto* în fața unui public adorator dispăru brusc.

Tocmai era pe punctul de a arunca acea carte fără valoare în foc când se întoarse majordomul, de data aceasta conducând un polițist local în bibliotecă.

– Îmi cer scuze că vă deranjez, domnule, dar s-a înregistrat un deces la Casa Evenlode. Domnul Phillip Gardner.

Printre numeroasele lui responsabilități în parohie, Reginald Alderson îndeplinise în ultimii trei ani și funcția de anchetator al deceselor suspecte, post în cea mai mare parte ceremonial, căci în tot acest timp nu se înregistrase nicio moarte suspectă în parohie.

Ancheta privind moartea lui Phillip Gardner se ținu în salonul Casei Evenlode. Reginald Alderson luase măsuri să se aprindă focurile, căci servitorii dispăruseră în mod misterios. Nu insistă asupra acestui fapt, nici asupra dispariției doamnei Gardner, în cursul interogării singurului martor: constructorul care găsise cadavrul pe o grămadă de blocuri

de calcar. În afară de polițist, ajutorul acestuia și martor, singura persoană prezentă în încăpere când Reginald dădu în grabă verdictul de moarte accidentală fu fratele mai mic al decedatului și moștenitor al domeniului. Reginald consideră că un astfel de verdict avea să fie cea mai bună soluție pentru a împiedica o anchetă mai detaliată, care ar fi putut scoate la iveală colecția lui de falsuri sau chiar faptul că îl șantajase pe Gardner. Cum Reginald era singurul deținător al unicii dovezi că Gardner, de fapt, își luase singur viața, nimeni nu puse la îndoială verdictul.

Phillip Gardner fu îngropat chiar în fața capelei de familie. Singura persoană îndoliată, Nicholas Gardner, împovărat de datoriile unei moșii pe care nu și-o dorise niciodată, nu avu nici bani, nici dispoziție să ridice o piatră de mormânt.

Reginald Alderson puse mai întâi volumul *Pandosto* și apoi tot restul colecției lui de falsuri dobândite pe căi necurate într-o cutie de lemn pe care scrise „A nu se vinde niciodată" și o închise într-un dulap din biblioteca lui. Pentru tot restul zilelor, multe la număr, purtă la gât cheia acelui dulap, prinsă pe un șnur de piele – memento constant al faptului că fusese tras pe sfoară.

Nu avea să mai fie păcălit niciodată. Reginald își petrecu restul vieții trecând de la o tranzacție vicleană la alta, umplând vistieria familiei, în vreme ce Casa Evenlode, abandonată și neglijată de Nicholas Gardner, căzu în ruină. În timpul unei furtuni de Boxing Day, în 1898, toți sătenii din Kingham și oameni chiar de mai departe, unii chiar din Chipping Norton, auziră bubuitul teribil făcut de aripa de

vest neterminată a Casei Evenlode când se prăbuși. Reginald Alderson se duse până acolo a doua zi, pentru a se bucura de ruina familiei Gardner.

Trei zile mai târziu, Reginald, care nu ar fi trebuit să iasă în frig la vârsta lui, zăcea pe patul de moarte. Pentru prima dată în aproape douăzeci de ani, dezlegă șnurul pe care ținea cheia la gât, oferindu-i-o cu solemnitate fiului său. Apoi îi spuse lui Edward Alderson povestea cărții *Pandosto* și a documentelor falsificate, cerându-i să jure că avea să păzească acea cheie cu prețul vieții și nu avea să împărtășească secretele cutiei ascunse decât celui care avea să moștenească întregul Conac Evenlode.

Edward Alderson trăi aproape nouăzeci de ani – suficient timp cât să își vadă fiul ucis în Primul Război Mondial și nepotul ucis în cel de-al Doilea Război Mondial. De-abia în 1955 îi transmise în sfârșit secretul documentelor Evenlode strănepotului lui, John Alderson, care tocmai împlinise optsprezece ani. John apreciase dintotdeauna acuarelele atârnate în dormitorul lui din copilărie și fusese șocat să descopere locul lor într-un secret de familie.

Timp de patruzeci de ani, John păstrase acel secret, dar, la începutul anilor '90, pierduse o avere în obligațiuni speculative și, pe măsură ce datoriile familiei creșteau și propriul fiu începu să se intereseze de ceea ce avea să moștenească, John se gândise că era posibil ca acea cutie ascunsă atâta timp să se dovedească a fi salvarea lui. Iar apoi domnișoara O'Hara se întorsese de la magazin într-o zi și menționase în trecere că un anticar american locuia în Kingham.

Kingham, miercuri, 22 februarie 1995

Clopotele bisericii St. Andrew's băturã miezul nopții când John Alderson flutură leneș pistolul spre Peter.

– Poate ar fi bine să torni tu, spuse el. Eu am să țin pistolul ațintit asupra prietenei tale, în caz că încerci vreo faptă eroică stupidă.

Peter se ridică și traversă încăperea. Pe tava de argint, lângă carafă, se aflau două pahare de cristal. Peter se bucură să stea cu spatele spre Alderson pentru o clipă.

– Whisky? întrebă el, scoțând dopul sticlei și începând să toarne încet băuturile.

– Pe mine mă calmează când mă aflu într-o situație dificilă, explică John. Poate va avea același efect și pentru voi.

– Cine a spus că sunt neliniștit? întrebă Peter, încă surprins că nu era.

– În fața morții, majoritatea oamenilor sunt cam agitați, spuse Alderson.

– Deci ai experiență în domeniu? întrebă Peter.

– Doar cu Graham Sykes. Deși pe el nu l-aș descrie ca speriat, ci mai degrabă bătăios. Chiar m-a mușcat de brat înainte să reușesc să îi fac felul.

Peter încercă să își ascundă dezgustul când și-l imagină pe bătrânul încăpățânat luptând pentru viața lui. Se întoarse și îi întinse gazdei un pahar.

– Ai înțeles greșit, zise Alderson. Băuturile sunt pentru voi doi.

– Ea nu bea, spuse Peter, aruncându-i lui Liz o privire de reducere la tăcere care avu exact efectul dorit. Și, sincer, nu sunt sigur că ar trebui s-o fac nici eu. De unde știu că nu ai otrăvit whisky-ul?

– Ești exact ca orice alt american, comentă Alderson. Ai citit mult prea multe cărți despre crime misterioase petrecute în case englezești vechi. Ce a făcut Agatha Christie din imaginea acestei țări!

– Chiar și așa, spuse Peter, oferindu-i un pahar lui Alderson.

– Prea bine, se învoi Alderson. Noroc. Goli paharul dintr-o singură dușcă și îl trânti pe o masă de lângă scaunul lui. Vezi – nu am convulsii, nu fac spume la gură. Doar o dușcă zdravănă de scotch.

– Am observat că nu ai băut în sănătatea mea, spuse Peter, sorbind din paharul lui și punându-l înapoi jos.

– Ar fi fost cam ipocrit din partea mea, nu crezi? Acum, fii bun și dă-mi înapoi exemplarul meu din *Pandosto.*

Peter băgă mâna în ghiozdan și scoase cartea a cărei istorie încercase să o afle în ultimele câteva zile. Scoțând-o din plicul ei protector, i-o întinse lui Alderson.

– Poate că falsul îți aparține cu adevărat, zise el, dar sunt sigur că va izbucni o dezbatere aprinsă în privința adevăratului proprietar al originalului.

– Nu există niciun original, spuse Alderson, smulgând *cartea* de la Peter. Adică a existat unul cândva, dar a fost distrus cu mult timp în urmă.

– Dimpotrivă, îl contrazise Peter. Am ținut originalul în mâinile mele. Nu e departe de aici.

– Mă îndoiesc de asta, murmură Alderson.

– N-ai decât să te îndoiești, spuse Peter, dar e adevărat.

Liz îl privi pe Peter cu o expresie întrebătoare, iar el clătină imperceptibil din cap spre ea.

– E adevărat, l-am văzut și eu, întări Liz.

– Acum știu că minți, spuse Alderson. Uite cum îți tremură vocea.

– Poate asta e din cauză că ești pe punctul de a mă ucide, ripostă Liz.

– De fapt, ea minte, spuse Peter calm. Dar eu nu.

– Întâmplarea face, zise Alderson, ridicându-se și apropiindu-se de biroul din fața ferestrelor cu draperiile trase, ca eu să am chiar aici dovada faptului că originalul a fost distrus. Deschise sertarul din care sora lui, Julia, luase cheia dulapului în care se afla *Pandosto*, cu o săptămână în urmă, și scoase un plic mic, care începuse să se coloreze în maro. Ultima scrisoare a lui Phillip Gardner către stră-străbunicul meu. Poate ți-ar plăcea să o citești.

Aruncă scrisoarea spre Liz, ținând în continuare pistolul ferm în cealaltă mână. Când Liz luă plicul de pe podea, Alderson se întoarse în fotoliul lui.

Liz scoase scrisoarea din plic, o despături și începu să se plimbe prin fața șemineului, citind scrisul de mână deja familiar al lui Phillip Gardner.

Domnule Alderson,

Pe când vei citi tu această scrisoare, eu îmi voi fi pus capăt zilelor, și astfel nu vei avea cum să te mai răzbuni pentru ceea ce am făcut. Fiecare dintre documentele pe care mi le-ai smuls cu atâta răutate în ultimii doi ani e un fals. Trebuie să îți mulțumesc că m-ai ajutat să îmi găsesc adevărata chemare de artist. Dovada se regăsește în capodopera mea, volumul *Pandosto* pe care l-ai primit recent.

Fiecare document din colecția ta include un indiciu ce îl demască drept fals, și în cazul în care tu sau moștenitorii tăi veți încerca vreodată să vindeți oricare dintre aceste documente, adevărata lor natură va fi, fără îndoială, dezvăluită. Originalele au fost puse deoparte în siguranță pentru moștenitorii mei. Excepție face, din păcate, *Pandosto*. Deși originalul mi-a aparținut într-adevăr, a fost distrus de Benjamin Mayhew, deoarece acesta și-a dorit să protejeze reputația unui alt client.

Și astfel, domnule Alderson, am câștigat. Mă retrag acum la locul meu de odihnă, iar tu va trebui să trăiești cu gândul că șantajul tău a fost în van.

– Deci, a fost distrus, zise Liz.

– Din păcate, da, spuse Alderson, care părea destul de relaxat în scaun.

– Minciuni sfruntate! exclamă Peter. Singurul lucru pe care îl demonstrează scrisoarea aia e că Gardner *credea* că Mayhew a distrus originalul.

– A fost distrus, repetă Alderson, pe o voce aproape visătoare.

– Gogoşi! spuse Peter, încercând să folosească idiomul englez. Mayhew a fost anticar, vânzător de cărţi. Poate că şi-a dorit să protejeze mica fantezie a lui William H. Smith despre Francis Bacon, dar a fost totuşi vânzător de cărţi. Tu pur şi simplu nu poţi să îl înţelegi aşa cum pot eu.

– Fiindcă şi tu eşti vânzător de cărţi? îi aruncă Alderson sarcastic.

– Exact, spuse Peter. Şi îţi garantez că niciun vânzător de cărţi, nici măcar unul implicat în falsificări de documente şi secrete, nu ar distruge vreodată o comoară aşa cum e *Pandosto*.

– Eşti atât de arogant, comentă Alderson. Crezi că toată lumea de pe glob gândeşte la fel ca tine. Eşti atât de tipic american!

– Poate că aşa e, spuse Peter, dar am dreptate, iar tu ştii că am dreptate. Dacă nu ai fi crezut că există cel puţin o şansă ca originalul să fi supravieţuit, m-ai fi ucis deja.

Peter se aşeză pe marginea biroului, forţându-l pe Alderson să se întoarcă puţin în scaun ca să ţină pistolul îndreptat asupra lui. Părea un efort pentru Alderson, a cărui braţ începu să tremure când încercă să ţintească.

– Dacă ceea ce spui e adevărat, zise Alderson, dacă vânzătorii de cărţi sunt atât de dornici să păstreze comorile, atunci ai să-mi spui unde se află originalul, chiar dacă ştii că am să te ucid. Ai să faci orice pentru a te asigura că *Pandosto* e descoperit şi supravieţuieşte.

– Asta e adevărat, zise Peter, ridicându-se şi începând să se plimbe prin faţa biroului, în timp ce îi făcu un semn

discret din cap lui Liz. Și am să-ți spun. Dar ceea ce vreau în schimb e să cruți viața prietenei mele aici de față.

Alderson se întoarse spre șemineu să se uite la Liz, dar se mișcă prea târziu. În timp ce Peter vorbea, Liz se strecurase în spatele scaunului lui Alderson. În secunda de dinainte ca ea să acționeze, Alderson păru să încerce să se ridice în picioare, dar corpul nu îi mai răspundea și mâna îi zbură în toate direcțiile, încă ținând strâns pistolul. Înainte să reușească să se întoarcă spre ea cu o sforțare, Liz coborî cu forță vătraiul de fier peste brațul lui, producând un zgomot oribil. Alderson urlă de durere, iar pistolul îi căzu din mână și alunecă pe podea spre Peter.

Peter luă pistolul la timp pentru a-l îndrepta asupra Juliei Alderson când aceasta dădu buzna în încăpere. Departe de aspectul de fată ștearsă pe care îl afișase cu o săptămână în urmă, Julia, încrezătoare și vioaie, părea gata să preia controlul asupra situației, dar, când văzu țeava pistolului fratelui ei îndreptată spre ea, se întoarse către ușă. Din doi pași mari și rapizi Peter traversă încăperea și o prinse pe Julia de braț, trăgând-o înapoi în încăpere și închizând ușa.

– Nu pleci nicăieri, spuse Peter.

Preț de o clipă nu se auzi decât gâfâitul lui Liz, respirația calmă a celorlalți și ocazional câte o pârâitură a focului pe cale să se stingă. John Alderson își pierduse cunoștința.

– Domnișoară Alderson, rosti Liz în cele din urmă, mă tem că am ajuns puțin prea devreme pentru ceai.

– Am sunat la poliție, se răsti Julia. Poate ați reușit să îl păcăliți pe fratele meu, dar tot vei fi condamnat pentru crimă.

– Pare puțin probabil, spuse Peter, eliberând brațul Juliei, dar ținând în continuare pistolul îndreptat spre ei. Cred că asta le va spune polițiștilor cine e adevăratul ucigaș.

Peter băgă mâna în ghiozdanul lui și scoase reportofonul cu minicasetă pe care îl folosise pentru a-și lua notițe la British Library. Apăsă un buton și scârțâitul benzii derulându-se umplu încăperea. Apăsă un alt buton, iar scârțâitul fu înlocuit de vocea lui John Alderson.

– „Eu sunt cel care l-a ucis pe Graham Sykes, a răscolit biroul și apartamentul acestei tinere doamne căutând nenorocita aia de carte – da, eu am făcut toate astea."

– Asta, plus urma dinților lui Graham Sykes pe brațul fratelui tău ar trebui să fie mai mult decât suficient pentru a obține o condamnare, spuse Peter.

Se lăsă o nouă pauză în conversație când cei prezenți înțeleseră implicațiile acelei înregistrări.

– Putem să-l ducem pe fratele meu la spital? întrebă Julia înfrântă.

– Cheamă o ambulanță, îi zise Peter lui Liz. Spune-le că domnul Alderson a luat o supradoză de medicamente împotriva anxietății.

Până să termine Liz și Peter cu declarațiile la poliție, începuse deja să se lumineze. John Alderson fusese dus la spital, unde avea să fie arestat câteva ore mai târziu pentru uciderea lui Graham Sykes. Julia Alderson fu scoasă cu forța din casă și acuzată de a fi conspirat la comiterea unei crime. Poliția luase toate documentele – falsuri și originale – precum și confesiunea lui John Alderson înregistrată de Peter – pentru a le servi drept probe.

– E mai mult decât un simplu caz de crimă, îi spusese un ofițer lui Peter în timp ce încărca documentele în partea din spate a mașinii. Cineva trebuie să decidă cui îi aparțin toate aceste lucruri.

– Nu uitați de ăsta, zise Peter, dându-i ofițerului falsul genial realizat de Phillip Gardner după *Pandosto*.

Nu simți decât un ușor junghi de tristețe când ofițerul aruncă *Pandosto* în mașină și dispăru din vedere.

Polițiștii se oferiră să îi ducă pe Peter și Liz înapoi în Kingham și să îi lase la căsuța lui Peter.

– Cum rămâne cu camera de la Mill House? întrebă Liz, când mașina plecă din fața Conacului Evenlode.

– Am o cameră de oaspeți foarte drăguță, spuse Peter. Nu a fost folosită niciodată.

Dar niciunul din ei nu prea avea chef de somn când ajunseră la căsuță, prin urmare, Peter făcu ceai și turnă câte o cană pentru fiecare.

– Să știi că m-ai salvat mai devreme, spuse Liz, după ce sorbi lung din ceai.

– Te-am salvat?

– În nenorocitul ăla de tunel. Nu aș fi reușit niciodată să ajung la celălalt capăt fără tine.

– Nu ai fi ajuns niciodată să fii prinsă acolo jos fără mine, comentă Peter.

– Chiar și așa, spuse Liz, m-ai salvat. Așa că mulțumesc.

– Cu plăcere, zise Peter. Și mulțumesc că i-ai zdrobit brațul lui Alderson.

– N-a fost mare scofală, spuse Liz râzând. Fac asta frecvent. Deci, ce-a fost chestia aia pe care i-ai strecurat-o în băutură.

– E un sedativ, explică Peter. Sufăr de accese de panică.

– Eu nu mi-aș fi dat seama, spuse Liz. Aveam impresia că eu eram cea care intrase în panică.

– Așteaptă până mâine, după ce trece efectul adrenalinei, o sfătui Peter. În fine, aveam un pliculeț cu pastile în buzunarul de la haină și presupun că s-au zdrobit când m-am strecurat prin trapa aia din podeaua capelei. M-am gândit să îți dau o pastilă în tunel – atunci mi-am dat seama că se alesese praful de ele. Așa că, atunci când Alderson mi-a oferit un pahar, m-am imaginat pur și simplu într-o intrigă de Agatha Christie și am turnat praful în pahar.

– Apoi l-ai provocat să îl bea.

– Chiar nu mă așteptam să fie suficient de prost să muște momeala, spuse Peter.

– Presupun că nu a citit destule romane polițiste, comentă Liz, râzând din nou.

– Mă întreb care anume a fost factorul declanșator? spuse Peter.

– La cine te referi, la Alderson?

– Nu, la Phillip Gardner. De ce a decis să se sinucidă? Crezi că s-a simțit vinovat în legătură cu *Pandosto?*

– Probabil a fost din cauza scrisorii domnișoarei Prickett, explică Liz.

– Ce scrisoare?

– Nu m-ai lăsat să ți-o mai citesc, spuse Liz, scoțând un plic din buzunarul paltonului ei. Ții minte că ți-am spus că mai e ceva în cutia pe care ai găsit-o în mormântul lui Gardner? Asta era. Am citit-o în timp ce tu vorbeai cu poliția.

– Ce scrie în ea? întrebă Peter.

Liz despături hârtia.

– Ei bine, pe o parte Gardner a scris o altă confesiune. Citi cu voce tare.

La primirea acestei scrisori m-am retras în atelierul meu unde am pictat singura operă de artă adevărată ce s-a născut vreodată din mine, un portret al iubitei mele Isabel. La fel ca restul creațiilor mele, am s-o ascund în biblioteca lui Reginald Alderson. Și până când un alt suflet norocos o va privi în ochi din nou, acolo va sta, în siguranță, departe de Casa Evenlode, atât de nemuritoare pe cât pot eu s-o fac.

– Deci, portretul meu...

– O reprezintă pe Isabel, spuse Liz. Amanta lui Phillip Gardner.

– Ce scrie în scrisoare? întrebă Peter.

Liz întoarse hârtia și citi:

Dragul meu domn Gardner,

Îți scriu pentru a-ți împărtăși o veste foarte tristă pentru amândoi. Acum o lună domnișoara Isabel s-a îmbolnăvit, iar azi-noapte și-a luat adio de la această viață, care i-a adus atâtea bucurii și atâta durere. Am vorbit cu ea între patru ochi cu câteva ore înainte de a ne părăsi, și toate gândurile ei s-au îndreptat spre tine. Trebuie să știi că nu te consideră nicidecum vinovat pentru ceea ce s-a întâmplat, și mi-a cerut să îți scriu și să îți spun că, în final, nu a simțit decât iubire pentru tine. Dacă vei dori vreodată să iei legătura cu fiul tău, poți să îi scrii prin intermediul

meu, căci familia Devereaux a consimțit cu generozitate să mă păstreze ca guvernantă pentru Phillip. Știu că ai iubit-o pe Isabel și ea te-a iubit pe tine; am iubit-o și eu, și sper că știi că voi simți și eu durerea ta de a fi pierdut-o.

A ta,
Evangeline Prickett

– Care era numele familiei? întrebă Peter.

– Devereaux. De ce, ai mai auzit numele?

– O, Doamne! spuse Peter. Ții minte testamentul lui Gardner? În care zicea că lăsă moștenire cărțile și documentele lui celui mai tânăr moștenitor în viață al fiului său?

– Țin minte, spuse Liz.

– Cred că s-ar putea ca acel moștenitor să fiu eu.

Din clipa în care Liz rostise numele, Peter își amintise arborele genealogic pe care îl descoperise printre hârtiile Amandei Devereaux. Tatăl Amandei fusese Phillip Devereaux; mama lui fusese Isabel, iar tatăl lui fusese trecut pur și simplu ca „necunoscut".

– Tu ai putea fi proprietarul legitim al tuturor acelor documente? spuse Liz.

– Nu doar al acelora, ci și al lui *Pandosto*.

– Dar *Pandosto* e un fals, zise Liz. Am dovedit-o chiar noi.

– Nu mă refer la cel pe care îl au polițiștii, spuse Peter, ci la cel adevărat.

– Da, ce tot spuneai mai devreme cum că ai știi unde se află adevăratul *Pandosto?* Jucai doar la cacealma, nu-i așa?

– Nu mă interesează cât de necinstit a fost Benjamin Mayhew, spuse Peter. Niciun negustor de cărți nu ar

distruge ceva atât de spectaculos precum *Pandosto*. Și nu am să pretind că știu unde se află, dar am o idee destul de clară.

Peter băgă mâna în ghiozdan și scoase cuțitul de legătorie. Pe masa din seră se afla complicata husă împăturită în care fusese păstrat volumul *Pandosto*. Peter avea impresia că se scurseseră câteva luni de când identificase acea cutie, confecționată pentru a face volumul *Pandosto* să pară o carte mult mai groasă, ca fiind o reconstrucție victoriană. Peter deschise cea mai ascunsă clapă împăturită și băgă cuțitul de legătorie în îmbinarea unde această clapă se întâlnea cu corpul cutiei. Dintr-o singură mișcare rapidă secționă curat materialul. Întoarse cutia și repetă mișcarea pe alte două părți, lăsând o clapă de material liber prinsă într-o parte. Peter puse jos cuțitul și desprinse clapa. Acolo, cuibărită confortabil în locul unde fusese pusă cu mai bine de o sută de ani în urmă, se afla o carte maro ponosită, de aceeași mărime și formă ca volumul *Pandosto* pe care Peter îl cărase cu el prin Anglia în ultimele câteva zile.

Peter întoarse husa, iar cartea căzu pe masă. Legătura era mai uzată decât cea a cărții *Pandosto* deținute de Alderson, iar Peter deschise cu blândețe coperta. Liz se aplecă peste umărul lui și citiră lista de nume de pe forzaț – o listă ce îl includea pe Wm. Shakspere, Stratford, dar nu îi menționa nicăieri pe Mayhew, Smith, B.B. sau E.H.

Ultimul nume de pe listă era Phillip Gardner. La pagina șaisprezece nu se menționa nimic despre moartea lui Walter Raleigh.

Sub forzațul din spate se simțea ceva.

– Ce e? întrebă Liz.

Peter băgă cuțitul pe sub o margine și desprinse forzațul. Ridică ușor coperta din spate, și o bucată de hârtie împăturită căzu fâlfâind pe masă. Peter puse jos cartea, despături hârtia și citi:

Harbottle,

Iartă-mă că apelez la mesager, dar am treburi în Stratford. Cred că vei găsi și ceva din propria ta persoană în *Poveste de iarnă*. Îmi cer iertare că ți-am mâzgălit exemplarul din *Pandosto*, dar ți-l returnez cu mulțumiri.

W. Shakespeare

– E autentic, șopti Liz, cuprinsă de admirație.

– Așa s-ar părea, spuse Peter zâmbind. Așa s-ar părea.

Kingham, vineri, 23 iunie 1995

Peter își îndreptă cravata în oglindă pentru ultima dată înainte de a coborî în fugă la parter ca să ia micul dejun și să bea o ceașcă de ceai. Trenul spre Londra nu pleca decât peste o oră, dar era o dimineață de vară atât de frumoasă, încât voia să meargă pe jos la gară.

Fusese nevoie de patru luni ca o echipă de avocați și genealogi din Oxfordshire, Louisiana și Carolina de Nord să ajungă la aceeași concluzie la care ajunsese și Peter în dimineața aceea la căsuța lui – cel mai tânăr moștenitor în viață al lui Phillip Devereaux, fiul nelegitim al lui Phillip Gardner, era nimeni altul decât Peter Byerly. Conform unui act de vânzare găsit printre hârtiile din mormântul lui, Phillip Gardner fusese proprietarul legal al autenticului *Pandosto;* se stabili că și falsul îi aparținuse tot lui.

În acest timp, Peter se întorsese în Carolina de Nord ca să stea cu soții Ridgefield. El și Sarah făcuseră plimbări aproape zilnice prin grădinile Ridgefield, privind narcisele

înflorind, apoi sângerii și azaleele. Uneori vorbeau despre una sau cealaltă dintre Amande, dar adesea nu vorbeau despre nimic important. Erau prieteni, descoperi Peter, și îi plăcea acest lucru.

Peter adusese *Pandosto* la Ridgefield ca să i-l arate lui Francis Leland, care se arătase uluit, după cum se așteptase. Cu ajutorul lui Hank Christiansen făcuse câteva reparații minore la volum, ca să-l pregătească pentru dimineața aceea. Volumul contrafăcut *Pandosto* i-l dăduse lui Francis pentru a fi pus pe raft în Sala Devereaux, alături de falsurile realizate de Thomas Wise. Peter donase totodată și portretul lui Isabel Devereaux, realizat de Gardner, care se afla acum în departamentul Colecții Speciale, expus în vitrină sub mult mai impunătorul portret al nepoatei lui Isabel, Amanda.

Cynthia venise în vizită la sfârșitul lui aprilie, și ea și Peter stătuseră treji până târziu uitându-se la filme vechi la televizor. Într-o noapte se furișă până lângă el pe canapea și își petrecu un braț în jurul lui, trăgându-l spre ea și sărutându-l blând. Fusese destul de plăcut, reflectă Peter, dar nu simțea nevoia să ducă lucrurile mai departe.

– E din cauza Amandei? întrebă Cynthia.

– Nu, spuse Peter, atâta că...

– Nu-ți place de mine, zise Cynthia.

– Ba îmi place de tine. Ca prietenă îmi place de tine. Ai fost minunată, Cynthia.

– Ei bine, nu e nevoie să fim nimic mai mult decât doi prieteni care se bucură de un mic flirt. În fond, suntem în anii 1990.

– Știu, zise Peter. Atâta că...

– O, Doamne, există o altă femeie, nu-i așa?! exclamă Cynthia, rânjind și lovindu-l pe Peter în umăr. Ai o iubită.

– Ei bine, eu nu i-aș spune chiar iubită.

– În regulă, spuse Cynthia, povestește-mi totul despre ea.

Când Peter se întorsese în Anglia în iunie, oamenii care știau despre existența cărții *Pandosto* se puteau număra pe degete, dar acest lucru avea să se schimbe în câteva ore, la un eveniment televizat internațional în cadrul căruia avea să doneze volumul Bibliotecii Britanice în memoria Amandei Byerly. După ceremonie, volumul avea să fie inclus în expoziția permanentă a instituției, într-o vitrină care cuprindea exponate din colecția lui Robert Cotton. În fond, Cotton fusese ultimul proprietar legitim al lui *Pandosto,* din câte își putea da seama Peter.

În următorii ani, câțiva dintre antistratfordienii mai vechi aveau să continue să nege autenticitatea notițelor de pe margine, dar *Pandosto* trecu toate testele, inclusiv testul de migrație a ionilor care demascase în cele din urmă falsul realizat de Mark Hofmann cu *Jurământul unui bărbat liber.* Profesorul Kashimoto se dezise într-adevăr de poziția sa, mai întâi în cursul unei conversații telefonice private cu Peter și ulterior la o conferință de literatură în San Francisco. Mulți alții îi urmară exemplul, iar cei câțiva care continuară să îl proclame pe Contele de Oxford sau pe Christopher Marlowe sau pe Francis Bacon drept autor al pieselor se împuținară odată cu trecerea anilor. Specialiștii în literatură engleză din lumea întreagă, dintre care cei mai mulți văzuseră *Pandosto* fie personal, fie într-unul dintre facsimilele publicate pe scară largă, nu mai ofereau un teren

de recrutare fertil antistratfordienilor, și, până la sfârșitul deceniului, cei care încă îi mai refuzau lui William Shakespeare locul de drept erau doar o mână de excentrici, vinovați exact de ceea ce acuzaseră cercetătorii că făcuseră atâția ani – trăgând concluzii fără a ține cont de dovezile existente.

Sarah și Charlie Ridgefield aterizaseră la Londra cu o dimineață înainte și erau cazați la hotelul Russell împreună cu Francis Leland, Hank Christiansen și Cynthia. Peter insistase să plătească apartamente pentru toți.

Peter tocmai termina de spălat vasele de la micul dejun când o văzu pe Amanda stând în picioare în colțul bucătăriei. Nu o văzuse prea mult în ultimele luni, deși discutaseră puțin după ce îl sărutase Cynthia.

– E o zi importantă pentru tine, remarcă Amanda.

– Pentru noi, o corectă Peter. E un dar în amintirea ta.

– E ceea ce ți-ai dorit dintotdeauna, spuse ea, să găsești o carte care să schimbe istoria literaturii.

– Mi-aș dori să mă pot bucura de asta împreună cu tine, spuse el.

– Voi fi acolo, promise Amanda.

– Mi-e dor de tine, șopti Peter, dar acum doare ceva mai puțin decât în trecut.

– Nu o să mă mai vezi, spuse Amanda.

– Știu, zise Peter.

– Am să te iubesc întotdeauna, dar acum trebuie să plec, și la fel și tu.

Și dispăru.

Peter inspiră adânc și aruncă din nou o privire prin bucătărie. După ceremonie, Liz avea să vină să își petreacă weekendul acolo, și voia ca totul să fie perfect. Mesele erau curate, vasele, la locul lor – singurul obiect în plus era hârtia încrețită pe care se afla lista doctorului Strayer, prinsă pe panoul de mesaje. Peter o reciti în grabă și chicoti. Dintr-o singură mișcare o smulse de pe panou și o aruncă la gunoi.

Două minute mai târziu se îndrepta cu pași mari spre gară, cu *Pandosto* sub braț, purtat de briza caldă de vară spre centrul vieții.

MULȚUMIRI

Recunoștința mea se îndreaptă spre sute de oameni care m-au ajutat să găsesc inspirație pentru această carte, să o cresc și să o desăvârșesc, în special mentorilor mei din lumea colecționarilor de cărți, Bob Lovett, Stuart Wright, regretatul Stan Marx și Justin Schiller; celor care mi-au sprijinit activitatea de scriitor, în special Phyllis Barber, Chris Noël, Walter Wetherell, Diane Lefer, Sandra Adams și Peggy Elam; primilor cititori, Janice Lovett, Stephanie Lovett și Nina Weigl, pentru sfaturile lor excelente; lui David Lovett, fiindcă mi-a făcut cunoștință cu agentul meu; Annei Worrall, pentru că m-a susținut de la început; lui David Gernert, pentru încrederea lui în această carte și sfaturile profunde privind reviziile; tuturor celor de la Agenția Gernert care m-au ajutat să aduc această carte pe lume; și lui Kathryn Court și Tara Singh pentru călăuzirea lor amabilă și munca genială de editare.

Le mulțumesc tuturor acelor bibliotecari din lumea întreagă care trăiesc în locuri precum Sala Devereaux și care m-au ajutat în munca mea de cercetare și m-au primit în sanctuarele lor de-a lungul anilor.

Aș dori să le mulțumesc oamenilor din adevăratul Kingham, care e un loc mai frumos, mai primitor și mai liniștit decât aș putea spera vreodată să descriu în echivalentul său ficțional. Mulțumesc în special familiei Stockwell pentru afecțiunea și prietenia pe care mi le-au arătat ani buni.

Tot așa cum sute de oameni sunt responsabili pentru cartea pe care o ții în mână, sute de surse au contribuit la crearea secțiunilor istorice din roman. Le rămân profund îndatorat în special următoarelor surse – pentru detalii despre William Shakespeare și ceilalți scriitori elisabetani, cartea lui Judith Cook, *Roaring Boys: Shakespeare's Rat Pack*, cartea lui Stephen Greenblatt *Will in the World: How Shakespeare Became Shakespeare* și cartea lui Bill Bryson Shakespeare; pentru descrierile ei privind repararea, restaurarea și legarea cărților, lucrarea lui Annie Tremmel Wilcox *A Degree of Mastery: A Journey Through Book Arts Apprenticeship;* și pentru saga falsurilor realizate de Mark Hofmann cartea lui Linda Sillitoe și Allen Robert *Salamander: The Story of the Mormon Forgery Murders.* Toate cărțile citate în text au fost, se înțelege de la sine, surse importante, și toate acele citate sunt luate, cu modificări minore, din surse originale.

Mai presus de orice, doresc să îmi exprim recunoștința față de copiii mei, Jordan și Lucy, pentru dragostea și inspirația lor, și față de soția mea, Janice, a cărei dragoste și credință mă susțin în fiecare zi.

NOTA AUTORULUI

Toate cărțile publicate menționate în text și detaliile lor bibliografice sunt reale, deși, evident, unele exemplare individuale, inscripții și note de margine au fost inventate pentru această poveste. Nu se cunoaște niciun exemplar complet din prima ediție a romanului lui Robert Greene *Pandosto*, din care s-a inspirat Shakespeare pentru *Poveste de iarnă*, care să fi supraviețuit. Ediția in-quarto a piesei *Hamlet* nu s-a păstrat decât în două exemplare cunoscute.

Am inventat scene, acțiuni și dialoguri pentru personajele istorice, dar detaliile biografice de bază ale următoarelor persoane sunt mai mult sau mai puțin așa cum se afirmă în text: scriitori elisabetani și cunoștințele lor William Shakespeare, Robert Greene, Christopher Marlowe, Thomas Nashe, George Peele, John Lyly, Emma Ball (și fiul ei, Fortunatus), doamna Isam și Richard Burbage; colecționarii de cărți și bibliotecarii Robert Cotton, John Bagford, John Warburton, Humfrey Wanley, Robert și Edward Harley și Henry Clay și Emily Jordan Folger; falsificatorii William Henry Ireland, Thomas Wise, John Payne Collier și Mark Hofmann; și bibliografii și cercetătorii

Edmond Malone, John Carter, Graham Pollard, William Henry Smith și Charlton Hinman.

E un adevăr trist al literaturii engleze că o combinație între neglijența lui John Warburton și ignoranța bucătăresei Betsy Baker au dus la distrugerea a peste cincizeci de manuscrise cu piese elisabetane și iacobine, dintre care doar cinci s-au păstrat din surse separate. Restul s-a pierdut pentru totdeauna.